

Naar een nieuw organisatiemodel voor de opvang en vrije tijd van basisschoolkinderen in Vlaanderen

Bevraging van de actoren

Georges Hedeboom

KU LEUVEN

HIVA

ONDERZOEKSINSTITUUT VOOR ARBEID EN SAMENLEVING

NAAR EEN NIEUW ORGANISATIEMODEL VOOR DE OPVANG EN VRIJE TIJD VAN BASISSCHOOLKINDEREN IN VLAANDEREN

Bevraging van de actoren

Georges Hedebouw

Projectleiding: Georges Hedebouw

Onderzoek in opdracht van Kind en Gezin

Gepubliceerd door
KU Leuven
HIVA - ONDERZOEKSINSTITUUT VOOR ARBEID EN SAMENLEVING
Parkstraat 47 bus 5300, 3000 LEUVEN, België
hiva@kuleuven.be
www.hiva.be

D/2013/4718/4 – ISBN 9789088360411

© 2013 HIVA-KU Leuven

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
No part of this book may be reproduced in any form, by mimeograph, film or any other means, without permission in writing from the publisher.

Voorwoord

Het onderzoek dat voorligt werd uitgevoerd in opdracht van Kind en Gezin. Kind en Gezin wenst de verdere beleidsplanning i.v.m. de buitenschoolse kinderopvang in Vlaanderen te baseren op een bevraging van de actoren die actueel betrokken zijn bij de opvang of vrije tijd van basisschoolkinderen: lokale besturen, formele opvangvoorzieningen, basisscholen, gemeentelijke vrijetijdsdiensten en private vrijetijdsinitiatieven met een aanbod voor kinderen. In denkgroepen binnen Kind en Gezin werd al heel wat voorbereidend werk voor een nieuw organisatie-model geleverd maar dit werd nog niet afgetoetst bij de betrokken actoren.

We bedanken Kind en Gezin voor het toewijzen van de onderzoeksopdracht. Voor het HIVA-KU Leuven bood het onderzoek de gelegenheid de bestaande onderzoekstraditie i.v.m. het thema werken en gezin en de organisatie van kinderopvang, verder te zetten en uit te diepen.

Meer specifiek zijn we dank verschuldigd aan de leden van de stuurgroep die vanuit Kind en Gezin het onderzoek van heel nabij begeleidde, sterk betrokken waren bij de ontwikkeling van de vragenlijst en telkens aandachtige lezers waren van de opeenvolgende versies van het rapport. Dit waren Diederik Vancoppenolle, wetenschappelijk adviseur van Kind en Gezin, die ook het voorzitterschap van de stuurgroep op zich nam, Sylvia Walravens en Christele Van Nieuwenhuyzen.

In onze dank betrekken we verder ook verantwoordelijken voor de 5 actoren die meewerkten aan de online-enquêtes: de verantwoordelijken voor de kinderopvang van de lokale besturen, de directies van de formele opvangvoorzieningen en de scholen, de gemeentelijke jeugdconsulenten, sportfunctionarissen en cultuurbeleidscoördinatoren, de verantwoordelijken van de private vrijetijdsinitiatieven. De lijsten van de gemeentelijke ambtenaren voor sport en jeugd konden we bekomen via de Vereniging van Vlaamse Jeugddiensten en het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid, waarvoor eveneens onze dank.

Binnen het HIVA-KU Leuven gaat onze erkentelijkheid uit naar wetenschappelijk medewerker Annelies De Coninck die de organisatie en opvolging van de online-enquête ter harte nam.

Tot slot bedanken we Yo Gazia van de surveydienst voor de ondersteuning bij de online-enquête, Kristel Michiels voor de organisatie van de telefonische herinnering en het HIVA-secretariaat voor de finale vormgeving van het rapport.

Georges Hedebouw
Onderzoeksleider HIVA-KU Leuven,
Onderzoeksgroep verzorgingsstaat en wonen

Inhoud

Voorwoord	3
Lijst tabellen	9
Inleiding	13
1 Beleidscontext	15
1.1 Inleiding	15
1.2 Huidig gebruik van buitenschoolse opvang	15
1.3 Nieuwe denkpistes i.v.m. buitenschoolse opvang	16
1.3.1 Visietekst Kind en Gezin	16
1.3.2 Projecten in het kader van de buitenschoolse kinderopvang	17
1.3.3 Projecten in het kader van de brede school	17
1.4 Besluit	18
2 Onderzoeksopzet	21
2.1 Inleiding	21
2.2 Vragenlijsten	22
2.3 Samenstelling van de steekproef	22
2.3.1 Een steekproef van deelgemeenten	22
2.3.2 De steekproeftrekking van de verantwoordelijken van de actoren	25
2.4 Respons van de online-enquête	27
2.4.1 Respons in termen van aantal verantwoordelijken	28
2.4.2 Respons in termen van aantal deelgemeenten	29
2.5 Besluit	30
3 Kenmerken en evaluatie van het actuele aanbod per aanbieder	33
3.1 Inleiding	33
3.2 Het opvangaanbod van de formele opvangvoorzieningen (IBO, BOKDV, ZBO)	33
3.2.1 Tijdstip van het opvangaanbod	33
3.2.2 Ontoereikendheid van het aanbod van de formele opvangvoorzieningen	34
3.3 Het opvangaanbod van de scholen	36
3.3.1 Tijdstip van het opvangaanbod in de school	36
3.3.2 Organisatie van de opvang die doorgaat in de schoolgebouwen	38
3.3.3 Inkomstenbronnen van deze opvang	38
3.4 Het aanbod van de gemeentelijke jeugd-, sport- of cultuurdiensten	39
3.4.1 Tijdstip van het vrijetijdsaanbod	39
3.4.2 Inkomstenbronnen van dit gemeentelijke vrijetijdsaanbod	40
3.5 Het aanbod van de private vrijetijdsinitiatieven	41
3.5.1 Tijdstip van het vrijetijdsaanbod	41
3.5.2 Inkomstenbronnen van dit vrijetijdsaanbod	42
3.6 Overzicht van het opvang- en vrijetijdsaanbod van de verschillende actoren	42
3.7 Analyse van de verschillen in het opvang- en vrijetijdsaanbod naar deelgemeente	43
3.8 Evaluatie van de kwaliteit van het eigen opvang- of vrijetijdsaanbod door de aanbieders	44
3.8.1 Evaluatie van de kwaliteit van het eigen aanbod op schooldagen	45
3.8.2 Evaluatie van de kwaliteit van het eigen aanbod tijdens schoolvakanties	46
3.9 Besluit	47
4 Noden in het opvang- en vrijetijdsaanbod in de deelgemeente	51
4.1 Inleiding	51

4.2	Het opvangaanbod op schooldagen	51
4.2.1	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar	51
4.2.2	Kinderen van 6 tot 12 jaar	53
4.3	Het vrijetijdsaanbod op schooldagen	54
4.3.1	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar	54
4.3.2	Kinderen van 6 tot 12 jaar	56
4.4	Het opvangaanbod tijdens schoolvakanties	57
4.4.1	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar	57
4.4.2	Kinderen van 6 tot 12 jaar	58
4.5	Het vrijetijdsaanbod tijdens schoolvakanties	58
4.5.1	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar	58
4.5.2	Kinderen van 6 tot 12 jaar	60
4.6	Besluit	61
5	De samenwerking tussen de actoren	63
5.1	Inleiding	63
5.2	Samenwerking bekeken vanuit de formele opvangvoorzieningen	63
5.2.1	Met basisscholen	63
5.2.2	Met andere opvangvoorzieningen	64
5.2.3	Met vrijetijdsinitiatieven	65
5.2.4	Met de lokale besturen	67
5.3	Samenwerking bekeken vanuit de basisscholen	68
5.3.1	Met andere basisscholen	68
5.3.2	Met opvangvoorzieningen	69
5.3.3	Met vrijetijdsinitiatieven	71
5.3.4	Met de lokale besturen	72
5.4	Samenwerking bekeken vanuit de gemeentelijke jeugd-, sport- of cultuurdiensten	73
5.4.1	Met basisscholen	73
5.4.2	Met opvangvoorzieningen	74
5.4.3	Met de lokale besturen	77
5.5	Samenwerking bekeken vanuit de private vrijetijdsinitiatieven	77
5.5.1	Met basisscholen	78
5.5.2	Met opvangvoorzieningen	79
5.5.3	Met de lokale besturen	80
5.6	Overzicht van de samenwerking tussen de actoren	81
5.7	De ondersteuning vanuit de lokale besturen t.a.v. de private (buitenschoolse) opvangvoorzieningen, de basisscholen en de private vrijetijdsinitiatieven	82
5.8	Besluit	83
6	Noden bij de actoren op het vlak van samenwerking	85
6.1	Inleiding	85
6.2	Bekendheid met het aanbod van andere actoren	85
6.3	Deelname aan het lokaal overleg kinderopvang (LOK) of aan algemeen gemeentelijk overleg i.v.m. jeugd, cultuur en/of sport	86
6.4	Nood aan samenwerking tussen de actoren in de deelgemeente	87
6.5	Hinderpalen voor een optimale samenwerking tussen basisscholen, opvangvoorzieningen en/of vrijetijdsorganisaties	89
6.6	De ondersteuning door het lokaal bestuur van de samenwerking tussen de actoren	90
6.7	De evaluatie van de samenwerking door het lokaal bestuur	91
6.8	Besluit	91
7	Houding van de actoren tegenover mogelijke opties i.v.m. het toekomstige organisatiemodel	95
7.1	Inleiding	95
7.2	Houding tegenover enkele opties i.v.m. de opvangregeling voor kleuters	95
7.3	Houding tegenover enkele opties i.v.m. de opvangregeling voor lagereschoolkinderen	97
7.4	Houding tegenover enkele opties i.v.m. de korte opvang na schooltijd	98
7.5	Houding tegenover enkele opties i.v.m. de samenwerking met de vrijetijdsinitiatieven	99
7.6	Houding tegenover enkele opties i.v.m. de toeleiding naar de vrijetijdsinitiatieven	100
7.7	Houding tegenover enkele opties i.v.m. de organisatie van de samenwerking door de lokale besturen	101
7.8	Besluit	101

8 Algemeen besluit	105
- BIJLAGEN -	111
bijlage 1 Vragenlijsten	113
bijlage 2 Lijst met geselecteerde deelgemeenten naar provincie en verstedelijkingsgraad	191
bijlage 3 Evaluatie van de kwaliteit van het aanbod	197
bijlage 4 Evaluatie van de nood in het opvang- en vrijetijdsaanbod per deelgemeente	199
bijlage 5 Nood aan enkele samenwerkingsvormen tussen de actoren	205
bijlage 6 Toekomstige organisatie van opvang en vrije tijd	207
Bibliografie	211

Lijst tabellen

Tabel 2.1	Verdeling van de populatie deelgemeenten naar provincie en verstedelijkingsgraad (n=1 176, in kolom %)	23
Tabel 2.2	Verdeling van de populatie deelgemeenten met of zonder formele opvangvoorziening (IBO, BOKDV of ZBO), naar provincie en verstedelijkingsgraad (in kolom %)	24
Tabel 2.3	Aantal deelgemeenten in de steekproef met of zonder formele opvangvoorziening, naar provincie en verstedelijkingsgraad (volgens Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen RSV11)	25
Tabel 2.4	Respons bij de rondvraag naar de adressen in de 158 deelgemeenten	27
Tabel 2.5	Respons van de online-enquête in termen van aantal <i>verantwoordelijken</i>	28
Tabel 2.6	Steekproef en respons van de online-enquête in termen van aantal <i>deelgemeenten</i>	30
Tabel 3.1	Overzicht van het aanbod van de formele opvangvoorzieningen naar tijdstip (in %, n=80, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	34
Tabel 3.2	Evaluatie van de ontoereikendheid van het aanbod van de formele opvangvoorzieningen (in % van de opvangvoorzieningen met een aanbod op dit tijdstip)	35
Tabel 3.3	Globale ontoereikendheid van het opvangaanbod van de formele opvangvoorzieningen naar verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie (in %, n=77*)	36
Tabel 3.4	Opvangaanbod van de scholen naar tijdstip en leeftijdsgroep (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	37
Tabel 3.5	Instanties die instaan voor de organisatie van de opvang (in % van de scholen met een aanbod, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	38
Tabel 3.6	Inkomstenbronnen van het opvangaanbod (in % eerder belangrijk of zeer belangrijk, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	39
Tabel 3.7	Tijdstip van het vrijetijdsaanbod van gemeentelijke jeugd-, sport- of cultuurdiensten voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	40
Tabel 3.8	Inkomstenbronnen van het vrijetijdsaanbod voor de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met een aanbod (in % eerder of zeer belangrijk, n=120*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	41
Tabel 3.9	Tijdstip van het vrijetijdsaanbod van private jeugd-, sport- of cultuurinitiatieven voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	42
Tabel 3.10	Inkomstenbronnen van het vrijetijdsaanbod voor de private vrijetijdsinitiatieven (in % eerder belangrijk of zeer belangrijk, n=146, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	42
Tabel 3.11	Overzicht van het opvang- en vrijetijdsaanbod van formele opvangvoorzieningen, scholen, gemeentelijke vrijetijdsdiensten en private vrijetijdsinitiatieven naar tijdstip (in % van alle <i>bevroegde voorzieningen/scholen/diensten/initiatieven</i> , meerdere antwoorden zijn mogelijk)	43

Tabel 3.12	Verschillen in het opvangaanbod van de scholen in functie van de aanwezigheid van een formele opvangvoorziening, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie (n=117, in %)	44
Tabel 3.13	Evaluatie van het eigen opvang- of vrijetijdsaanbod op <i>schooldagen</i> door de scholen, de formele opvangvoorzieningen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven (in % eerder goed of zeer goed)	45
Tabel 3.14	Evaluatie van het eigen opvang- of vrijetijdsaanbod tijdens de <i>schoolvakanties</i> door de scholen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven (in % eerder goed of zeer goed)	47
Tabel 4.1	Evaluatie van de nood in het <i>opvangaanbod</i> van de deelgemeente op <i>schooldagen</i> voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar door de verschillende actoren (% eerder groot, groot en heel groot)	52
Tabel 4.2	Evaluatie van de nood in het <i>opvangaanbod</i> van de deelgemeente op <i>schooldagen</i> voor kinderen van 6 tot 12 jaar door de verschillende actoren (% eerder groot, groot en heel groot)	54
Tabel 4.3	Evaluatie van de nood in het <i>vrijetijdsaanbod</i> voor schoolgaande kinderen van de deelgemeente op <i>schooldagen</i> voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)	55
Tabel 4.4	Evaluatie van de nood in het <i>vrijetijdsaanbod</i> voor schoolgaande kinderen van de deelgemeente op <i>schooldagen</i> voor kinderen van 6 tot 12 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)	56
Tabel 4.5	Evaluatie van de nood in het <i>opvangaanbod</i> van de deelgemeente tijdens <i>schoolvakanties</i> voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)	57
Tabel 4.6	Evaluatie van de nood in het <i>opvangaanbod</i> van de deelgemeente tijdens <i>schoolvakanties</i> voor kinderen van 6 tot 12 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)	58
Tabel 4.7	Evaluatie van de nood in het <i>vrijetijdsaanbod</i> van de deelgemeente tijdens <i>schoolvakanties</i> voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)	59
Tabel 4.8	Evaluatie van de nood in het <i>vrijetijdsaanbod</i> van de deelgemeente tijdens <i>schoolvakanties</i> voor kinderen van 6 tot 12 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)	60
Tabel 5.1	Samenwerkingsvormen van de formele opvangvoorzieningen met de <i>basis-scholen</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=74, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	64
Tabel 5.2	Type opvangvoorziening waar men mee samenwerkt (in %, n=31, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	65
Tabel 5.3	Samenwerkingsvormen van de opvangvoorzieningen met andere <i>opvangvoorzieningen</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=31, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	65
Tabel 5.4	Samenwerkingsvormen van de formele opvangvoorzieningen met <i>vrijetijdsinitiatieven op schooldagen</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=34, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	66
Tabel 5.5	Samenwerkingsvormen van de formele opvangvoorzieningen met <i>vrijetijdsinitiatieven</i> tijdens <i>schoolvakanties</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=49, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	66
Tabel 5.6	Samenwerking van de formele opvangvoorzieningen met het <i>lokaal bestuur</i> en evaluatie van de tevredenheid ermee (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	67

Tabel 5.7	Samenwerkingsvormen met andere <i>basisscholen op schooldagen</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=24, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	68
Tabel 5.8	Samenwerkingsvormen met andere <i>basisscholen tijdens schoolvakanties</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=20, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	69
Tabel 5.9	Type opvangvoorziening waarmee basisscholen samenwerken op schooldagen of tijdens schoolvakanties (meerdere antwoorden zijn mogelijk)	70
Tabel 5.10	Samenwerkingsvormen van de basisscholen <i>met opvangvoorzieningen op schooldagen</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=63, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	70
Tabel 5.11	Samenwerkingsvormen van de basisscholen <i>met opvangvoorzieningen tijdens schoolvakanties</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=51, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	71
Tabel 5.12	Samenwerkingsvormen van de basisscholen met <i>vrijtijdsinitiatieven op schooldagen</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=32, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	71
Tabel 5.13	Samenwerkingsvormen van de basisscholen met <i>vrijtijdsinitiatieven tijdens schoolvakanties</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=28, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	72
Tabel 5.14	Samenwerking van de basisscholen met het <i>lokaal bestuur</i> (meerdere antwoorden zijn mogelijk) en evaluatie van de tevredenheid ermee (in %, n=72)	72
Tabel 5.15	Samenwerkingsvormen van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met <i>basisscholen op schooldagen</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=59*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	73
Tabel 5.16	Samenwerkingsvormen van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met <i>basisscholen tijdens schoolvakanties</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=41*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	74
Tabel 5.17	Type opvangvoorziening waar gemeentelijke vrijetijdsdiensten mee samenwerken <i>op schooldagen</i> (in %, n=33*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	75
Tabel 5.18	Samenwerkingsvormen van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met <i>opvangvoorzieningen op schooldagen</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=33*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	75
Tabel 5.19	Type opvangvoorziening waar gemeentelijke vrijetijdsdiensten mee samenwerken <i>tijdens schoolvakanties</i> (in %, n=50*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	76
Tabel 5.20	Samenwerkingsvormen van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met <i>opvangvoorzieningen tijdens schoolvakanties</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=50*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	76
Tabel 5.21	Samenwerking van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met het <i>lokaal bestuur</i> en evaluatie van de tevredenheid ermee (in %, n=99, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	77
Tabel 5.22	Samenwerkingsvormen van de private vrijetijdsinitiatieven met <i>basisscholen op schooldagen</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=39, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	78
Tabel 5.23	Samenwerkingsvormen van de private vrijetijdsinitiatieven met <i>basisscholen tijdens schoolvakanties</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=19, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	79
Tabel 5.24	Samenwerkingsvormen van de private vrijetijdsinitiatieven met <i>opvangvoorzieningen op schooldagen</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=6, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	79

Tabel 5.25	Samenwerkingsvormen van de private vrijetijdsinitiatieven met <i>opvangvoorzieningen tijdens schoolvakanties</i> en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=9, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	80
Tabel 5.26	Samenwerking van de private vrijetijdsinitiatieven met het <i>lokaal bestuur</i> en evaluatie van de tevredenheid ermee (in %, n=70, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	81
Tabel 5.27	Overzicht van de samenwerking tussen de verschillende actoren op schooldagen en tijdens schoolvakanties (<i>in % van de voorzieningen/scholen/diensten/initiatieven</i>)	82
Tabel 5.28	Ondersteuning door het lokaal bestuur van andere actoren gezien vanuit het lokaal bestuur (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	82
Tabel 6.1	Bekendheid met het <i>opvangaanbod en het vrijetijdsaanbod</i> voor basisschoolkinderen in de deelgemeente (in %)	86
Tabel 6.2	Deelname van de actoren aan het lokaal overleg kinderopvang (LOK) of aan algemeen gemeentelijk overleg i.v.m. jeugd, cultuur en/of sport (in %)	87
Tabel 6.3	Nood aan enkele samenwerkingsvormen tussen de actoren in de deelgemeente voor de kleuters (in % eerder groot, groot en heel groot)	88
Tabel 6.4	Nood aan enkele samenwerkingsvormen tussen de actoren in de deelgemeente voor <i>lagereschoolkinderen</i> (in % eerder groot, groot en heel groot)	89
Tabel 6.5	Hinderpalen voor een optimale samenwerking tussen basisscholen, opvangvoorzieningen en/of vrijetijdsorganisaties in de deelgemeente (in % eerder wel of heel veel)	90
Tabel 6.6	Ondersteuning van de samenwerking tussen opvangvoorzieningen, basisscholen en/of vrijetijdsinitiatieven in deze deelgemeente door het lokaal bestuur (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)	91
Tabel 7.1	Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de toekomstige organisatie van opvang en vrije tijd voor <i>kleuters</i> (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)	96
Tabel 7.2	Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de toekomstige organisatie van opvang en vrije tijd voor <i>lagereschoolkinderen</i> (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)	98
Tabel 7.3	Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de rol van de opvangvoorzieningen betreffende de korte opvang na schooltijd (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)	99
Tabel 7.4	Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de samenwerking met de vrijetijdsinitiatieven (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)	99
Tabel 7.5	Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de toeleiding naar de vrijetijdsinitiatieven (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)	100
Tabel 7.6	Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de manier waarop de samenwerking verbeterd zou kunnen worden (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)	101

Inleiding

De laatste jaren nam het aantal plaatsen in de formele buitenschoolse kinderopvang in het Vlaams Gewest nog voortdurend toe: tussen 2005 en 2010 was er voor de IBO's (initiatieven voor buitenschoolse opvang) een uitbreiding van 23 575 naar 27 886 plaatsen of een aangroei van bijna 20% (Jaarverslagen Kinderopvang Kind en Gezin). Ook waren er in 2010 al 4 308 plaatsen in de zelfstandige buitenschoolse opvangvoorzieningen.

Toch kost het ouders nog steeds veel moeite om gepaste opvang te vinden voor hun schoolgaande kinderen d.w.z. opvang aangepast aan de werkuren, tegen een betaalbare prijs, met een goede kwaliteit, goed bereikbaar, ...

Men kan allerlei evoluties vermoeden die verklaren waarom de druk op het aanbod blijft voortduren: het gestegen geboortecijfer de laatste jaren, de hogere werkzaamheid van de moeders, de verschuiving van informele naar formele opvang die op zijn beurt (mede) verklaard wordt door de gestegen werkzaamheid van de grootouders, hogere verwachtingen i.v.m. kwaliteit en professionaliteit, ... De uitbouw van een op de vraag afgestemd aanbod wordt een belangrijke uitdaging naar de toekomst.

Wat de buitenschoolse opvang betreft stelt de *Beleidsnota 2009-2014 Welzijn Volksgezondheid en Gezin* dat de vraag naar schoolgebonden opvang en vrijetijdsmogelijkheden groot en verscheiden is (naar periode, intensiteit, leeftijd). Ze wijst er op dat de steeds groeiende nood aan opvang in vakantieperiodes daarbij een eigen aanpak vergt. Er wordt aangekondigd dat er, in overleg met alle actoren, werk zal gemaakt worden van een nieuw organisatiemodel voor de buitenschoolse en vakantieopvang. De verdere samenwerking met onderwijs en met alle partners betrokken op de vrije tijd van jonge kinderen, namelijk jeugd, cultuur en sport zal daarbij centraal staan.

Kind en Gezin wenst de verdere beleidsplanning i.v.m. de buitenschoolse kinderopvang o.a. te baseren op een bevraging van de actoren die actueel betrokken zijn bij de opvang of vrije tijd van basisschoolkinderen: lokale besturen, (formele) opvangvoorzieningen, scholen en vrijetijdsinitiatieven voor kinderen (jeugdwerk, speelpleinwerking, sportorganisaties, sociaal-cultureel werk, ...). Tegelijk spelen het lokaal bestuur en het Lokaal Overleg Kinderopvang een belangrijke rol betreffende het onderling afstemmen van het diverse opvangaanbod.

De onderzoeksopdracht betreft het in kaart brengen van de huidige organisatie van de buitenschoolse opvang of vrije tijd voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar, de beoordeling van de kwaliteit van het aanbod, de inschatting van de mate van samenwerking tussen de actoren en het peilen naar de reactie van de actoren ten aanzien van een aantal opties i.v.m. de toekomstige uitbouw van deze opvang en vrije tijd.

Het onderzoeksrapport bestaat uit 8 hoofdstukken.

Eerst bekijken we de onderzoeksopzet waar we de beleidscontext schetsen en ten tweede de onderzoeksmethode toelichten.

In een derde hoofdstuk bekijken we de resultaten van de bevraging i.v.m. het actuele opvangaanbod in de deelgemeenten en in een vierde de knelpunten die er bestaan in de deelgemeenten.

In hoofdstuk vijf en zes beschrijven we de samenwerking tussen de diverse actoren en opnieuw de knelpunten die zich daarbij voordoen.

In een zevende hoofdstuk toetsen we een aantal mogelijke opties voor het toekomstige organisatiemodel af.

Tot slot geven we in een achtste hoofdstuk een algemeen besluit.

1 | Beleidscontext

1.1 Inleiding

De onderzoeksopdracht betreft het in kaart brengen van de huidige organisatie van de buitenschoolse opvang en vrije tijd voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar, de beoordeling van de kwaliteit van het aanbod, de inschatting van de mate van samenwerking tussen de actoren en het peilen naar de reactie van de actoren ten aanzien van een aantal opties i.v.m. de toekomstige uitbouw van deze opvang en vrije tijd.

Het aanbod dat zich richt op de opvang en de vrije tijd van kinderen tussen 2,5 en 12 jaar is op dit ogenblik zeer divers. Verschillende actoren geven er invulling aan: opvangvoorzieningen, scholen en vrijetijdsinitiatieven voor kinderen al dan niet georganiseerd vanuit het lokaal bestuur (jeugdwerk, speelpleinwerking, sportorganisaties, sociaal-cultureel werk, ...). Tegelijk spelen het lokaal bestuur en het Lokaal Overleg Kinderopvang een belangrijke rol betreffende het onderling afstemmen van het diverse opvangaanbod. In dit hoofdstuk bekijken we de beleidscontext van deze problematiek.

1.2 Huidig gebruik van buitenschoolse opvang

Voor de buitenschoolse opvang kunnen heel wat kinderen terecht in hun school of bij de grootouders. Daarnaast zijn er de formele opvangvoorzieningen die door Kind en Gezin erkend of geattesteerd worden. Dit kunnen IBO's zijn (Initiatieven voor Buitenschoolse Opvang), BOKDV's (Buitenschoolse Opvang in aparte lokalen verbonden aan een KinderDagVerblijf) of ZBO's (Zelfstandige Buitenschoolse Opvang). Deze voorzieningen kunnen opvang aanbieden voor en na schooltijd, op woensdagnamiddag, op schoolvrije schooldagen of tijdens één of meer vakantieperiodes. Daarnaast kunnen ze ook verruimde opvang aanbieden: middag- en namiddagopvang (voor peuters die nog slapen), voor 7 uur, na 18 uur, tijdens het weekend, occasioneel (slechts nu en dan), dringend (opvang die plots nodig is), opvang van zieke kinderen thuis, inclusieve opvang voor kinderen met een specifieke zorgbehoefte.

De laatste gebruikscijfers voor de buitenschoolse opvang van Kind en Gezin dateren uit 2004. Uit de studie 'Enquête naar het gebruik van buitenschoolse opvang voor kinderen van 3 jaar tot 12 jaar' (Kind en Gezin, 2004) bleek dat 45% van de kinderen van 3 tot 12 jaar tijdens een doorsnee schoolweek regelmatig werd opgevangen (d.w.z. in de loop van een week minstens eenmaal vóór de school, na de school of op woensdagnamiddag) (www.kindengezin.be).

Het gebruik bij de 3- tot 6-jarigen lag daarbij hoger dan bij de 6- tot 12-jarigen, meer bepaald op 55% tegenover 39,8%. Buitenschoolse opvang gebeurt op de eerste plaats na schooltijd (25%), vervolgens ook op woensdagnamiddagen (20%) of voor de schooltijd (15%). Het drukste opvangmoment is dinsdag na de school: 27,6% van alle kinderen maakt op dat moment gebruik van buitenschoolse opvang. Op woensdagnamiddag maakt 19% van alle kinderen gebruik en op woensdag vóór de school 11,4%.

Wat de intensiteit betreft worden meer dan 6 kinderen op 10 die gebruik maken van buitenschoolse opvang, niet of slechts eenmaal per week vóór de school opgevangen. Meer dan 14% van de gebruikers wordt 4 of 5 dagen van de week zowel vóór de school als na de school opgevangen.

Vooral de grootouders vingen de kinderen buitenschools op (42,3%) gevolgd door de scholen (34,5%) en de IBO's (11,5%). Er waren hierbij weinig verschillen tussen de jongere en oudere kinderen.

Over de vraag naar en het gebruik van opvang tijdens de vakantieperiodes bestaan er geen studies op Vlaams niveau. Uit een rondvraag van het VVSG in 2010 bij een aantal lokale besturen met een IBO bleek dat ook in de zomervakantie 2010 talrijke kleuters en jonge kinderen op een wachtlijst terecht kwamen, of dat voorzieningen ouders hebben moeten weigeren. In verschillende gemeenten moeten ouders noodgedwongen onbetaald verlof nemen, een beroep doen op grootouders of de kinderen alleen laten omdat de buitenschoolse opvang volzet is. Vooral voor de kleuters zijn speelpleinwerking en zomerkampen niet altijd een alternatief. Om wachtlijsten te voorkomen moeten er, volgens de VVSG, enerzijds meer middelen ingezet worden (zodat er extra personeel voor zomeropvang in dienst kan worden genomen). Naast meer middelen is er anderzijds nood aan meer afstemming en samenwerking tussen de door Kind en Gezin erkende initiatieven voor buitenschoolse opvang en andere opvangaanbieders zoals speelpleinwerking, grabbelpas, enz. (www.vvsg.be).

1.3 Nieuwe denkpijlers i.v.m. buitenschoolse opvang

1.3.1 Visietekst Kind en Gezin

De uitbouw van voldoende en kwaliteitsvolle (buitenschoolse) kinderopvang in Vlaanderen staat al jaren op de beleidsagenda van de Vlaamse regering.

Bij Kind en Gezin bogen zich al in 2003 twee werkgroepen over deze problematiek. Een *Vernieuwingsgroep Kinderopvang* moest voorstellen formuleren tot verbetering van de kinderopvang in Vlaanderen. Parallel met deze werkgroep liep een *Toekomstgroep Kinderopvang* die trachtte de toekomstige trends op langere termijn in kaart te brengen. Een aantal van die voorstellen handelden over de buitenschoolse opvang. Er werd onder meer gesteld dat de lokale overheden een belangrijke rol kunnen spelen in het bevorderen van netwerken en samenwerking. Men vond dat er een betere coördinatie nodig was van vrijetijdsbesteding en lokale programmering. Meer algemeen geloofde de Toekomstgroep in het nut van het ontwikkelen en stimuleren van samenwerkingsverbanden: tussen verscheidene aanbieders van opvang en vrijetijdsactiviteiten voor kinderen (kinderopvang, jeugdwerk, scholen, sportverenigingen, vakantieorganisaties, ...) en ook ruimer, zoals met rusthuizen of gezinszorg aan huis.

Daarop verder bouwend werd binnen Kind en Gezin in 2008 een denktank buitenschoolse opvang in het leven geroepen.

In 2009 werd door deze denktank een ontwerp van visietekst opgemaakt mede geïnspireerd door enkele projecten i.v.m. buitenschoolse opvang in Brussel (zie ook onderdeel 1.3.2). De visietekst gaat uit van een opvangnetwerk waarin alle actoren, die betrokken zijn bij de organisatie van de opvang en van de vrije tijd van schoolgaande kinderen, samenwerken. Het doel van die samenwerking is:

- een veilige omgeving creëren waar kinderen (zelf)vertrouwen vinden (een 'nest');
- kinderen een ruim aanbod aan vrijetijdsactiviteiten (een 'web') aanbieden waar zij hun talenten en vaardigheden kunnen ontdekken en ontwikkelen.

Kind en Gezin ziet de opvang van schoolgaande kinderen daarom niet alleen als een zaak van Welzijn. Het zou een gedeelde verantwoordelijkheid moeten zijn van:

- alle actoren en beleidsdomeinen die betrokken zijn bij de ontwikkeling, de opvang en de vrije tijd van schoolgaande kinderen;
- lokale en centrale beleidsverantwoordelijken.

Om die reden stelt de visietekst verder voor om de bevoegdheden van de betrokken beleidsdomeinen en -niveaus duidelijk af te bakenen.

In de *Beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Beleidsprioriteiten 2011-2012* van Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin wordt de nadruk gelegd op het decentraliseren van de regierol voor de buitenschoolse kinderopvang en de vrije tijd van het Vlaamse naar het lokale niveau. Op deze manier kan elk lokaal bestuur, in overleg met de betrokken lokale actoren, een opvang- en vrijetijdsaanbod voor schoolgaande kinderen uitbouwen, op maat van de lokale situatie.

1.3.2 Projecten in het kader van de buitenschoolse kinderopvang

De visietekst van Kind en Gezin (zie hoger) is mede geïnspireerd op het onderzoek uit 2003 door het VBJK 'Schoolkinderopvang in de stad. Buitenschoolse opvang in een (Brusselse) grootstedelijke context. Praktijk, pedagogiek en beleid van een meersporenbeleid'. Het betreft het XYZ-project waar voor het eerst gesproken werd van *nest* en *web*. In een later evaluatierapport van het VBJK (De Weyer & Van Laere, 2009) in opdracht van de Vlaamse Gemeenschapscommissie ontwikkelt men deze ideeën verder aan de hand van 3 casestudies van Brusselse IBO's. De studie wilde nagaan wat de essentiële voorwaarden zijn voor een vruchtbare intersectorale samenwerking, zowel op het niveau van de begeleiders als op het niveau van de verantwoordelijken van voorzieningen en scholen.

Het oudste project is dit in Anderlecht en we gaan er hier wat dieper op in. Men bouwde er voort op het KIK-project (Ket in Kuregem) dat al enkele jaren liep. Dit richtte zich op kinderen van 3 tot 12 jaar uit de betreffende wijk die school lopen in het Nederlandstalig onderwijs. Deze kinderen komen meestal uit anderstalige, allochtone gezinnen. In 2007 kwam er een IBO-erkenning voor de gemeente en werd de koppeling gemaakt tussen beide voorzieningen. KIK ziet zich daarbij als een atypische organisatie voor kinderopvang met een *nestfunctie* (d.i. het IBO erkend door Kind en Gezin als uitvalsbasis) en een *webfunctie*. Kinderen vertrekken vanuit het 'nest' naar allerlei partnerorganisaties (sport, spel, crea, muziek, ...) en keren nadien naar het 'nest' terug, waar ze opgehaald worden door hun ouders. Het opzet was de naschoolse opvang kwaliteitsvoller te maken en buurtgebonden te houden. Betrokken organisaties zijn (of waren) een muziekacademie en een organisatie voor buurtsport. Men maakt daarbij gebruik van infrastructuur van de scholen zelf. Men stelt dat deze koppeling een aantal troeven oplevert die bij de IBO's net zorgen voor een meerkost: lokalen, sportzaal, speelplaats, toneelzaal, refter, ... In de 3 casestudies zag men dat gemiddeld 22% meer kinderen opgevangen kunnen worden door de nest- en webfunctie (De Weyer & Van Laere, 2009).

1.3.3 Projecten in het kader van de brede school

Vanuit de kant van het onderwijs werden, in het kader van de *brede school*, de laatste jaren in Vlaanderen (en Brussel) enkele projecten opgestart die eveneens trachtten verschillende beleidsdomeinen, die traditioneel van elkaar gescheiden zijn (onderwijs, jeugdwerk, kinderopvang, sport en cultuur, ...), dichter bij elkaar te brengen. In een HIVA-rapport over het onderwerp (Pirard et al., 2004) onderscheidde men verschillende basisdoelstellingen voor de brede school: (1) kansen bieden aan de brede ontwikkeling van alle kinderen (verrijkingsprofiel), (2) (onderwijs)achterstanden voorkomen of wegwerken (gelijkekansenprofiel), (3) de sociale cohesie in de wijk verbeteren (wijk-

profiel), (4) integrale aanpak voor zorg en jeugdproblematiek (profiel zorgverbreding en dienstverlening), en (5) een kwalitatieve (buitenschoolse) opvang mogelijk maken (opvangprofiel). Hoewel dergelijke projecten tot nu toe vooral werden gepromoot in kansarme buurten en gericht waren op maatschappelijke integratie kunnen deze ook voor andere ouders interessant zijn (die daardoor bv. hun kinderen niet zelf meer moeten brengen naar naschoolse activiteiten).

De *brede school* werd door opeenvolgende ministers van onderwijs sterk gepromoot. De rol van de Vlaamse overheid werd er gezien in het faciliteren en ondersteunen van lokaal gegroeide initiatieven en het verwijderen van juridische hindernissen die samenwerking in de weg staan. Bijvoorbeeld door instrumenten te creëren waarmee de steden en gemeentes eenzelfde ondersteunend beleid kunnen voeren voor alle scholen op hun grondgebied, voor alle aangelegenheden - ook voor andere zaken dan de traditionele 'sociale voordelen': leerlingenvervoer en toezicht. Verbodsbepalingen rond het gebruik van schoolgebouwen moeten worden opgeheven, en normen voor schoolgebouwen, sport, cultuur en andere moeten beter op elkaar worden afgestemd. Ook kunnen er bij renovaties en bouwprojecten stimulansen komen voor multifunctionele gebouwen. De huidige Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel Pascal Smet lanceerde een proefproject waarbij 14 Vlaamse projecten 3 schooljaren lang de kans kregen om in hun dagelijkse praktijk op zoek te gaan naar invullingen (www.ond.vlaanderen.be).

Ondertussen werd er ook een steunpunt *Diversiteit en Leren* opgericht (www.steunpuntdiversiteitenleren.be) dat de ontwikkeling van brede school in Vlaanderen verder ondersteunt. In 2010 werd daarover een visietekst voorgesteld (Joos & Ernalsteen, 2010). Een brede school wordt er gedefinieerd als een samenwerkingsverband tussen verschillende sectoren waaronder één of meerdere scholen, die samen werken aan een brede leer- en leefomgeving in de vrije tijd en op school, met als doel maximale ontwikkelingskansen voor alle kinderen en jongeren. Een kwalitatieve bredeschoolwerking heeft oog voor diversiteit, verbindingen en participatie. De concrete werking hangt af van de lokale context. Enkele criteria die helpen de grens te trekken tussen wat wel of niet een brede school is zijn (Joos & Ernalsteen, 2010):

- de maximale ontwikkelingskansen van kinderen en jongeren moeten centraal staan;
- de werking is breder is dan die van een school zowel in doelen, publiek, activiteiten, ...;
- er is een duidelijke band met de omgeving in doelen, acties en partners;
- een contextanalyse vormt de basis voor het formuleren van maatschappelijk relevante doelen;
- er wordt gestreefd naar diversiteit in activiteiten die in verschillende registers aan bod komen (breed leren, verbreden en versterken);
- er worden verbindingen gelegd tussen binnen- en buitenschools leren;
- diverse partners werken samen aan heldere gezamenlijke doelen;
- leerkrachten worden actief betrokken bij de bredeschoolwerking;
- de werking richt zich op concrete problemen en maakt veranderingen zichtbaar voor iedereen;
- de werking verloopt planmatig en wordt uitgezet op zowel lange, middellange als korte termijn;
- een coördinator overkoepelt het geheel van de werking, stuurt ze aan en volgt ze op;
- er is sprake van een win-winsituatie voor de betrokken partners.

1.4 Besluit

De onderzoeksopdracht betreft het in kaart brengen van de huidige organisatie van de formele buitenschoolse opvang of vrije tijd voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar, de beoordeling van de kwaliteit van het aanbod, de inschatting van de mate van samenwerking tussen de actoren en het peilen naar de reactie ten aanzien van een aantal opties i.v.m. de toekomstige uitbouw van deze opvang en vrije tijd. Het onderzoek moet de kennisleemte opvullen die vandaag bestaat i.v.m. het precieze aanbod van de verschillende actoren, de complementariteit van het aanbod, de financiering ervan, de sterktes en zwaktes, de visie van de actoren op de kwaliteit en hun noden.

De uitbouw van voldoende en kwaliteitsvolle (buitenschoolse) kinderopvang in Vlaanderen staat al jaren op de beleidsagenda van de Vlaamse regering. In 2009 werd door een denktank binnen Kind en Gezin daarover een ontwerp van visietekst opgemaakt. De visietekst gaat uit van een opvangnetwerk waarin alle actoren, die betrokken bij de organisatie van de opvang en van de vrije tijd van schoolgaande kinderen, samenwerken. Ze is mede geïnspireerd op het onderzoek uit 2003 door het VBJK naar de buitenschoolse opvang in een (Brusselse) grootstedelijke context, waar voor het eerst gesproken werd van *nest* en *web*.

Vanuit de kant van het onderwijs werden, in het kader van de *brede school*, de laatste jaren in Vlaanderen (en Brussel) enkele projecten opgestart die eveneens trachtten verschillende beleidsdomeinen, die traditioneel van elkaar gescheiden zijn (onderwijs, jeugdwerk, kinderopvang, sport en cultuur, ...) dichter bij elkaar te brengen.

2 | Onderzoeksopzet

2.1 Inleiding

De onderzoeksopdracht betreft het in kaart brengen van de huidige organisatie van de buitenschoolse opvang en vrije tijd voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar, de beoordeling daarvan, de beschrijving van de samenwerking tussen de actoren en het peilen naar hun visie ten aanzien van de toekomstige uitbouw ervan. Lokale actoren zijn: de opvangvoorzieningen (enkel de groepsopvang),¹ de scholen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en private vrijetijdsinitiatieven met een aanbod voor basisschoolkinderen (jeugdwerk, speelpleinwerking, sportorganisaties, sociaal-cultureel werk, ...) en de lokale besturen (in de hoedanigheid van lokale regisseur).

Het onderzoek betrof enkel het Vlaams Gewest. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest werd buiten beschouwing gelaten omdat er al een uitgebreide studie over bestaat (zie hoger) en omwille van de specifieke situatie in deze regio (weinig betrokkenheid van de lokale besturen en regie door het VGC, de private vrijetijdsinitiatieven zijn er moeilijk terug te vinden).

Wat de onderzoeksmethode betreft werd geopteerd voor een online-enquête bij de (verantwoordelijken van) de verschillende actoren in een ruime steekproef van Vlaamse deelgemeenten. We namen daarbij de deelgemeente als steekproefeenheid omdat we er van uitgingen dat de organisatie van de buitenschoolse kinderopvang zich vooral binnen dit geografische kader afspeelt. Ook het feit dat vragen over de noden in de buurt wellicht enkel zinvol kunnen beantwoord worden op niveau van de deelgemeente was een argument voor deze keuze. Ten slotte speelde ook mee dat de deelgemeente de enige traceerbare en duidelijk afgebakende geografische regio is vanwege de link aan de postcodes. In de praktijk zullen voor bepaalde aspecten van de opvangorganisatie andere afbakeningen relevanter zijn (bv. het wijkniveau in grotere steden voor de samenwerking tussen de betrokken actoren of het niveau van de fusiegemeente voor het lokale beleid). Ook de weginfrastructuur (bv. snelwegen) of de aanwezigheid van natuurelementen (bv. een rivier) kan ervoor zorgen dat men zich anders organiseert en een deel van de deelgemeente aansluit bij een andere deelgemeente. Het niveau van de deelgemeente leek hier het beste compromis.

Het was hierbij niet de bedoeling om strikt representatief te werken maar wel om een zo breed mogelijke groep te bereiken waarin de diverse organisatievormen (op het vlak van buitenschoolse opvang) vertegenwoordigd waren. Bij de keuze van de deelgemeenten werd rekening gehouden met het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad ervan en de provincie. Om de vragenlijst gericht te kunnen versturen werd voorafgaandelijk een rondvraag georganiseerd bij het Lokaal Overleg Kinderopvang en de lokale besturen met het oog op het verzamelen van de namen en e-mailadressen van verantwoordelijken. Dit was nodig voor de verantwoordelijken van het lokaal bestuur, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven.

Aan de groep verantwoordelijken werd in de loop van de maanden juni en juli 2012 de online-enquête toegestuurd. Men kreeg de kans om, op verzoek, een schriftelijke versie van de vragenlijst in te vullen.

Omdat de respons bij de scholen eerder laag was werden eind juni en begin juli 2012, de scholen die nog niet reageerden, nog eens telefonisch gecontacteerd. Ook de opvangvoorzieningen die niet

¹ We lieten de gezinsopvang buiten beschouwing omdat Kind en Gezin geen zicht heeft op de onthaalouders die exclusief buitenschoolse opvang aanbieden.

reageerden op de online-enquête werden, omwille van het belang van deze actor voor het onderzoek, nog eens opgebeld.

We bespreken eerst de vragenlijst en vervolgens de steekproeftrekking.

2.2 Vragenlijsten

Voor de 5 actoren (formele opvangvoorzieningen, basisscholen, gemeentelijke vrijetijdsdiensten, private vrijetijdsinitiatieven en lokale besturen) werden telkens aangepaste vragenlijsten ontwikkeld met een gemeenschappelijke structuur (zie bijlage 1). In elke vragenlijst waren 5 rubrieken waarin gevraagd werd naar:

- enkele gegevens over het eigen actuele aanbod;
- de noden in dit verband;
- de samenwerking met de andere actoren;
- de knelpunten daarbij;
- de mening van de actoren over enkele mogelijke opties i.v.m. de toekomstige organisatie van de opvang en vrije tijd van basisschoolkinderen.

Er werd gevraagd om bij het beantwoorden van de vragen rekening te houden met de situatie in de deelgemeente. Ook werd, als dit relevant was, een onderscheid gemaakt tussen de opvang en vrije tijd op schooldagen (voor of na schooltijd of op schoolvrije dagen) en tijdens de schoolvakanties. Daarbij werd tevens, opnieuw als dit relevant was, het onderscheid gemaakt tussen kleuters en lagereschoolkinderen.

De vragenlijst werd uitgewerkt in samenspraak met Kind en Gezin.

2.3 Samenstelling van de steekproef

2.3.1 Een steekproef van deelgemeenten

De bevraging werd georganiseerd bij een steekproef van Vlaamse deelgemeenten. We opteerden voor een gestratificeerde steekproef op basis van 3 kenmerken:

- de verstedelijkingsgraad van een deelgemeente die een invloed kan hebben op de aanwezigheid van allerlei voorzieningen (bv. vrijetijdsinitiatieven);
- de provincie omwille van de verschillende grootte van de provincies en om een spreiding te hebben over heel het Vlaams Gewest;
- de aanwezigheid (of afwezigheid) van een formele opvangvoorziening (IBO, BOKDV of ZBO) in de deelgemeente die sterk de huidige organisatie van de buitenschoolse opvang in een deelgemeente bepaalt.

Voor de *verstedelijkingsgraad* gebruiken we de indeling uit het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen RSV11 die we terugbrengen tot 4 groepen:

- grootstedelijke gebieden: grootsteden, grootstedelijke rand, Vlaams stedelijk gebied rond Brussel;
- regionaalstedelijke gebieden;
- kleinstedelijke gebieden: provinciaal kleinstedelijk gebied, structuurondersteunend kleinstedelijk gebied;
- buitengebieden: platteland, overgangsgebied.

Er zijn 1 176 *deelgemeenten* (op basis van de lijst met postnummers van www.bpost.be) in het Vlaams Gewest bij de 308 (fusie)gemeenten. Deze zijn ongelijk verdeeld over de 5 provincies en over de 4 verstedelijkingsgraden (zie tabel 2.1). Aangezien voor de deelgemeenten geen afzonder-

lijke categorisering naar verstedelijkingsgraad bestaat werd de categorie van de fusiegemeente genomen. Het merendeel van de deelgemeenten bevindt zich in het buitengebied en in mindere mate in het kleinstedelijke en het regionaalstedelijke gebied. Twee provincies (West-Vlaanderen en Limburg) hebben geen deelgemeenten in het grootstedelijke gebied.

Tabel 2.1 Verdeling van de populatie deelgemeenten naar provincie en verstedelijkingsgraad (n=1 176, in kolom %)

	Antwerpen (kolom %)	Vlaams- Brabant (kolom %)	West- Vlaanderen (kolom %)	Oost- Vlaanderen (kolom %)	Limburg (kolom %)	Totaal
Grootstedelijk gebied	21,2	13,9	0,0	10,0	0,0	8,3
Regionaalstedelijk gebied	8,3	2,2	28,3	5,0	5,3	10,1
Kleinstedelijk gebied	12,2	13,0	25,5	30,1	35,4	24,2
Buitengebied	58,3	70,9	44,6	54,9	59,2	57,1
Totaal (rij %)	13,3	19,6	21,3	25,4	17,5	100,0

We bekijken de situatie ook i.v.m. *het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening* (tabel 2.2). Er zijn 431 deelgemeenten (of 36,6% van de deelgemeenten) met minstens één vestigingsplaats van een formele opvangvoorziening voor buitenschoolse opvang (gegevens van Kind en Gezin 31/12/2011, Vlaams Gewest). In de overige deelgemeenten (n=745) is er geen formele opvangvoorziening (IBO, BOKDV of ZBO).² Er is een oververtegenwoordiging van de formele opvang in de regionaalstedelijke gebieden (t.o.v. de globale verdeling van deelgemeenten, zie tabel 2.1). Naar provincie is er vooral in de provincie Antwerpen een oververtegenwoordiging (in termen van het aantal deelgemeenten *met* een formele opvangvoorziening t.o.v. het totale aantal deelgemeenten, zie tabel 2.1).

² Op het niveau van de *fusiegemeenten* is er een formele opvangvoorziening in 81,2% van de Vlaamse fusiegemeenten: er is alleen een IBO te vinden in 57,8% van de gemeenten (al dan niet met meerdere vestigingsplaatsen), een IBO met daarnaast nog een BOKDV of een ZBO is aanwezig in 16,9% van de gemeenten, een BOKDV of een ZBO is in 6,5% van de gemeenten van toepassing (gegevens voor 31/12/2011). 18,8% van de Vlaamse fusiegemeenten heeft noch een IBO, een BOKDV of een ZBO.

Tabel 2.2 Verdeling van de populatie deelgemeenten met of zonder formele opvangvoorziening (IBO, BOKDV of ZBO), naar provincie en verstedelijkingsgraad (in kolom %)

	Antwerpen (kolom %)	Vlaams- Brabant (kolom %)	West- Vlaanderen (kolom %)	Oost- Vlaanderen (kolom %)	Limburg (kolom %)	Totaal
<i>Deelgemeenten met formele opvangvoorziening (n=431)</i>						
Grootstedelijk gebied	22,4	8,3	0,0	14,5	0,0	9,5
Regionaalstedelijk gebied	9,1	9,4	40,9	7,6	18,0	17,7
Kleinstedelijk gebied	15,4	15,6	19,0	21,4	36,9	21,4
Buitengebied	53,2	66,7	39,4	56,5	45,1	51,4
Totaal (rij %)	22,9	15,4	22,8	21,0	17,8	100,0
<i>Deelgemeenten zonder formele opvangvoorziening (n=745)</i>						
Grootstedelijk gebied	11,7	16,5	0,0	11,5	0,0	8,0
Regionaalstedelijk gebied	6,7	1,3	22,2	4,3	1,5	7,2
Kleinstedelijk gebied	8,3	12,7	32,7	34,0	34,9	26,9
Buitengebied	73,3	69,6	43,1	50,2	63,6	57,4
Totaal (rij %)	8,1	21,2	20,5	28,1	17,7	100,0

Praktisch gingen we bij de steekproeftrekking als volgt te werk. Om een voldoende grote groep te hebben voor de analyse mikten we op een nettoaantal van 100 deelgemeenten met een formele opvangvoorziening en van 15 deelgemeenten zonder. Omdat we de respons schatten op 75% namen we op voorhand een reserve. Uiteindelijk kwamen we uit op 137 deelgemeenten met een formele opvangvoorziening en 21 zonder, samen 158 deelgemeenten of ongeveer één op zeven t.o.v. de populatie van deelgemeenten (zie in bijlage 2 de lijst met deelgemeenten met en zonder formele opvangvoorziening).

Voor de deelgemeenten *met een formele opvangvoorziening* trokken we eerst aselekt binnen elke cel (van provincie*verstedelijkingsgraad) verhoudingsgewijs deelgemeenten. Hierbij werd een bovengrens van 13 deelgemeenten per cel aangehouden (zie tabel 2.3).

Het aantal deelgemeenten in de grootstedelijke gebieden van Antwerpen en Gent werd daarbij oververtegenwoordigd omdat deelgemeenten met deze verstedelijkingsgraad in West-Vlaanderen en Limburg niet voorkomen.

De deelgemeenten in het buitengebied, die in de populatie het talrijkst zijn, werden ondervertegenwoordigd.

Aangezien West-Vlaanderen en Limburg geen grootstedelijk gebied hebben bleven deze cellen leeg. Ook voor het regionaalstedelijke gebied is het aantal deelgemeenten in deze beide provincies minder talrijk.

Samenvattend betekent dit dat, in vergelijking met de populatie deelgemeenten met een formele opvangvoorziening, vooral het buitengebied ondervertegenwoordigd zal zijn.

We voorzagen 21 deelgemeenten *zonder formele opvangvoorziening* die aselekt werden getrokken. De meeste van deze deelgemeenten situeren zich in het buitengebied en vooral in de provincie Vlaams-Brabant.

Tabel 2.3 Aantal deelgemeenten in de steekproef met of zonder formele opvangvoorziening, naar provincie en verstedelijkingsgraad (volgens Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen RSV11)

	Antwerpen	Vlaams-Brabant	West-Vlaanderen	Oost-Vlaanderen	Limburg	Totaal
<i>Deelgemeenten met formele opvangvoorziening</i>						
Grootstedelijk gebied	12	2	-	6	-	20
Regionaalstedelijk gebied	5	1	9	3	4	22
Kleinstedelijk gebied	6	6	8	9	8	37
Buitengebied	13	11	12	11	11	58
Totaal	36	20	29	29	23	137
<i>Deelgemeenten zonder formele opvangvoorziening</i>						
Grootstedelijk gebied		3		1		4
Regionaalstedelijk gebied						
Kleinstedelijk gebied				1		1
Buitengebied	1	5	3	5	2	16
Totaal	1	8	3	7	2	21
Totaal	37	28	32	36	25	158

2.3.2 De steekproeftrekking van de verantwoordelijken van de actoren

Binnen de deelgemeenten wilden we vervolgens (de verantwoordelijken van) de verschillende actoren i.v.m. de buitenschoolse kinderopvang bevragen: de formele opvangvoorzieningen (IBO of BOKDV of ZBO), de basisscholen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten (i.v.m. jeugd, sport en cultuur), de private vrijetijdsinitiatieven met een aanbod voor basisschoolkinderen i.v.m. jeugdwerk, sport of cultuur en het lokaal bestuur als regisseur. We lichten de procedure die gevolgd werd bij de selectie van deze verantwoordelijken hieronder toe.

2.3.2.1 De formele opvangvoorzieningen

Voor de formele opvangvoorzieningen wilden we telkens *één vestigingsplaats* (van een formele opvangvoorziening) per deelgemeente in de steekproef opnemen. Om zoveel mogelijk diversiteit te hebben werd er op toegezien dat (binnen iedere cel van provincie*verstedelijkingsgraad) zoveel mogelijk *verschillende* organiserende besturen aan bod kwamen. Als er meerdere vestigingsplaatsen waren van éénzelfde formele opvangvoorziening in een bepaalde deelgemeente werd aselect één bepaalde vestigingsplaats gekozen.

De verantwoordelijken van de formele *opvangvoorzieningen* werden geselecteerd op basis van de lijsten beschikbaar bij Kind en Gezin. De steekproef bestond hier uiteindelijk uit 137 verantwoordelijken (zie tabel 2.4).

2.3.2.2 De basisscholen

Voor de basisscholen richtten we ons eveneens tot de individuele vestigingsplaatsen (en niet de scholengroepen) zoals deze vermeld worden in de lijsten met administratieve contactadressen van het Department Onderwijs (Nederlandstalig gewoon basisonderwijs, Vlaams Gewest, 31/12/2011). Basisscholen, kleuterscholen en lagere scholen werden volgens toeval in de steekproef opgenomen. We namen per deelgemeente een steekproef van telkens maximum 5 scholen, aselect gekozen. Voor deelgemeenten met meer dan 10 scholen kozen we aselect maximum 10 scholen. Dit resulteerde in een steekproef van 555 schooldirecties (vestigingsplaatsen) (op de 2 275 in de lijst), gespreid over de 158 deelgemeenten (tabel 2.4).

2.3.2.3 De gemeentelijke vrijetijdsdiensten

Voor de *gemeentelijke vrijetijdsdiensten* (voor jeugd, cultuur of sport) wilden we voor de online-enquête de personen aanschrijven die, binnen deze diensten, op de hoogte waren van het aanbod voor basisschoolkinderen (als dit er was). Daartoe schreven we in de betrokken deelgemeenten de jeugdconsulent, de sportfunctionaris en de cultuurbeleidscoördinator aan. De e-mailadressen van deze gemeentelijke ambtenaren zelf werden verworven via de respectievelijke koepels.

Er werden in totaal (voor de 158 gemeenten) 464 ambtenaren aangeschreven, 154 jeugdconsulenten, 158 sportfunctionarissen en 152 cultuurbeleidscoördinatoren. De aantallen verschillen omdat er niet voor alle gemeenten ambtenaren waren voor de 3 diensten en omdat sommige ambtenaren meerdere functies kunnen combineren (bv. jeugd en sport).

Van deze 464 reageerden 261 ambtenaren: 75 voor cultuur, 92 voor jeugd en 94 voor sport. Deze ambtenaren konden gelieerd worden aan 130 gemeenten (82,3% van de gemeenten).

Voor 8 gemeenten reageerde men voor de 3 vrijetijdstypes, voor 66 gemeenten voor 2 types en voor 56 voor 1 type.

Voor de gemeenten waarvoor geen antwoord terugkwam werd de steekproef aangevuld met de verantwoordelijke jeugd-, sport- of cultuurambtenaren van deze gemeenten zodat het steekproef-aantal terug op 464 uitkwam.

Sommige van deze ambtenaren werden ook als verantwoordelijke voor het lokaal bestuur opgegeven (zie hieronder) of waren ook verantwoordelijk voor het (gemeentelijke) IBO (en kwamen ook op deze lijst voor). In deze gevallen werd gevraagd om meerdere vragenlijsten in te vullen vertrekkende vanuit deze verschillende functies.

2.3.2.4 De private vrijetijdsinitiatieven

Voor de private vrijetijdsinitiatieven mikten we op verantwoordelijken van jeugd-, sport en cultuurverenigingen met een regelmatig aanbod (d.i. minstens 2 activiteiten per maand) voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar. Jeugdbewegingen werden hierbij uitgesloten omdat zij doorgaans vrijwel uitsluitend een aanbod hebben tijdens het weekend. Er werden ook alleen *lokale* initiatieven of verenigingen genomen d.w.z. initiatieven die lokaal (in de deelgemeente of de fusiegemeente) een verantwoordelijke hadden.

De verantwoordelijken van deze private initiatieven kwamen we eveneens op het spoor via de rondvraag bij de 464 jeugdconsulenten, sportfunctionarissen of cultuurbeleidscoördinatoren (waarvan er zoals gezegd 261 reageerden, zie hoger). Van de 130 deelgemeenten die reageerden waren er 100 (76,9%) die één of meerdere private vrijetijdsinitiatieven in de deelgemeenten met een aanbod voor basisschoolkinderen opgaven. Voor 30 deelgemeenten gaf men aan dat er geen dergelijke private vrijetijdsinitiatieven waren.

Het talrijkst waren de deelgemeenten waarvoor private sportinitiatieven doorgegeven werden (80,8% van de deelgemeenten). Slechts 33,3% van de deelgemeenten vermeldde private cultuurinitiatieven voor de betrokken deelgemeenten en 38% vermeldde private initiatieven voor jeugdwerk.

Wat betreft het *aantal* private vrijetijdsinitiatieven dat voor elke deelgemeente werd doorgegeven, valt het hoge aantal sportverenigingen op (n=1 217), terwijl er voor jeugd (n=130) en cultuur (n=74) heel wat minder verenigingen opgegeven werden (tabel 2.4).

Niet alle opgelijste verenigingen werden in de uiteindelijke steekproef van verantwoordelijken opgenomen: per deelgemeente werden telkens maximum 5 initiatieven per vrijetijdstype aselect gekozen (als er zoveel waren) of maximum 10 als er meer dan 10 waren in de deelgemeente. Op die manier konden 733 adressen van verantwoordelijken van *private vrijetijdsinitiatieven* worden verzameld: 108 voor jeugdwerk, 568 voor sport en 57 voor cultuur.

2.3.2.5 De lokale besturen

Voor de lokale besturen richtten we ons tot de personen die het beste zicht hadden op het lokaal beleid i.v.m. de buitenschoolse opvang. Dit kon een politiek verantwoordelijke zijn, een verantwoordelijk diensthoofd of een beleidsmedewerker. We wilden één verantwoordelijke per (fusie)-gemeente bekomen.

Om de bevraging heel gericht te kunnen doorvoeren werden voorafgaandelijk e-mailadressen opgevraagd van deze personen bij de LOK-secretarissen. De adressen van de LOK-secretarissen zelf bekwamen we op basis van de lijsten van Kind en Gezin. Er werden 158 LOK-secretarissen aangeschreven en daarvan reageerde 74,1% of 117 secretarissen. In 56% van de gevallen gaf de LOK-secretaris zichzelf op als verantwoordelijke voor het lokaal bestuur. In de andere gevallen werd een verantwoordelijke van de (al of niet gemeentelijke) IBO opgegeven, een jeugd-, sport of cultuurambtenaar van de gemeente of nog anderen. Voor de gemeenten waarvoor geen antwoord terugkwam werd de steekproef van de lokale besturen vervolgens aangevuld met de LOK-secretarissen van deze gemeenten.

Het totale aantal aangeschreven verantwoordelijken bedroeg 156. Dit aantal ligt lager dan 158 omdat er in Gent en Antwerpen telkens 2 deelgemeenten werden geselecteerd.

Tabel 2.4 Respons bij de rondvraag naar de adressen in de 158 deelgemeenten

	Aangeschr. verantw. voor opvraging adressen	Respons aantal (1)	Respons %	Aantal deelgem. met priv. vti. (2)	% deelgem. met priv. vti. (2)/(1)	Totaal aantal vermelde priv. vti.	Aantal verantw. in de steekproef
Opvang vrzn.	-	-	-	-	-	-	137
Scholen	-	-	-	-	-	-	555
Gem. vtd.	464	-	-	-	-	-	464
Jeugd	154	92	59,7	-	-	-	154
Sport	158	94	59,5	-	-	-	158
Cultuur	152	75	49,3	-	-	-	152
Priv. vti.	464	261	56,2	-	-	-	733
Jeugd	154	92	59,7	35	38,0	130	108
Sport	158	94	59,5	76	80,8	1 217	568
Cultuur	152	75	49,3	25	33,3	74	57
Lokaal bestuur	158	117	74,1	-	-	-	156
Totaal							2 045

2.4 Respons van de online-enquête

Aan deze steekproef van verantwoordelijken werd in de loop van de maanden juni en juli 2012 de online-enquête toegestuurd. Na 2 weken werd een eerste herinneringsmail verstuurd en na één maand een tweede. Omdat de respons bij de scholen dan nog steeds eerder laag was (zie verder) werden eind juni 2012/begin juli 2012 nog eens alle scholen die nog niet reageerden telefonisch gecontacteerd. Ook de opvangvoorzieningen die niet reageerden op de online-enquête werden, omwille van hun centrale positie in het opvangnetwerk, nog eens opgebeld begin juli 2012. In beide gevallen verhoogde de respons daardoor nog enigszins met telkens een vijftal enquêtes.

In de onderstaande tabellen geven we de respons voor de online-enquête. We doen dit zowel in termen van het aantal verantwoordelijken als in termen van het aantal deelgemeenten.

2.4.1 Respons in termen van aantal verantwoordelijken

In totaal werden 2 045 verantwoordelijken aangeschreven waarvan er 679 (of 33,3%) een vragenlijst - minstens gedeeltelijk - ingevuld terugstuurden (tabel 2.5). Het responspercentage was eerder laag voor de scholen (21,1%) en de private vrijetijdsinitiatieven (28,1%) en was redelijk voor de lokale besturen (51,2%), de formele opvangvoorzieningen (58,3%) en de gemeentelijke vrijetijdsdiensten (43,5%).

Tabel 2.5 Respons van de online-enquête in termen van aantal *verantwoordelijken*

	Verstuurde online-enquêtes	Respons aantal	Respons %
Formele opvangvoorzieningen	137	80	58,3
Scholen	555	117	21,1
Gemeentelijke vrijetijdsdiensten	464	196	43,5
Jeugd	154	63	40,9
Sport	158	83	52,5
Cultuur	152	50	32,9
Private vrijetijdsinitiatieven	733	206	28,1
Jeugd	108	39	36,1
Sport	568	150	26,4
Cultuur	57	17	29,8
Lokale besturen	156	80	51,2
Totaal	2 045	679	33,2

De respons voor de formele *opvangvoorzieningen* kunnen we nog verder vergelijken met de populatie (niet in de tabel). Van de 80 voorzieningen die reageerden op de enquête waren er 69 IBO's (86,2%), 6 BOKDV's (7,5%) en 5 ZBO's (6,2%). De verdeling in de populatie (Kind en Gezin, 31/12/2011) is respectievelijk 80,4%, 5,9% en 13,6%.

Ook de respons van de *scholen* kunnen we verder vergelijken met de populatie voor het schoolnet en het schooltype. Wat het schoolnet betreft is de verdeling in de populatie (berekend op basis van de lijst met administratieve contactadressen van het Nederlandstalig gewoon basisonderwijs, Vlaams Gewest, 31/12/2011, n=2 275) voor de vrije scholen 62,1%, voor de gemeentelijke scholen 22,3% en voor de gemeenschapsscholen 15,3%. Er zijn ook nog 2 provinciale (basis)scholen. De steekproef van de respondenten vertoont ongeveer dezelfde verdeling met respectievelijk 64,2%, 23,5% en 12,3%. Wat het type school betreft onderscheiden we basisscholen, kleuterscholen en lagere scholen. In dezelfde populatie is de verhouding 85,3% basisscholen, 7,2% kleuterscholen en 7,4% lagere scholen. Ook hier vertoont onze steekproef ongeveer dezelfde verdeling: basisscholen 82,8%, kleuterscholen 9,6% en lagere scholen 6,9%.

Voor de *gemeentelijke vrijetijdsdiensten* valt op dat de respons het hoogst was voor de sportdiensten (52,5%) en het laagst voor cultuurdiensten (32,9%). Voor de jeugddiensten haalden we een respons van 40,9%.

Voor de *private vrijetijdsinitiatieven* kregen we dan weer het meest respons van de jeugdverenigingen.

In de vragenlijst voor de *lokale besturen* vroegen we de functie aan te geven van diegene die de vragenlijst invulde. In 68,2% ging het hierbij om 'de ambtenaar voor de kinderopvang' (45 op 66, 14 ontbrekende gegevens), in 15,1% om de politiek verantwoordelijke (voor de kinderopvang) en in 16,6% om een andere ambtenaar (diensthoofd sociale zaken, diensthoofd vrije tijd, jeugdconsulent, welzijnscoördinator, informatieambtenaar, secretaris lokaal overleg, ...).

Eveneens in de vragenlijst voor de lokale besturen vroegen we achtergrondinformatie op i.v.m. de rol van het *lokaal bestuur als aanbieder*. Van de groep lokale besturen (die onze vragenlijst invulden) organiseert 82,8% (53/64, 16 lokale besturen vulden deze vraag niet in) een eigen opvangaanbod voor basisschoolkinderen in de geselecteerde deelgemeente. Dit opvangaanbod ziet er uit als volgt:

- in 42,2% van de deelgemeenten (27/64) enkel een erkend opvanginitiatief (IBO, BOKDV);
- in 7,8% (5/64) enkel een opvanginitiatief met een attest van toezicht (ZBO);
- in 15,6% (10/64) enkel opvang in de gemeentelijke basisscholen;
- een combinatie van een erkend opvanginitiatief en opvang in de gemeentelijke basisscholen (9,4%);
- een combinatie van een erkend opvanginitiatief en een opvanginitiatief met een attest van toezicht en opvang in de gemeentelijke basisscholen (4,7%);
- een combinatie van een erkend opvanginitiatief en een opvanginitiatief met een attest van toezicht (1,6%);
- een combinatie van een opvanginitiatief met een attest van toezicht en opvang in de gemeentelijke basisscholen (1,6%).

Vermelden we nog dat de teruggestuurde vragenlijsten niet altijd volledig waren ingevuld. Bij de opvangvoorzieningen waren er 66 volledige vragenlijsten op 80, bij de scholen 94 op 117, bij de gemeentelijke vrijetijdsdiensten 145 op 196, bij de private vrijetijdsinitiatieven 167 op 206 en bij de lokale besturen 60 op 80. In de analyse werden alle teruggestuurde vragenlijsten, ook de onvolledig ingevulde, meegenomen voor de verdere verwerking. Dit heeft als gevolg dat de totale aantallen per vraag kunnen variëren.

2.4.2 Respons in termen van aantal deelgemeenten

Omdat er soms meerdere scholen, gemeentelijke vrijetijdsdiensten of private vrijetijdsinitiatieven per deelgemeente werden aangeschreven kunnen we de respons ook uitdrukken in termen van het aantal deelgemeenten waarvan *minstens één* formele opvangvoorziening, school, gemeentelijke vrijetijdsdienst of privaat vrijetijdsinitiatief reageerde. Dit levert vooral voor de scholen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven hogere responspercentages op (in vergelijking met de responspercentages voor de verantwoordelijken). Voor de scholen hebben we nu voor de helft van de deelgemeenten minstens één school die reageerde, voor de gemeentelijke vrijetijdsdiensten ongeveer drie vierde en voor de private vrijetijdsinitiatieven ongeveer 80%. Wat deze laatste betreft reageerden voor heel wat deelgemeenten meerdere vrijetijdsinitiatieven: voor 7 deelgemeenten reageerden vijf of meer private vrijetijdsinitiatieven (maximum 8), van 11 deelgemeenten reageerden er vier, van 13 deelgemeenten drie, van 27 deelgemeenten twee en van 23 deelgemeenten één.

Tabel 2.6 Steekproef en respons van de online-enquête in termen van aantal *deelgemeenten*

	Aantal deelgemeenten waarnaar onlinevragenlijsten verstuurd werden	Respons (in termen van aantal deelgemeenten)	Respons %
Formele opvangvoorzieningen	137	80	58,3
Scholen	158	81	51,3
Gemeentelijke vrijetijdsdiensten	158	122	77,2
Jeugd	154	63	40,9
Sport	158	83	52,5
Cultuur	152	50	32,9
Private vrijetijdsinitiatieven	100	81	81,0
Jeugd	35	19	54,3
Sport	76	69	90,8
Cultuur	25	13	52,0
Lokale besturen	158	80	51,2

Een verdere analyse leert dat er voor alle 158 deelgemeenten altijd wel minstens één actor reageerde. In 15 deelgemeenten kwamen antwoorden binnen voor de vijf actoren, in 39 voor vier actoren, in 44 voor drie, in 32 voor twee en in 28 voor één. Als er maar één actor reageerde was dat soms alleen een school (n=6), soms alleen een formele opvangvoorziening (n=10), soms alleen een lokaal bestuur (n=3), soms alleen een gemeentelijke vrijetijdsdienst (n=8) of soms alleen een privaat vrijetijdsinitiatief (n=1). Er was geen verband tussen de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en het aantal actoren dat reageerde.

2.5 Besluit

In dit hoofdstuk beschreven we de gevolgde onderzoeksmethode. Er werd geopteerd voor een online-enquête bij de 5 actoren, betrokken bij de buitenschoolse opvang van basisschoolkinderen, in een steekproef van 158 Vlaamse deelgemeenten. De vragenlijst omvatte 5 rubrieken: gegevens over het eigen aanbod en de noden in dit verband, de samenwerking met andere actoren en de knelpunten daar rond en de houding van de actoren t.a.v. enkele mogelijke opties i.v.m. de toekomstige organisatie van de opvang en vrije tijd van basisschoolkinderen.

We namen de deelgemeente als steekproefeenheid omdat we er van uitgingen dat de organisatie van de buitenschoolse kinderopvang zich binnen deze geografische regio afspeelt.

We opteerden voor een gestratificeerde steekproef van deelgemeenten met 3 stratificatievariabelen: het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie. Het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening (IBO, BOKDV of ZBO) bepaalt sterk de huidige organisatie van de buitenschoolse opvang in een (deel)gemeente. De verstedelijkingsgraad van een deelgemeente kan dan weer een invloed hebben op de aanwezigheid van vrijetijdsinitiatieven. De stratificatie naar provincie is nodig omwille van de verschillende grootte van de provincies en om een spreiding te hebben over heel het Vlaams Gewest.

Binnen de deelgemeenten wilden we vervolgens verschillende actoren bevragen: een formele opvangvoorziening (IBO of BOKDV of ZBO), een steekproef van de basisscholen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten (i.v.m. jeugd, sport en cultuur), een steekproef van private vrijetijdsinitiatieven (i.v.m. jeugd, sport en cultuur) met een aanbod voor basisschoolkinderen en het lokaal bestuur als regisseur. Om de vragenlijst gericht te kunnen versturen werd voorafgaandelijk een rondvraag opgezet met het oog op het verzamelen van de e-mailadressen van de verantwoordelijken.

De online-enquête werd in de loop van de maanden juni en juli 2012 rondgestuurd. Verantwoordelijken kregen de kans om, op hun verzoek, een schriftelijke versie van de vragenlijst in te vullen.

In totaal werden 2 045 verantwoordelijken (voor de 5 actoren) aangeschreven waarvan er 679 (of ongeveer een derde) een antwoord terugstuurden. Het responspercentage was eerder laag voor de scholen en de private vrijetijdsinitiatieven en was redelijk voor de lokale besturen, de formele opvangvoorzieningen en de gemeentelijke vrijetijdsdiensten. Uitgedrukt in termen van het aantal deelgemeenten (waarvan minstens één formele opvangvoorziening, school, gemeentelijke vrijetijdsdienst of privaat vrijetijdsinitiatief reageerde) bedroeg de respons voor de formele opvangvoorzieningen, de scholen en de lokale besturen ongeveer de helft van de deelgemeenten. Voor de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven reageerde ruim drie vierde van de gemeenten.

Met deze steekproef was het niet de bedoeling om strikt representatief te werken maar wel om een zo breed mogelijke groep deelgemeenten en actoren te bereiken zodat de diverse organisatie-modellen (op het vlak van buitenschoolse opvang en vrije tijd) vertegenwoordigd waren. Doordat het een ruime groep is geworden, met een brede spreiding, komt er toch een duidelijk beeld naar voor van het reilen en zeilen op het vlak van buitenschoolse opvang en vrije tijd voor basisschoolkinderen in het Vlaams Gewest.

3 | Kenmerken en evaluatie van het actuele aanbod per aanbieder

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten van de enquête voor wat betreft de kenmerken en de evaluatie van het actuele aanbod van de verschillende actoren. Waar relevant maken we het onderscheid tussen het aanbod op schooldagen en tijdens schoolvakanties en tussen de kleuters en de lagereschoolkinderen. We bekijken eveneens de toereikendheid van het aanbod (van de formele opvangvoorzieningen), wie de opvang organiseert (in de scholen), de inkomstenbronnen van de opvang (voor de scholen en de vrijetijdsinitiatieven). We besluiten met een algemeen overzicht van dit aanbod.

Voor de scholen en de vrijetijdsinitiatieven gaan we vervolgens na of het aanbod verschilt in functie van het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie.

Een laatste onderdeel betreft dan de evaluatie van de kwaliteit van het eigen aanbod door de verschillende actoren.

3.2 Het opvangaanbod van de formele opvangvoorzieningen (IBO, BOKDV, ZBO)

In een eerste onderdeel bekijken we het opvangaanbod van de formele opvangvoorzieningen. Dit kunnen IBO's zijn (Initiatieven voor Buitenschoolse Opvang), BOKDV's (Buitenschoolse Opvang verbonden aan een KinderDagVerblijf) of ZBO's (Zelfstandige Buitenschoolse Opvang). Zoals gezegd omvatte de steekproef 137 verantwoordelijken van evenveel (vestigingsplaatsen van) formele opvangvoorzieningen (één per deelgemeente) waarvan er 80 een antwoord terugstuurden, zijnde 69 IBO's, 6 BOKDV's en 5 ZBO's. We herinneren er ook nog aan dat niet alle vragenlijsten volledig ingevuld waren waardoor de totalen soms verschillen.

3.2.1 Tijdstip van het opvangaanbod

In tabel 3.1 geven we een overzicht van het aanbod van de formele opvangvoorzieningen (uit de steekproef) naar tijdstip. We berekenen de percentages t.o.v. het totaal aantal opvangvoorzieningen in de steekproef.

Tabel 3.1 **Overzicht van het aanbod van de formele opvangvoorzieningen naar tijdstip (in %, n=80, meerdere antwoorden zijn mogelijk)**

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar	Kinderen van 6 tot 12 jaar
Opvang op schooldagen (globaal)	100,0	100,0
Opvang voor schooltijd	93,8	91,3
Zeer vroege opvang (voor 7 uur)	35,0	35,0
Opvang na schooltijd	91,3	86,3
Zeer late opvang (na 18 uur)	78,8	77,5
Opvang onder de middag	11,3	7,5
Opvang op woensdagnamiddag	93,8	92,5
Opvang op schoolvrije dagen	90,0	88,8
Opvang tijdens schoolvakanties	86,3	83,8

Over alle tijdstippen heen stellen we vast dat alle formele opvangvoorzieningen een aanbod hebben (op één of meerdere tijdstippen) voor kleuters en/of voor lagereschoolkinderen op *schooldagen*. Het meest komt de opvang voor en na schooltijd voor, evenals de opvang op woensdagnamiddag en de opvang op schoolvrije dagen (bv. snipperdagen, pedagogische studiedagen). Zeer late opvang (na 18 uur) komt minder vaak voor maar toch nog altijd bij meer dan drie vierde van de voorzieningen. Zeer vroege opvang (voor 7 uur) komt voor bij ongeveer een derde van de voorzieningen. Opvang onder de middag komt weinig voor.

De meeste formele opvangvoorzieningen hebben ook een *vakantieaanbod*. Dat dit niet voor alle voorzieningen zo is komt doordat we in de steekproef afzonderlijke vestigingsplaatsen opnamen. IBO's met verschillende vestigingsplaatsen concentreren hun vakantieaanbod soms in één vestiging.

Er zijn geen significante verschillen tussen kleuters en lagereschoolkinderen.

3.2.2 **Ontoereikendheid van het aanbod van de formele opvangvoorzieningen**

In de volgende tabel 3.2 bekijken we de ontoereikendheid van het aanbod per tijdstip en afzonderlijk voor kleuters en lagereschoolkinderen. We bekijken het percentage uitgedrukt t.o.v. de voorzieningen met een aanbod op dit tijdstip. De vraag luidde: 'Is het aanbod van de vestigingsplaats van uw voorziening in deze deelgemeente toereikend voor alle kinderen (voor wie het bedoeld is) die het wensen? Zo ja, voor welke opvangmomenten en welke leeftijdsgroepen is de opvang ontoereikend?'

We geven nog mee dat globaal genomen (over alle tijdstippen en de 2 leeftijdsgroepen) 41,0% van de formele opvangvoorzieningen (32/78, 2 verantwoordelijken vulden deze vraag niet in) stelt dat hun aanbod toereikend is (voor alle kinderen voor wie het bedoeld is). Voor 59,0% is het aanbod ontoereikend.

In tabel 3.2 bekijken we voor welke opvangmomenten en welke leeftijdsgroepen de opvang ontoereikend is. De percentages zijn uitgedrukt t.o.v. het aantal opvangvoorzieningen met een aanbod op dit tijdstip (zie tabel 3.1). Uit de tabel blijkt dat het belangrijkste knelpunt de vakantieopvang is, zowel voor kleuters als voor lagereschoolkinderen: meer dan twee derde van de formele opvangvoorzieningen (met een aanbod op dit tijdstip) stelt dat het aanbod ontoereikend is.

Op schooldagen is de opvang na schooltijd voor ruim de helft van de groep aanbieders ontoereikend. Opvang voor schooltijd, onder de middag en op woensdagnamiddag vormen in mindere mate een probleem. Dit geldt tevens voor de zeer late opvang (na 18 uur), de zeer vroege opvang en de opvang op schoolvrije dagen.

Tabel 3.2 Evaluatie van de ontoereikendheid van het aanbod van de formele opvangvoorzieningen (in % van de opvangvoorzieningen met een aanbod op dit tijdstip)

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar		Kinderen van 6 tot 12 jaar	
	N	%	N	%
Opvang voor schooltijd	75	18,5	73	16,7
Zeer vroege opvang (voor 7 uur)	28	1,9	28	1,9
Opvang na schooltijd	73	55,6	69	50,0
Zeer late opvang (na 18 uur)	63	5,6	62	5,6
Opvang onder de middag	9	1,9	6	0,0
Opvang op woensdagnamiddag	75	24,1	74	22,2
Opvang op schoolvrije dagen	72	11,1	71	9,3
Opvang tijdens schoolvakanties	69	70,4	67	66,7

We vergeleken verder de *globale ontoereikendheid* van het opvangaanbod (ongeacht het tijdstip of de leeftijdsgroep) tussen de provincies en naar verstedelijkingsgraad voor de 80 formele opvangvoorzieningen die reageerden op onze enquête (in 80 verschillende deelgemeenten). Dit gebeurde bij middel van een multivariate variantieanalyse³ waarbij telkens de statistische significantie van de netto-effecten, na controle voor de impact van de andere variabelen in het model, getoetst wordt. Het gemiddelde is hier de proportie antwoorden ‘ontoereikend’. Er waren evenwel geen (statistisch significante) verschillen noch in functie van de verschillende verstedelijkingsgraden noch tussen de provincies. In tabel 3.3 geven we de percentages voor de verschillende categorieën (waarvoor, zoals gezegd, geen significanties gevonden werden).

³ Multivariate variantieanalyse is een techniek om een aantal groepsgemiddelden tegelijkertijd met elkaar te vergelijken, bijvoorbeeld de toereikendheid van het aanbod per provincie. Bij variantieanalyse wordt beoordeeld of de variantie (spreiding) tussen de groepen groot genoeg is ten opzichte van de variantie binnen de groepen. Men kijkt naar de F-waarde als quotiënt van de variantie tussen de groepen en de variantie binnen de groepen. De F-toets is de bijbehorende toets. Multivariate variantieanalyse wordt onder meer gebruikt als er meerdere onafhankelijke variabelen zijn (bv. de verstedelijkingsgraad van de gemeenten en de provincie).

Tabel 3.3 Globale ontoreikbaarheid van het opvangaanbod van de formele opvangvoorzieningen naar verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie (in %, n=77*)

	N	% ontoreikbaar
<i>Verstedelijkingsgraad</i>		n.s.
Grootstedelijk gebied	12	58,3
Regionaalstedelijk gebied	10	60,0
Kleinstedelijk gebied	22	54,5
Buitengebied	33	63,6
<i>Naar provincie</i>		n.s.
Antwerpen	24	58,3
Vlaams-Brabant	10	70,0
West-Vlaanderen	15	46,7
Oost-Vlaanderen	17	70,6
Limburg	11	54,5

* Er waren ontbrekende gegevens i.v.m. de vraag naar ontoreikbaarheid en/of i.v.m. de verstedelijkingsgraad.

3.3 Het opvangaanbod van de scholen

Vanuit de 555 scholen die werden aangeschreven ontvingen we 117 vragenlijsten terug waarvan er 23 niet volledig waren ingevuld (en 94 wel). Dit heeft als concreet gevolg dat de aantallen in de tabellen kunnen verschillen.

Uit de bevraging blijkt dat er op *schooldagen* bij 62,4% (73/117) van de scholen uit de gerealiseerde steekproef *in de gebouwen van de school* opvang aangeboden wordt en bij 37,6% niet.

Er zijn daarbij weinig verschillen tussen de kleuteropvang en deze van lagereschoolkinderen. In 59,0% (69/117) van de gevallen is er opvang voor kleuters en bij 47,9% (56/117) voor lagereschoolkinderen. Voor 44,5% van de scholen is dit voor beide groepen.

Tijdens de *schoolvakanties* is het aanbod beperkt tot 17,1% (20/117): bij 12,0% gaat het hier om opvang voor kleuters en bij 11,1% voor lagereschoolkinderen.

3.3.1 Tijdstip van het opvangaanbod in de school

In tabel 3.4 geven we het opvangaanbod van de scholen naar tijdstip en leeftijdsgroep in percentage uitgedrukt t.o.v. de groep met een aanbod en t.o.v. het totale aantal scholen (waarvoor de vragenlijst werd ingevuld).

Tabel 3.4 Opvangaanbod van de scholen naar tijdstip en leeftijdsgroep (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar		Kinderen van 6 tot 12 jaar	
	In % van de scholen met een aanbod op schooldagen (n=69)	In % van alle scholen (n=117)	In % van de scholen met een aanbod op schooldagen (n=56)	In % van alle scholen (n=117)
Opvang voor schooltijd	88,4	52,1	89,3	42,7
Zeer vroege opvang (voor 7 uur)	15,9	9,4	19,6	9,4
Opvang na schooltijd	94,2	55,6	98,2	47,0
Zeer late opvang (na 18 uur)	14,5	8,6	12,5	6,0
Opvang onder de middag	79,7	47,0	80,4	38,5
Opvang op woensdagnamiddag	55,1	32,5	60,7	29,1
Opvang op schoolvrije dagen	20,3	12,0	25,0	12,0
Tijdens schoolvakanties*	-	12,0	-	11,1

* Een koppelteken betekent dat deze cel niet van toepassing was.

Vooreerst valt op dat er slechts beperkte verschillen zijn tussen kleuters en lagereschoolkinderen. Opvang voor en na schooltijd komt *voor beide leeftijdsgroepen* het meest voor, net zoals bij de formele opvangvoorzieningen, en dit bij ongeveer negen op de tien scholen met een opvangaanbod. Ook biedt ruim drie vierde van de scholen (met een opvangaanbod) opvang aan onder de middag. De opvang op woensdagnamiddag komt voor bij meer dan de helft van de scholen (met een opvangaanbod). Zeer vroege of zeer late opvang, opvang op schoolvrije dagen, of tijdens schoolvakanties komen in de scholen minder voor maar toch nog altijd in ongeveer 15 à 20% van de scholen (met een aanbod).

In een tweede kolom drukken we het aanbod uit in percentage van *alle* scholen (die een vragenlijst terugstuurden). Dit geeft een beeld van de spreiding van het aanbod over de scholen. We zien dat opvang voor en na de school in meer dan de helft van de scholen voorkomt voor de kleuters en in iets minder dan de helft voor de lagereschoolkinderen. Opvang op woensdagnamiddag wordt aangeboden door iets minder dan een derde van de scholen.

We kunnen ook de *combinaties* bekijken (niet in de tabel) van de 7 mogelijke opvangtijdstippen. We nemen eerst *de kleuters*. De combinatie opvang voor schooltijd, na schooltijd en onder de middag komt hier het meest voor (26,8% van de scholen met een aanbod). In tweede instantie (19,4%) zien we de combinatie waar voor- en naschoolse en middagopvang aangevuld wordt met de woensdagnamiddag. De volgende combinaties komen telkens voor bij 6% van de scholen (4 scholen):

- voor en na school en op woensdagnamiddag;
- voor en na school, onder de middag, op woensdagnamiddag en op schoolvrije dagen;
- voor en na school, onder de middag en zeer laat;
- opvang na schooltijd en op woensdagnamiddag.

Daarnaast zijn er nog 14 andere combinaties die telkens maar voor één of twee scholen voorkomen. Enkel voor- en naschoolse opvang, enkel middagopvang of enkel woensdagnamiddag komen niet voor. Er is maar één school die enkel vakantieopvang aanbiedt en 73,5% van de scholen biedt enkel opvang op schooldagen aan.

Het beeld is nagenoeg gelijkaardig voor de *lagereschoolkinderen*. De opvang voor schooltijd, na schooltijd en onder de middag wordt aangeboden in 27,4% van de scholen met een aanbod. De combinatie voor- en naschoolse en middagopvang aangevuld met de woensdagnamiddag komt

voor in 17,7% van de scholen met een aanbod. De overige combinaties komen in dezelfde mate voor als bij de kleuters.

Op een bijkomende vraag in de enquête (niet in de tabel) of er voor de kleuters in de opvang mogelijkheid tot rusten is antwoordt men dat dit in 40,6% van de scholen met kleuteropvang *op schooldagen* (28 van de 69 scholen) het geval is: bij 23,2% van de scholen kan dit in het eigen klaslokaal en bij 17,4% in een apart lokaal. Bij 59,4% (41 scholen) kunnen ze niet rusten. We onderzoeken verder wat de impact daarvan is voor de kwaliteit (zie onderdeel 3.8.1).

Van de 12% scholen (14 scholen) met kleuteropvang *tijdens de vakanties* zijn er 21,4% (3 scholen) waar kleuters kunnen rusten, alle in een apart lokaal. In de 11 andere scholen kan men helemaal niet rusten.

3.3.2 Organisatie van de opvang die doorgaat in de schoolgebouwen

In tabel 3.5 geven we aan wie er (mee) instaat voor de organisatie van de opvang (die doorgaat in de schoolgebouwen). Men kon hier meerdere instanties aangeven.

Voor de *schooldagen* vulden 69 scholen deze vraag in (op de 73 die aangaven opvang te organiseren). Bij 74,0% van de opvangsituaties is de school betrokken bij de opvang (al of niet samen met andere actoren), bij 28,8% de stad/gemeente/OCMW, bij 7,7% een formele opvangvoorziening, bij 1,4% de ouderraad en bij 4,1% nog andere instanties. Die andere instanties zijn specificaties van de voornoemde actoren (bv. Stibo, ...).

Verschillende *combinaties* kunnen daarbij voorkomen (niet in de tabel). Meestal is alleen de school betrokken bij de opvangorganisatie (in 59,4% van de opvangsituaties, 41/69). Vervolgens komen combinaties voor tussen de school en de gemeente (13,0%), de school en de opvangvoorziening (4,3%) en de school en de ouderraad (1,4%). In 13,0% van de situaties is alleen de gemeente betrokken en in 4,3% alleen de opvangvoorziening. Ten slotte gebeurt het dat de gemeente samen met de opvangvoorziening de opvang in de school organiseert (4,3%).

Bij de opvang tijdens de *schoolvakanties* zijn de scholen minder betrokken (50,0% van de scholen of 8 op 16, 4 scholen vulden deze vraag niet in) en de lokale besturen meer (56,2% of 9 op 16). Verder zijn ook nog in 12,5% van de situaties opvangvoorzieningen betrokken en in 6,2% van de situaties nog andere instanties (die niet verder werden gepreciseerd). Van de 8 scholen die betrokken zijn doen 3 dit samen met de gemeente (18,7% van de 16 opvangsituaties).

Tabel 3.5 Instanties die instaan voor de organisatie van de opvang (in % van de scholen met een aanbod, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Op schooldagen (n=69)	Tijdens school- vakanties (n=16)
De school zelf	74,0	50,0
De stad/gemeente/OCMW	28,8	56,2
Een opvangvoorziening (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder)	7,7	12,5
De ouderraad	1,4	0,0
Andere	4,1	6,2

3.3.3 Inkomstenbronnen van deze opvang

We vroegen ook hoe belangrijk enkele inkomstenbronnen waren voor de opvang op schooldagen en tijdens schoolvakanties (volgens een vijf-puntenschaal van ‘onbelangrijk’ tot ‘zeer belangrijk’). Zowel op schooldagen als tijdens schoolvakanties vormen de ouderbijdragen de belangrijkste

inkomstenbron (tabel 3.6). Ook subsidies van de stad/gemeente/OCMW zijn belangrijk. Op schooldagen brengt de helft van de scholen eigen middelen in voor het organiseren van de opvang. Enkele scholen hebben vooral tijdens de vakanties nog andere inkomstenbronnen maar een verdere specificatie werd niet gevraagd in de vragenlijst.

Zoals uit de percentages kan afgeleid worden steunen de meeste scholen, zowel op schooldagen als tijdens vakanties, op verschillende inkomensstromen tegelijk.

Op *schooldagen* zijn de volgende 3 combinaties belangrijk (niet in de tabel):

- de combinatie van ouderbijdragen en subsidies van de gemeente (20,3%);
- de eigen inbreng van de school en ouderbijdragen (18,8%);
- de eigen inbreng van de school, ouderbijdragen en subsidies van de gemeenten (20,3%).

16,0% van de scholen steunt op slechts één inkomstenbron (allemaal op subsidies van de gemeenten). Slechts een beperkte groep scholen (8,7%) rekent *niet* op ouderbijdragen als eerder belangrijke of zeer belangrijke inkomstenbron.

Tijdens de *vakanties* (16 scholen, 4 scholen vulden deze vraag niet in) primeert de combinatie ouderbijdragen, subsidies van de gemeente en andere inkomstenbronnen (43,7%). De overige combinaties komen minder vaak voor. Eén school (6,2%) steunt op slechts één inkomstenbron (eveneens subsidies van de gemeente) en 1 school (6,2%) rekent *niet* op ouderbijdragen.

Tabel 3.6 Inkomstenbronnen van het opvangaanbod (in % eerder belangrijk of zeer belangrijk, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Op schooldagen (n=69)	Tijdens school- vakanties (n=16)
Ouderbijdragen	84,1	93,8
Subsidies stad/gemeente/OCMW	63,8	68,8
Eigen inbreng van de school (schoolbudget, fondsenwerving, ...)	50,7	31,3
Andere inkomstenbronnen	17,4	25,0

3.4 Het aanbod van de gemeentelijke jeugd-, sport- of cultuurdiensten

Van de 464 verantwoordelijken van gemeentelijke vrijetijdsdiensten opgenomen in de steekproef stuurden er 196 een ingevulde vragenlijst terug. We telden 145 volledig ingevulde vragenlijsten. Dit heeft als concreet gevolg dat de totalen in de tabellen onderling kunnen verschillen.

Van deze 196 gemeentelijke vrijetijdsdiensten (voor de 3 types) heeft 62,2% (122/196) een vrijetijdsaanbod voor kinderen in de geselecteerde deelgemeente en 37,8% niet (74/196). 45,9% (90/196) heeft een aanbod voor kleuters en 59,7% (117/196) voor lagereschoolkinderen. 43,4% (85/196) heeft een aanbod voor beide groepen.

De aangeboden vrijetijdsinitiatieven betreffen in 24,8% van de gevallen cultuur, in 28,7% gaat het om jeugdwerking en in 46,5% om sportactiviteiten.

3.4.1 Tijdstip van het vrijetijdsaanbod

De gemeentelijke vrijetijdsdiensten (met een aanbod) zijn vooral actief tijdens de vakantiemaanden (tabel 3.7): bijna alle diensten zijn dan actief voor kleuters of voor lagereschoolkinderen. Voor de lagereschoolkinderen is er ook op schooldagen (op woensdagnamiddag en op de andere wekdagen) een aanbod bij ongeveer de helft van de diensten (met een aanbod). Voor de kleuters is het aanbod op schooldagen (buiten de woensdagnamiddag) beperkter. Op schoolvrije dagen is het aan-

bod voor beide groepen beperkt tot ongeveer één op tien van de diensten. Een aantal verantwoordelijken vermeldt nog andere tijdstippen maar hier werd niet verder op doorgevraagd.

Uitgedrukt in percentage van alle diensten betekent dit dat iets minder dan de helft van alle diensten (voor de kleuters) of iets meer dan de helft (voor de lagereschoolkinderen) een vakantieaanbod heeft. Op schooldagen liggen deze percentages duidelijk lager.

Tabel 3.7 Tijdstip van het vrijetijdsaanbod van gemeentelijke jeugd-, sport- of cultuurdiensten voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar		Kinderen van 6 tot 12 jaar	
	In % van de diensten met een aanbod (n=90)	In % van alle diensten (n=196)	T.o.v. diensten met een aanbod (n=117)	In % van alle diensten (n=196)
Na schooltijd op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	35,5	16,3	50,4	30,1
Op woensdagnamiddag	50,0	23,0	54,7	32,7
Op schoolvrije dagen	12,2	5,6	10,3	6,1
Tijdens schoolvakanties	96,4	44,3	92,3	55,1
Andere	11,1	5,1	9,4	5,6

Er zijn daarnaast ook (significante) verschillen qua tijdstip naargelang het *vrijetijdstype* van de dienst (na toetsing in een multivariate analyse, zie vroeger, waarbij ook de 3 andere onafhankelijke variabelen - aanwezigheid formele opvangvoorziening, verstedelijkingsgraad en provincie - werden opgenomen).

Voor de *kleuters* zijn er (significante) verschillen voor de woensdagnamiddag waar vooral de sportdiensten een aanbod hebben (66,1% van de sportdiensten met een aanbod). Bij de cultuurdiensten hebben 43,7% een aanbod op woensdagnamiddag en bij de jeugddiensten 27,6%. Na schooltijd op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag zijn er analoge verschillen: sport (51,1%), cultuur (31,2%) en jeugd (13,8%). Voor de schoolvrije dagen en de vakanties waren er geen verschillen naar vrijetijdstype van de dienst wat wil zeggen dat alle types in dezelfde mate een aanbod hebben.

Voor de *lagerschoolkinderen* waren er enkel significante verschillen voor het aanbod na schooltijd op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag. Opnieuw hebben de sportdiensten hier het meest een aanbod (69,6%) gevolgd door de cultuurdiensten (42,3%) en de jeugddiensten (25,7%).

3.4.2 Inkomstenbronnen van dit gemeentelijke vrijetijdsaanbod

I.v.m. de inkomstenbronnen van dit gemeentelijke vrijetijdsaanbod hebben we gegevens voor 120 van de 122 vrijetijdsdiensten met een aanbod voor kinderen. Meestal kunnen de gemeentelijke vrijetijdsdiensten voor hun aanbod rekenen op diverse inkomstenbronnen (tabel 3.8). Subsidies van de gemeente en/of van de Vlaamse overheid komen het meest voor. Voor bijna de helft van de diensten zijn ook de eigen fondsen (sponsoring, inkomsten via de georganiseerde activiteiten, ...) eerder of zeer belangrijk. 39,2% van de diensten kan ook rekenen op 'lidgelden' (inschrijvingsgelden, ...) en 9,2% op nog andere inkomstenbronnen (die niet verder werden gespecificeerd).

Tabel 3.8 **Inkomstenbronnen van het vrijetijdsaanbod voor de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met een aanbod (in % eerder of zeer belangrijk, n=120*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)**

Subsidies stad/gemeente/OCMW	77,5
Subsidies Vlaamse overheid	68,3
Eigen fondsen (sponsoring, inkomsten via georganiseerde activiteiten, ...)	47,5
Lidgelden	39,2
Andere inkomstenbronnen	9,2

* Voor 2 vragenlijsten werd deze vraag niet beantwoord.

3.5 Het aanbod van de private vrijetijdsinitiatieven

Van de 733 aangeschreven verantwoordelijken voor private vrijetijdsinitiatieven stuurden 206 verantwoordelijken de vragenlijst terug. 167 vragenlijsten waren volledig ingevuld. Dit heeft als concreet gevolg dat de totalen in de tabellen onderling kunnen verschillen.

Van de 206 private vrijetijdsinitiatieven heeft 70,9% (146 van de 206 teruggestuurde vragenlijsten) een aanbod voor kinderen tussen 2,5 en 12 jaar en 29,1% niet. Bij 28,6% (59/206) is dit een aanbod voor kleuters, bij 67,5% (139/206) voor lagereschoolkinderen en bij 25,2% voor beide leeftijdsgroepen. Het aanbod is hier nog meer sportgericht dan bij de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en betreft in 78,8% van de gevallen sport, in 16,4% jeugdwerking en in 4,8% cultuur.

Aangezien onze groep private vrijetijdsinitiatieven voorgeselecteerd was (door de gemeentelijke ambtenaren, zie onderdeel 2.3.2.4) op grond van hun betrokkenheid bij de organisatie van vrijetijdsactiviteiten voor basisschoolkinderen, houdt het percentage met een aanbod mogelijks een overschatting in t.o.v. het werkelijke percentage. Voor ongeveer een kwart van de deelgemeenten (23,1% of 30 van de 130 deelgemeenten die antwoordden op deze vraag) gaven de gemeentelijke ambtenaren aan dat er geen jeugd-, sport- of culturaanbod voor kinderen was in de betrokken deelgemeente.

3.5.1 Tijdstip van het vrijetijdsaanbod

Voor de *kleuters* (zie tabel 3.9) zien we dat vooral na schooltijd op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag activiteiten aangeboden worden en in mindere mate tijdens schoolvakanties of na schooltijd op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag. Op schoolvrije dagen is er weinig aanbod.

Voor de *lagerschoolkinderen* is er vooral een aanbod na schooltijd op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag en minder (maar toch nog altijd in meer dan de helft van de initiatieven) op woensdagnamiddag en de schoolvakanties.

Omerekend t.o.v. alle private vrijetijdsinitiatieven varieert het aanbod naar tijdstip van 7,3% van de initiatieven (op schoolvrije dagen voor de kleuters) tot ongeveer de helft (na schooltijd op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag voor de lagereschoolkinderen).

Vermelden we nog dat voor de kleuters (niet in de tabel), 8,4% van de private vrijetijdsinitiatieven enkel tijdens de schoolvakanties actief is en 42,3% enkel op schooldagen (18,6% enkel op woensdagnamiddag, 13,5% enkel op de andere schooldagen of schoolvrije dagen).

Voor de lagereschoolkinderen is 6,5% van de private vrijetijdsinitiatieven enkel tijdens de vakanties actief en 35,0% enkel op schooldagen (8,7% enkel op woensdagnamiddagen en 16,1% enkel op de andere schooldagen of schoolvrije dagen).

Tabel 3.9 Tijdstip van het vrijetijdsaanbod van private jeugd-, sport- of cultuurinitiatieven voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar		Kinderen van 6 tot 12 jaar	
	In % van de priv. vti. met een aanbod (n=59)	In % van alle priv. vti. (n=206)	In % van de priv. vti. met een aanbod (n=139)	In % van alle priv. vti. (n=206)
Na schooltijd op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	52,5	15,0	74,8	50,5
Op woensdagnamiddag	67,8	19,4	59,7	40,3
Op schoolvrije dagen	25,4	7,3	15,1	10,2
Tijdens schoolvakanties	57,6	16,5	56,8	38,3
Andere	20,3	5,8	21,6	14,5

3.5.2 Inkomstenbronnen van dit vrijetijdsaanbod

De private vrijetijdsinitiatieven kunnen voor de financiering van hun aanbod rekenen op allerlei (eerder belangrijke of zeer belangrijke) inkomstenbronnen: 85,2% (van de initiatieven met een aanbod) kunnen rekenen op subsidies stad/gemeente/OCMW, 74,8% op inkomsten uit eigen fondsen, 71,8% op lidgelden, 55,6% op subsidies van de Vlaamse overheid en 43,7% op nog andere inkomstenbronnen (die in de vragenlijst niet verder nagevraagd werden).

Er komen heel wat combinaties voor. De meeste initiatieven (24,6%) beroepen zich op de 5 inkomstenbronnen tegelijk, vervolgens 11,3% op de eerste 4 bronnen en 10,6% enkel op de eerste 3. Wat ook nog vaak voorkomt is de combinatie lidgelden en subsidies van de stad/gemeente/OCMW (8,5%) en de combinatie inkomsten uit eigen fondsen en subsidies van de stad/gemeente/OCMW (7,0%). De overige combinaties komen minder vaak voor (telkens minder dan 5%). Slechts 2,8% van de initiatieven beroepen zich uitsluitend op eigen middelen (inkomsten uit eigen fondsen of lidgelden).

Tabel 3.10 Inkomstenbronnen van het vrijetijdsaanbod voor de private vrijetijdsinitiatieven (in % eerder belangrijk of zeer belangrijk, n=146, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

Subsidies stad/gemeente/OCMW	85,2
Inkomsten uit eigen fondsen (sponsoring, inkomsten via georganiseerde activiteiten, ...)	74,8
Lidgelden	71,8
Subsidies Vlaamse overheid	55,6
Andere inkomstenbronnen	43,7

3.6 Overzicht van het opvang- en vrijetijdsaanbod van de verschillende actoren

In de onderstaande tabellen brengen we nog eens een overzicht van het opvang- en vrijetijdsaanbod van de verschillende actoren. We drukken dit uit in procent van alle voorzieningen/scholen/gemeentelijke vrijetijdsdiensten/private vrijetijdsinitiatieven die een vragenlijst terugstuurden.

Alle formele opvangvoorzieningen (die de vragenlijst invulden) hebben een aanbod (op één of meerdere tijdstippen) voor kleuters en/of voor lagereschoolkinderen op schooldagen (tabel 3.11). Tijdens schoolvakanties ligt dit percentage lager.

Van de scholen in onze steekproef voorziet meer dan de helft opvang voor kleuters en iets minder voorziet dit voor lagereschoolkinderen op schooldagen.

Het vrijetijdsaanbod van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en private vrijetijdsinitiatieven is echter meer gericht op lagereschoolkinderen.

Globaal stellen we ook vast dat het aanbod op schooldagen telkens veel meer uitgebouwd is dan dit tijdens de schoolvakanties.

Tabel 3.11 **Overzicht van het opvang- en vrijetijdsaanbod van formele opvangvoorzieningen, scholen, gemeentelijke vrijetijdsdiensten en private vrijetijdsinitiatieven naar tijdstip (in % van alle bevraagde voorzieningen/scholen/diensten/initiatieven, meerdere antwoorden zijn mogelijk)**

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar				Kinderen van 6 tot 12 jaar			
	Opvang (n=80)	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=196)	Priv. vti. (n=206)	Opvang (n=80)	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=196)	Priv. vti. (n=206)
Opvang (vrije tijd) op schooldagen (globaal)	100,0	59,0	29,1	25,7	100,0	47,9	44,8	61,6
Opvang voor schooltijd	93,8	52,1	-	-	91,3	42,7	-	-
Zeer vroege opvang (voor 7 uur)	35,0	9,4	-	-	35,0	9,4	-	-
Opvang na schooltijd	91,3	55,6	16,3	15,0	86,3	47,0	30,1	50,5
Zeer late opvang (na 18 uur)	78,8	8,6	-	-	77,5	6,0	-	-
Opvang onder de middag	11,3	47,0	-	-	7,5	38,5	-	-
Opvang/vrije tijd op woensdagnamiddag	93,8	32,5	23,0	19,4	92,5	29,1	32,7	40,3
Opvang/vrije tijd op schoolvrije dagen	90,0	12,0	5,6	7,3	88,8	12,0	6,1	10,2
Opvang/vrije tijd tijdens schoolvakanties	86,9	12,0	44,3	16,5	83,8	11,1	55,1	38,3

3.7 Analyse van de verschillen in het opvang- en vrijetijdsaanbod naar deelgemeente

In dit onderdeel onderzoeken we in welke mate het aanbieden van opvang of vrije tijd kan gerefereerd worden aan enkele kenmerken van de deelgemeente. We nemen opnieuw 3 onafhankelijke variabelen in beschouwing: het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening (IBO of BOKDV of ZBO) in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad en de provincie. Dit gebeurde opnieuw door middel van een multivariate variantieanalyse (zie vroeger). Ook hier beschouwen we de proporties als gemiddelden.

Voor wat het *opvangaanbod* betreft vinden we alleen statistisch significante verschillen *voor de scholen* (en niet voor de opvangvoorzieningen) en dit voor de 3 variabelen (zie tabel 3.12):

- in deelgemeenten waar geen formele opvangvoorziening aanwezig is bieden alle scholen uit onze steekproef opvang aan. Als er wel een formele opvangvoorziening is valt dit percentage terug tot 57%;
- in verstedelijkte gebieden zijn er eveneens meer scholen met een aanbod dan in minder verstedelijkte (onafhankelijk van de aanwezigheid van een formele opvangvoorziening);
- naar provincie zien we dat de scholen in de provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen meestal wel opvang aanbieden. In Limburg gebeurt dit het minst. De analysetechniek wordt hier echter minder betrouwbaar omdat zo goed als alle Limburgse deelgemeenten een formele opvangvoorziening hebben.

Tabel 3.12 Verschillen in het opvangaanbod van de scholen in functie van de aanwezigheid van een formele opvangvoorziening, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie (n=117, in %)

<i>Aanwezigheid formele opvangvoorziening</i>	<i>Prob. F<1%</i>
Niet aanwezig	100,0
Aanwezig	57,7
<i>Verstedelijkingsgraad</i>	<i>Prob. F<1%</i>
Grootstedelijk gebied	87,0
Regionaalstedelijk gebied	66,7
Kleinstedelijk gebied	57,6
Buitengebied	48,7
<i>Naar provincie</i>	<i>Prob. F<1%</i>
Antwerpen	62,2
Vlaams-Brabant	81,0
West-Vlaanderen	63,2
Oost-Vlaanderen	81,0
Limburg	16,7

We voerden dezelfde analyse ook uit voor het *vrijtijdsaanbod* voor basisschoolkinderen van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten of de private vrijetijdsinitiatieven maar hier vonden we geen statistisch significante verschillen op het vlak van aanbod tussen de deelgemeenten.

3.8 Evaluatie van de kwaliteit van het eigen opvang- of vrijetijdsaanbod door de aanbieders

Aan de hand van een aantal kwaliteitsindicatoren lieten we de verantwoordelijken van de 4 actoren het eigen aanbod evalueren. We deden dit afzonderlijk voor de schooldagen en de schoolvakanties en voor de 2 leeftijdsgroepen.

De antwoordcategorieën waren: ‘onvoldoende’, ‘eerder onvoldoende’, ‘neutraal’, ‘eerder goed’ en ‘zeer goed’. In de tabellen geven we de som van de percentages van de ‘eerder goed’- of ‘zeer goed’-antwoorden. In bijlage 3 vermelden we de antwoordpercentages voor de ‘onvoldoende’- of ‘eerder onvoldoende’-antwoorden en we bespreken ook in de volgende onderdelen de meest opvallende resultaten ervan.

Een globale vaststelling is, over de schooldagen en schoolvakanties heen en voor beide leeftijdsgroepen, dat voor de meeste indicatoren de positieve evaluaties domineren. Een uitzondering daarop vormt echter ‘de mogelijkheid om tot rust te komen’ die men veel minder als eerder goed of zeer goed bestempelt. Dit geldt zowel voor de schooldagen als voor de schoolvakanties en zowel bij de kleuters als bij de lagereschoolkinderen.

Een tweede vaststelling is dat er globaal slechts beperkte verschillen zijn tussen beide leeftijdsgroepen.

Een derde algemene vaststelling is dat de scholen zich voor bijna alle indicatoren lager quoteren dan de andere voorzieningen of initiatieven.

We gaan nu verder in op de evaluaties in functie van het tijdstip (schooldagen of schoolvakanties) en de leeftijdsgroep (kleuters of lagereschoolkinderen).

3.8.1 Evaluatie van de kwaliteit van het eigen aanbod op schooldagen

In tabel 3.13 vatten we de resultaten i.v.m. de evaluatie van de kwaliteit van het eigen aanbod op *schooldagen* samen. We overlopen achtereenvolgens de verschillende actoren.

Tabel 3.13 Evaluatie van het eigen opvang- of vrijetijdsaanbod op *schooldagen* door de scholen, de formele opvangvoorzieningen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven (in % eerder goed of zeer goed)

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar				Kinderen van 6 tot 12 jaar			
	Opvang (n=80)	Scholen (n=69)	Gem. vtd. (n=66)*	Priv. vti. (n=56)*	Opvang (n=80)	Scholen (n=56)	Gem. vtd. (n=86)*	Priv. vti. (n=114)*
Het aantal kinderen per begeleider	75,7	40,9	76,6	63,6	82,2	42,9	81,2	73,5
De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	80,8	62,5	75,0	64,3	79,2	59,0	72,9	69,0
De opleiding van de begeleiders	83,8	46,9	81,8	74,5	82,2	40,3	81,4	79,1
De inrichting van de lokalen	74,3	49,2	72,7	59,3	72,6	42,6	70,9	64,9
De veiligheid	87,8	73,8	86,4	75,9	89,0	74,2	85,9	79,8
Het spelmateriaal dat kinderen kunnen gebruiken	83,8	63,1	80,3	73,1	80,6	50,0	80,7	77,7
De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	90,5	83,1	68,3	55,6	90,4	82,3	65,1	48,0
De kwaliteit van de buitenspeelruimte	78,4	75,8	66,1	48,9	76,7	77,4	63,4	49,0
De kwaliteit van de binnenspeelruimte	79,7	56,9	76,9	52,1	76,7	46,8	65,9	56,3
De mogelijkheid om tot rust te komen	41,1	12,3	32,8	32,6	40,8	14,5	34,2	39,8
De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	87,8	18,5	70,8	68,1	80,8	19,4	78,6	65,7

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens.

Bij de formele *opvangvoorzieningen* leveren de indicatoren ‘de aanwezigheid van een buitenspeelruimte’, ‘de mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen’ en ‘de veiligheid’ de hoogste scores op.

Over ‘de mogelijkheid om tot rust te komen’ is men het minst tevreden. Voor de kleuters beoordeelt slechts 41,1% de kwaliteit ervan ‘eerder goed’ of ‘zeer goed’ (en, niet in de tabel, 28,8% neutraal, 26,0% eerder onvoldoende en 4,1% onvoldoende).

Voor de lagereschoolkinderen ligt het percentage ‘eerder goed’ of ‘zeer goed’ ongeveer even hoog op 40,8% (en, niet in de tabel, 36,6% neutraal, 19,7% eerder onvoldoende en 2,8% onvoldoende).

Over de andere evaluatiepunten is men dan weer wel redelijk tevreden.

Er zijn slechts beperkte verschillen tussen de leeftijdsgroepen. Wel is men voor de kleuters *iets minder* tevreden over het aantal kinderen per begeleider (75,7% ‘eerder goed’ of ‘zeer goed’ in vergelijking met 82,2% voor de lagereschoolkinderen) en dan weer *iets meer* tevreden i.v.m. ‘de mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen’ (87,8% ‘eerder goed’ of ‘zeer goed’ in vergelijking met 80,8% voor de lagereschoolkinderen).

Scholen geven zich de laagste score voor kwaliteitsindicatoren als ‘de mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen’ en ‘de mogelijkheid om tot rust te komen’.

I.v.m. deze laatste indicator gingen we na of er, voor de *kleuters* op *schooldagen*, een samenhang is met de mogelijkheid om te rusten, hetzij in het eigen klaslokaal, in een apart lokaal of helemaal niet (zie onderdeel 3.3.1). We zien dat de tevredenheidsscore het hoogst is voor de opvang in een apart lokaal (25,0% evalueert het eigen opvangaanbod voor dit aspect dan als ‘eerder goed’ of ‘zeer goed’), slechts ongeveer de helft daarvan is voor opvang in het eigen klaslokaal (13,3%) en het laagst is als er helemaal geen mogelijkheid tot rusten is (10,0%).

Ook voor ‘het aantal kinderen per begeleider’, ‘de opleiding van de begeleiders’, ‘de inrichting van de lokalen’ en, in mindere mate, ‘de kwaliteit van de binnenspeelruimte’ is men eerder kritisch voor zichzelf. Wat de andere infrastructuurindicatoren betreft (‘de aanwezigheid van een buitenspeelruimte’, ‘de kwaliteit van de buitenspeelruimte’ en ‘de veiligheid’) is men wel grotendeels positief.

Voor verschillende punten beoordelen de scholen de kwaliteit negatiever voor de lagereschoolkinderen dan voor de kleuters. Dit is het geval voor de opleiding van de begeleiders’, ‘de inrichting van de lokalen’, ‘het spelmateriaal dat kinderen kunnen gebruiken’ en ‘de kwaliteit van de binnenspeelruimte’. Voor de andere items zijn er bijna geen verschillen.

Bij de *gemeentelijke vrijetijdsdiensten* is de tevredenheid over de kwaliteit van het vrijetijdsaanbod hoog en de percentages liggen op het niveau van deze die we vaststellen voor de formele opvangvoorzieningen. Uitzonderingen op die regel zijn hier, voor de kleuters, vooral de lagere scores (maar nog steeds ongeveer twee derde positief) voor de aanwezigheid en de kwaliteit van een buitenspeelruimte en de mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen.

Voor de lagereschoolkinderen is men minder tevreden (dan de formele opvangvoorzieningen) over de buitenspeelruimte maar daarenboven ook over de binnenspeelruimte, de mogelijkheid om tot rust te komen en de samenstelling van de groep. I.v.m. de mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen is de score hier wel hoog en op het niveau van de formele opvangvoorzieningen. De percentages voor deze laatste indicator liggen iets lager voor de kleuters dan voor de lagereschoolkinderen.

De *private vrijetijdsinitiatieven* beoordelen over het algemeen hun eigen vrijetijdsaanbod minder goed dan de gemeentelijke vrijetijdsdiensten. Dit valt meer op voor de kleuters (waar het aanbod beperkter is) dan voor de lagereschoolkinderen. Er zijn vooral discrepanties t.o.v. de gemeentelijke vrijetijdsdiensten (meer dan 20% verschil) voor de aanwezigheid en kwaliteit van de buitenspeelruimtes en, voor de kleuters, ook voor de kwaliteit van de binnenspeelruimte. Voor de andere items zijn de verschillen beperkter. I.v.m. de mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen scoort men, voor de kleuters, zelfs op het niveau van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten. Voor de lagereschoolkinderen scoort men op het niveau van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten voor ‘de samenstelling van de groep’, ‘de opleiding van de begeleiders’ en ‘het spelmateriaal dat kinderen kunnen gebruiken’.

Globaal kan men stellen dat de private vrijetijdsinitiatieven zichzelf vooral op infrastructureel vlak minder goed beoordelen dan de gemeentelijke vrijetijdsdiensten.

3.8.2 Evaluatie van de kwaliteit van het eigen aanbod tijdens schoolvakanties

De evaluatie *van de vakantieverking* werd enkel voorgelegd aan de scholen, de gemeentelijke diensten en de private vrijetijdsverenigingen en niet aan de formele opvangvoorzieningen (tabel 3.14). Ook was het aantal scholen met een aanbod hier beperkt.

De *scholen* scoren hier opnieuw hun aanbod het minst positief. In vergelijking met het aanbod op schooldagen scoort men het vakantieaanbod (nog) lager voor ‘de opleiding van de begeleiders’, ‘de samenstelling van de groep’, ‘de kwaliteit van de buitenspeelruimte’ en ‘de mogelijkheid om tot rust

te komen' (waar geen enkele school over tevreden is). Over 'de mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen' is men dan weer positiever dan op schooldagen en, voor de lagere-schoolkinderen, ook voor 'het spel materiaal dat kinderen kunnen gebruiken' en 'de kwaliteit van de binnenspeelruimte'.

Globaal genomen evalueren de *gemeentelijke vrijetijdsdiensten of private vrijetijdsinitiatieven* het vakantie-aanbod positiever dan het aanbod op schooldagen. Dit geldt voor indicatoren zoals 'de aanwezigheid van een buitenspeelruimte', 'de kwaliteit van de buitenspeelruimte', 'de mogelijkheid om tot rust te komen' en 'de mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen'.

De *private vrijetijdsinitiatieven* zijn dan weer minder tevreden (in vergelijking met het aanbod op schooldagen) over de inrichting van de lokalen.

Tabel 3.14 Evaluatie van het eigen opvang- of vrijetijdsaanbod tijdens de *schoolvakanties* door de scholen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven (in % eerder goed of zeer goed)

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar			Kinderen van 6 tot 12 jaar		
	Scholen (n=14)	Gem. vtd. (n=90)	Priv. vti. (n=45)*	Scholen (n=13)	Gem. vtd. (n=102)*	Priv. vti. (n=90)*
Het aantal kinderen per begeleider	42,9	84,6	68,9	38,5	87,3	76,4
De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	53,8	79,8	68,9	46,2	76,5	71,1
De opleiding van de begeleiders	23,1	84,4	70,5	30,8	82,5	78,4
De inrichting van de lokalen	53,8	72,2	52,3	53,8	70,6	61,4
De veiligheid	69,2	90,0	75,0	69,2	86,4	74,7
Het spel materiaal dat kinderen kunnen gebruiken	69,2	84,4	72,7	76,9	88,3	74,4
De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	84,6	78,8	71,4	76,9	78,8	61,9
De kwaliteit van de buitenspeelruimte	69,2	74,1	66,7	69,2	73,5	56,6
De kwaliteit van de binnenspeelruimte	53,8	81,8	54,8	58,3	77,0	59,8
De mogelijkheid om tot rust te komen	0,0	44,6	41,0	0,0	38,9	43,6
De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	38,5	88,6	81,0	46,2	91,1	76,5

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens.

3.9 Besluit

In dit hoofdstuk beschreven we de resultaten van de enquête voor wat betreft het aanbod van de verschillende actoren en hun evaluatie van de kwaliteit van het aanbod.

Alle *formele opvangvoorzieningen* hebben een aanbod voor kleuters en/of voor lagere-schoolkinderen op schooldagen en de meeste hebben ook een vakantieaanbod.

Over alle tijdstippen en over de 2 leeftijdsgroepen heen stelt 59,0% van de formele opvangvoorzieningen dat hun aanbod *ontoereikend* is (voor alle kinderen voor wie het bedoeld is). Het belangrijkste knelpunt daarbij is blijkbaar de vakantieopvang, zowel voor kleuters als voor lagere-school-

kinderen. Op schooldagen is de opvang na schooltijd voor bijna de helft van de groep opvangvoorzieningen (met een aanbod op dit tijdstip) ontoereikend. Opvang voor schooltijd, onder de middag en op woensdagnamiddag vormen in mindere mate een probleem. Zeer late opvang, zeer vroege opvang en opvang op schoolvrije dagen is redelijk toereikend voor de meeste opvangvoorzieningen.

Op schooldagen biedt twee derde van de *scholen* uit de steekproef in de gebouwen van de school opvang aan en tijdens schoolvakanties is het aanbod beperkt tot ongeveer een vijfde. Opvang voor en na schooltijd komt net zoals bij de formele opvangvoorzieningen het meest voor. Ook biedt meer dan de helft van de scholen opvang onder de middag aan. Voor de opvang op woensdagnamiddag is het aanbod al veel beperkter. Zeer vroege of zeer late opvang, opvang op schoolvrije dagen, of tijdens schoolvakanties komen in de scholen in mindere mate voor.

Van de 196 *gemeentelijke vrijetijdsdiensten* uit de steekproef heeft iets minder dan twee derde (62,2%) een vrijetijdsaanbod voor kinderen. De aangeboden vrijetijdsinitiatieven betreffen in de helft van de gevallen sportactiviteiten en in een kwart culturele of jeugdwerkactiviteiten. Men heeft vooral een aanbod tijdens de vakantiemaanden en op woensdagnamiddagen.

Iets meer dan twee derde van de *private vrijetijdsinitiatieven* waarvoor we een ingevulde vragenlijst terugkregen heeft een aanbod voor basisschoolkinderen. Het gaat hier evenzeer om sportactiviteiten (78,8%), jeugdwerk (16,4%) en culturele activiteiten (4,8%). De activiteiten gaan vooral door na schooltijd op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag en, voor de lagereschoolkinderen, in iets mindere mate op woensdagnamiddag en de schoolvakanties. Op schoolvrije dagen is er weinig aanbod.

Globaal voor de 4 actoren stellen we vast dat het aanbod op schooldagen telkens meer uitgebouwd is dan dit tijdens de schoolvakanties. Ook valt op dat het vrijetijdsaanbod voor lagereschoolkinderen (zowel op schooldagen als tijdens schoolvakanties) beter uitgebouwd is dan voor kleuters.

Alleen voor de scholen (en niet voor de opvangvoorzieningen) is het al of niet aanbieden van opvang gerelateerd aan de aanwezigheid van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie. In deelgemeenten waar geen formele opvangvoorziening aanwezig is bieden alle scholen uit onze steekproef opvang aan. Als er wel een formele opvangvoorziening is valt dit percentage terug tot iets meer dan de helft. In verstedelijkte gebieden zijn er eveneens meer scholen met een aanbod dan in minder verstedelijkte. Naar provincie zien we dat de scholen in de provincies Vlaams-Brabant en Oost-Vlaanderen meestal wel opvang aanbieden. In Limburg gebeurt dit het minst.

Voor het vrijetijdsaanbod van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten of de private vrijetijdsinitiatieven vonden we geen samenhang met de 3 onderzochte variabelen.

Ten slotte lieten we de verantwoordelijken van de 4 actoren/aanbieders het eigen aanbod evalueren voor een aantal kwaliteitsindicatoren.

Een eerste vaststelling was dat voor de meeste indicatoren (zowel voor het aanbod op schooldagen en tijdens de schoolvakanties en voor de kleuters en de lagereschoolkinderen) de positieve evaluaties domineren. Een uitzondering daarop vormt 'de mogelijkheid om tot rust te komen' die men veel minder als eerder goed of zeer goed bestempelt. Dit geldt zowel voor kleuters als voor lagereschoolkinderen.

Een tweede vaststelling was dat er globaal slechts beperkte verschillen zijn in functie van de leeftijdsgroep van de kinderen. Als er al verschillen zijn (bv. voor de begeleiding) dan gaan die in de richting van een minder positieve beoordeling van de kwaliteit voor de lagereschoolkinderen.

Ten derde zagen we dat de scholen zich bijna voor alle indicatoren lager quoteren dan de andere voorzieningen, diensten of initiatieven.

4 | Noden in het opvang- en vrijetijdsaanbod in de deelgemeente

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk bespreken we de noden in het opvang- en vrijetijdsaanbod in de deelgemeente zoals deze gepercipieerd worden door de verschillende actoren. We maken opnieuw telkens het onderscheid tussen de schooldagen en de schoolvakanties, tussen kleuters en lagereschoolkinderen en vervolgens tussen het opvangaanbod en het vrijetijdsaanbod. Er werd gevraagd dat men de nood *in het algemeen* in de deelgemeente (en niet uitsluitend de ervaren nood voor de eigen voorziening) zou aangeven en dit ook ongeacht wie wat uiteindelijk kan/moet/wil aanbieden.

We lieten hier ook de lokale besturen aan het woord naast de vier andere actoren. Lokale besturen kunnen zelf aanbieder zijn van buitenschoolse opvang of vakantieopvang maar daarnaast voeren ze ook de regie t.a.v. de kinderopvang in de stad of gemeente.

De antwoordcategorieën waren telkens: ‘heel klein’, ‘klein’, ‘eerder klein’, ‘neutraal’, ‘eerder groot’, ‘groot’, ‘heel groot’ en ‘weet het niet’. In de tabellen vermelden we de appreciaties van de verschillende actoren uitgedrukt in percentage dat de antwoordcategorieën ‘eerder groot’, ‘groot’ of ‘heel groot’ aanduidt. Daarnaast berekenen we een (gewogen) gemiddelde van deze appreciaties berekend als de som van de percentages van de actoren gedeeld door het aantal actoren, waardoor iedere actor hetzelfde gewicht krijgt.

Omdat de vragenlijsten niet altijd volledig ingevuld werden kunnen de aantallen per vraag (telkens bovenaan de tabellen) verschillen van het totale aantal teruggestuurde vragenlijsten.

In tweede instantie bespreken we de verschillen (over de actoren heen) tussen de deelgemeenten in functie van de aanwezigheid van een formele opvangvoorziening, de verstedelijkingsgraad van de (deel)gemeente, de provincie en het type actor.

In bijlage 4 geven we ook de appreciaties uitgedrukt in termen van het *percentage deelgemeenten* dat een bepaalde antwoordcategorie onderschrijft. We berekenden daartoe de gemiddelde score van alle actoren binnen dezelfde deelgemeente. Op die manier kregen alle deelgemeenten een score van 1 (heel kleine nood) tot 7 (heel grote nood). Een percentage van bijvoorbeeld 25% voor ‘heel grote nood’ betekent dan dat in 25% van de deelgemeenten de actoren - gemeenschappelijk - de nood als heel groot inschatten (voor een bepaald item). In de tekst verwijzen we naar deze percentages als dit relevant is.

4.2 Het opvangaanbod op schooldagen

4.2.1 Kinderen van 2,5 tot 6 jaar

In tabel 4.1 evalueren de verschillende actoren de nood i.v.m. het opvangaanbod op schooldagen in de deelgemeente voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar. We bekijken de gesommeerde percentages voor ‘eerder groot’, ‘groot’ of ‘heel groot’. In de eerste kolom geven we het gemiddelde van de percentages (wat neerkomt op het gewogen gemiddelde waarbij iedere actor hetzelfde gewicht krijgt).

Globaal stellen we vast dat, gemiddeld over de actoren en deelgemeenten heen, vooral de nood aan opvang op schoolvrije dagen door een meerderheid van de actoren (>50%) als ‘eerder groot’,

‘groot’ of ‘heel groot’ aangeduid wordt. Als we dit uitdrukken in termen van aantal deelgemeenten (zie bijlage 4.1) dan blijkt dat in 60,1% van de deelgemeenten de nood (door de groep van actoren) als ‘eerder groot’, ‘groot’ of ‘heel groot’ bestempelen (8,7% als heel groot, 24,7% als groot en 26,7% als eerder groot).

Ook voor ‘meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag’ of ‘opvang *buiten de school* op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag’ schommelt het gemiddelde percentage rond de 50%. In termen van het percentage deelgemeenten (zie bijlage 4.1) gaat het respectievelijk om 56,9% en 53,0% (die de nood als ‘eerder groot’, ‘groot’ of ‘heel groot’ bestempelen). Voor de overige onderwerpen zijn de scores lager.

De laagste percentages zien we voor de nood aan ‘goedkopere opvang in de school’ en ‘opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag’.

Tabel 4.1 Evaluatie van de nood in het *opvangaanbod* van de deelgemeente op *schooldagen* voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar door de verschillende actoren (% eerder groot, groot en heel groot)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=483)	Opvang (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=109)*	Priv. vti. (n=111)*	Lokaal bestuur (n=70)*
meer opvang op woensdagnamiddag	40,8	35,1	59,6	38,5	35,0	35,8
meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	47,0	60,8	44,0	38,7	35,5	55,9
opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	27,8	12,7	34,8	29,5	32,2	29,8
opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	35,1	28,8	45,7	32,2	28,8	40,0
opvang buiten de school op woensdagnamiddag	43,0	46,8	52,2	33,3	32,8	50,0
opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	46,3	63,5	45,9	37,9	31,0	53,2
opvang met langere openingsuren na schooltijd	40,8	28,2	45,3	41,1	44,8	44,4
opvang met vroegere openingsuren vóór schooltijd	34,9	23,9	29,9	36,8	42,4	41,7
opvang op schoolvrije dagen	55,3	36,5	67,8	54,1	52,5	65,6
opvang van een betere kwaliteit	36,4	23,9	41,9	28,1	44,1	43,9
opvang dichterbij de school	29,4	22,2	35,6	31,7	31,6	25,9
goedkopere opvang in de school	26,3	13,5	25,3	28,8	40,0	23,9
goedkopere opvang buiten de school	29,3	19,3	31,3	27,6	34,5	34,0
meer informatie over het bestaande opvangaanbod	33,5	27,3	30,7	38,2	48,4	23,0

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

Op basis van een multivariate analyse bekeken we de verschillen in functie van de 3 kenmerken van de deelgemeente (de aan- of afwezigheid van een formele opvangvoorziening, de verstedelijkingsgraad en de provincie) en voor de 5 actortypes.

Uit deze analyse blijkt dat deelgemeenten zonder een formele opvangvoorziening zich (significant) onderscheiden van de deelgemeenten met een formele opvangvoorziening doordat men minder aangeeft dat er meer opvang nodig is op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag (27,7% versus 47% gemiddeld) en meer aangeeft dat er opvang van een betere kwaliteit nodig is (59,4% versus 36,4% gemiddeld). Blijkbaar vindt men in de deelgemeenten zonder formele opvangvoorziening dat

de opvangnood door de scholen of andere actoren redelijk goed ingevuld is maar blijkt men zich toch wat vragen te stellen over de kwaliteit. Voor het overige zijn er geen significante verschillen voor dit kenmerk.

Wat de verstedelingsgraad betreft ondervinden de buitengebieden telkens minder de nood dan de andere gebieden (over alle actoren heen) voor ‘meer opvang op woensdagnamiddag’ (31,4% versus 40,8% gemiddeld), ‘opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag’ (18,7% versus 27,8% gemiddeld) en ‘goedkopere opvang in de school’ (18,4% versus 26,3% gemiddeld). Mogelijks speelt hier voor de opvang op woensdagnamiddag een nog grotere beschikbaarheid van informele opvang (i.c. de grootouders).

Naar provincie ten slotte zijn er alleen verschillen i.v.m. het informatieaanbod waar vooral in Vlaams-Brabant de informatie nood hoog is (48,3% versus 33,5% gemiddeld). Dit is minder het geval in Limburg (40,6%) en Oost-Vlaanderen (32,4%) en nog minder in Antwerpen (28,7%) en West-Vlaanderen (20,8%).

De meeste (significante) appreciatieverschillen vinden we echter tussen de actoren.

Bij de *formele opvangvoorzieningen* en de *lokale besturen* vindt een meerderheid dat er grote nood is aan ‘meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag’ en ‘opvang *buiten de school* op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag’.

Voor wat de *lokale besturen* betreft blijkt bij verdere analyse dat het vooral de lokale besturen zijn met een eigen opvangbod (IBO, BOKDV of ZBO) die hier hoog scoren. Voor wat betreft de opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag vindt 67,4% van deze groep (29 op 43) dat de nood eerder groot tot heel groot is (versus 36,0% voor de lokale besturen zonder opvangvoorziening). Voor wat betreft de opvang *buiten de school* op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag bedraagt dit percentage 69,2% (versus 26,1% voor de lokale besturen zonder opvangvoorziening).

Verder vindt meer dan de helft van de *scholen* dat er een grote nood is aan meer ‘opvang *buiten de school* op woensdagnamiddag’ (en slechts een derde van de scholen vindt dat dit in de school zelf moet). De andere actoren (op de lokale besturen na) zijn hier blijkbaar minder van overtuigd. Ook vooral de scholen vinden (daarin ondersteund door de lokale besturen) dat er een grote nood is aan opvang op schoolvrije dagen. Vooral de formele opvangvoorzieningen (waarvan de meeste dit zelf aanbieden, zie hoger) vinden dat dan weer minder.

Ook over de nood aan opvang van een betere kwaliteit (waar vooral de scholen, de private vrijetijdsinitiatieven en de lokale besturen op hameren), goedkopere opvang in de school (eveneens vooral de private vrijetijdsinitiatieven) en meer informatie (private vrijetijdsinitiatieven) zijn er verschillen tussen de actoren. Voor de overige knelpunten waren er geen significante verschillen en zit men blijkbaar op dezelfde golflengte.

4.2.2 Kinderen van 6 tot 12 jaar

Er zijn weinig verschillen in de appreciatie van de noden tussen kleuters en lagereschoolkinderen (tabel 4.2). Ook hier vormt de opvang op schoolvrije dagen blijkbaar het voornaamste knelpunt.

Ook de verschillen in appreciatie in functie van de 3 kenmerken van de deelgemeente volgen dezelfde breuklijnen. Wel zijn er nu bijkomend significante verschillen tussen de provincies i.v.m. de nood aan opvang woensdagnamiddag in de basisscholen of buiten de school. In West-Vlaanderen is dit telkens het laagst, in Oost-Vlaanderen en Limburg het hoogst en Antwerpen en Vlaams-Brabant nemen telkens een tussenpositie in. Het is niet duidelijk waarmee dit samenhangt maar mogelijks speelt hier gedeeltelijk de relatie met verstedelingsgraad waarbij de provincies met het

meest buitengebieden ook het minst problemen kennen met de opvang op woensdagnamiddag (zie hoger).

Ook voor de actoren zijn de (significante) verschillen gelijklopend met deze voor de kleuters.

Tabel 4.2 Evaluatie van de nood in het *opvangaanbod* van de deelgemeente op *schooldagen* voor kinderen van 6 tot 12 jaar door de verschillende actoren (% eerder groot, groot en heel groot)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=487)	Opvang (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=109)*	Priv. vt. (n=115)*	Lokaal bestuur (n=70)*
meer opvang op woensdagnamiddag	40,0	32,9	57,8	33,3	41,8	34,3
meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	44,2	60,3	41,9	33,3	32,4	52,9
opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	27,2	11,3	33,0	27,1	36,5	28,1
opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	36,1	34,5	44,8	29,3	30,2	41,8
opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	43,1	47,5	48,2	31,0	38,8	50,0
opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	44,9	64,5	41,3	34,5	32,8	51,6
opvang met langere openingsuren na schooltijd	39,3	28,6	41,5	38,2	46,9	41,3
opvang met vroegere openingsuren vóór schooltijd	33,9	24,3	28,9	33,9	42,2	40,0
opvang op schoolrijke dagen	54,8	35,6	64,7	55,0	54,7	64,1
opvang van een betere kwaliteit	34,0	18,6	41,4	25,4	41,5	42,9
opvang dicht bij de school	27,6	19,7	33,7	30,2	32,3	22,2
goedkopere opvang in de school	24,5	11,8	26,5	27,6	35,0	21,7
goedkopere opvang buiten de school	29,6	21,4	32,9	26,3	34,9	32,7
meer informatie over het bestaande opvangaanbod	30,5	23,1	29,8	34,3	45,6	19,7

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

4.3 Het vrijetijdsaanbod op schooldagen

4.3.1 Kinderen van 2,5 tot 6 jaar

I.v.m. de knelpunten in het *vrijetijdsaanbod* op *schooldagen* bij kleuters legt men gemiddeld het meest de nadruk op de nood aan een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijetijdsaanbod (tabel 4.3). Als we dit opnieuw uitdrukken in termen van aantal deelgemeenten (zie bijlage 4.3) dan blijkt dat in 49,1% van de deelgemeenten de nood (door de groep van actoren) als ‘eerder groot’, ‘groot’ of ‘heel groot’ bestempeld wordt (door 2,1% als heel groot, door 14,1% als groot en door 33,1% als eerder groot).

Voor de andere topics wordt de nood telkens door minder actoren eerder groot, groot of heel groot ingeschat, het minst voor ‘een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit’ en ‘meer vrijetijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag’.

Tabel 4.3 Evaluatie van de nood in het *vrijetijdsaanbod* voor schoolgaande kinderen van de deelgemeente op *schooldagen* voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=516)	Opvang (n=76)*	Scholen (n=115)*	Gem. vtd. (n=148)*	Priv. vti. (n=109)*	Lokaal bestuur (n=68)*
meer vrijetijdsaanbod op woensdag-namiddag	34,7	27,8	38,8	37,0	32,8	37,0
meer vrijetijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	22,2	20,8	24,1	21,9	25,8	18,5
een vrijetijdsaanbod in of dicht bij de school	29,4	23,1	34,5	34,9	23,0	31,4
een vrijetijdsaanbod buiten de school	30,9	21,6	33,7	30,9	27,9	40,4
een meer divers vrijetijdsaanbod	34,0	26,0	36,6	33,9	34,4	38,9
een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit	21,5	18,8	26,3	20,0	28,8	13,7
een op de schooluren afgestemd vrijetijdsaanbod	33,8	29,4	33,7	37,1	30,0	38,8
een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijetijdsaanbod	45,7	42,6	48,2	46,7	36,8	54,2
een goedkoper vrijetijdsaanbod	27,3	18,8	32,5	22,9	35,6	26,5
meer informatie over het bestaande vrijetijdsaanbod op schooldagen	31,8	25,0	40,7	30,6	41,9	20,8

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

De multivariate analyse levert opnieuw appreciatieverschillen op tussen de types deelgemeentes en tussen de actoren.

In deelgemeenten zonder formele opvangvoorziening schat men de nood aan een vrijetijdsaanbod op woensdagnamiddag hoger in (53,8% versus 34,7% gemiddeld). Voor de overige noden zijn er geen verschillen (in functie van het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening).

In grootstedelijke gebieden schatten verantwoordelijken de nood aan een vrijetijdsaanbod op woensdagnamiddag (en ook op de andere schooldagen) het hoogst in (51,7% versus 34,7% gemiddeld). De buitengebieden scoren hier het laagst (en de overige gebieden situeren zich daartussenin). Dit is merkwaardig omdat men toch verwacht dat verstedelijkte gebieden het best voorzien zijn op dit vlak. Mogelijk speelt in de buitengebieden opnieuw het belang van het informele circuit waardoor de vraag naar een vrijetijdsaanbod lager is. In grootstedelijke gebieden wijzen verantwoordelijken ook meer dan in de andere gebieden (41,8% versus 27,3% gemiddeld) op de nood aan een goedkoper vrijetijdsaanbod.

Naar provincie zijn er eveneens verschillen i.v.m. de nood aan een vrijetijdsaanbod op woensdagnamiddag. Vooral in Oost-Vlaanderen (49,3%) geeft men dit aan en in mindere mate in Vlaams-Brabant (38,8%) en Limburg (35,6%) en in nog minder mate in Antwerpen (28,6%) en West-Vlaanderen (27,5%).

Tussen de actoren is er enkel een significant verschil (na controle voor de overige variabelen) voor het verkrijgen van meer informatie over het bestaande vrijetijdsaanbod waar vooral de scholen en de private vrijetijdsinitiatieven meer vragende partij voor zijn.

4.3.2 Kinderen van 6 tot 12 jaar

I.v.m. de nood aan een vrijetijdsaanbod op schooldagen voor lagereschoolkinderen valt op dat de percentages voor heel wat noden hoger zijn dan voor de kleuters (tabel 4.4). Opnieuw legt men globaal het meest de nadruk op de nood aan een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijetijdsaanbod en het minst op een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit.

Er zijn verschillen (op basis van een multivariate analyse) in functie van het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening, naar verstedelijkingsgraad, naar provincie en naar type actor.

Gemeenten met een formele opvangvoorziening benadrukken, net zoals voor de kleuters, veel minder de nood aan meer vrijetijdsaanbod op woensdagnamiddag (36,8% versus 60,2% voor de deelgemeenten zonder formele opvangvoorziening).

In grootstedelijke gebieden leggen verantwoordelijken (net zoals voor de kleuters) meer de nadruk op de nood aan een goedkoper vrijetijdsaanbod (41,8% versus 30,3% gemiddeld).

In Oost-Vlaanderen accentueert men het sterkst de nood aan een op de schooluren afgestemd aanbod (55,2% versus 41,0% gemiddeld) en West-Vlaanderen het minst (28,2%). Vlaams-Brabant (43,3%), Limburg (38,3%) en Antwerpen (38,1%) situeren zich daar tussenin.

De actoren verschillen vooreerst van mening i.v.m. de nood aan een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit. Vooral de private vrijetijdsinitiatieven benadrukken dit het meest (36,7%) en de lokale besturen het minst (12,2%). De overige actoren situeren zich daar tussenin. Hetzelfde geldt voor de nood aan een goedkoper vrijetijdsaanbod en de nood aan meer informatie over het bestaande vrijetijdsaanbod op schooldagen (waar ook de scholen een grotere nood ervaren).

Tabel 4.4 Evaluatie van de nood in het *vrijetijdsaanbod* voor schoolgaande kinderen van de deelgemeente op *schooldagen* voor kinderen van 6 tot 12 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=523)	Opvang (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=148)*	Priv. vti. (n=114)*	Lokaal bestuur (n=68)*
meer vrijetijdsaanbod op woensdagnamiddag	40,0	39,6	42,5	34,4	41,4	42,3
meer vrijetijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	27,0	32,7	24,1	22,9	32,4	23,1
een vrijetijdsaanbod in of dicht bij de school	35,1	40,0	38,8	31,5	27,1	38,0
een vrijetijdsaanbod buiten de school	37,2	37,3	38,0	30,6	37,1	43,1
een meer divers vrijetijdsaanbod	39,1	33,3	40,5	36,8	38,6	46,2
een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit	23,2	21,7	27,6	17,7	36,8	12,2
een op de schooluren afgestemd vrijetijdsaanbod	41,0	36,0	43,6	35,8	37,7	52,1
een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijetijdsaanbod	49,5	42,2	53,8	42,1	45,5	63,8
een goedkoper vrijetijdsaanbod	30,3	21,7	36,8	22,1	43,3	27,7
meer informatie over het bestaande vrijetijdsaanbod op schooldagen	33,8	29,4	43,2	29,8	45,1	21,6

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

4.4 Het opvangaanbod tijdens schoolvakanties

4.4.1 Kinderen van 2,5 tot 6 jaar

De noden i.v.m. het opvangaanbod in de vakanties worden globaal door meer actoren als groter geschat dan de noden tijdens de schooldagen (tabel 4.5). Het gaat dan in eerste instantie om meer plaatsen in de opvangvoorzieningen (66,6%) en, in mindere mate, om opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven (49,4%) of niet vooraf moeten inschrijven (48,6%) of om opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten (47,7%).

Als we de score voor ‘meer plaatsen in de opvangvoorzieningen’ ook uitdrukken in termen van aantal deelgemeenten (zie bijlage 4.5) dan blijkt dat in 70,5% van de deelgemeenten de nood als ‘eerder groot’, ‘groot’ of ‘heel groot’ bestempeld wordt (door 16,8% als heel groot, door 30,9% als groot en 22,8% als eerder groot).

De laagste percentages vinden we voor ‘opvang van een betere kwaliteit’, ‘goedkopere opvang’ en ‘meer informatie over het bestaande opvangaanbod’.

Tabel 4.5 Evaluatie van de nood in het *opvangaanbod* van de deelgemeente tijdens *schoolvakanties* voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=479)	Opvang (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=109)*	Priv. vti. (n=109)*	Lokaal bestuur (n=68)*
meer plaatsen in de opvangvoorzieningen	66,6	73,6	72,9	60,9	48,3	77,3
opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	49,4	54,0	58,8	38,0	39,3	57,1
opvang waarvoor ouders niet vooraf moeten inschrijven	48,6	48,3	52,6	47,0	45,0	50,0
opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	38,6	27,7	49,4	35,7	43,3	37,1
opvang van een betere kwaliteit	31,2	20,3	36,7	26,4	42,4	30,4
opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten	47,7	46,7	43,8	44,6	40,0	63,3
goedkopere opvang	32,5	24,1	31,2	28,6	43,5	35,1
meer informatie over het bestaande opvangaanbod	32,5	27,3	36,5	37,5	43,3	17,7

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

We bekijken opnieuw de verschillen naar type deelgemeente en type actor. Naar type deelgemeente zijn er alleen verschillen in functie van het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening en naar verstedelijkingsgraad.

Deelgemeenten met een formele opvangvoorziening geven veel meer de nood aan voor opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven (51,8% versus 30,3% voor de deelgemeenten zonder formele opvangvoorziening).

Wat de verstedelijkingsgraad betreft geven de buitengebieden dan weer minder de nood aan voor opvang waarvoor ouders vooraf *niet* moeten inschrijven (38,9% versus 48,6% gemiddeld). Daarnaast hebben ze minder nood aan informatie (23,1% versus 32,5% gemiddeld).

De actoren verschillen vooreerst van mening over de nood aan meer plaatsen in opvangvoorzieningen. Vooral de private vrijetijdsinitiatieven geven dit minder aan dan de overige actoren (maar toch

nog altijd 48,3%). Verder vinden de beide vrijetijdsaanbieders minder dat er nood is aan opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven (38,2% of 39,3% versus 49,4% gemiddeld). Vooral de private vrijetijdsinitiatieven (43,3%) en in mindere mate de gemeentelijke vrijetijdsdiensten (37,5%) en de scholen (36,5%) wijzen op de nood aan informatie over het bestaande opvangaanbod.

4.4.2 Kinderen van 6 tot 12 jaar

De appreciatie van de knelpunten voor het opvangaanbod tijdens schoolvakanties voor lagere-schoolkinderen verschilt niet van deze voor de kleuters.

Ook de analyse naar type deelgemeente en type actor levert dezelfde resultaten op. Bijkomend stellen we wel nog verschillen vast tussen de provincies i.v.m. de nood aan opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven en de nood aan opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten. De nood aan opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven wordt het sterkst aan gevoeld in Oost-Vlaanderen (58,7%) en het minst in Vlaams-Brabant (33,9%) en West-Vlaanderen (37,5%). De overige provincies Antwerpen (48,2%) en Limburg (45,9%) scoren daar tussenin.

I.v.m. de nood aan opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten scoort West-Vlaanderen dan weer het laagst (36,1%) en Oost-Vlaanderen (60,0%) en Limburg (58,7%) het hoogst. Antwerpen (45,2%) en Vlaams-Brabant (50,0%) nemen een tussenpositie in.

Tabel 4.6 Evaluatie van de nood in het *opvangaanbod* van de deelgemeente tijdens *schoolvakanties* voor kinderen van 6 tot 12 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=484)	Opvang (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=109)*	Priv. vti. (n=114)*	Lokaal bestuur (n=68)*
meer plaatsen in de opvangvoorzieningen	60,3	68,1	70,0	55,1	40,3	68,2
opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	45,0	48,3	55,3	35,2	32,4	54,0
opvang waarvoor ouders niet vooraf moeten inschrijven	46,7	50,9	48,6	47,0	39,7	47,5
opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	38,1	36,5	45,5	37,1	34,8	36,5
opvang van een betere kwaliteit	28,4	17,7	32,0	23,9	39,7	28,6
opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten	50,0	47,4	46,1	47,3	41,9	67,2
goedkopere opvang	30,1	21,8	31,5	24,3	41,4	31,6
meer informatie over het bestaande opvangaanbod	31,3	26,6	35,8	38,9	40,6	14,5

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen

4.5 Het vrijetijdsaanbod tijdens schoolvakanties

4.5.1 Kinderen van 2,5 tot 6 jaar

In een volgende tabel 4.7 bekijken we de inschatting van de knelpunten in het *vrijetijdsaanbod* tijdens *schoolvakanties* voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar. Gemiddeld lijkt de nood het grootst aan meer vrijetijdsaanbod (44,4%), aan een meer divers vrijetijdsaanbod (45,2%) en aan een vrijetijdsaanbod met

langere openingsuren (44,7%). Het laagst is de nood aan ‘een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit’ (23,9%).

Uitgedrukt in termen van aantal deelgemeenten (zie bijlage 4.7) stelt 51,4% van de deelgemeenten dat er een eerder grote, grote of heel grote nood is aan ‘meer vrijetijdsaanbod’ (respectievelijk 33,6%, 12,5% en 5,3%), stelt 50,7% dat er nood is aan een meer divers vrijetijdsaanbod (respectievelijk 32,9%, 13,2% en 4,6%) en stelt 48,6% dat er nood is aan een vrijetijdsaanbod met langere openingsuren (respectievelijk 31,3%, 12,0% en 5,3%). Dat er eerder grote, grote of heel grote nood is aan ‘een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit’ stelt slechts een kwart (25,8%) van de deelgemeenten terwijl eveneens een kwart (27,8%) stelt dat de nood er heel klein, klein of eerder klein is (en 39,3% kiest voor neutraal).

Tabel 4.7 Evaluatie van de nood in het *vrijetijdsaanbod* van de deelgemeente tijdens *schoolvakanties* voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=517)	Opvang (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=148)*	Priv. vti. (n=108)*	Lokaal bestuur (n=68)*
meer vrijetijdsaanbod	44,4	39,0	31,0	52,0	38,3	61,8
een meer divers vrijetijdsaanbod	45,2	42,4	37,6	46,0	42,6	57,4
een vrijetijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	36,9	34,5	27,2	38,0	36,7	48,0
een vrijetijdsaanbod waarvoor men niet vooraf moet inschrijven	38,6	40,4	27,3	40,4	46,7	38,0
een vrijetijdsaanbod met langere openingsuren	44,7	44,4	31,2	45,8	44,8	57,4
een vrijetijdsaanbod met vroegere openingsuren	38,4	37,7	25,7	44,8	40,4	43,6
een vrijetijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	34,3	28,8	29,5	36,8	43,1	33,3
een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit	23,9	19,1	21,8	21,7	36,7	20,4
meer informatie over het bestaande vrijetijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	32,3	29,1	30,5	34,7	45,2	21,8
een goedkoper vrijetijdsaanbod	32,0	29,8	26,9	25,2	44,3	34,0

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

We bekijken opnieuw de verschillen naar type deelgemeente en type actor.

Hier vinden we vooral verschillen naar verstedelijkingsgraad en een enkele maal naar provincie en actortype.

Wat de verstedelijkingsgraad betreft onderscheiden vooral de buitengebieden zich door de nood telkens lager in te schatten voor verschillende items. Dit geldt voor een meer divers vrijetijdsaanbod (37,8% versus 45,2% gemiddeld), een vrijetijdsaanbod waarvoor men *niet* vooraf moet inschrijven (27,4% versus 38,6% gemiddeld), een vrijetijdsaanbod met langere openingsuren (34,6% versus 44,7% gemiddeld), een vrijetijdsaanbod met vroegere openingsuren (31,1% versus 38,4% gemiddeld), een vrijetijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd (28,3% versus 34,3% gemiddeld), een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit (16,9% versus 23,9% gemiddeld) en een goedkoper vrijetijdsaanbod (23,4% versus 32,0% gemiddeld). We leiden er opnieuw uit af dat, net zoals voor de vrije tijd op schooldagen, het probleem van de vrije tijd voor de kleuters beperkter is in de buitengebieden (mogelijks omdat er nog meer informele mogelijkheden zijn).

Ook de grootstedelijke gebieden geven minder aan dat er nood zou zijn aan een vrijetijdsaanbod met vroegere openingsuren (32,7% versus 38,4% gemiddeld).

Naar provincie zijn er verschillen voor een vrijetijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd. Opnieuw vindt West-Vlaanderen dat het minst (23,0% versus 34,3 gemiddeld) en Vlaams-Brabant het meest (49,2%). De overige provincies Limburg (30,0%), Antwerpen (34,1%) en Oost-Vlaanderen (38,2%) situeren zich daar tussenin.

Tussen de actoren waren er enkel significante verschillen voor wat betreft de nood aan meer vrijetijdsaanbod. Vooral voor heel wat lokale besturen en gemeentelijke vrijetijdsdiensten is de nood hier groot terwijl dit volgens de scholen minder het geval is.

4.5.2 Kinderen van 6 tot 12 jaar

Ook voor de oudere kinderen is gemiddeld de nood het grootst aan meer vrijetijdsaanbod (46,1%), een meer divers vrijetijdsaanbod (44,4%) en een vrijetijdsaanbod met langere openingsuren (45,2%). Ook voor de overige noden is er overeenstemming met de kleuters.

Tabel 4.8 Evaluatie van de nood in het *vrijetijdsaanbod* van de deelgemeente tijdens *schoolvakanties* voor kinderen van 6 tot 12 jaar door de verschillende actoren (in % eerder groot, groot en heel groot)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=517)	Opvang (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=148)*	Priv. vti. (n=108)*	Lokaal bestuur (n=68)*
meer vrijetijdsaanbod	46,1	46,4	40,2	46,0	38,0	60,0
een meer divers vrijetijdsaanbod	44,4	48,2	45,1	38,4	40,3	50,0
een vrijetijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	34,2	38,5	30,8	31,4	28,2	42,0
een vrijetijdsaanbod waarvoor men niet vooraf moet inschrijven	39,8	44,0	32,4	36,8	47,1	38,8
een vrijetijdsaanbod met langere openingsuren	45,2	49,0	37,8	38,1	46,4	54,7
een vrijetijdsaanbod met vroegere openingsuren	38,6	40,0	31,0	36,8	38,8	46,3
een vrijetijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	32,9	37,3	31,1	30,8	41,4	24,1
een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit	21,7	21,7	20,0	20,0	34,7	12,2
meer informatie over het bestaande vrijetijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	30,9	30,2	31,6	31,5	44,6	16,4
een goedkoper vrijetijdsaanbod	30,4	28,3	27,0	24,3	42,5	30,0

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

De analyse naar type deelgemeente en type actor levert minder verschillen op dan voor de kleuters.

Er zijn opnieuw de verschillen naar verstedelijkingsgraad voor ‘een vrijetijdsaanbod waarvoor men niet vooraf moet inschrijven’, ‘een vrijetijdsaanbod met langere openingsuren’, ‘een vrijetijdsaanbod met vroegere openingsuren’ en ‘een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit’. Tussen de actoren zijn er nu enkel verschillen voor ‘een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit’ en ‘meer informatie over het bestaande vrijetijdsaanbod tijdens de schoolvakanties’. Voor beide items geldt dat vooral de private vrijetijdsinitiatieven de nood hier groot vinden. De lokale besturen vinden dit het minst.

4.6 Besluit

In dit hoofdstuk gaven we een overzicht van de noden in het opvang- of vrijetijdsaanbod van de deelgemeente zoals dit gepercipieerd wordt door de verschillende actoren.

Wat het *opvangaanbod op schooldagen* betreft stellen we vast dat vooral de nood gesignaleerd wordt aan opvang op schoolvrije dagen, aan opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag en aan opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag.

Deelgemeenten zonder formele opvangvoorziening geven minder aan dat er meer opvang nodig is op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag maar benadrukken meer de nood aan kwaliteitsvolle opvang. Blijkbaar vindt men hier dat de opvangnood (door de scholen of andere actoren) redelijk goed ingevuld is maar stelt men zich blijkbaar toch wat vragen over de kwaliteit.

Wat de verstedelijkingsgraad betreft ondervindt men in de buitengebieden telkens minder de nood dan de andere gebieden (over alle actoren heen) voor ‘meer opvang op woensdagnamiddag’, ‘opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag’ en ‘goedkopere opvang in de school’. Mogelijks speelt voor de opvang op woensdagnamiddag een nog grotere beschikbaarheid van informele opvang (i.c. de grootouders).

Naar provincie ten slotte zijn er alleen verschillen i.v.m. het informatieaanbod waar vooral in Vlaams-Brabant de informatie nood hoog is.

Verder zijn er belangrijke appreciatieverschillen tussen de actoren. Op basis van de percentages zou men kunnen stellen dat de inschatting van de nood enigszins gekleurd is door de eigen positie die men nu inneemt. Bij de formele opvangvoorzieningen en de lokale besturen vindt een meerderheid dat er grote nood is aan ‘meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag’ en ‘opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag’. Meer dan de helft van de scholen vindt dan weer dat er een grote nood is aan meer ‘opvang *buiten* de school op woensdagnamiddag’ (en slechts een derde van de scholen vindt dat dit in de school zelf moet). De lokale besturen ten slotte nemen meestal een tussenpositie in.

Er zijn weinig verschillen in de appreciatie van de noden tussen kleuters en lagereschoolkinderen.

I.v.m. de noden in het *vrijetijdsaanbod op schooldagen* legt men gemiddeld vooral de nadruk op de nood aan een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijetijdsaanbod. Er zijn ook verschillen tussen de deelgemeenten (en bijna niet tussen de actoren).

In deelgemeenten zonder formele opvangvoorziening schat men de nood op woensdagnamiddag hoger in.

Voor wat de verstedelijkingsgraad betreft schatten grootstedelijke gebieden de nood aan vrijetijdsaanbod op woensdagnamiddag (en ook op de andere schooldagen) het hoogst in. De buitengebieden scoren hier het laagst (en de overige gebieden situeren zich daartussenin). Dit is merkwaardig omdat men toch verwacht dat in verstedelijkte gebieden het best voorzien zijn op dit vlak. Mogelijk speelt in de buitengebieden opnieuw het belang van het informele circuit waardoor de vraag naar een formeel vrijetijdsaanbod lager is. Grootstedelijke gebieden wijzen ook meer dan de andere gebieden op de nood aan een goedkoper vrijetijdsaanbod.

Naar provincie zijn er eveneens verschillen i.v.m. de nood aan een vrijetijdsaanbod op woensdagnamiddag. Vooral in Oost-Vlaanderen geeft men dit aan en in mindere mate in Vlaams-Brabant en Limburg en in nog minder mate in Antwerpen en West-Vlaanderen.

Bij de vergelijking tussen de kleuters en de lagereschoolkinderen valt op dat de actoren voor deze laatste groep de noden groter inschatten.

De noden i.v.m. het *opvangaanbod in de vakanties* worden globaal groter ingeschat dan de noden tijdens de schooldagen. Het gaat dan in eerste instantie om meer plaatsen in de opvangvoorziening.

gen en, in mindere mate, om opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven of niet vooraf moeten inschrijven (beide formules hebben voorstanders) of om opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten.

Deelgemeenten met een formele opvangvoorziening geven veel meer de nood aan voor opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven (dan de deelgemeenten zonder formele opvangvoorziening).

Wat de verstedelijkingsgraad betreft geven de buitengebieden minder de nood aan voor opvang waarvoor ouders vooraf *niet* moeten inschrijven. Eveneens hebben ze minder nood aan informatie.

Er zijn ook appreciatieverschillen tussen de actoren. Daarbij valt op dat, vooral de private vrijetijdsinitiatieven, de nood aan meer plaatsen in opvangvoorzieningen lager inschatten. Verder vindt deze vrijetijdsaanbieder minder dat er nood is aan opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven (wat de gemeentelijke vrijetijdsdiensten ook minder vinden) en meer aan informatie over het bestaande opvangaanbod.

De inschatting van de knelpunten voor het opvangaanbod tijdens schoolvakanties voor lagere-schoolkinderen verschilt niet van deze voor de kleuters.

Ten slotte bekeken we de noden in het *vrijetijdsaanbod* tijdens *schoolvakanties*. Gemiddeld lijkt de nood het grootst aan meer vrijetijdsaanbod, een meer divers vrijetijdsaanbod en een vrijetijdsaanbod met langere openingsuren.

Hier vinden we vooral verschillen naar verstedelijkingsgraad. Vooral de buitengebieden onderscheiden zich opnieuw door de nood telkens lager in te schatten voor verschillende items. We leiden er opnieuw uit af dat het probleem i.v.m. de vrije tijd voor jonge kinderen beperkter is in de buitengebieden mogelijks omdat de vraag ernaar (naar een formeel vrijetijdsaanbod) er ook beperkter is.

Er zijn opnieuw weinig verschillen tussen jongere en oudere kinderen.

5 | De samenwerking tussen de actoren

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de resultaten van de enquête voor wat betreft de samenwerking tussen de verschillende actoren, inclusief de lokale besturen. De vragen naar samenwerking gericht aan de lokale besturen focusten vooral op de regierol: de manier waarop het lokaal bestuur de samenwerking tussen de actoren beleeft en ondersteunt.

We maken in de uiteenzetting, als het relevant is, het onderscheid tussen de schooldagen en de schoolvakanties en we bekijken telkens de samenwerkingsvormen. De samenwerkingsvormen kunnen verschillen in functie van de actoren waarmee men samenwerkt. Telkens bekijken we ook de tevredenheid ermee. De antwoordcategorieën waren hier: ‘helemaal niet tevreden’, ‘eerder ontevreden’, ‘neutraal’, ‘eerder tevreden’, ‘heel tevreden’ en ‘niet van toepassing’. In de tabellen berekenen we de som van ‘eerder tevreden’ of ‘heel tevreden’.

Vervolgens geven we een algemeen overzicht van de samenwerking in termen van de voorzieningen (of scholen/diensten/initiatieven).

We besluiten met een beschrijving van de ondersteuning, gezien vanuit de lokale besturen, van de private (buitenschoolse) opvangvoorzieningen, de basisscholen en de private vrijetijdsinitiatieven.

5.2 Samenwerking bekeken vanuit de formele opvangvoorzieningen

Formele opvangvoorzieningen kunnen samenwerken met basisscholen, met andere opvangvoorzieningen, met het vrijetijdsaanbod voor kinderen in de deelgemeente of met de lokale besturen. We bekijken telkens wat die samenwerking inhoudt en hoe tevreden men ermee is.

5.2.1 Met basisscholen

92,5% (74 op 80) van de formele opvangvoorzieningen (i.c. de vestigingsplaats van een voorziening in een bepaalde deelgemeente) werkt (op schooldagen of tijdens schoolvakanties) samen met *basisscholen*: 81,2% met één of meerdere basisscholen *in de deelgemeente* en 17,5% met één of meerdere andere basisscholen *niet in de deelgemeente*. 7,5% werkt niet samen.

Voor de formele opvangvoorzieningen die samenwerken (n=74), bekijken we de samenwerkingsvorm (tabel 5.1).

Tabel 5.1 Samenwerkingsvormen van de formele opvangvoorzieningen met de *basisscholen* en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=74, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
Wij doen de opvang na schooltijd	82,4	77,0
Wij doen de opvang tijdens de schoolvakanties	81,1	77,0
Wij doen de opvang vóór schooltijd	79,7	81,4
Wij doen de langdurige opvang (langer dan 1 uur) en de school zorgt voor kortdurende opvang na de schooltijd	32,4	66,7
We werken samen voor het vervoer van de kinderen	32,4	66,7
We organiseren gezamenlijke activiteiten	4,1	33,3
Andere samenwerkingsvorm	21,2	-

Formele opvangvoorzieningen werken het meest samen met scholen i.v.m. de opvang vóór of na schooltijd en tijdens de schoolvakanties. Ook een taakverdeling met de scholen i.v.m. de langdurige opvang is redelijk ingeburgerd en een derde van de formele opvangvoorzieningen heeft dit zo geregeld. De samenwerking i.v.m. het vervoer komt voor in een derde van de situaties. Gezamenlijke activiteiten organiseren komt bijna niet voor.

Nog andere samenwerkingsvormen, door de respondenten zelf aangebracht, specificeren meestal een plaatselijke invulling van de bovenstaande samenwerkingsvormen (bv. de dictieles gaat in de opvangvoorziening door, de opvangvoorziening verzorgt in een aantal scholen de middagopvang, de opvangvoorziening organiseert het voorleesontbijt in de week van de bibliotheek, ...).

De tevredenheid met de samenwerking is meestal hoog, uitgezonderd voor de gezamenlijke activiteiten (die slechts een beperkte groep organiseert).

In een verdere analyse gingen we ook nog na in welke deelgemeenten formele opvangvoorzieningen samenwerken met basisscholen (op schooldagen of tijdens schoolvakanties) in termen van de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie. We vonden geen significante verschillen.

5.2.2 Met andere opvangvoorzieningen

40,3% (31/77, 3 ontbrekende gegevens) van de formele opvangvoorzieningen werkt samen met *andere opvangvoorzieningen* (in de vraagstelling werd niet gespecificeerd dat het om formele voorzieningen moest gaan), meestal met één of meerdere onthaalouders, met (andere) initiatieven voor buitenschoolse opvang, met erkende of zelfstandige kinderdagverblijven en soms ook met een (andere) zelfstandige opvangvoorziening of een (andere) voorziening voor buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf (tabel 5.2).

Van de IBO's (n=66) werkt 33,3% samen, van de ZBO's (n=5) 100,0% en van de BOKDV (n=6) 66,6%. De IBO's werken vooral met andere IBO's samen (45,4% van deze die samenwerken, doet dit met andere IBO's), met één of meerdere onthaalouders (36,3%) en met kinderdagverblijven (31,8%). De ZBO's (n=5) werken met iedereen samen maar niet met BOKDV's (maar die komen ook maar weinig voor). De BOKDV's (n=6) werken samen met andere BOKDV's (3 maal), met één of meerdere onthaalouders (2 maal) of met ZBO's (1 maal).

Tabel 5.2 Type opvangvoorziening waar men mee samenwerkt (in %, n=31, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

Eén of meerdere onthaalouders	38,7
(Andere) initiatieven voor buitenschoolse opvang	35,5
Erkende of zelfstandige kinderdagverblijven	35,5
Een (andere) zelfstandige buitenschoolse opvang	16,1
Een (andere) buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf	9,7

De meest voorkomende samenwerkingsvorm (32,3% van de opvangvoorzieningen) is dat de kinderen van de formele opvangvoorziening soms in een andere opvangvoorziening opgevangen worden of dat personeel van een andere opvangvoorziening wordt ingeschakeld (tabel 5.3). In mindere mate komt voor dat men gezamenlijke activiteiten organiseert (22,6%) of samenwerkt voor het vervoer van de kinderen (16,1%). Nog andere samenwerkingsvormen (of specificaties van de vorige) zijn (4 antwoorden): samenwerking i.v.m. communicatie of vormingen, er is gezamenlijk toezicht speelzaal/tuin, bij overbezetting worden de ouders doorverwezen, er is overleg i.v.m. de vakantie-opvang.

Er is een telkens hoge tevredenheid met deze samenwerking.

Tabel 5.3 Samenwerkingsvormen van de opvangvoorzieningen met andere opvangvoorzieningen en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=31, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
Onze kinderen worden soms in een andere opvangvoorziening opgevangen	32,3	80,0
Voor de opvang wordt personeel van een andere opvangvoorziening ingeschakeld	32,3	80,0
We organiseren gezamenlijke activiteiten	22,6	71,4
We werken samen voor het vervoer van de kinderen	16,1	80,0
Andere	12,9	-

In een verdere analyse gingen we opnieuw na in welke deelgemeenten formele opvangvoorzieningen samenwerken met andere opvangvoorzieningen (op schooldagen of schoolvakanties) in termen van de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie. We vonden geen significante verschillen.

5.2.3 Met vrijetijdsinitiatieven

Met vrijetijdsinitiatieven bedoelen we hier zowel de gemeentelijke jeugd-, sport- of cultuurdiensten als de private vrijetijdsinitiatieven. Hier maken we het onderscheid tussen schooldagen en schoolvakanties.

44,7% (34/76, 4 ontbrekende gegevens) van de formele opvangvoorzieningen werkt op *schooldagen* samen met vrijetijdsinitiatieven.

De samenwerking komt er in drie vierde van de gevallen (73,5%) op neer dat men de kinderen naar de vrijetijdsactiviteiten in de omgeving brengt (tabel 5.4). In mindere mate komt voor dat men samenwerkt met vrijetijdsinitiatieven i.v.m. het aanbod (44,1%) en nog minder dat de formele opvangvoorziening haar buitenruimte ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten (20,6%). Een andere samenwerkingsvorm die zelden voorkomt (2,9%) is dat de opvangvoorziening de kinderen van de *school* naar het *vrijetijdsinitiatief* brengt.

Ook hier is de tevredenheid meestal hoog, zij het minder i.v.m. het ter beschikking stellen van de buitenruimte (van de opvangvoorziening) voor vrijetijdsactiviteiten.

Tabel 5.4 Samenwerkingsvormen van de formele opvangvoorzieningen met vrijetijdsinitiatieven op schooldagen en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=34, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
We brengen onze kinderen naar de vrijetijdsactiviteiten in de omgeving	73,5	64,0
De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente en de vrijetijdsinitiatieven bieden kinderen samen een kwaliteitsvol aanbod aan	44,1	80,0
De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar lokalen ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten	20,6	62,5
De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar buitenruimte ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten	14,7	33,3
Andere	2,9	-

Tijdens de *schoolvakanties* werken meer formele opvangvoorzieningen (64,5% of 49/76, voor 4 vragenlijsten was deze vraag niet ingevuld) samen met de vrijetijdsinitiatieven dan tijdens de schooldagen.

Het gaat hier vooral om het opvangen van de kinderen voor en/of na de vrijetijdsactiviteiten door twee derde van de samenwerkende formele opvangvoorzieningen (tabel 5.5). Het gebruik maken van elkaars infrastructuur (24,3%) gebeurt ongeveer even vaak tijdens de vakanties als op schooldagen. Hetzelfde geldt voor het ter beschikking stellen van de buitenspeelruimte (18,4%). Een nog andere samenwerkingsvorm is dat de formele opvangvoorziening instaat voor het vervoer naar de speelpleinwerking (3 maal) of materiaal uitleent (2 maal).

Er is opnieuw een redelijk hoge tevredenheid.

Tabel 5.5 Samenwerkingsvormen van de formele opvangvoorzieningen met vrijetijdsinitiatieven tijdens schoolvakanties en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=49, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente zorgt voor opvang voor en/of na de vrijetijdsactiviteiten	67,3	69,7
De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar lokalen ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten tijdens schoolvakanties	24,5	58,3
De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar buitenspeelruimte ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten tijdens schoolvakanties	18,4	77,8
Andere	10,2	-

Ook hier gingen we na in welke deelgemeenten formele opvangvoorzieningen en vrijetijdsinitiatieven samenwerken (op schooldagen of tijdens schoolvakanties) in termen van de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie. We vinden enkel een significant verschil naar provincie. In West-Vlaanderen en Antwerpen werken de formele opvangvoorzieningen het vaakst samen met vrijetijdsinitiatieven (op schooldagen en/of schoolvakanties) (respectievelijk 92,8% en 86,4% versus 72,0% gemiddeld). Voor de overige provincies Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Limburg en liggen de percentages lager (respectievelijk 60,0%, 58,3% en 54,5%).

5.2.4 Met de lokale besturen

Van de formele opvangvoorzieningen werkt 67,5% (54 op 80) *op schooldagen* op de een of andere manier samen met een lokaal bestuur. Tijdens de *schoolvakanties* is dit 66,2% (53 op 80).

Een belangrijke opmerking hierbij is dat het lokaal bestuur ook zelf organiserend bestuur kan zijn van de opvangvoorziening (in de steekproef). Dit is het geval in twee derde van de situaties (tabel 5.6). Dit komt neer op 45% (36/80) van het totale aantal lokale besturen die meewerkten aan de enquête.

Wat de samenwerkingsvorm betreft *op schooldagen* wordt het aanbod bekend gemaakt via gemeentebrochures en/of de website door ruim drie vierde van de formele opvangvoorzieningen aangeduid als zijnde een vorm van samenwerking met het lokaal bestuur (tabel 5.6). Tijdens *schoolvakanties* is dit ongeveer twee derde.

Formele opvangvoorzieningen krijgen ook vaak materiële ondersteuning (het ter beschikking stellen van lokalen, speeltuigen, ...) van het lokaal bestuur, en dit zowel op schooldagen als tijdens schoolvakanties (68,5% en 69,8%). Bij de helft van de opvangvoorzieningen bestaat de samenwerking uit het inzetten door het lokaal bestuur van personeel voor het begeleiden van de opvang (51,9% en 49,1%) of het organiseren van vorming voor de begeleiders (50,0% op schooldagen en 37,7% tijdens schoolvakanties). Instaan voor het vervoer van de kinderen is minder gebruikelijk.

Nog 6 formele opvangvoorzieningen geven andere samenwerkingsvormen op die meestal neerkomen of specificaties van de vorige samenwerkingsvormen. Enkele voorzieningen vermelden een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente waarbij bepaald wordt dat de voorziening de schoolopvang organiseert in onderaanneming en daarbij alle facetten van het opvanggebeuren overneemt (personeelszaken, kwalitatieve opvolging, opstellen facturen, uitreiken fiscale attesten, ...).

De tevredenheid over de ondersteuning is hoog: 75 tot 80% is telkens eerder tevreden tot heel tevreden. Het minst tevreden (hoewel nog steeds een meerderheid tevreden is) is men i.v.m. de materiële ondersteuning (het ter beschikking stellen van lokalen).

Tabel 5.6 Samenwerking van de formele opvangvoorzieningen met het *lokaal bestuur* en evaluatie van de tevredenheid ermee (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

De gemeente:	Op schooldagen		Tijdens schoolvakanties	
	Komt voor (n=54)	Waarvan % eerder of heel tevreden	Komt voor (n=53)	Waarvan % eerder of heel tevreden
maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website	79,6	88,4	67,9	91,6
biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)	68,5	64,8	69,8	67,5
is organiserend bestuur van de voorziening	66,7	-	69,8	-
zet personeel in voor het begeleiden van de opvang	51,9	78,5	49,1	84,6
organiseert vorming voor begeleiders	50,0	77,7	37,7	90,0
zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang	46,3	84,0	43,4	86,9
biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)	42,6	86,9	43,4	91,2
staat in voor het vervoer van de kinderen	29,6	87,4	26,4	85,6

Opnieuw gingen we na in welke deelgemeenten formele opvangvoorzieningen samenwerken met het lokaal bestuur (op schooldagen) in termen van de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie. We vonden een significant verschil naar verstedelijkingsgraad. In de deelgemeenten in

de buitengebieden wordt het meest samengewerkt (93,7% versus 67,5% gemiddeld) en in de grootstedelijke gebieden het minst (27,3%). De kleinstedelijke gebieden (60,9%) en de regionaalstedelijke gebieden (66,7%) situeren zich daar tussenin.

5.3 Samenwerking bekeken vanuit de basisscholen

Gezien vanuit de basisscholen kan er samenwerking zijn met andere basisscholen, met opvangvoorzieningen, met het vrijetijdsaanbod en met het lokaal bestuur. We maken opnieuw het onderscheid tussen de samenwerking op schooldagen en tijdens schoolvakanties.

We vermeldden al (zie onderdeel 3.3) dat er op schooldagen bij 62,4% van de scholen *in de gebouwen van de school* opvang wordt aangeboden en bij 37,6% niet. Tijdens schoolvakanties wordt er in 17,1% van de scholen in de gebouwen van de school opvang aangeboden. Aangezien niet alle scholen een aanbod hebben (wat bij de formele opvangvoorzieningen wel het geval was) berekenen we de percentages eerst t.o.v. de gehele groep en vervolgens t.o.v. de groep met een aanbod.

5.3.1 Met andere basisscholen

20,5% (24/117) van de bevraagde basisscholen (i.c. met een vestigingsplaats in deze deelgemeente) werkt voor de opvang op *schooldagen* samen met andere basisscholen: 9,4% (11/117) doet dit met één of meerdere andere *basisscholen* uit het eigen net en 6,8% (8/117) met één of meerdere basisscholen uit andere netten en 4,3% (5/117) met beide.

Als we alleen de scholen bekijken die zelf een *opvangaanbod* hebben dan is de situatie ongeveer dezelfde: 20,5% werkt samen (15 op 73), hetzij 10,9% (8/73) met het eigen net, 4,1% (3/73) met andere netten en 5,5% (4/73) met beide.

Voor de scholen die samenwerken (n=24), bekijken we vooreerst de samenwerkingsvorm (op *schooldagen*). Meestal gaat het hier om het opvangen van de leerlingen van andere basisscholen of omgekeerd (tabel 5.7). Samenwerking i.v.m. het vervoer komt minder voor en het organiseren van gezamenlijke activiteiten nog minder. De tevredenheid is eerder matig en alleen als de leerlingen opgevangen worden *in andere scholen* is twee derde van de groep tevreden (maar het gaat hier om kleine aantallen).

Tabel 5.7 Samenwerkingsvormen met andere *basisscholen op schooldagen* en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=24, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
Onze school vangt leerlingen op van een of meer andere basisscholen	37,5	55,6
Onze leerlingen worden opgevangen in de andere scho(o)len	37,5	66,7
We werken samen voor het vervoer van de kinderen	16,6	50,0
We organiseren gezamenlijke activiteiten	8,3	50,0

Tijdens *schoolvakanties* is het beeld ongeveer identiek en 17,1% (20 scholen van de 117) werkt samen. 10 scholen (8,5%) werken samen met één of meerdere andere *basisscholen* uit het eigen net en 8 (6,8%) met één of meerdere basisscholen uit andere netten en 2 met beide (1,7%).

Van de scholen die *zelf een vakantieaanbod* hebben (eveneens 20 scholen) werken er 9 (7,6%) samen, 4 (3,4%) met andere basisscholen uit het eigen net, 4 (3,4%) met één of meerdere basisscholen uit andere netten en 1 school (0,8%) met beide. 11 scholen met een eigen vakantieaanbod werken niet samen.

Ook hier betreft de samenwerking vooral het groeperen van de op te vangen kinderen in één school (tabel 5.8). De tevredenheid is hier laag wat laat vermoeden dat men niet helemaal gelukkig is met deze oplossing. Het betreft uiteraard slechts een beperkte groep scholen.

Tabel 5.8 Samenwerkingsvormen met andere *basisscholen tijdens schoolvakanties* en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=20, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
Onze leerlingen worden opgevangen in de andere scho(o)len	45,0	33,3
Onze school vangt leerlingen op van een of meer andere basisscholen	30,0	33,3
We werken samen voor het vervoer van de kinderen	10,0	0,0
We organiseren gezamenlijke activiteiten	10,0	0,0

Een verdere analyse van de samenwerking tussen basisscholen met andere basisscholen (op schooldagen) in termen van aanwezigheid van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie leverde geen significante verschillen op. Het aantal scholen waarop deze analyse kon gebeuren was evenwel beperkt.

5.3.2 Met opvangvoorzieningen

Meer dan de helft van de scholen (56,2% of 63 scholen op 112, 5 ontbrekende gegevens) werkt *op schooldagen* samen met (al of niet formele) *opvangvoorzieningen*. Van de scholen die *zelf een opvangaanbod* hebben werkt 43,5% samen (30 scholen op 69, 4 scholen vulden deze vraag niet in) en van de scholen *zonder aanbod* 76,7% (of 33 op 43).

Tijdens schoolvakanties werkt 45,9% van de basisscholen samen met (al of niet formele) opvangvoorzieningen (51 scholen op 111, 6 ontbrekende gegevens). Van de scholen *met een aanbod* tijdens schoolvakanties werkt 43,7% samen (7 op 16 scholen, 4 ontbrekende gegevens), van de scholen *zonder aanbod* 46,3% (44 op 95, 2 ontbrekende gegevens).

Voor de scholen die op *schooldagen* samenwerken met opvangvoorzieningen (n=63), bekijken we met wie ze samenwerken. Op schooldagen is dit meestal met een initiatief voor buitenschoolse opvang (61,8%) en in mindere mate met een voorziening voor buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf (8,8%), één of meerdere onthaalouders (7,4%), een zelfstandige buitenschoolse opvang (5,9%) of een erkend of zelfstandig kinderdagverblijf (4,4%) (tabel 5.9). 14,2% geven nog andere mogelijkheden op maar dit zijn meestal specificaties van de bovenstaande categorieën.

Tijdens de schoolvakanties werkt men samen met nagenoeg dezelfde opvangvoorzieningen (tabel 5.9).

Tabel 5.9 Type opvangvoorziening waarmee basisscholen samenwerken op schooldagen of tijdens schoolvakanties (meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Op schooldagen (n=63)	Tijdens schoolvakanties (n=51)
Initiatieven voor buitenschoolse opvang	61,8	66,7
Een voorz. voor buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf	8,8	9,5
Eén of meerdere onthaalouders	7,4	7,9
Een zelfstandige buitenschoolse opvang	5,9	6,3
Erkende of zelfstandige kinderdagverblijven	4,4	4,8
Andere	14,2	5,9

De samenwerking *op schooldagen* (tabel 5.10) betreft meestal:

- het opvangen van de leerlingen voor en na schooltijd in een opvangvoorziening (69,8%);
- het maken van afspraken over de openingsuren en -dagen (36,5%);
- een taakverdeling i.v.m. de kortdurende opvang (28,6%).

Een beroep doen op personeel van een opvangvoorziening of samenwerking i.v.m. het vervoer komt minder vaak voor en het organiseren van gezamenlijke activiteiten bijna niet.

De tevredenheid varieert van hoog (voor ‘onze leerlingen worden voor en na schooltijd opgevangen in een opvangvoorziening’, ‘we maken afspraken over de openingsuren en -dagen’ en ‘de school zorgt voor de kortdurende opvang’ en ‘leerlingen die langdurig in de opvang moeten blijven worden opgevangen in een opvangvoorziening’) tot eerder matig (voor ‘we werken samen voor het vervoer van de kinderen’) en onbestaand (voor ‘de school en de opvangvoorziening organiseren gezamenlijke activiteiten’), maar hier gaat het slechts om 2 scholen.

Tabel 5.10 Samenwerkingsvormen van de basisscholen met opvangvoorzieningen op schooldagen en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=63, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
Onze leerlingen worden voor en na schooltijd opgevangen in een opvangvoorziening	69,8	90,9
We maken afspraken over de openingsuren en -dagen	36,5	82,6
De school zorgt voor de kortdurende opvang en leerlingen die langdurig (langer dan een uur) in de opvang moeten blijven worden opgevangen in een opvangvoorziening	28,6	88,9
We werken samen voor het vervoer van de kinderen	19,0	58,3
Voor de opvang in de school wordt een beroep gedaan op personeel van een opvangvoorziening	12,7	62,5
De school en de opvangvoorziening organiseren gezamenlijke activiteiten	3,2	0,0

We bekeken ook afzonderlijk wat de samenwerking (op schooldagen) inhoudt voor scholen die *geen aanbod* hebben (33 scholen). Bijna al deze scholen (90,9%) vermelden dat de samenwerking inhoudt dat de leerlingen voor en na schooltijd opgevangen worden in een (al of niet formele) opvangvoorziening, 27,3% van deze scholen geeft aan dat er afspraken gemaakt worden over de openingsuren en -dagen, 18,2% dat de school voor de kortdurende opvang zorgt en 15,1% dat er samenwerking is voor het vervoer. De andere samenwerkingsvormen komen niet voor.

De samenwerking *tijdens schoolvakanties* betreft meestal het opvangen van de leerlingen in een (al of niet formele) opvangvoorziening (tabel 5.11). Het ter beschikking stellen van de buitenruimte of van de lokalen van de school komt minder vaak voor. Er is een hoge tevredenheid over deze samenwerkingsvormen.

Tabel 5.11 Samenwerkingsvormen van de basisscholen met opvangvoorzieningen tijdens schoolvakanties en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=51, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
Onze leerlingen worden opgevangen door de opvangvoorziening(en)	88,2	84,4
De school stelt haar buitenruimte ter beschikking van de opvangvoorziening(en)	31,4	93,8
De school stelt lokalen ter beschikking van de opvangvoorziening(en)	19,6	70,0

Een verdere analyse van de samenwerking tussen basisscholen en opvangvoorzieningen (op schooldagen) in termen van aanwezigheid van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie leverde hier geen significante verschillen op.

5.3.3 Met vrijetijdsinitiatieven

Op *schooldagen* werkt 28,8% van de basisscholen samen met gemeentelijke vrijetijdsdiensten of private vrijetijdsinitiatieven (32 op 111, 6 ontbrekende gegevens). Scholen *met* een opvangaanbod verschillen hier niet van scholen *zonder* opvangaanbod (respectievelijk 30,4% en 26,2% werken samen).

De samenwerking met het vrijetijdsaanbod in de deelgemeente kan een beeld geven van de mate waarin de idee Brede School in Vlaanderen al ingeburgerd is. We stellen vast dat de samenwerking zich hier meestal beperkt tot het ter beschikking stellen door de school van haar lokalen of haar buitenspeelruimte. Samen vrijetijdsinitiatieven aanbieden of de leerlingen brengen naar de vrijetijdsactiviteiten in de omgeving komen minder voor (ongeveer een kwart van de samenwerkende scholen of ongeveer 1 op 10 scholen uit de steekproef).

De tevredenheid is voor alle samenwerkingsvormen hoog.

Tabel 5.12 Samenwerkingsvormen van de basisscholen met vrijetijdsinitiatieven op schooldagen en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=32, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
De school stelt haar lokalen ter beschikking na schooltijd voor vrijetijdsactiviteiten	53,1	64,7
De school stelt haar buitenspeelruimte ter beschikking na schooltijd voor vrijetijdsactiviteiten	31,3	70,0
School en vrijetijdsinitiatieven bieden leerlingen samen een kwaliteitsvol aanbod aan	28,1	77,8
We brengen onze leerlingen naar de vrijetijdsactiviteiten in de omgeving	25,0	62,5

Tijdens de *schoolvakanties* werkt 25,4% van de basisscholen samen met vrijetijdsinitiatieven (28 op 110, 7 ontbrekende gegevens). Opnieuw betreft het vooral het ter beschikking stellen van lokalen of van de buitenspeelruimte en men is er eerder tevreden over.

Tabel 5.13 Samenwerkingsvormen van de basisscholen met *vrijtijdsinitiatieven tijdens schoolvakanties* en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=28, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
De school stelt haar lokalen ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten	50,0	64,3
De school stelt haar buitenspeelruimte ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten	46,4	69,2

Er waren geen verschillen in de samenwerkingspercentages (voor basisscholen en vrijetijdsinitiatieven op schooldagen of tijdens schoolvakanties) naar aanwezigheid van een opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad ervan of de provincie. Het aantal scholen waarop deze analyse kon gebeuren was echter beperkt.

5.3.4 Met de lokale besturen

Van de ondervraagde scholen werkt 61,5% (72 op 117) samen met het lokaal bestuur.

Het aanbod bekend maken via gemeentebrochures en/of website gebeurt opnieuw bijna in drie vierde van de deelgemeenten (waar ondersteuning is) (tabel 5.14). Op de tweede plaats komt het inzetten van personeel voor het begeleiden van de opvang of, in mindere mate, voor de organisatie en coördinatie van de opvang. Materiële ondersteuning (het ter beschikking stellen van lokalen, speeltuigen, ...) komt in iets meer dan een derde van de situaties voor. Bij iets minder dan een derde van de deelgemeenten bestaat de ondersteuning ook uit het organiseren van vorming voor begeleiders, het instaan voor het vervoer van de kinderen of logistieke ondersteuning (verzorgen van administratie, ...).

Nog 10 scholen vermelden één of meerdere andere vormen van samenwerking (niet in de tabel). Meestal zijn dit specificaties van de vorige vormen: de gemeente staat in voor enkele activiteiten tijdens de schooluren (toneel, sport, ...), de gemeente is organisator en neemt alle facetten van opvang op zich, het gemeentebestuur organiseert zelf de buitenschoolse kinderopvang voor en na de schooluren en tijdens de vakanties, er worden subsidies gegeven om het verlies te beperken, de gemeente organiseert de buitenschoolse opvang in de school.

De tevredenheid over de samenwerking is telkens heel hoog: 70 à 80% is telkens eerder tevreden tot heel tevreden. Het minst tevreden (hoewel nog steeds een meerderheid tevreden is) is men, net zoals bij de formele opvangvoorzieningen, i.v.m. de materiële ondersteuning (het ter beschikking stellen van lokalen).

Tabel 5.14 Samenwerking van de basisscholen met het *lokaal bestuur* (meerdere antwoorden zijn mogelijk) en evaluatie van de tevredenheid ermee (in %, n=72)

De gemeente:	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website	72,2	80,8
zet personeel in voor het begeleiden van de opvang	48,6	80,0
zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang	41,7	83,3
biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)	37,5	70,4
organiseert vorming voor begeleiders	31,9	78,3
staat in voor het vervoer van de kinderen	29,2	76,2
biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)	27,8	85,0

Opnieuw gingen we na in welke deelgemeenten basisscholen samenwerken met het lokaal bestuur (op schooldagen) in termen van de aanwezigheid van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad ervan en de provincie. We vonden geen significante verschillen.

5.4 Samenwerking bekeken vanuit de gemeentelijke jeugd-, sport- of cultuurdiensten

Gezien vanuit de gemeentelijke vrijetijdsdiensten kan er samenwerking zijn met basisscholen, opvangvoorzieningen, met andere vrijetijdsdiensten of -initiatieven en met het lokaal bestuur. We maken opnieuw het onderscheid tussen de samenwerking op schooldagen en tijdens schoolvakanties. We berekenen de percentages eerst t.o.v. de gehele groep en vervolgens t.o.v. de groep met een aanbod. We vermeldden al dat 62,2% (of 122 van de 196 gemeentelijke jeugd-, cultuur- of sportdiensten) een aanbod voor kinderen heeft.

5.4.1 Met basisscholen

35,4% van de gemeentelijke jeugd-, cultuur- of sportdiensten (69 op 195, 1 ontbrekend gegeven) werkt op *schooldagen* samen met de basisscholen in de gemeente. Bij 24,1% (47/69) is dit met *alle* basisscholen van de deelgemeente en 11,1% (22/69) met *enkele* van de basisscholen. 64,6% (126/195) van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten werkt niet samen met de basisscholen in de gemeente.

Als we de percentages uitdrukken t.o.v. het aantal gemeentelijke jeugd-, cultuur- of sportdiensten met een aanbod voor kinderen (in deze deelgemeente) komt dit neer op 56,5% (69 op 122) dat samenwerkt en 43,5% niet. 38,3% werkt met *alle* basisscholen van de deelgemeente samen en 18,1% met *enkele* van de basisscholen.

Wat de samenwerkingsvorm betreft gaat het vooral om het gebruiken van de infrastructuur van de basisscholen of het organiseren van een vrijetijdsaanbod exclusief voor de leerlingen van de scho(o)len (tabel 5.15). Het organiseren van gezamenlijke activiteiten met begeleiders/leerkrachten van de school komt minder vaak voor en het samenwerken voor het vervoer van kinderen (van of naar de vrijetijdsactiviteit) gebeurt slechts in een vijfde van de gevallen.

Men is in ruime mate tevreden over deze gang van zaken.

3 (op 59 of 5,1%) gemeentelijke vrijetijdsdiensten vermelden nog andere vormen van samenwerking. Meestal betreft het hier de samenwerking i.v.m. de promotie van de activiteiten (verdelen van folders, ...).

Tabel 5.15 Samenwerkingsvormen van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met *basisscholen* op *schooldagen* en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=59*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
Wij maken gebruik van de infrastructuur van de basisscholen	55,9	81,8
Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de leerlingen van de scho(o)len	50,8	76,7
Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met begeleiders/leerkrachten van de school	33,9	95,0
We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de vrijetijdsactiviteit)	20,3	83,3
Andere	5,1	-

* Voor 10 vragenlijsten werd deze vraag niet beantwoord.

Tijdens schoolvakanties werkt 22,0% (41/186, 10 ontbrekende gegevens) van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten uit de steekproef samen met de basisscholen waarvan 10,7% met enkele *basisscholen* uit de deelgemeente en 11,3% met *alle* basisscholen uit de deelgemeente.

Tijdens de schoolvakanties bestaat de samenwerking er vooral in dat de gemeentelijke vrijetijdsdiensten gebruik maken van de infrastructuur van de basisscholen (75,6% van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met een samenwerking) (tabel 5.16). Het vrijetijdsaanbod organiseren exclusief voor de leerlingen van de scho(o)l(en), het organiseren van gezamenlijke activiteiten met begeleiders/leerkrachten van de school of het samenwerken voor het vervoer van kinderen (van of naar de vrijetijdsactiviteit) komen minder vaak voor.

Ook over deze samenwerking is men meestal tevreden.

11 gemeentelijke vrijetijdsdiensten vermelden nog andere samenwerkingsvormen tijdens de schoolvakanties of specificeren verder de samenwerkingsvorm: de scholen maken gebruik van de gemeentelijke infrastructuur, de promotie verloopt via de scholen (6x), het vrijetijdsaanbod staat open voor alle kinderen dus niet exclusief voor de leerlingen van de scholen, het inschrijven en betalen gebeurt in de school.

Tabel 5.16 Samenwerkingsvormen van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met basisscholen tijdens schoolvakanties en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=41*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
Wij maken gebruik van de infrastructuur van de basisscholen	75,6	71,0
Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de leerlingen van de scho(o)l(en)	24,4	90,0
Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met begeleiders/leerkrachten van de school	14,6	83,3
We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de vrijetijdsactiviteit)	12,2	100,0
Andere	22,4	-

* Voor 10 vragenlijsten werd deze vraag niet beantwoord.

Een verdere analyse van de samenwerking tussen gemeentelijke vrijetijdsdiensten met basisscholen (op schooldagen) in termen van aanwezigheid van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie leverde significante verschillen op naar verstedelijkingsgraad. Vooral in deelgemeenten in de buitengebieden en in grootstedelijke gebieden is de samenwerkingsgraad het hoogst (respectievelijk 66,0% en 61,1% versus 56,5% gemiddeld). De kleinstedelijke en regionaalstedelijke deelgemeenten nemen een tussenpositie in (respectievelijk 44,4% en 29,4% werkt samen).

5.4.2 Met opvangvoorzieningen

Op schooldagen werkt 20,1% (39/194, 2 ontbrekende gegevens) van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten uit de steekproef samen met *opvangvoorzieningen* en 79,9% doet dit niet.

We kunnen deze percentages nu ook uitdrukken t.o.v. de gemeentelijke vrijetijdsdiensten *met een aanbod* voor kinderen. Globaal komt het samenwerkingspercentage dan neer op 32,5% (39/120, 2 ontbrekende gegevens) en 67,5% zonder samenwerking.

Meestal werkt men samen met een initiatief voor buitenschoolse opvang (tabel 5.17) en veel minder met een voorziening voor buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf, een zelfstandige opvangvoorziening of erkende of zelfstandige kinderdagverblijven. Nog een andere

mogelijkheid, die hier door de respondenten wordt aangegeven, is de samenwerking met de opvang in de school (wat eigenlijk ook in de vorige rubriek thuis hoort).

In een verdere analyse gingen we na of het samenwerkingspercentage verschilt al naargelang er in de deelgemeente een opvangvoorziening aanwezig is *georganiseerd door het lokaal bestuur* of niet. Dit bleek niet het geval te zijn en in de deelgemeenten waar er een gemeentelijke opvangvoorziening is ligt het percentage op hetzelfde niveau (20,4% of 11/54).

Tabel 5.17 Type opvangvoorziening waar gemeentelijke vrijetijdsdiensten mee samenwerken op schooldagen (in %, n=33*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

Initiatieven voor buitenschoolse opvang	72,7
Een voorziening voor buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf	9,1
De zelfstandige buitenschoolse opvang	6,1
Erkende of zelfstandige kinderdagverblijven	3,0
Eén of meerdere onthaalouders	0,0
Andere	3,0

* Voor 6 vragenlijsten werd deze vraag niet beantwoord.

Samenwerking is er vooral rond het vervoer van kinderen (van of naar de opvangvoorziening) en in mindere mate door het organiseren van gezamenlijke activiteiten met de begeleiders van de opvangvoorziening (tabel 5.18). Het organiseren van een vrijetijdsaanbod exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening gebeurt door bijna één op vijf van de samenwerkende vrijetijdsinitiatieven. Het gebruik maken van de infrastructuur van de opvangvoorziening komt zelden voor. De tevredenheid is hoog.

Nog andere vormen zijn (2 gemeentelijke vrijetijdsdiensten): de gemeente besteedt de schoolopvang uit aan een vzw, er is een sportuurtje voor kinderen die in de opvang zitten maar dit is ook opengesteld voor kinderen die niet in de opvang zitten.

Tabel 5.18 Samenwerkingsvormen van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met opvangvoorzieningen op schooldagen en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=33*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de opvangvoorziening)	48,5	87,5
Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met de begeleiders van de opvangvoorziening	30,3	80,0
Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening	18,2	83,3
Wij maken gebruik van de infrastructuur van de opvangvoorziening	6,1	100,0
Andere	6,1	-

* Voor 6 vragenlijsten werd deze vraag niet beantwoord.

Tijdens schoolvakanties (tabel 5.19) werkt 31,1% (61/196) van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten uit de steekproef samen met opvangvoorzieningen en 68,9% doet dit niet. Opnieuw uitgedrukt t.o.v. de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met een aanbod voor kinderen komt dit neer op 50,0% (61/122) wel en 50,0% niet.

Ook hier werkt men meestal samen met het initiatief voor buitenschoolse opvang (tabel 5.19) en veel minder met een voorziening voor buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinder-

dagverblijf, de zelfstandige buitenschoolse opvang of erkende of zelfstandige kinderdagverblijven (maar die laatste komen ook minder voor).

Tabel 5.19 Type opvangvoorziening waar gemeentelijke vrijetijdsdiensten mee samenwerken *tijdens schoolvakanties* (in %, n=50*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

Initiatieven voor buitenschoolse opvang	62,0
Een voorziening voor buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf	16,0
De zelfstandige buitenschoolse opvang	12,0
Erkende of zelfstandige kinderdagverblijven	6,0
Eén of meerdere onthaalouders	0,0
Andere	0,0

* Voor 11 vragenlijsten werd deze vraag niet beantwoord.

Meestal gaat het er om dat de opvangvoorziening de kinderen opvangt vóór en na het activiteiten-aanbod (tabel 5.20). Ook nog redelijk frequent is samenwerking i.v.m. het vervoer van de kinderen of het organiseren van gezamenlijke activiteiten. Een vrijetijdsaanbod organiseren exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening of het gebruik maken van de infrastructuur van de opvangvoorziening komen minder vaak voor. Over de samenwerking is bijna iedereen eerder of heel tevreden.

Tabel 5.20 Samenwerkingsvormen van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met *opvangvoorzieningen tijdens schoolvakanties* en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=50*, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
De opvangvoorziening vangt de kinderen op vóór en na het activiteiten-aanbod	54,0	92,6
We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de opvangvoorziening)	28,0	92,9
Wij organiseren gezamenlijke activiteiten samen met de begeleiders van de opvangvoorziening	18,0	88,9
Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening	10,0	100,0
Wij maken gebruik van de infrastructuur van de opvangvoorziening	6,0	100,0

* Voor 11 vragenlijsten werd deze vraag niet beantwoord.

We analyseerden de samenwerking tussen gemeentelijke vrijetijdsdiensten met opvangvoorzieningen in termen van aanwezigheid van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie. We voerden de analyse uit voor de schooldagen en de schoolvakanties. Enkel voor de *schooldagen* kwam een verschil aan het licht en dit naar *provincie*. Limburg scoort hier het hoogst met een samenwerkingspercentage van 44,4% (versus 32,5% gemiddeld). De provincies Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant scoren het laagst met respectievelijk 14,3% en 15,0%. De provincie Antwerpen en West-Vlaanderen nemen een tussenpositie in met respectievelijk 33,3% en 38,1%. Voor de overige 2 variabelen i.c. het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente en de verstedelijkingsgraad waren er geen verschillen.

5.4.3 Met de lokale besturen

Van de gemeentelijke jeugd-, cultuur- of sportdiensten werkt de helft (50,5% of 99 van de 196 diensten), voor het activiteitenaanbod voor de basisschoolkinderen, samen met een lokaal bestuur.

Uitgedrukt t.o.v. de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met een aanbod voor kinderen komt dit neer op 81,1% (99/122) wel en 18,9% niet.

Het aanbod bekend maken via gemeentebrochures en/of website komt het meest voor (tabel 5.21). Op de tweede plaats komt de materiële ondersteuning en het inzetten van personeel voor het begeleiden van de vrijetijdsactiviteiten. Minder vaak (maar nog steeds in meer dan een derde van de situaties) zet de gemeente personeel in voor de organisatie en coördinatie van de vrijetijdsactiviteiten of organiseert ze vorming voor de begeleiders. Bij ongeveer een derde van de deelgemeenten ten slotte bestaat de ondersteuning voor de gemeentelijke vrijetijdsdiensten (ook) uit het vervoer van de kinderen.

De tevredenheid over de ondersteuning is opnieuw telkens heel hoog (maar het gaat hier dan ook over vrijetijdsaanbod dat de gemeente zelf organiseert) en ongeveer 90% is telkens eerder tevreden tot heel tevreden.

Tabel 5.21 Samenwerking van de gemeentelijke vrijetijdsdiensten met het *lokaal bestuur* en evaluatie van de tevredenheid ermee (in %, n=99, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

De gemeente:	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website	80,8	97,5
biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)	68,7	98,5
biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)	62,6	95,1
zet personeel in voor het begeleiden van de vrijetijdsactiviteiten	61,6	93,3
zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de vrijetijdsactiviteiten	43,4	92,9
organiseert vorming voor begeleiders	39,4	92,1
staat in voor het vervoer van de kinderen	32,3	93,5

De multivariate analyse van de samenwerking tussen de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en het lokaal bestuur in termen van de 3 kenmerken deelgemeente (aanwezigheid van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad ervan en de provincie) leverde geen significante verschillen op.

5.5 Samenwerking bekeken vanuit de private vrijetijdsinitiatieven

Bekeken vanuit de private vrijetijdsinitiatieven kan er samenwerking zijn met de basisscholen, de opvangvoorzieningen of met het lokaal bestuur. We maken opnieuw het onderscheid tussen de samenwerking op schooldagen en tijdens schoolvakanties. We berekenen de percentages eerst t.o.v. de gehele groep en vervolgens t.o.v. de groep met een aanbod. We zagen al dat 70,9% van de private jeugd-, cultuur- of sportverenigingen, die een vragenlijst terugstuurd, een aanbod voor kinderen heeft (146 van de 206 teruggestuurde vragenlijsten).

5.5.1 Met basisscholen

20,8% van de private vrijetijdsinitiatieven (39 van de 187 initiatieven, er waren 19 ontbrekende gegevens) werkt *op schooldagen* samen met ofwel enkele *basisscholen* uit de deelgemeente (4,8%) of met *alle* basisscholen uit de deelgemeente (16,0%).

Uitgedrukt t.o.v. het aantal private vrijetijdsinitiatieven *met een aanbod* komt dit neer op 30,7% (39 van de 127 initiatieven met een aanbod voor kinderen, er waren 19 ontbrekende gegevens) of 7,1% met enkele *basisscholen* uit de deelgemeente of 23,6% met *alle* basisscholen uit de deelgemeente.

Bij één op drie gaat het om het organiseren van een vrijetijdsaanbod exclusief voor de leerlingen van de scho(o)len, het gebruik maken van de infrastructuur van de basisscholen of het organiseren van gezamenlijke activiteiten met begeleiders/leerkrachten van de school (tabel 5.22). Minder vaak komt het voor dat men samenwerkt voor het vervoer van kinderen (van of naar de vrijetijdsactiviteit). Meestal is men tevreden over deze samenwerking zij het minder over het gebruik maken van de infrastructuur (van de basisscholen).

Acht verenigingen vermelden nog andere samenwerkingsvormen of geven specificaties van de voorgaande: af en toe workshops houden met de school, initiatieven in het kader van de Brede School, initiatieven in de lokale sportzalen waarbij scholen worden uitgenodigd, reclame maken op scholen voor de voetbalspeeltuin op woensdagmiddag, sportacademie na school, cultuurspelen of educatieve activiteiten organiseren, scholensportdagen organiseren, ter beschikking stellen van het lokaal van de vereniging voor sportlessen (2 maal), een sportdag organiseren op de locatie van de vereniging (2 maal), verstrekken van info over de vereniging, opleiders ter beschikking stellen op schoolsportdagen.

Tabel 5.22 Samenwerkingsvormen van de private vrijetijdsinitiatieven met *basisscholen op schooldagen* en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=39, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de leerlingen van de scho(o)len	33,3	100,0
Wij maken gebruik van de infrastructuur van de basisscholen	33,3	53,8
Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met begeleiders/leerkrachten van de school	30,8	83,3
We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de vrijetijdsactiviteit)	12,8	80,0
Andere	20,5	-

Tijdens schoolvakanties werkt 10,2% van de private vrijetijdsinitiatieven samen met de basisscholen: 4,2% met *alle* basisscholen uit de deelgemeente en 5,9% met enkele *basisscholen*. Uitgedrukt t.o.v. het aantal private vrijetijdsinitiatieven *met een aanbod* komt dit neer op 15,0% van de private vrijetijdsinitiatieven: 6,3% met *alle* basisscholen uit de deelgemeente en 8,7% met enkele *basisscholen*.

Meestal gaat het hier om het gebruik maken van de infrastructuur van de scholen of het organiseren van een vrijetijdsaanbod exclusief voor de leerlingen van de scho(o)l(en) (tabel 5.2.3). Samenwerken i.v.m. het vervoer komt bijna niet voor en gezamenlijke activiteiten organiseren al helemaal niet. De tevredenheid is telkens hoog.

Vier verenigingen geven nog andere samenwerkingsvormen op of specificeren de vorige: samenwerken met de sportraad, samenwerken met de schoolopvang die zorgt voor opvang voor de speelpleinwerking, cultuurspelen organiseren, vakantiestages organiseren.

Tabel 5.23 Samenwerkingsvormen van de private vrijetijdsinitiatieven met *basisscholen tijdens schoolvakanties* en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=19, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
Wij maken gebruik van de infrastructuur van de basisscholen	42,1	87,5
Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de leerlingen van de scho(o)l(en)	36,8	85,7
We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de vrijetijdsactiviteit)	5,3	100,0
Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met begeleiders/leerkrachten van de school	0,0	-
Andere	21,0	-

Een verdere analyse van de samenwerking tussen private vrijetijdsinitiatieven met de basisscholen uit de deelgemeente in termen van aanwezigheid van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie leverde significante verschillen op voor de aanwezigheid van een formele opvangvoorziening. Als er geen formele opvangvoorziening is in de deelgemeenten is (n=8 voor deze analyse) is er geen enkel privaat vrijetijdsinitiatief dat samenwerkt met de basisscholen. Als er wel een formele opvangvoorziening is werkt 32,8% (van de private vrijetijdsinitiatieven met een aanbod voor kinderen) samen op schooldagen en 16,0% tijdens schoolvakanties.

5.5.2 Met opvangvoorzieningen

3,2% van de private vrijetijdsinitiatieven (6 initiatieven op 187, 19 ontbrekende gegevens) werkt samen met *opvangvoorzieningen op schooldagen* (of 4,7% van de vrijetijdsinitiatieven met een aanbod): 3 initiatieven werken samen met een initiatief voor buitenschoolse opvang en de overige met hetzij een onthaalouder, een voorziening voor buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf of een erkend of zelfstandig kinderdagverblijf.

Meestal (in 50% van de gevallen) gaat het om samenwerking voor het vervoer van kinderen en in mindere mate om het organiseren van een vrijetijdsaanbod exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening. Het gebruik maken van de infrastructuur van de opvangvoorziening of het organiseren van gezamenlijke activiteiten komt bijna niet voor.

Alle private vrijetijdsinitiatieven zijn tevreden over de samenwerking voor de eerste 3 vormen en geen enkele over het organiseren van gezamenlijke activiteiten. Het gaat hier wel om een klein aantal vrijetijdsinitiatieven.

Tabel 5.24 Samenwerkingsvormen van de private vrijetijdsinitiatieven met *opvangvoorzieningen op schooldagen* en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=6, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de opvangvoorziening)	50,0	100,0
Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening	33,3	100,0
Wij maken gebruik van de infrastructuur van de opvangvoorziening	16,7	100,0
Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met de begeleiders van de opvangvoorziening	16,7	0,0

Tijdens de schoolvakanties werkt 4,8% van de private vrijetijdsinitiatieven samen met één of meerdere opvangvoorzieningen (of 7,1% van de vrijetijdsinitiatieven met een aanbod): 1 met een onthaalouder, 2 met een zelfstandige buitenschoolse opvangvoorziening, 2 met een voorziening voor buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf, 4 met een initiatief voor buitenschoolse opvang en 1 met een erkend of zelfstandige kinderdagverblijf.

Bij één op drie gaat het om het organiseren van een vrijetijdsaanbod exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening of om het laten opvangen van de kinderen vóór en na het activiteiten-aanbod (tabel 5.25). De overige vormen komen minder voor.

Opnieuw zijn alle betrokken private vrijetijdsinitiatieven tevreden over de eerste drie samenwerkingsvormen en over de samenwerking i.v.m. het vervoer. Het gaat hier wel om kleine groepen.

Tabel 5.25 Samenwerkingsvormen van de private vrijetijdsinitiatieven met opvangvoorzieningen tijdens schoolvakanties en evaluatie van de tevredenheid (in %, n=9, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening	33,3	100,0
De opvangvoorziening vangt de kinderen op vóór en na het activiteiten-aanbod	33,3	100,0
Wij maken gebruik van de infrastructuur van de opvangvoorziening	22,2	100,0
Wij organiseren gezamenlijke activiteiten samen met de begeleiders van de opvangvoorziening	22,2	50,0
We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de opvangvoorziening)	11,1	100,0

We analyseerden de samenwerking tussen private vrijetijdsinitiatieven met opvangvoorzieningen in termen van aanwezigheid in de deelgemeente van een formele opvangvoorziening, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie. We voerden de analyse uit voor de schooldagen en de schoolvakanties. Geen van beide analyses leverde significante verschillen op.

5.5.3 Met de lokale besturen

Van de private vrijetijdsinitiatieven werkt 37,4% (70 van de 187 initiatieven, er waren 19 ontbrekende gegevens) samen met het lokaal bestuur. Uitgedrukt t.o.v. het aantal private vrijetijdsinitiatieven met een aanbod komt dit neer op 55,1% (70 van de 127 initiatieven met een aanbod voor kinderen, er waren 19 ontbrekende gegevens).

Het aanbod bekend maken via gemeentebrochures en/of website komt ook hier in meer dan drie vierde van de situaties voor (tabel 5.26). De samenwerking op andere vlakken komt dan weer minder voor dan bij de formele opvangvoorzieningen, de scholen of de gemeentelijke vrijetijdsdiensten. Ongeveer de helft van de initiatieven kan rekenen op materiële ondersteuning van de gemeente terwijl de andere vormen weinig voorkomen. Ook is in een aantal gevallen de gemeente het organiserend bestuur van het initiatief.

7 private vrijetijdsinitiatieven geven nog andere samenwerkingsvormen met de gemeente: de gemeente staat in voor de sportinitiatie, op sommige activiteiten geeft men korting, de vereniging neemt deel aan de sportraad, de vereniging gebruikt de sportpas voor tienjarigen, de gemeente organiseert een sportweek, de gemeente stelt terreinen ter beschikking, de gemeente geeft subsidies voor geschoolde trainers.

De tevredenheid over de samenwerking is opnieuw hoog zij het wat minder i.v.m. de vorming georganiseerd voor de begeleiders.

Tabel 5.26 Samenwerking van de private vrijetijdsinitiatieven met het *lokaal bestuur* en evaluatie van de tevredenheid ermee (in %, n=70, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

De gemeente:	Komt voor	Waarvan % eerder of heel tevreden
maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website	80,0	82,1
biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)	51,4	75,0
biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)	21,4	86,7
organiseert vorming voor begeleiders	18,6	61,5
zet personeel in voor het begeleiden van de vrijetijdsactiviteiten	17,1	91,7
is organiserend bestuur van de voorziening	14,3	-
zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de vrijetijdsactiviteiten	11,4	100,0
staat in voor het vervoer van de kinderen	5,7	80,0

De multivariate analyse van de samenwerking tussen de private vrijetijdsinitiatieven en het lokaal bestuur in termen van de 3 kenmerken deelgemeente (aanwezigheid van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad ervan en de provincie) leverde geen significante verschillen op.

5.6 Overzicht van de samenwerking tussen de actoren

In tabel 5.27 vatten we de samenwerking tussen de verschillende actoren onderling nog eens samen. Omwille van de vergelijkbaarheid geven we de percentages t.o.v. alle respondenten.

De meeste samenwerking vindt plaats tussen de formele opvangvoorzieningen en de scholen (of omgekeerd) op schooldagen (de schoolvakanties werden hier niet bevraagd). Vanuit de formele opvangvoorzieningen bekeken is samenwerking bijna algemeen. Vanuit de scholen bekeken is ongeveer de helft van de scholen erbij betrokken of, als we alleen de scholen bekijken met een opvangaanbod, dan werkt drie vierde samen.

Samenwerking tussen formele (of andere) opvangvoorzieningen onderling komt in vergelijking minder voor.

Belangrijk i.v.m. de toekomstige uitbouw van het nest/webmodel is de samenwerking met de vrijetijdsinitiatieven. Vanuit de formele opvangvoorzieningen bekeken gaat het vooral om samenwerking tijdens de schoolvakanties en twee derde van de opvangvoorzieningen werkt dan samen met gemeentelijke vrijetijdsdiensten of private vrijetijdsinitiatieven. Op schooldagen is de samenwerking beperkter maar toch werkt nog altijd 44,7% van de voorzieningen samen. Minder dan een derde van de scholen werkt samen met vrijetijdsinitiatieven op schooldagen en één op vier scholen doet dit tijdens de schoolvakanties.

Heel wat formele opvangvoorzieningen, scholen en uiteraard ook gemeentelijke vrijetijdsdiensten werken samen met het lokaal bestuur. Bij de private vrijetijdsinitiatieven is dit veel minder het geval zij het dat nog steeds ongeveer een derde een samenwerking heeft.

Tabel 5.27 Overzicht van de samenwerking tussen de verschillende actoren op schooldagen en tijdens schoolvakanties (in % van de voorzieningen/scholen/diensten/initiatieven)

	Werken op schooldagen samen met					Werken tijdens schoolvakanties samen met				
	Opv.	Sch.	Gem. vtd.	Priv. vti.	Lok. best.	Opv.	Sch.	Gem. vtd.	Priv. vti.	Lok. best.
Formele opvangvoorzieningen globaal (n=80)	40,3*	92,5*	44,7		67,5	-	-	64,5		66,2
Scholen (n=117)	56,2	20,5	28,8		61,5*	45,9	17,1	25,4		-
Gemeentelijke vrijetijdsdiensten (n=196)	20,1	35,4	-	-	50,5*	31,1	22,0	-	-	-
Private vrijetijdsinitiatieven (n=206)	3,2	20,8	-	-	37,4*	4,8	10,2	-	-	-

* In de vragenlijst werd geen onderscheid gemaakt tussen schooldagen en schoolvakanties.

5.7 De ondersteuning vanuit de lokale besturen t.a.v. de private (buitenschoolse) opvangvoorzieningen, de basisscholen en de private vrijetijdsinitiatieven

We zagen al hoe men vanuit de formele opvangvoorzieningen, scholen, gemeentelijke vrijetijdsdiensten en private vrijetijdsinitiatieven aankijkt tegen de samenwerking met het lokaal bestuur. In dit onderdeel bekijken we de ondersteuning *vanuit de lokale besturen* en dit t.a.v. de private (buitenschoolse) opvangvoorzieningen, de basisscholen en de private vrijetijdsinitiatieven.

57,1% van de lokale besturen (44/77, 3 ontbrekende gegevens) ondersteunen de private (buitenschoolse) opvangvoorzieningen in de geselecteerde deelgemeenten, 59,2% (45/76, 4 ontbrekende gegevens) doet dit t.a.v. de basisscholen en 73,7% (56/76, 4 ontbrekende gegevens) t.a.v. de private vrijetijdsinitiatieven.

We bekijken in tabel 5.28 wat deze ondersteuning inhoudt (voor deze deelgemeenten waar er ondersteuning is).

Tabel 5.28 Ondersteuning door het lokaal bestuur van andere actoren gezien vanuit het lokaal bestuur (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

Het lokaal bestuur:	T.a.v. priv. opvangvzn. (n=44)	T.a.v. basisscholen (n=45)	T.a.v. priv. vti. (n=56)
maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website	86,4	68,9	91,1
geeft financiële ondersteuning (subsidie, startpremie, ...)	52,3	55,6	78,6
biedt materiële ondersteuning	38,6	35,6	76,8
organiseert vorming voor begeleiders	40,9	51,1	37,5
staat in voor vervoer van de kinderen	13,6	26,7	7,1
biedt logistieke ondersteuning (verzorgen van administratie, ...)	9,1	22,2	26,8
zet personeel in voor het begeleiden van de opvang of vrijetijdsactiviteiten	4,5	37,8	3,6
zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang of vrijetijdsactiviteiten	2,3	28,9	14,3
andere	4,5	2,2	1,8

Lokale besturen die private opvangvoorzieningen, basisscholen of private vrijetijdsinitiatieven ondersteunen doen dit in de eerste plaats door het aanbod bekend te maken via gemeentebrochures en/of de gemeentelijke website (70 à 90% van de deelgemeenten waar ondersteuning is).

Financiële ondersteuning (subsidie, startpremie, ...) en materiële ondersteuning (het ter beschikking stellen van lokalen, speeltuigen, ...) komt in ruime mate voor t.a.v. de private vrijetijdsinitiatieven en minder t.a.v. de andere actoren.

Bij een ruime groep deelgemeenten (waar ondersteuning is) bestaat de ondersteuning van het lokaal bestuur ook uit het organiseren van vorming voor begeleiders.

Instaan voor het vervoer van de kinderen, logistieke ondersteuning (verzorgen van administratie, ...), personeel inzetten voor organisatie en coördinatie van de opvang of voor het begeleiden van de opvang is minder gebruikelijk (tenzij bij de basisscholen). Deze volgorde komt grotendeels overeen met deze die we bij de ontvangers ervan konden observeren.

Andere vormen van ondersteuning die nog bijkomend vermeld worden door de verantwoordelijken van de lokale besturen zijn: het volledig uitbesteden van de opvang aan een private organisatie, overleggen met verschillende kinderopvanginitiatieven bijvoorbeeld rond kwaliteit, helpen bij het oplossen van problemen, vrijwilligers inzetten voor de organisatie van de opvang.

5.8 Besluit

In dit hoofdstuk beschreven we de resultaten van de enquête voor wat betreft de samenwerking tussen de verschillende actoren of de ondersteuning door het lokaal bestuur.

De meeste samenwerking vindt plaats tussen *formele opvangvoorzieningen en scholen* (of omgekeerd).

Vanuit de formele opvangvoorzieningen bekeken is samenwerking zo goed als algemeen. Hierbij werd geen onderscheid gemaakt tussen schooldagen en schoolvakanties. In een verdere analyse gingen we ook nog na in *welke* deelgemeenten formele opvangvoorzieningen samenwerken met basisscholen (op schooldagen of tijdens schoolvakanties) in termen van de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie. We vonden geen significante verschillen.

Vanuit de scholen bekeken is meer dan de helft van de scholen betrokken bij samenwerking op schooldagen en iets minder dan de helft tijdens schoolvakanties. Ook hier waren er geen verschillen in termen van de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente of de provincie. De samenwerking (vanuit de scholen bekeken) betreft vooral het opvangen van de leerlingen voor en na schooltijd (bij ongeveer twee derde van de samenwerkende scholen) maar ook een taakverdeling i.v.m. de langdurige opvang komt voor (28,6% van de samenwerkende scholen). Gezamenlijke activiteiten organiseren komt dan weer bijna niet voor.

Samenwerking tussen *formele opvangvoorzieningen en andere (al of niet formele) opvangvoorzieningen* komt in mindere mate voor. We gingen opnieuw na in welke deelgemeenten formele opvangvoorzieningen samenwerken met andere opvangvoorzieningen (op schooldagen of schoolvakanties) in termen van de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie en vonden evenmin significante verschillen. De meest voorkomende samenwerkingsvorm is dat de kinderen van de formele opvangvoorziening soms in een andere (al of niet formele) opvangvoorziening opgevangen worden of dat personeel van een andere (al of niet formele) opvangvoorziening wordt ingeschakeld.

De samenwerking van *basisscholen onderling* is beperkt tot een vijfde van de basisscholen die een vragenlijst terugstuurden. In de helft van de gevallen is die samenwerking netoverschrijdend. Meestal vangen de scholen dan leerlingen van andere basisscholen op of omgekeerd. Samenwerking i.v.m. het vervoer komt minder voor en het organiseren van gezamenlijke activiteiten nog minder. Tijdens schoolvakanties is het beeld ongeveer identiek. Een verdere analyse van de onderlinge samenwerking in termen van de aanwezigheid van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente en de provincie leverde geen significante verschillen op.

Belangrijk i.v.m. de toekomstige uitbouw van het nest/webmodel is de samenwerking met de vrijetijdsinitiatieven.

Vannuit de formele opvangvoorzieningen gaat het vooral om samenwerking tijdens de schoolvakanties (twee derde van de opvangvoorzieningen). Het gaat hier vooral om het opvangen van de kinderen voor en/of na de vrijetijdsactiviteiten. Op schooldagen is de samenwerking beperkter maar betreft toch nog altijd ongeveer 40% van de voorzieningen. Meestal komt deze samenwerking erop neer dat men de kinderen naar de vrijetijdsactiviteiten in de omgeving brengt.

De samenwerking vanuit de formele opvangvoorzieningen met het vrijetijdsaanbod in de deelgemeenten verschilt tussen de provincies (en niet naar verstedelijkingsgraad). Vooral de provincies West-Vlaanderen en Antwerpen scoren hier hoog. Voor de overige provincies Oost-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Limburg liggen de scores lager.

Vannuit de scholen bekeken werkt een derde van de scholen samen met het vrijetijdsaanbod en dit zowel op schooldagen als tijdens de schoolvakanties. Meestal gaat het hier om het ter beschikking stellen door de school van haar lokalen of haar buitenspeelruimte. Samen vrijetijdsinitiatieven aanbieden of de leerlingen brengen naar de vrijetijdsactiviteiten in de omgeving komen minder voor. Hier waren er geen verschillen tussen de provincies, naar verstedelijkingsgraad of in functie van het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening.

De meeste formele opvangvoorzieningen, scholen en uiteraard ook gemeentelijke vrijetijdsdiensten werken ook samen met het *lokaal bestuur*. Bij de private vrijetijdsinitiatieven is dit veel minder het geval zij het dat nog steeds ongeveer een derde een samenwerking heeft. Deze samenwerking betreft vooral het bekend maken van het aanbod via gemeentebrochures of materiële ondersteuning (het ter beschikking stellen van lokalen, speeltuigen, ...). In mindere mate betreft ze het inzetten van personeel voor de begeleiding of het organiseren van vorming voor de begeleiders.

Er zijn verschillen tussen de deelgemeenten naar verstedelijkingsgraad, voor wat de samenwerking betreft tussen formele opvangvoorzieningen en het lokaal bestuur (op schooldagen). In de deelgemeenten in de buitengebieden wordt bijna overal samengewerkt en in de grootstedelijke gebieden in ongeveer een kwart van de deelgemeenten. Van de deelgemeenten in de kleinstedelijke en de regionaalstedelijke gebieden werkt ongeveer twee derde samen.

De meeste actoren zijn eerder tevreden tot heel tevreden over hun samenwerking met andere actoren welke ook de vorm is die deze aanneemt.

Wat de ondersteuning betreft *gezien vanuit de lokale besturen* t.a.v. de private (buitenschoolse) opvangvoorzieningen, de basisscholen en de private vrijetijdsinitiatieven stellen we vast dat de helft van de lokale besturen in de geselecteerde deelgemeenten private (buitenschoolse) opvangvoorzieningen ondersteunt, bijna 60% doet dit t.a.v. de basisscholen en ongeveer drie op vier gemeenten doen dit t.a.v. private vrijetijdsinitiatieven.

6 | Noden bij de actoren op het vlak van samenwerking

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk bekijken we de noden op het vlak van samenwerking tussen de diverse actoren (i.v.m. de opvang of vrije tijd van basisschoolkinderen). We gaan eerst na hoe bekend men is met het aanbod van de andere actoren en in welke mate men deelneemt aan het lokaal overleg kinderopvang (LOK) of aan algemeen gemeentelijk overleg i.v.m. jeugd, cultuur en/of sport. Vervolgens bekijken we hoe men de nood aan samenwerking tussen de actoren in de deelgemeente inschat en welke hinderpalen voor een optimale samenwerking men ziet. Ten slotte geven we aan hoe het lokaal bestuur de samenwerking ondersteunt en hoe tevreden het is over de samenwerking tussen de verschillende actoren in de geselecteerde deelgemeente.

6.2 Bekendheid met het aanbod van andere actoren

De bekendheid met het opvang- of vrijetijdsaanbod van de andere actoren verschilt sterk tussen de actoren (tabel 6.1).

Formele opvangvoorzieningen hebben een goede kennis van het overige opvangaanbod in de deelgemeente (73,3% kent deze nogal goed of heel goed) maar wat minder van het vrijetijdsaanbod (60,5% kent deze nogal goed of heel goed).

Scholen kennen dan weer vooral het vrijetijdsaanbod (64,1% kent deze nogal goed of heel goed) en minder het opvangaanbod (48,5% nogal goed of heel goed). Er is daarbij geen verschil tussen scholen met een opvangaanbod en de overige scholen (niet in de tabel).

Wat de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven betreft (met een aanbod voor kinderen tussen 2,5 en 12 jaar) stelden we deze vraag enkel aan de groep *met een aanbod* voor basisschoolkinderen.

De gemeentelijke vrijetijdsdiensten zijn goed op de hoogte van beide vormen. Voor het opvangaanbod is 64,6% nogal goed of heel goed bekend, 15,7% neutraal, 14,7% eerder weinig en 4,9% weinig of niet. Voor het vrijetijdsaanbod is 69,5% nogal goed of heel goed bekend, en 19,6% neutraal, 8,8% eerder weinig en 2,0% weinig of niet.

De private vrijetijdsinitiatieven (met een aanbod voor basisschoolkinderen) zijn blijkbaar slechts beperkt vertrouwd met het opvangaanbod maar ook met het (overige) vrijetijdsaanbod. Voor het opvangaanbod is 28,6% nogal goed of heel goed bekend, 25,4% neutraal, 20,6% eerder weinig en 25,4% weinig of niet. Voor het vrijetijdsaanbod is 37,4% nogal goed of heel goed bekend, en 26,2% neutraal, 17,5% eerder weinig en 19,0% weinig of niet.

Tabel 6.1 Bekendheid met het *opvangaanbod en het vrijetijdsaanbod* voor basisschoolkinderen in de deelgemeente (in %)

	Weinig of niet	Eerder weinig	Neutraal	Nogal goed of heel goed
<i>Opvangaanbod</i>				
Formele opvangvoorzieningen (n=76, 4 ontbrekende gegevens)	2,6	5,3	18,4	73,7
Scholen (n=117)	8,3	14,7	28,4	48,5
Gemeentelijke vrijetijdsdiensten (n=109, 20 ontbrekende gegevens)*	4,9	14,7	15,7	64,6
Private vrijetijdsinitiatieven (n=129, 17 ontbrekende gegevens)*	25,4	20,6	25,4	28,6
<i>Vrijetijdsaanbod</i>				
Formele opvangvoorzieningen (n=76, 4 ontbrekende gegevens)	0,0	13,2	26,3	60,5
Scholen (n=117)	5,5	4,6	25,7	64,1
Gemeentelijke vrijetijdsdiensten (n=109, 20 ontbrekende gegevens)*	2,0	8,8	19,6	69,5
Private vrijetijdsinitiatieven (n=129, 17 ontbrekende gegevens)*	19,0	17,5	26,2	37,4

* Aan de diensten of initiatieven zonder aanbod voor kinderen werd deze vraag niet gesteld.

6.3 Deelname aan het lokaal overleg kinderopvang (LOK) of aan algemeen gemeentelijk overleg i.v.m. jeugd, cultuur en/of sport

In tabel 6.2 geven we een overzicht van de deelname aan het lokale overleg kinderopvang (LOK) of aan het algemene gemeentelijk overleg i.v.m. jeugd, cultuur en/of sport. Ook hier werd deze vraag niet gesteld aan de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven zonder aanbod voor basisschoolkinderen zodat we alleen gegevens hebben voor de diensten/initiatieven met een aanbod voor deze groep.

Bijna alle formele opvangvoorzieningen (74/76, 4 voorzieningen vulden deze vraag niet in) nemen deel aan het LOK en van de scholen ongeveer drie vierde. Hierbij is er geen verschil tussen de scholen met een opvangaanbod en de andere scholen.

Er is verder een hoge deelname bij de gemeentelijke vrijetijdsdiensten (met een aanbod) maar bij de private verenigingen is deze heel beperkt.

Op basis van een multivariate analyse bekeken we de verschillen in deelname aan het LOK in functie van de 3 kenmerken van de deelgemeente (de aan- of afwezigheid van een formele opvangvoorziening, de verstedelijkingsgraad en de provincie).

Er waren enkel (statistisch significante) verschillen voor de *scholen* (en niet voor de opvangvoorzieningen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven) en dit voor de samenhang met de verstedelijkingsgraad. De deelname van de scholen aan het LOK is het hoogst in de buitengebieden (94,4%), en daarna steeds lager in de kleinstedelijke gebieden (77,4%), de regionaalstedelijke gebieden (70,0%) en de grootstedelijke gebieden (52,4%).

Op vlak van het *algemeen gemeentelijk overleg* i.v.m. jeugd, cultuur, sport (d.i. niet specifiek rond kinderopvang) zijn dan weer de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven (met een aanbod) het best vertegenwoordigd en in minder mate de formele opvangvoorzieningen en de scholen. Dit doet veronderstellen dat er, op vlak van opvang en vrije tijd voor basisschoolkinderen, nog weinig sprake is van een geïntegreerd beleid. De beperkte bekendheid met elkaars aanbod wijst in die richting en/of ligt aan de basis van een tot nu toe weinig geïntegreerd beleid.

Tabel 6.2 Deelname van de actoren aan het lokaal overleg kinderopvang (LOK) of aan algemeen gemeentelijk overleg i.v.m. jeugd, cultuur en/of sport (in %)

	Berekend op de volledige groep		Berekend op de groep met een aanbod	
	LOK	Algemeen gemeentelijk overleg i.v.m. jeugd, cultuur en/of sport	LOK	Algemeen gemeentelijk overleg i.v.m. jeugd, cultuur en/of sport
Formele opvangvoorzieningen (n=76, 4 ontbrekende gegevens)	97,4	50,0	97,4	50,0
Scholen (volledige groep, n=117; scholen met een aanbod op schooldagen en/of vakanties, n=74)	77,1	57,8	75,0	57,3
Gemeentelijke vrijetijdsdiensten (n=109, 20 ontbrekende gegevens)*	-	-	60,0	82,7
Private vrijetijdsinitiatieven (n=129, 17 ontbrekende gegevens)*	-	-	9,5	74,6

* Aan de diensten of initiatieven zonder aanbod voor kinderen werd deze vraag niet gesteld.

6.4 Nood aan samenwerking tussen de actoren in de deelgemeente

In dit onderdeel bespreken we de nood aan samenwerking in de deelgemeente per leeftijdsgroep zoals ze door de verschillende actoren gepercipieerd wordt.

De antwoordcategorieën i.v.m. de nood waren: ‘heel klein’, ‘klein’, ‘eerder klein’, ‘neutraal’, ‘eerder groot’, ‘groot’, ‘heel groot’ en ‘weet het niet’. We geven in de tabellen telkens eerst het algemene gemiddelde per nood (berekend als de som van de percentages van de actoren gedeeld door het aantal actoren waardoor iedere actor hetzelfde gewicht krijgt) en vervolgens de appreciaties van de verschillende actoren (voor de som van de antwoordcategorieën ‘eerder groot’, ‘groot’ en ‘heel groot’). In bijlage 5 geven we de percentages voor de antwoordcategorieën ‘heel klein’, ‘klein’, ‘eerder klein’. Relevante vaststellingen i.v.m. deze percentages vermelden we in de volgende bespreking.

Voor wat de *kleuters* betreft is er, over de actoren heen, in de eerste plaats nood aan een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken (tabel 6.3): voor 58,9% van de verantwoordelijken is de nood in de deelgemeente ‘eerder groot’, ‘groot’ en ‘heel groot’. Op de tweede plaats (51,0% van de verantwoordelijken) is er nood aan overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten en ten derde (47,0%) aan vervoer voor de kinderen van de *opvangvoorziening* naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd). De nood aan het vervoer voor de kinderen van de *school* naar de opvangvoorziening of naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd) schat men dan weer wat lager in (respectievelijk 43,7% en 41,8%).

Tabel 6.3 Nood aan enkele samenwerkingsvormen tussen de actoren in de deelgemeente voor de kleuters (in % eerder groot, groot en heel groot)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=473)	Opvang (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=109)*	Priv. vti. (n=107)*	Lokaal bestuur (n=64)*
een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	58,9	59,4	56,0	52,9	59,7	66,7
overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten	51,0	47,6	37,6	56,5	56,9	56,5
vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	47,0	45,0	36,3	49,3	46,8	57,6
vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	43,7	38,9	34,1	43,2	42,9	59,3
vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorziening (of omgekeerd)	41,8	40,0	38,2	35,5	44,3	50,8

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

Op basis van een multivariate analyse bekeken we de verschillen in appreciatie in functie van de 3 kenmerken van de deelgemeente (de aan- of afwezigheid van een formele opvangvoorziening, de verstedelijkingsgraad en de provincie) en tussen de actoren.

Er zijn vooral verschillen in functie van de *verstedelijkingsgraad* en dit voor de eerste 4 items. Daarbij zien we steeds hetzelfde patroon waarbij de deelgemeenten in de buitengebieden het minst aangeven dat er nood is aan de verschillende samenwerkingsvormen. De kleinstedelijke en regionaalstedelijke deelgemeenten scoren telkens het hoogst en de grootstedelijke deelgemeenten nemen een tussenpositie in. In onderdeel 4.2.1 stelden we ook al vast dat de buitengebieden ook m.b.t. het opvang- en vrijetijdsaanbod de noden lager inschatten. We wezen er toen op dat in deze gebieden het informele circuit mogelijk nog belangrijker is waardoor de vraag naar een formeel vrijetijdsaanbod lager is. Het kan dat dit ook de nood aan samenwerking tussen de actoren minder acuut maakt. Een andere verklaring is natuurlijk dat de samenwerking daar al beter uitgebouwd is. Ook wat de nood aan vervoer betreft is het mogelijk dat er in de buitengebieden vanwege de ouders minder vraag is naar georganiseerd vervoer.

Ook zijn er verschillen tussen de *provincies* i.v.m. de nood aan overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten. West-Vlaanderen schat deze nood het laagst in (37,3%) op de voet gevolgd door Antwerpen (46,3%). Oost-Vlaanderen (50,7), Limburg (59,7%) en Vlaams-Brabant (61,7%) scoren het hoogst.

I.v.m. de aan- of afwezigheid van een formele opvangvoorziening waren er geen verschillen

Ten slotte zijn er verschillen tussen de actoren. Vooral de *scholen* onderscheiden zich hier van de andere actoren voor de appreciatie van de nood aan ‘overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten’. Vooral de scholen vinden dit veel minder nodig (37,6%). Ook i.v.m. het vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd) verschillen de actoren van mening. Opnieuw scoren de scholen hier het laagst terwijl heel wat lokale besturen deze nood wel hoog inschatten.

De resultaten voor de *lagereschoolkinderen* liggen in dezelfde lijn (tabel 6.4) zowel wat de noden zelf betreft als voor wat betreft de verschillen tussen de deelgemeenten en de actoren.

Tabel 6.4 Nood aan enkele samenwerkingsvormen tussen de actoren in de deelgemeente voor *lagere-schoolkinderen* (in % eerder groot, groot en heel groot)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=473)	Opvang (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=109)*	Priv. vti. (n=107)*	Lokaal bestuur (n=64)*
een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	61,3	59,4	56,1	53,5	66,2	71,4
overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijds-activiteiten	52,8	47,6	37,3	58,3	62,9	58,1
vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijds-aanbod (of omgekeerd)	49,2	48,3	34,6	51,4	50,8	61,0
vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	45,9	42,6	33,8	45,2	44,8	63,0
vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorziening (of omgekeerd)	40,5	37,1	34,9	34,2	45,3	50,8

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

6.5 Hinderpalen voor een optimale samenwerking tussen basisscholen, opvangvoorzieningen en/of vrijetijdsorganisaties

Welke zijn de hinderpalen i.v.m. de samenwerking in de deelgemeente volgens de actoren?

Gemiddeld over de actoren heen (gewogen gemiddelde waarbij iedere actor hetzelfde gewicht krijgt) vormen de verschillende werkingsmodaliteiten de belangrijkste hinderpaal voor samenwerking (52,0% van de verantwoordelijken vindt dit ‘eerder wel’ of ‘heel veel’ een hinderpaal). Ook op de verschillende belangen of visies (45,1%) en de verschillende openingsuren (40,0%) wordt door heel wat verantwoordelijken gewezen.

In mindere mate worden de volgende andere hinderpalen aangeduid: de actoren kennen elkaars aanbod niet of te weinig (37,8%), ze kennen elkaar niet of te weinig (37,7%), ze verschillen te sterk qua kostprijs voor de ouders (30,4%) en er is geen vraag bij de ouders naar samenwerking (29,9%). Het feit dat de aanbieders zich tot andere kinderen/andere gezinnen zouden richten wordt door de meeste actoren niet als hinderpaal beschouwd (17,5% van de verantwoordelijken).

Tabel 6.5 Hinderpalen voor een optimale samenwerking tussen basisscholen, opvangvoorzieningen en/of vrijetijdsorganisaties in de deelgemeente (in % eerder wel of heel veel)

De scholen, de opvangvoorzieningen en de vrijetijdsinitiatieven:	Gewogen gemiddelde (n=455)	Opvang (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=91)*	Priv. vti. (n=107)*	Lokaal bestuur (n=64)*
hebben verschillende werkingsmodaliteiten	52,0	53,8	42,9	49,4	54,7	59,3
hebben verschillende belangen, visies, ...	45,1	50,0	36,8	37,3	50,6	50,8
hebben verschillende openingsuren	40,0	41,3	31,7	32,5	42,9	51,7
kennen elkaars aanbod niet of te weinig	37,8	25,7	29,7	44,3	53,1	36,1
kennen elkaar niet of te weinig	37,7	31,9	29,3	41,4	54,8	31,1
verschillen te sterk qua kostprijs voor de ouders	30,4	28,1	22,8	27,7	39,0	34,5
er is geen vraag bij de ouders naar samenwerking tussen school, opvangaanbod en vrijetijdsinitiatief	29,9	30,5	31,2	21,2	34,8	32,0
richten zich tot andere kinderen/andere gezinnen	17,5	14,7	14,3	11,9	29,4	17,2

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

Op basis van een multivariate analyse bekeken we opnieuw de verschillen in appreciatie in functie van de 3 kenmerken van de deelgemeente (de aan- of afwezigheid van een formele opvangvoorziening, de verstedelijkingsgraad en de provincie) en tussen de actoren.

De appreciaties verschillen op de eerste plaats in functie van de *verstedelijkingsgraad* van de deelgemeenten en dit voor de eerste 5 hinderpalen. Daarbij zien we opnieuw hetzelfde patroon: de deelgemeenten in de buitengebieden onderschrijven telkens het minst de aangehaalde mogelijke hinderpalen en de regionaalstedelijke deelgemeenten het meest (de grootstedelijke en kleinstedelijke deelgemeenten nemen een tussenpositie in). Voor wat de buitengebieden betreft kunnen we veronderstellen dat de kleinschaligheid van de gemeenten, waarbij iedereen nog iedereen persoonlijk kent en mogelijks beter vertrouwd is met elkaars werking, een rol speelt. In de regionaalstedelijke gebieden, waar soms heel wat deelgemeenten zijn, is de versnippering mogelijk het grootst.

Tussen de *provincies* en in functie van de *aan- of afwezigheid van een formele opvangvoorziening* waren er geen significante verschillen.

We stelden daarnaast ook verschillen vast tussen de *actoren*. Dat de bekendheid met elkaar en met het aanbod een hinderpaal vormt wordt sterker benadrukt door de private vrijetijdsinitiatieven en, in mindere mate, ook door de gemeentelijke vrijetijdsdiensten. Dit kan samenhangen met het feit dat private vrijetijdsinitiatieven effectief minder goed vertrouwd zijn met het aanbod van de andere actoren (zie 6.2), wat kan ervaren worden als een hinderpaal om samen te werken. Ook dat men zich tot andere kinderen/andere gezinnen richt wordt vooral door de private vrijetijdsinitiatieven als een hinderpaal voor de samenwerking ervaren. Voor de andere actoren is dit minder relevant.

6.6 De ondersteuning door het lokaal bestuur van de samenwerking tussen de actoren

Ongeveer drie vierde (75,3%, 58/77, 3 ontbrekende gegevens) van de deelgemeenten die deelnamen aan het onderzoek vermeldt dat men op dit moment één of meer initiatieven neemt om de samenwerking tussen de actoren te stimuleren. Dit gebeurt voornamelijk (zie tabel 6.6) door het overleg te organiseren tussen deze verschillende actoren. Deze vaststelling is wat in tegenspraak met een andere vaststelling in het onderzoek dat er een grote nood is aan iemand die de actoren kan

doen samenwerken (zie 6.4). Mogelijks is het niet eenvoudig om alle verschillende actoren samen rond de tafel te krijgen of moeten er hier door de lokale besturen nog meer inspanningen gebeuren.

We zien verder dat andere (en meer substantiële) ondersteuningsvormen in beperkte mate voorkomen: samenwerkingsprotocollen tussen de verschillende actoren (19,0%), alle actoren samenbrengen op een en dezelfde site of locatie (17,2%), samenwerkingsprojecten financieren (17,2%) of uitschrijven (13,8%). Andere vormen van ondersteuning, door de respondenten zelf aangebracht, zijn (10,4% van de lokale besturen): vanuit het LOK wordt nieuwe informatie verstuurd naar alle actoren (over de nieuwe regelgeving, de nieuwsbrieven Kind en Gezin, opvoedingsondersteuning, ...), informatie over alle actoren wordt ter beschikking gesteld (4 maal).

Tabel 6.6 Ondersteuning van de samenwerking tussen opvangvoorzieningen, basisscholen en/of vrijetijdsinitiatieven in deze deelgemeente door het lokaal bestuur (in %, meerdere antwoorden zijn mogelijk)

Het lokaal bestuur:	Komt voor (n=58)
organiseert overleg tussen deze verschillende actoren	96,6
formaliseert de samenwerking onder de vorm van samenwerkingsprotocollen tussen de verschillende actoren	19,0
brengt alle actoren samen op een en dezelfde site/locatie	17,2
financiert samenwerkingsprojecten	17,2
schrijft samenwerkingsprojecten uit	13,8
andere	10,4

6.7 De evaluatie van de samenwerking door het lokaal bestuur

Ongeveer twee derde (65,5%) van de lokale besturen (met initiatieven om de samenwerking te ondersteunen) is eerder tevreden (55,2%) of heel tevreden (10,3%) over de samenwerking tussen opvangvoorzieningen, basisscholen en vrijetijdsinitiatieven in de deelgemeente. Bij 22,4% is men neutraal en bij 12,1% (7 lokale besturen) is men eerder ontevreden. De antwoordcategorie 'helemaal niet tevreden' wordt nooit aangeduid. De ontevredenen wijzen telkens op één of meerdere van de volgende redenen: de moeilijkheid om alle actoren te betrekken, op het absentisme op de overlegvergaderingen, op het gebrek aan resultaat ondanks de vele inspanningen, op de onduidelijke afbakening van de verantwoordelijkheid van het lokaal bestuur en op een moeilijke verhouding met de private (i.c. de commerciële) initiatieven.

We vroegen ook of men *in het verleden* (de laatste 5 jaar) als lokaal bestuur (nog andere) initiatieven nam om de samenwerking tussen opvangvoorzieningen, basisscholen en/of vrijetijdsinitiatieven in deze deelgemeente te stimuleren en zo ja, waarom deze initiatieven gestopt zijn. Slechts één gemeente vermeldt één (eenmalig) initiatief i.v.m. vorming.

6.8 Besluit

In dit hoofdstuk bekeken we de noden op het vlak van samenwerking tussen de diverse actoren i.v.m. de opvang of vrije tijd van basisschoolkinderen. Voorafgaandelijk gingen we na hoe vertrouwd men is met het aanbod van andere actoren en of men al participeert aan overleg.

De bekendheid met het opvang- of vrijetijdsaanbod van de andere actoren verschilt sterk tussen de actoren. Formele opvangvoorzieningen hebben een goede kennis van het overige opvangaanbod in de deelgemeente maar heel wat minder van het vrijetijdsaanbod. Scholen kennen dan weer vooral het vrijetijdsaanbod en minder het opvangaanbod. De gemeentelijke vrijetijdsdiensten hebben blijkbaar

het meest een zicht op beide vormen. De private vrijetijdsinitiatieven (met een aanbod voor kinderen) zijn, in vergelijking met de overige actoren, slechts beperkt vertrouwd met het opvangaanbod en iets meer met het vrijetijdsaanbod in de deelgemeente.

Bijna alle formele opvangvoorzieningen *nemen deel aan het LOK* en, in afnemende mate, de scholen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven. Er is een hoge deelname bij de gemeentelijke vrijetijdsdiensten (met een aanbod voor kinderen) maar bij de private verenigingen is deze heel beperkt.

Op het vlak van het *algemeen gemeentelijke overleg* i.v.m. jeugd, cultuur, sport (d.i. niet specifiek rond kinderopvang) zijn dan weer de scholen het best vertegenwoordigd en in minder mate de formele opvangvoorzieningen. De gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven (met een aanbod) scoren hier wel hoog. Dit doet veronderstellen dat, op vlak van opvang en vrije tijd voor basisschoolkinderen, er nog weinig sprake is van een geïntegreerd beleid. De beperkte bekendheid met elkaars aanbod wijst in die richting en/of ligt aan de basis van een tot nu toe weinig geïntegreerd beleid.

De noden in de deelgemeente op het vlak van *samenwerking* betreffen vooral ‘een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken’. Op de tweede plaats is er nood aan overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten en ten derde aan vervoer voor de kinderen *van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod* (of omgekeerd).

De appreciatie van de nood verschilt vooral in functie van de verstedelijkingsgraad. Daarbij zien we steeds hetzelfde patroon waarbij de deelgemeenten in de buitengebieden telkens het minst de nood aan vervoer en overleg tussen begeleiders onderschrijven.

De kleinstedelijke en regionaalstedelijke deelgemeenten scoren telkens het hoogst en de grootstedelijke deelgemeenten nemen een tussenpositie in. Blijkbaar slaagt men er in de (kleinschaliger) buitengebieden beter in deze samenwerking te regelen.

Daarnaast waren er ook verschillen tussen de actoren. Vooral de scholen ervaren (in vergelijking met de andere actoren) minder de nood aan ‘overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten’ en aan ‘vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)’.

Er zijn weinig verschillen tussen de inschattingen voor de lagereschoolkinderen en de kleuters.

De *hinderpalen i.v.m. de samenwerking* betreffen vooral de verschillende werkingsmodaliteiten, de verschillende belangen of visies en de verschillende openingsuren. We stelden ook verschillen vast naar verstedelijkingsgraad waarbij we opnieuw zien dat buitengebieden minder de hinderpalen onderschrijven en de regionaalstedelijke deelgemeenten het meest (de grootstedelijke en kleinstedelijke deelgemeenten nemen een tussenpositie in). Voor wat de buitengebieden betreft kunnen we opnieuw veronderstellen dat de kleinschaligheid van de gemeenten, waarbij iedereen nog iedereen persoonlijk kent, een rol speelt. In de regionaalstedelijke gebieden, waar soms heel wat deelgemeenten zijn, is de versnippering mogelijk het grootst.

De appreciaties verschillen ook tussen de actoren. Dat de bekendheid met elkaar en met het aanbod een hinderpaal vormt wordt sterker benadrukt door de private vrijetijdsinitiatieven en, in mindere mate door de gemeentelijke vrijetijdsdiensten.

Drie vierde van de deelgemeenten die meewerkten aan het onderzoek neemt op dit moment initiatieven om de samenwerking tussen de actoren te stimuleren. Het betreft in bijna alle deelgemeenten

het organiseren van overleg tussen de verschillende actoren. De andere (meer substantiële) ondersteuningsvormen komen in beperkte mate voor.

Een meerderheid van de lokale besturen met initiatieven tot samenwerking is eerder tevreden of heel tevreden over de samenwerking tussen de verschillende actoren in de deelgemeente. De ontevredenen wijzen meestal op de moeilijkheden om alle partners rond de tafel te krijgen.

7 | Houding van de actoren tegenover mogelijke opties i.v.m. het toekomstige organisatiemodel

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de houding van de verantwoordelijken van de bevroegde actoren t.a.v. een aantal mogelijke opties i.v.m. de toekomstige invulling van het opvang- of vrijetijdsaanbod voor basisschoolkinderen. De opties betreffen de opvangregeling voor kleuters versus lagereschoolkinderen, de taakverdeling tussen scholen en opvangvoorzieningen i.v.m. de korte opvang na schooltijd, de samenwerking met de vrijetijdsinitiatieven, de toeleiding naar deze vrijetijdsinitiatieven en de manier waarop de samenwerking moet georganiseerd worden door de lokale besturen. We formuleerden de opties als stellingen waar men al of niet mee kon akkoord gaan. De antwoordcategorieën waren: ‘helemaal niet akkoord’, ‘niet akkoord’, ‘eerder niet akkoord’, ‘neutraal’, ‘eerder akkoord’, ‘akkoord’ en ‘helemaal akkoord’. In de tabellen vermelden we de appreciaties van de verschillende actoren (uitgedrukt in percentage dat de antwoordcategorieën ‘eerder akkoord’, ‘akkoord’ en ‘helemaal akkoord’ aanduidt). Daarnaast berekenen we een (gewogen) gemiddelde van deze appreciaties (berekend als de som van de percentages van de actoren gedeeld door het aantal actoren waardoor iedere actor hetzelfde gewicht krijgt). Daarna bespreken we de verschillen tussen de deelgemeenten (over de actoren heen) in functie van de aanwezigheid van een formele opvangvoorziening, de verstedelijkingsgraad van de gemeente, de provincie en tussen de actoren.

In bijlage 6 geven we de som van de percentages voor de negatieve antwoordcategorieën ‘helemaal niet akkoord’, ‘niet akkoord’ of ‘eerder niet akkoord’.

7.2 Houding tegenover enkele opties i.v.m. de opvangregeling voor kleuters

We bekijken eerst de gemiddelde scores over de actoren heen. Zo goed als alle verantwoordelijken voor de 5 actoren zijn het erover eens dat de opvang van kleuters een andere aanpak vergt dan de opvang van lagereschoolkinderen (tabel 7.1).

Een meerderheid van de verantwoordelijken (zij het een nipte meerderheid van 55,5%) vindt dat schoolgaande kleuters, die nog behoefte hebben aan een middagdutje, dat moeten kunnen doen in school in een apart lokaal i.p.v. in een opvangvoorziening. Ongeveer 20,7% van de groep vindt dit niet (en duidt aan ‘helemaal niet akkoord’, ‘niet akkoord’ of ‘eerder niet akkoord’ te zijn) (zie bijlage 6.1). Ongeveer een kwart van de verantwoordelijken houdt het bij ‘neutraal’.

De helft van de groep (50,2%) vindt dan weer dat kleuters ‘na schooltijd moeten opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in een school’. Het percentage verantwoordelijken dat niet akkoord gaat met deze optie bedraagt hier 26,7% (zie bijlage 6.1).

Voor 3 andere opties zijn de reacties minder eenduidig. Iets minder dan de helft (48,3%) van de verantwoordelijken vindt dat kleuters samen met lagereschoolkinderen, in dezelfde lokalen, mogen worden opgevangen. Hiervoor is er evenwel ook een ruime groep tegenstanders (39,5%). Dat kleuters vóór schooltijd moeten worden opgevangen in een opvangvoorziening i.p.v. in de school vindt 46,2% van de verantwoordelijken en 32,1% vindt dit niet. Dat ze tijdens vakanties thuishoren in een opvangvoorziening draagt de goedkeuring weg van 40,2% van de verantwoordelijken terwijl 27,2% hier tegen is.

Voor de overige 2 opties (kleuters zouden beter deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten en ze horen tijdens vakanties thuis op een speelplein) zijn er telkens heel wat minder voorstanders (telkens 28,0%) en meer tegenstanders (ongeveer 40%).

Tabel 7.1 Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de toekomstige organisatie van opvang en vrije tijd voor *kleuters* (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=506)	Opvang vzn. (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd (n=144)*	Priv. vt. (n=105)*	Lokaal bestuur (n=64)*
De opvang van kleuters vraagt een andere aanpak dan de opvang van lagere-schoolkinderen	94,0	90,1	94,8	95,0	93,2	96,9
Kleuters mogen samen met lagere-schoolkinderen, in dezelfde lokalen, worden opgevangen	48,3	70,4	42,7	37,4	31,7	59,4
Schoolgaande kleuters die nog behoefte hebben aan een middagdutje moeten dat kunnen doen in school in een apart lokaal i.p.v. in een opvangvoorziening	55,5	47,8	52,6	58,5	64,0	54,7
Kleuters moeten vóór schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school	46,2	62,0	57,3	30,8	34,1	46,9
Kleuters moeten na schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school	50,2	74,6	54,2	34,6	34,5	53,1
Kleuters zouden na schooltijd beter deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in de school of in opvangvoorzieningen	28,0	8,6	30,2	43,1	45,8	12,5
Tijdens schoolvakanties horen kleuters thuis in een opvangvoorziening	40,2	67,6	39,4	17,0	30,3	46,9
Tijdens de schoolvakanties horen kleuters thuis op een speelplein of vakantiecamp	28,0	12,7	25,5	39,7	32,3	29,7

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

We analyseren nu verder de verschillen tussen de respondenten op basis van een multivariate variantieanalyse. De onafhankelijke variabelen in het model zijn het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelingsgraad van de gemeente, de provincie en het type actor.

Er zijn vooreerst (significante) verschillen tussen deelgemeenten met of zonder een *formele opvangvoorziening* voor de laatste 2 stellingen i.v.m. de opvang van de kleuters tijdens de schoolvakanties (in een opvangvoorziening of op een speelplein). Respondenten (over alle actoren heen) uit deelgemeenten *met* een formele opvangvoorziening duiden vaker aan dat ze akkoord gaan met de optie dat kleuters tijdens de schoolvakanties in een opvangvoorziening thuishoren (38,1% versus 21,4%) en minder vaak dat ze akkoord gaan met de opvang van kleuters op een speelplein (27,6% versus 51,2%). Mogelijks vinden actoren in gemeentes met een formele opvangvoorziening deze opvangvorm (voor kleuters) de beste oplossing. T.a.v. de lagere-schoolkinderen (zie verder) is dit verschil er niet.

Naar *verstedelingsgraad* is er enkel een verschil voor de stelling dat kleuters na schooltijd moeten opgevangen worden in opvangvoorzieningen in plaats van in een school. De buitengebieden (55,1% eerder akkoord, akkoord of helemaal akkoord) en kleinstedelijke gebieden (48,4%) zijn daar

in verhouding meer van overtuigd dan de regionaalstedelijke (40,5%) en grootstedelijke gebieden (36,8%). Voor de opvang vóór schooltijd is er dan weer geen significant verschil.

Naar *provincie* waren er geen significante verschillen.

Er zijn verder duidelijke verschillen tussen de *actoren*. Globaal stellen we vast dat de formele opvangvoorzieningen en de vrijetijdsinitiatieven het meest tegenover elkaar staan terwijl de scholen en de lokale besturen daarbij min of meer een tussenpositie innemen.

Zo zijn er procentueel duidelijk meer formele opvangvoorzieningen dan vrijetijdsinitiatieven die ermee akkoord gaan dat kleuters:

- samen met lagereschoolkinderen (in dezelfde lokalen) mogen worden opgevangen;
- na schooltijd moeten opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school;
- tijdens schoolvakanties thuishoren in een opvangvoorziening;
- vóór schooltijd beter opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.

Formele opvangvoorzieningen vinden dan wel veel minder dan de andere actoren (en vooral dan de vrijetijdsinitiatieven) dat kleuters tijdens de schoolvakanties thuishoren op een speelplein of in een vakantiecamp of dat ze na schooltijd beter zouden deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in de school of in opvangvoorzieningen.

Het antwoordpatroon van de vrijetijdsinitiatieven vormt hiervan een spiegelbeeld: ze zijn veel minder gewonnen voor opvang in de opvangvoorzieningen of de school maar meer voor de deelname aan vrijetijdsactiviteiten.

Zoals gezegd nemen de scholen en de lokale besturen daarbij min of meer een tussenpositie in.

Wat de scholen betreft valt op ze, *minder* dan de opvangvoorzieningen, de volgende opties onderschrijven: 'kleuters mogen samen met lagereschoolkinderen, in dezelfde lokalen, worden opgevangen' (70,4% voorstanders bij de opvangvoorzieningen versus slechts 42,7% bij de scholen), 'kleuters moeten na schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school' (74,6% versus 54,2%) en 'tijdens schoolvakanties horen kleuters thuis in een opvangvoorziening' (67,6% versus 39,4%). In het verlengde daarvan onderschrijven ze *meer* de opties dat 'kleuters na schooltijd beter zouden deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in de school of in opvangvoorzieningen' (8,6% voor de opvangvoorzieningen versus 30,2% voor de scholen) en dat ze 'tijdens de schoolvakanties thuishoren op een speelplein of vakantiecamp' (12,7% versus 25,2%). Blijkbaar zijn de scholen, voor de kleuters, toch minder exclusief (dan de opvangvoorzieningen) gewonnen voor opvang in opvangvoorzieningen zowel na schooltijd als tijdens de vakanties.

Wat de lokale besturen betreft sluiten die zich soms meer aan bij de scholen (voor 'kleuters moeten na schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school' en voor 'tijdens de schoolvakanties horen kleuters thuis op een speelplein of vakantiecamp'), soms meer bij de opvangvoorzieningen (voor 'kleuters zouden na schooltijd beter deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in de school of in opvangvoorzieningen') of soms situeren ze zich tussenin (voor 'kleuters mogen samen met lagereschoolkinderen, in dezelfde lokalen, worden opgevangen' en voor 'tijdens schoolvakanties horen kleuters thuis in een opvangvoorziening').

Voor de overige opties zijn er geen verschillen tussen de actoren.

7.3 Houding tegenover enkele opties i.v.m. de opvangregeling voor lagereschoolkinderen

Ongeveer de helft van de respondenten (over de actoren heen) kan zich erin vinden dat lagereschoolkinderen na schooltijd beter deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in school of opvangvoorzieningen (tabel 7.2). Voor deze optie zijn er 16,6% tegenstanders (zie bijlage 6.2). De overige 30% stelt zich neutraal op.

Voor de andere 2 stellingen zijn de meningen verdeeld en is gemiddeld maar ongeveer een derde van de verantwoordelijken te vinden: lagereschoolkinderen moeten vóór schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school (39,5%) en lagereschoolkinderen moeten na schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school (33,3%). Het percentage tegenstanders bedraagt hier respectievelijk 36,3% een 39,8% (zie bijlage 6.2).

Tabel 7.2 Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de toekomstige organisatie van opvang en vrije tijd voor lagereschoolkinderen (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=506)	Opvang vrn. (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem.vtd. (n=144)*	Priv. vti. (n=105)*	Lokaal bestuur (n=64)*
Lagereschoolkinderen zouden na schooltijd beter deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in school of opvangvoorzieningen	53,4	33,8	57,0	65,5	68,4	42,2
Lagereschoolkinderen moeten na schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school	39,5	58,6	51,6	22,3	21,1	43,8
Lagereschoolkinderen moeten vóór schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school	33,3	40,0	53,7	19,4	18,9	34,4

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

Voor deze opties zijn er opnieuw verschillen in functie van de verstedelijkingsgraad van de deelgemeente, de provincie en tussen de actoren en niet in functie van het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening.

Naar *verstedelijkingsgraad* zijn er verschillen voor de stellingen i.v.m. de opvang in een opvangvoorziening i.p.v. in een school, hetzij voor of na schooltijd. Buitengebieden onderschrijven, net zoals voor de kleuters, deze opties veel meer dan grootstedelijke gebieden (40,9% eerder akkoord, akkoord of helemaal akkoord versus 16,9%). De overige verstedelijkingscategorieën situeren zich daartussen (29,9%).

Er zijn ook verschillen tussen de *provincies* voor de stellingen ‘na schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school’ of ‘beter deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in een school’. Vooral West-Vlaanderen gaat hier minder mee akkoord, Antwerpen en Oost-Vlaanderen telkens het meest en Limburg en Vlaams-Brabant scoren daar tussenin.

Wat de *actoren* betreft verschillen de meningen opnieuw vooral tussen de formele opvangvoorzieningen en vrijetijdsinitiatieven zij het dat de opvangvoorzieningen hier (in vergelijking met de kleuters) toch minder het monopolie van de opvang claimen en meer voorstander zijn van de deelname aan vrijetijdsactiviteiten (i.p.v. de opvang in de school of de opvangvoorzieningen). De scholen ontpoppen zich hier telkens ook als belangrijke voorstanders van de 3 opties terwijl de lokale besturen opnieuw een tussenpositie innemen.

7.4 Houding tegenover enkele opties i.v.m. de korte opvang na schooltijd

Globaal zijn de verantwoordelijken (over alle actoren heen) ervoor gewonnen om ook de korte opvang na schooltijd door de opvangvoorzieningen te laten opnemen (en deze opvang niet voor te behouden voor langdurige opvang).

Tabel 7.3 Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de rol van de opvangvoorzieningen betreffende de korte opvang na schooltijd (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=506)	Opvang vrn. (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=144)*	Priv. vti. (n=105)*	Lokaal bestuur (n=64)*
Opvangvoorzieningen moeten al onmiddellijk na schooltijd opvang aanbieden, ook voor kinderen die gedurende korte tijd (bv. 1 uur tot 1,5 uur na schooltijd) opvang nodig hebben	71,6	67,6	84,4	68,8	63,7	73,4
Opvangvoorzieningen moeten uitsluitend opvang aanbieden voor kinderen die langer dan 1,5 uur na schooltijd opvang nodig hebben	17,9	23,9	15,6	13,0	16,7	20,3

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

Opnieuw zijn er verschillen naar verstedelingsgraad (kleinstedelijke en buitengebieden zijn er meer dan de overige categorieën voor gewonnen) en naar provincie (de actoren in West-Vlaanderen en Limburg gaan er in mindere mate dan in de andere provincies mee akkoord dat opvangvoorzieningen zich uitsluitend moeten beperken tot de langdurige opvang). Ook zijn er (significante) verschillen tussen de actoren voor de eerste stelling (en niet voor de tweede waar veel minder voorstanders van zijn). De scholen hebben hier de meest uitgesproken mening (als voorstanders voor de eerste optie).

7.5 Houding tegenover enkele opties i.v.m. de samenwerking met de vrijetijdsinitiatieven

Globaal genomen ziet men een *samenwerking met de vrijetijdsinitiatieven* (op wekdagen) meer geschikt voor lagereschoolkinderen (gemiddeld 66,1% eerder akkoord, akkoord of helemaal akkoord) dan voor kleuters (gemiddeld 50,8%).

Tabel 7.4 Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de samenwerking met de vrijetijdsinitiatieven (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=499)	Opvang vrn. (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=144)*	Priv. vti. (n=105)*	Lokaal bestuur (n=57)*
Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten samenwerken met het vrijetijdsaanbod om <i>lagereschoolkinderen</i> een activiteiten aanbod aan te bieden na schooltijd op wekdagen	66,1	63,4	42,1	78,3	74,7	71,9
Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten samenwerken met het vrijetijdsaanbod om <i>kleuters</i> een activiteiten aanbod aan te bieden na schooltijd op wekdagen	50,8	33,8	38,3	73,9	62,5	45,3

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

Hier zijn er vooral verschillen tussen de *actoren*. Voor de andere variabelen (de kenmerken van de deelgemeenten) zijn er geen verschillen. T.a.v. de lagereschoolkinderen is er een consensus tussen formele opvangvoorzieningen, vrijetijdsinitiatieven en lokale besturen dat er samenwerking (van opvangvoorziening en scholen) met het vrijetijdsaanbod moet zijn. De scholen zijn hier echter niet

in dezelfde mate voorstander van (42,1% eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord versus 66,1% gemiddeld). T.a.v. de kleuters zijn eigenlijk alleen maar de vrijetijdsinitiatieven zelf sterk gewonnen voor deze samenwerking. Formele opvangvoorzieningen en scholen en in mindere mate lokale besturen zijn, in vergelijking, eerder terughoudend.

7.6 Houding tegenover enkele opties i.v.m. de toeleiding naar de vrijetijdsinitiatieven

Voor wat betreft de *toeleiding naar de vrijetijdsactiviteiten* twijfelt men, over de actoren heen, of dit door de opvangvoorzieningen, de scholen of de gemeente moet gebeuren en elke piste vindt zijn voorstanders (tabel 7.5). Dat de ouders daar zelf moeten voor zorgen kan globaal echter op minder bijval rekenen.

Tabel 7.5 Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de toeleiding naar de vrijetijdsinitiatieven (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=499)	Opvang vrn. (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=144)*	Priv. vti. (n=105)*	Lokaal bestuur (n=57)*
De gemeente moet schoolgaande kinderen toeleiden naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren	56,3	37,7	58,9	66,0	67,3	51,6
Opvangvoorzieningen moeten schoolgaande kinderen toeleiden naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren	50,9	27,1	51,1	72,1	68,4	35,9
Basisscholen moeten schoolgaande kinderen toeleiden naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren	50,3	33,3	30,9	71,6	70,4	45,3
Het is niet aan de school, de opvangvoorziening of de gemeente om ervoor te zorgen dat schoolgaande kinderen kunnen deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten, ouders moeten daar zelf voor zorgen	37,3	47,9	51,6	33,3	31,6	21,9

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

Er is voor één stelling een (significant) verschil tussen de *provincies*. Dat het de opvangvoorzieningen zijn die voor de toeleiding moeten instaan, vinden vooral de respondenten in Vlaams-Brabant (66,1% akkoord) en in Limburg (65,9%). Men vindt dit het minst in West-Vlaanderen (44,4%). Antwerpen (50,1%) en Oost-Vlaanderen (52,2%) nemen hier een tussenpositie in.

Ook hier zitten vooral de *actoren* niet op dezelfde golflengte. Daarbij is er opnieuw vooral een tegenstelling tussen de vrijetijdsinitiatieven en de formele opvangvoorzieningen. De vrijetijdsinitiatieven vinden dat de opvangvoorzieningen, de scholen of de lokale besturen hier verantwoordelijkheid moeten opnemen en men wijst hiervoor minder in de richting van de ouders. De formele opvangvoorzieningen zien dit veel minder als hun taak en vinden veel meer dat de ouders dit moeten doen. De lokale besturen en de scholen nemen hier een tussenpositie in. De helft van de lokale besturen vindt dat ze zelf deze toeleiding moeten opnemen of kijkt in de richting van de scholen (en in mindere mate van de opvangvoorzieningen of de ouders). De scholen vinden dan weer dat het een taak is van de opvangvoorzieningen, het lokaal bestuur of de ouders maar niet van de scholen.

7.7 Houding tegenover enkele opties i.v.m. de organisatie van de samenwerking door de lokale besturen

Globaal stelt de groep verantwoordelijken dat het lokaal bestuur de partners moet aanzetten of stimuleren tot samenwerking (tabel 7.6). Verplichten is echter uit den boze.

Er zijn geen significante verschillen voor de vier onafhankelijke variabelen zodat we kunnen besluiten dat er wat dat betreft een consensus is.

Tabel 7.6 Houding van de actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de manier waarop de samenwerking verbeterd zou kunnen worden (in % eerder akkoord, akkoord en helemaal akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=506)	Opvang vrn. (n=76)*	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=144)*	Priv. vti. (n=105)*	Lokaal bestuur (n=64)*
De gemeente moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties aanzetten/stimuleren tot samenwerking	81,1	81,7	72,6	85,8	82,4	82,8
De gemeente moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties verplichten om samen te werken	23,0	25,4	16,8	20,7	30,4	21,9

* Voor deze actoren waren ontbrekende gegevens waardoor de aantallen tussen de tabellen kunnen verschillen.

7.8 Besluit

In dit hoofdstuk beschreven we de reactie van verantwoordelijken van formele opvangvoorzieningen, scholen, gemeentelijke vrijetijdsdiensten, private vrijetijdsinitiatieven en lokale besturen t.a.v. een aantal mogelijke opties i.v.m. de toekomstige invulling van de organisatie van het opvang- of vrijetijdsaanbod voor basisschoolkinderen. De opties betreffen de opvangregeling voor kleuters en voor lagereschoolkinderen, het onderscheid tussen kortdurende en langdurende opvang, de samenwerking met en de toeleiding naar de vrijetijdsinitiatieven en de manier waarop de samenwerking beter georganiseerd zou kunnen worden.

Zo goed als alle verantwoordelijken (van de 5 actoren) zijn het erover eens dat de opvang van *kleuters* een *andere aanpak vergt dan de opvang van lagereschoolkinderen*. Ook vindt meer dan de helft van de verantwoordelijken dat schoolgaande kleuters, die nog behoefte hebben aan een middagdutje, dat moeten kunnen doen in school in een apart lokaal i.p.v. in een opvangvoorziening. Ongeveer de helft vindt dat kleuters in dezelfde lokalen mogen worden opgevangen als lagereschoolkinderen, en dat kleuters voor en na schooltijd moeten worden opgevangen in een opvangvoorziening. Heel wat minder voorstanders zijn er voor de opties dat kleuters beter zouden deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten, dat ze tijdens vakanties eerder thuishoren in een opvangvoorziening of dat ze eerder thuishoren op een speelplein.

Respondenten (over alle actoren heen) uit deelgemeenten *met een formele opvangvoorziening* staan er positiever tegenover dat kleuters tijdens de schoolvakanties in een opvangvoorziening thuishoren en negatiever tegenover opvang van kleuters op een speelplein. Het lijkt er m.a.w. op dat deelgemeenten waar een keuze mogelijk is, de opvangvoorziening verkiezen boven het speelplein (althans voor de kleuters).

Naar *verstedelijkingsgraad* is er enkel een verschil voor de optie dat kleuters na schooltijd moeten opgevangen worden in opvangvoorzieningen in plaats van in een school. De buitengebieden en

kleinstedelijke gebieden zijn daar in verhouding meer van overtuigd dan de regionaalstedelijke en grootstedelijke gebieden.

Er waren ook significante verschillen tussen de *actoren* waarbij het opvalt dat de voorkeur voor een bepaalde regeling sterk samenhangt met de eigen positie van de actor. Daarbij staan de formele opvangvoorzieningen en de vrijetijdsinitiatieven het meest tegenover elkaar. Zo vinden formele opvangvoorzieningen heel sterk dat kleuters samen met lagereschoolkinderen (in dezelfde lokalen) mogen worden opgevangen, dat ze na schooltijd moeten opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school, dat ze tijdens schoolvakanties kleuters thuishoren in een opvangvoorziening en (in minder mate) dat ze voor vóór schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school. Ze vinden dan wel veel minder dan de andere actoren dat ze tijdens de schoolvakanties thuishoren op een speelplein of in een vakantiecamp of dat ze na schooltijd beter zouden deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in de school of in opvangvoorzieningen. Het antwoordpatroon van de vrijetijdsinitiatieven vormt hiervan een spiegelbeeld: ze zijn veel minder gewonnen voor opvang in de opvangvoorzieningen of de school maar meer voor de deelname aan vrijetijdsactiviteiten.

De scholen en de lokale besturen nemen in dit debat meestal een tussenpositie in waarbij opvalt dat de scholen, voor de kleuters, toch minder exclusief (dan de opvangvoorzieningen) gewonnen zijn voor opvang in opvangvoorzieningen zowel na schooltijd als tijdens de vakanties.

Ongeveer de helft van de respondenten (over de actoren heen) kan zich erin vinden dat *lagereschoolkinderen* na schooltijd *beter deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten* i.p.v. opgevangen te worden in school of opvangvoorzieningen. Dat lagereschoolkinderen voor of na schooltijd opgevangen moeten worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school wordt maar door een derde van de respondenten onderschreven.

Er zijn geen (significante) verschillen voor deze opties tussen *deelgemeenten met of zonder formele opvangvoorziening*.

Naar *verstedelingsgraad* zijn er wel verschillen. Buitengebieden onderschrijven, net zoals voor de kleuters, de opties van de opvang in een opvangvoorziening versus in een school veel meer dan de grootstedelijke gebieden. Er zijn ook verschillen tussen de *provincies* voor de opties ‘na schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school’ en ‘beter deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in een school’. Vooral West-Vlaanderen gaat hier minder mee akkoord, Antwerpen en Oost-Vlaanderen telkens het meest en Limburg en Vlaams-Brabant scoren daar tussenin.

Wat de *actoren* betreft verschillen de meningen opnieuw vooral tussen de formele opvangvoorzieningen en vrijetijdsinitiatieven zij het dat de opvangvoorzieningen hier toch minder het monopolie van de opvang claimen en meer voorstander zijn van de deelname aan vrijetijdsactiviteiten (i.p.v. de opvang in de school of de opvangvoorzieningen). De scholen ontpoppen zich hier telkens als de belangrijkste voorstanders van de 3 opties (waarbij de scholen geen opvang meer opnemen) terwijl de lokale besturen opnieuw een tussenpositie innemen.

Men is er ook, over de actoren heen, voor gewonnen om ook *de korte opvang na schooltijd* door de opvangvoorzieningen te laten opnemen (en deze opvang niet voor te behouden voor langdurige opvang). Kleinstedelijke en buitengebieden zijn er meer dan de overige categorieën voor gewonnen en actoren in West-Vlaanderen en Limburg eveneens. Er zijn ook verschillen tussen de actoren en ook hier zijn de scholen meer uitgesproken voorstander.

Een *samenwerking van de scholen of opvangvoorzieningen met de vrijetijdsinitiatieven* (na schooltijd op weekdagen) vindt men meer geschikt voor lagereschoolkinderen dan voor kleuters. Er zijn hier enkel verschillen tussen de actoren en er is een consensus tussen formele opvangvoorzieningen, vrijetijdsinitiatieven en lokale besturen dat er samenwerking met het vrijetijdsaanbod moet zijn. De scholen zijn hier echter zelf niet in dezelfde mate van overtuigd. T.a.v. de kleuters zijn eigenlijk alleen maar de vrijetijdsinitiatieven zelf sterk gewonnen voor deze samenwerking. Formele opvangvoorzieningen en scholen en in mindere mate lokale besturen zijn eerder terughoudend.

Voor wat betreft de *toeleiding naar de vrijetijdsactiviteiten* twijfelt men of dit door de opvangvoorzieningen, de scholen of de gemeente moet gebeuren. Dat de ouders daar zelf moeten voor zorgen kan echter op minder bijval rekenen. Er zijn verschillen tussen de provincies in die zin dat vooral de respondenten in Vlaams-Brabant en in Limburg vinden dat het de opvangvoorzieningen zijn die voor de toeleiding moeten instaan. Men vindt dit het minst in West-Vlaanderen terwijl Antwerpen en Oost-Vlaanderen hier een tussenpositie innemen.

Ook hier zitten vooral de actoren niet op dezelfde golflengte. Daarbij is er opnieuw vooral een tegenstelling tussen de vrijetijdsinitiatieven en de formele opvangvoorzieningen. De vrijetijdsinitiatieven vinden dat de opvangvoorzieningen, de scholen of de gemeente hier verantwoordelijkheid moeten opnemen en men wijst hiervoor minder in de richting van de ouders. De formele opvangvoorzieningen zien dit veel minder als hun taak en vinden veel meer dat de ouders dit moeten doen. De lokale besturen en de scholen nemen hier opnieuw een tussenpositie. De helft van de lokale besturen vindt dat ze zelf deze toeleiding moeten opnemen of kijkt in de richting van de scholen (en in mindere mate van de opvangvoorzieningen of de ouders). De scholen vinden dan weer dat het een taak is van de opvangvoorzieningen, de gemeente of de ouders maar niet van de scholen.

In het algemeen stelt de groep verantwoordelijken dat de gemeente de partners moet *aanzetten of stimuleren tot samenwerking* al vindt men verplichten uit den boze. Er zijn geen significante verschillen voor de vier onafhankelijke variabelen zodat we kunnen besluiten dat er, wat dat betreft, een ruime consensus is.

8 | Algemeen besluit

Met dit onderzoek wensten we de huidige organisatie van de buitenschoolse opvang of van de vrije tijd voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar in kaart brengen. Dit aanbod is in Vlaanderen heel divers. Heel wat kinderen kunnen terecht bij de grootouders, worden opgevangen in hun school of nemen deel aan vrijetijdsactiviteiten. Daarnaast zijn er de formele opvangvoorzieningen: de initiatieven buitenschoolse opvang (IBO), de zelfstandige buitenschoolse opvang (ZBO) en de buitenschoolse opvang in aparte lokalen verbonden aan een kinderdagverblijf (BOKDV). Verschillende actoren kunnen erbij betrokken zijn: het lokaal bestuur als regisseur, de formele opvangvoorzieningen, de basisscholen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten (i.v.m. jeugd, sport en cultuur) en private vrijetijdsverenigingen of -initiatieven.

We wilden het aanbod van deze verschillende actoren beschrijven en aangeven welke daarbij de noden zijn. Vervolgens wilden we ook nagaan hoe de samenwerking georganiseerd is tussen de actoren en wat hier de knelpunten zijn, en peilen naar de houding t.a.v. een aantal opties i.v.m. een toekomstig organisatie-model.

De uitbouw van voldoende en kwaliteitsvolle (buitenschoolse) kinderopvang in Vlaanderen staat al jaren op de beleidsagenda van de Vlaamse regering. In 2009 werd daarover door een denktank binnen Kind en Gezin een visietekst opgemaakt. Daarin wordt uitgegaan van een opvangnetwerk waarin alle actoren, betrokken bij de organisatie van de opvang en van de vrije tijd van schoolgaande kinderen, samenwerken. Het opvangnetwerk heeft daarbij een nestfunctie en een webfunctie. Het 'nest' biedt kinderen een veilige en geborgen omgeving waar ze vrij kunnen experimenteren en zelfvertrouwen vinden. Het is ook een uitvalsbasis vanwaar kinderen vertrekken naar activiteiten in het web. Het web biedt kinderen de mogelijkheid om hun talenten te ontwikkelen.

Wat de onderzoeksmethode betreft werd geopteerd voor een online-enquête bij de (verantwoordelijken van) 5 actoren in een ruime steekproef van Vlaamse deelgemeenten. We namen daarbij de deelgemeente als steekproefeenheid omdat we er van uitgingen dat de organisatie van de buitenschoolse kinderopvang zich binnen dit geografische kader afspeelt. Ook het feit dat vragen over de noden in de buurt wellicht enkel zinvol kunnen beantwoord worden op niveau van de deelgemeente was een argument voor deze keuze. Ten slotte speelde ook mee dat de deelgemeente de enige traceerbare en duidelijk afgebakende geografische regio is vanwege de link aan de postcodes.

Het was hierbij niet de bedoeling om strikt representatief te werken maar wel om een zo breed mogelijke groep te bereiken waarin de diverse organisatie-modellen (op het vlak van buitenschoolse opvang) vertegenwoordigd waren. Daarom hielden we bij de keuze van de deelgemeenten rekening met het al of niet aanwezig zijn van een formele opvangvoorziening in de deelgemeente, de verstedelijkingsgraad en de provincie.

Om de vragenlijst gericht te kunnen versturen werd voorafgaandelijk een rondvraag georganiseerd bij de gemeenten met het oog op het verzamelen van de namen en e-mailadressen van verantwoordelijken voor de gemeentelijke vrijetijdsdiensten, de private vrijetijdsinitiatieven en de lokale besturen. In totaal werden 2 045 verantwoordelijken (voor de 5 actoren) in de maanden juni en juli 2012 aangeschreven. Er kwamen 679 antwoorden terug (of ongeveer een derde).

Doordat het een ruime groep is geworden, met een brede spreiding, komt er een duidelijk beeld naar voor van het reilen en zeilen op het vlak van buitenschoolse opvang en vrije tijd voor basisschoolkinderen in het Vlaams Gewest.

Wat het *aanbod* van buitenschoolse opvang betreft hebben alle deelnemende *formele opvangvoorzieningen* een aanbod voor kleuters en/of voor lagereschoolkinderen op schooldagen: meest voorkomend zijn de opvang voor en na schooltijd, de opvang op woensdagnamiddag en de opvang op schoolvrije dagen (bv. snipperdagen, pedagogische studiedagen). De meeste formele opvangvoorzieningen hebben ook een vakantieaanbod. Over alle tijdstippen en de 2 leeftijdsgroepen heen stelt ongeveer 60% van de opvangvoorzieningen dat hun aanbod ontoereikend is (voor alle kinderen voor wie het bedoeld is). Het belangrijkste knelpunt daarbij is de vakantieopvang.

Van alle deelnemende *scholen* biedt twee derde op schooldagen opvang aan en tijdens schoolvakanties ongeveer een vijfde. Opvang voor en na schooltijd komt net zoals bij de formele opvangvoorzieningen het meest voor. Ook biedt meer dan de helft van de scholen opvang onder de middag aan.

Van de deelnemende *gemeentelijke vrijetijdsdiensten* uit de steekproef heeft twee derde een vrijetijdsaanbod voor kinderen. De aangeboden vrijetijdsinitiatieven betreffen vooral sportactiviteiten en in mindere mate cultuur of jeugdwerk. Men heeft vooral een aanbod tijdens de vakantie maanden en voor de lagereschoolkinderen ook op schooldagen.

Eveneens ongeveer twee derde van de deelnemende *private vrijetijdsinitiatieven* heeft een aanbod voor basisschoolkinderen, ook vooral met sportactiviteiten. De activiteiten gaan vooral door na schooltijd op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag en, voor de lagereschoolkinderen, in iets mindere mate op woensdagnamiddag en de schoolvakanties.

De *kwaliteit* van het (eigen) aanbod is volgens de actoren voor de meeste opgegeven indicatoren eerder goed tot zeer goed. Een uitzondering daarop vormt 'de mogelijkheid om tot rust te komen' die men veel minder als eerder goed of zeer goed bestempelt. Ook ongeveer een derde van de formele opvangvoorzieningen geven zich voor deze indicator een onvoldoende. Ook valt op dat de scholen zichzelf voor bijna alle indicatoren lager plaatsen dan de andere voorzieningen of initiatieven.

Wat de noden betreft i.v.m. het *opvangaanbod op schooldagen* beklemtonen de actoren vooral de nood aan opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag en de opvang op schoolvrije dagen. Deelgemeenten zonder formele opvangvoorziening geven minder aan dat er meer opvang nodig is op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag maar benadrukken meer de nood aan kwaliteitsvolle opvang. Ook ondervinden deelgemeenten uit de 'buitengebieden' telkens minder de nood voor 'meer opvang op woensdagnamiddag', 'opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag' en 'goedkopere opvang in de school'. Mogelijks speelt in de deelgemeenten uit de buitengebieden voor de opvang op woensdagnamiddag een nog grotere beschikbaarheid van informele opvang (i.c. de grootouders). Er zijn weinig verschillen in de appreciatie van de noden tussen kleuters en lagereschoolkinderen.

I.v.m. het *vrijetijdsaanbod op schooldagen* legt men gemiddeld vooral de nadruk op de nood aan een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijetijdsaanbod. In deelgemeenten zonder formele opvangvoorziening schat men de nood op woensdagnamiddag hoger in. Voor wat de verstedelijkingsgraad betreft, schatten grootstedelijke gebieden de nood aan vrijetijdsaanbod op woensdagnamiddag (en ook op de andere schooldagen) het hoogst in. De buitengebieden scoren hier het laagst (en de overige gebieden situeren zich daartussenin). Dit is opvallend omdat men toch verwacht dat verstedelijkte gebieden het best voorzien zijn op dit vlak. Mogelijk speelt in de deelgemeenten uit de buitengebieden opnieuw het belang van het informele circuit in de buitengebieden waardoor ook de vraag naar een formeel vrijetijdsaanbod lager is. Bij de vergelijking tussen de kleuters en de lagere-

schoolkinderen valt op dat voor deze laatste groep, volgens de actoren, de nood aan een vrijetijdsaanbod groter wordt geschat.

De noden i.v.m. het *opvangaanbod in de vakanties* worden globaal groter ingeschat dan de noden tijdens de schooldagen. Het gaat dan in eerste instantie om meer plaatsen in de opvangvoorzieningen. De appreciatie voor de lagereschoolkinderen verschilt niet van deze voor de kleuters.

Ten slotte bekeken we de noden in het *vrijetijdsaanbod tijdens schoolvakanties*. Gemiddeld lijkt de nood het grootst aan méér vrijetijdsaanbod, een meer divers vrijetijdsaanbod en een vrijetijdsaanbod met langere openingsuren. Hier vinden we vooral verschillen naar verstedelijkingsgraad. Vooral de buitengebieden onderscheiden zich opnieuw door de nood telkens lager in te schatten voor verschillende items. We leiden er opnieuw uit af dat het probleem i.v.m. de vrije tijd voor jonge kinderen beperkter is in de buitengebieden mogelijks omdat de vraag ernaar (naar een formeel vrijetijdsaanbod) eveneens beperkter is. Er zijn opnieuw weinig verschillen tussen jongere en oudere kinderen.

De meeste *samenwerking* vindt plaats tussen de formele opvangvoorzieningen en de scholen (of omgekeerd) op schooldagen (de schoolvakanties werden hier niet bevraagd). Vanuit de formele opvangvoorzieningen bekeken is samenwerking bijna algemeen. Vanuit de scholen bekeken is ongeveer de helft van de scholen uit onze steekproef erbij betrokken. Gezamenlijke activiteiten organiseren komt bijna niet voor.

Belangrijk i.v.m. de toekomstige uitbouw van het nest/webmodel is de samenwerking met de vrijetijdsinitiatieven. Vanuit twee derde van de formele opvangvoorzieningen gaat het daarbij vooral om samenwerking tijdens de schoolvakanties i.v.m. de opvang van de kinderen voor en/of na de vrijetijdsactiviteiten. Vanuit de scholen bekeken werkt een derde van de scholen samen en dit zowel op schooldagen als tijdens de schoolvakanties. Meestal gaat het hier om het ter beschikking stellen door de school van haar lokalen of haar buitenspeelruimte. Samen vrijetijdsinitiatieven aanbieden of de leerlingen brengen naar de vrijetijdsactiviteiten in de omgeving komen minder voor.

De meeste formele opvangvoorzieningen, scholen en uiteraard ook gemeentelijke vrijetijdsdiensten werken samen met het lokaal bestuur. Bij de private vrijetijdsinitiatieven is dit veel minder het geval zij het dat nog steeds ongeveer een derde een samenwerking heeft. De samenwerking betreft vooral het bekend maken van het aanbod via gemeentebrochures of materiële ondersteuning (het ter beschikking stellen van lokalen, speeltuigen, ...). In mindere mate betreft ze het inzetten van personeel voor de begeleiding of het organiseren van vorming voor de begeleiders.

In de helft van de bevraagde deelgemeenten ondersteunt het lokaal bestuur de private (buitenschoolse) opvangvoorzieningen, bijna 60% doet dit t.a.v. de basisscholen en ongeveer drie vierde t.a.v. de private vrijetijdsinitiatieven.

De *noden op het vlak van samenwerking* tussen de diverse actoren i.v.m. de opvang of vrije tijd van basisschoolkinderen betreffen vooral de nood aan een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken. Op de tweede plaats is er nood aan overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten en ten derde aan vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd).

De inschatting van de nood verschilt in functie van de verstedelijkingsgraad. Daarbij zien we steeds hetzelfde patroon waarbij de deelgemeenten in de buitengebieden telkens het minst de nood aan vervoer en overleg tussen begeleiders onderschrijven. De kleinstedelijke en regionaalstedelijke deelgemeenten scoren telkens het hoogst en de grootstedelijke deelgemeenten nemen een tussenpositie in. Blijkbaar slaagt men er in de (kleinschaliger) buitengebieden beter in deze samenwerking te

regelen. Er zijn weinig verschillen tussen de inschattingen voor de lagereschoolkinderen en de kleuters.

Als *hinderpalen voor de samenwerking* signaleert men vooral de verschillende werkingsmodaliteiten van de aanbieders, de verschillende belangen of visies en de verschillende openingsuren. Er zijn wat dat betreft verschillen naar *verstedelijkingsgraad* waarbij we opnieuw zien dat buitengebieden minder de hinderpalen onderschrijven en de regionaalstedelijke deelgemeenten het meest (de grootstedelijke en kleinstedelijke deelgemeenten nemen een tussenpositie in). Voor wat de buitengebieden betreft kunnen we opnieuw veronderstellen dat de kleinschaligheid van de gemeenten, waarbij iedereen nog iedereen persoonlijk kent, een rol speelt. In de regionaalstedelijke gebieden, waar soms heel wat deelgemeenten zijn, is de versnippering mogelijk het grootst.

Ook de *actoren* leggen andere klemtonen i.v.m. de hinderpalen die ze ondervinden. Dat de bekendheid met elkaar en met het aanbod een hinderpaal vormt wordt sterker benadrukt door de private vrijetijdsinitiatieven en, in mindere mate, door de gemeentelijke vrijetijdsdiensten. Dit wijst er opnieuw op dat deze actoren zich in die opvangwereld nog weinig thuis voelen. Ook dat men zich tot andere kinderen/andere gezinnen richt wordt door vooral de private vrijetijdsinitiatieven als een hinderpaal voor de samenwerking ervaren.

Drie vierde van de bevroegde lokale besturen neemt op dit moment initiatieven om de samenwerking tussen de actoren te stimuleren. Het betreft voornamelijk het organiseren van overleg tussen deze verschillende actoren in de deelgemeenten. De andere (meer substantiële) ondersteuningsvormen komen minder vaak voor: samenwerkingsprotocollen tussen de verschillende actoren, samenwerkingsprojecten uitschrijven of financieren, alle actoren samenbrengen op een en dezelfde site of locatie. Een meerderheid van de deelgemeenten met initiatieven tot samenwerking is er eerder tevreden of heel tevreden over.

Ten slotte legden we de representanten van de 5 actoren enkele *mogelijke opties i.v.m. een toekomstig organisatiemodel* voor.

Zo goed als alle verantwoordelijken zijn het erover eens dat de *opvang van kleuters* een andere aanpak vergt dan de opvang van lagereschoolkinderen. Ongeveer de helft vindt dat kleuters voor en na schooltijd moeten worden opgevangen in een opvangvoorziening. Daarentegen zijn er heel wat minder voorstanders voor de opties dat kleuters beter zouden deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten, dat ze tijdens vakanties eerder thuishoren in een opvangvoorziening of dat ze eerder thuishoren op een speelplein. Respondenten (over alle actoren heen) uit deelgemeenten met een formele opvangvoorziening staan er positiever tegenover dat kleuters tijdens de schoolvakanties in een opvangvoorziening thuishoren en negatiever tegenover opvang van kleuters op een speelplein.

Naar verstedelijkingsgraad is er enkel een verschil voor de optie dat kleuters na schooltijd moeten opgevangen worden in opvangvoorzieningen in plaats van in een school. De buitengebieden en kleinstedelijke gebieden zijn daar, in vergelijking, veel meer van overtuigd dan de regionaalstedelijke en grootstedelijke gebieden. Er waren ook significante verschillen tussen de actoren waarbij het opvalt dat de formele opvangvoorzieningen en de vrijetijdsinitiatieven het meest tegenover elkaar staan. Zo vinden bijvoorbeeld de formele opvangvoorzieningen veel minder dan de andere actoren dat kleuters tijdens de schoolvakanties thuishoren op een speelplein of in een vakantiecamp of dat ze na schooltijd beter zouden deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in de school of in opvangvoorzieningen. Het antwoordpatroon van de vrijetijdsinitiatieven vormt hiervan een spiegelbeeld. De scholen en de lokale besturen nemen in dit debat meestal een tussenpositie in.

Ongeveer de helft van de respondenten (over de actoren heen) kan zich erin vinden dat *lagereschoolkinderen* na schooltijd beter deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in de school of in een opvangvoorziening. Dat lagereschoolkinderen voor of na schooltijd opgevangen

moeten worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school wordt maar door een derde van de respondenten onderschreven. Buitengebieden onderschrijven hier opnieuw, net zoals voor de kleuters, de opties van de opvang in een opvangvoorziening versus in een school veel meer dan de grootstedelijke gebieden. Wat de actoren betreft verschillen de meningen opnieuw vooral tussen de formele opvangvoorzieningen en vrijetijdsinitiatieven zij het dat de opvangvoorzieningen hier toch minder het monopolie van de opvang claimen en meer voorstander zijn van de deelname aan vrijetijdsactiviteiten (i.p.v. de opvang in de school of de opvangvoorzieningen). De scholen ontpoppen zich hier telkens als de belangrijkste voorstanders van de 3 opties terwijl de lokale besturen opnieuw een tussenpositie innemen.

Men is er ook, over de actoren heen, voor gewonnen om ook de *korte opvang na schooltijd* door de opvangvoorzieningen te laten opnemen (en deze opvang niet voor te behouden voor langdurige opvang). Kleinstedelijke en buitengebieden zijn er meer dan de overige categorieën voor gewonnen. Er zijn ook verschillen tussen de actoren en ook hier zijn de scholen meer uitgesproken voorstander.

Een *samenwerking van de scholen of opvangvoorzieningen met de vrijetijdsinitiatieven* (na schooltijd op wekdagen) vindt men meer geschikt voor lagereschoolkinderen dan voor kleuters. Er zijn hier enkel verschillen tussen de actoren en er is een consensus tussen formele opvangvoorzieningen, vrijetijdsinitiatieven en lokale besturen dat er samenwerking met het vrijetijdsaanbod moet zijn. De scholen zijn hier echter zelf niet in dezelfde mate van overtuigd. T.a.v. de kleuters zijn eigenlijk alleen maar de vrijetijdsinitiatieven zelf sterk gewonnen voor deze samenwerking. Formele opvangvoorzieningen en scholen en in mindere mate lokale besturen zijn eerder terughoudend.

Voor wat betreft de *toeleiding naar de vrijetijdsactiviteiten* twijfelt men of dit door de opvangvoorzieningen, de scholen of de gemeente moet gebeuren. Dat de ouders daar zelf moeten voor zorgen kan echter op weinig bijval rekenen.

In het algemeen stelt de groep verantwoordelijken dat het lokaal bestuur de partners moet *aanzetten of stimuleren tot samenwerking* al vindt men verplichten uit den boze. Er zijn geen significante verschillen voor de vier onafhankelijke variabelen zodat we kunnen besluiten dat er, wat dat betreft, een ruime consensus is.

- BIJLAGEN -

bijlage 1 Vragenlijsten

b1.1 Vragenlijst vrijetijdsinitiatieven

Vragenlijst

Waar naartoe met de opvang en vrije tijd van kleuters en lagereschoolkinderen in Vlaanderen?

Onderzoek in opdracht van Kind en Gezin naar de visie en noden van lokale actoren: de vrijetijdsinitiatieven

Contactpersoon: Georges Hedebouw, Annelies De Coninck

Periode: mei 2012

Kredietnummer: ZL730746

KU Leuven
HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving
Parkstraat 47 - bus 5300
BE-3000 Leuven
☎ +32 16 323333
www.hiva.be

Toelichting bij de schriftelijke vragenlijst

Hoe de vragenlijst invullen?

Het invullen van deze vragenlijst is vrij eenvoudig, en neemt, afhankelijk van de situatie, 15 à 30 minuten in beslag. Instructies die bedoeld zijn om u te helpen deze vragenlijst in te vullen, zijn schuin gedrukt.

Bij de meeste vragen dient u **het cijfer te omcirkelen** bij het antwoord van uw keuze. Tenzij anders aangegeven, kunt u slechts één antwoord geven.

Indien u een bepaalde vraag kunt overslaan, wordt dit aangeduid met '☞' ga naar vraag xx' na het antwoord van uw keuze.

We zijn geïnteresseerd in uw persoonlijke mening. Er bestaan dus geen 'goede' of 'foute' antwoorden. Probeer daarom alle vragen te beantwoorden (tenzij anders aangegeven in de instructies).

Als u twijfelt over het juiste antwoord op de vraag, vul dan het antwoord in dat het dichtst in de buurt komt van wat u denkt.

Indien u nog vragen hebt

Indien u nog vragen hebt over de inhoud van het onderzoek of met betrekking tot de vragenlijst, kunt u contact opnemen met Annelies De Coninck, wetenschappelijk medewerker aan het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving, op het telefoonnummer 016/32 04 54 (tijdens de kantooruren) of via e-mail annelies.deconinck@hiva.kuleuven.be of Georges Hedebouw, onderzoeksleider, op het telefoonnummer 016/32 31 86 (op maandag, woensdag en vrijdag tijdens de kantooruren) of via e-mail georges.hedebouw@hiva.kuleuven.be.

Hebt u nog vragen in verband met de dataverzameling, dan kan u contact opnemen met Kristel Michiels, op het telefoonnummer 016/32 31 41 of via e-mail kristel.michiels@hiva.kuleuven.be.

Hoe de vragenlijst terugzenden?

U kan de ingevulde vragenlijst aan ons terugbezorgen door gebruik te maken van bijgevoegde enveloppe met antwoordnummer. U moet de vragenlijst dan wel in twee plooiën. Een postzegel kleven hoeft niet.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

Privacywetgeving

Persoonlijk identificeerbare gegevens worden verwerkt door het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA), een onderzoeksinstelling verbonden aan de KU Leuven (maatschappelijke zetel: Oude Markt 13, 3000 Leuven). De KU Leuven eerbiedigt de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de verwerking van persoonsgegevens en de wet van 11 december 1998 tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van de gegevens. Alle verzamelde informatie zal uitsluitend in het kader van de doelstellingen van dit onderzoek gebruikt worden en niet worden doorgegeven aan derden. De verzamelde gegevens worden geregistreerd in één of meerdere bestanden. De KU Leuven is houder van deze bestanden. U kunt steeds inzage vragen van deze data. Indien blijkt dat de informatie onjuist, onvolledig of niet (meer) relevant is, kunt u om de verwijdering ervan vragen.

Omdat we deelgemeenten selecteerden voor de steekproef vragen wij om bij het beantwoorden uit te gaan van de situatie in deelgemeente, tenzij dit anders vermeld is

AANBOD

1. Heeft uw vereniging/dienst/initiatief een *regelmatig* aanbod van vrijetijdsactiviteiten voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar in deze deelgemeente?
Met regelmatig bedoelen we minstens twee activiteiten per maand. Met vrijetijdsactiviteiten bedoelen we activiteiten in de schoolweek (niet in het weekend) of tijdens de schoolvakanties die zich richten op kinderen. Vrijetijdsactiviteiten kunnen sportactiviteiten zijn, sociaal-culturele activiteiten (tekenen, toneel, muziek, ...), jeugdwerking, ... Ook de speelpleinwerking wordt hieronder gerekend.

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Ja, voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar
2. Ja, voor kinderen van 6 tot 12 jaar
3. Neen ☞ we zouden het op prijs stellen als u verder nog de vragen 28, 30, 33 en 34 zou invullen.

2. Op welke tijdstippen hebt u een aanbod?
Gelieve deze vraag te beantwoorden voor de twee leeftijdsgroepen
Omcirkel wat van toepassing is

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar	Kinderen van 6 tot 12 jaar
a. Op woensdagnamiddag	1	1
b. Na schooltijd op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	1
c. Op schoolvrije dagen (snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	1
d. Tijdens schoolvakanties	1	1
e. Andere	1	1

3. Hoe belangrijk zijn de volgende inkomstenbronnen voor dit vrijetijdsaanbod (voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar, in deze deelgemeente)?

1=Onbelangrijk, 2=Eerder onbelangrijk, 3=Neutraal, 4=Eerder belangrijk, 5=Zeer belangrijk, 88=Weet niet

	Onbelangrijk	Eerder onbelangrijk	Neutraal	Eerder belangrijk	Zeer belangrijk	Weet niet
a. Eigen fondsen van de vereniging/dienst/initiatief (bv. sponsoring, inkomsten uit georganiseerde activiteiten, ...)	1	2	3	4	5	88
b. Lidgelden	1	2	3	4	5	88
c. Subsidies stad/gemeente/OCMW	1	2	3	4	5	88
d. Subsidies Vlaamse overheid	1	2	3	4	5	88
e. Andere inkomstenbronnen	1	2	3	4	5	88

KNELPUNTEN EIGEN AANBOD

4. Hoe evalueert u, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de volgende kwaliteitsaspecten van uw vrijetijdsaanbod **op schooldagen** in deze deelgemeente?

Als er geen aanbod is voor een leeftijdsgroep kunt u de betreffende vakjes openlaten

1=Onvoldoende, 2=Eerder onvoldoende, 3=Neutraal, 4=Eerder goed, 5=Zeer goed

	Onvoldoende	Eerder onvoldoende	Neutraal	Eerder goed	Zeer goed
Kinderen van 2,5 tot 6 jaar					
a. Het aantal kinderen per begeleider	1	2	3	4	5
b. De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	1	2	3	4	5
c. De opleiding van de begeleiders	1	2	3	4	5
d. De inrichting van de lokalen	1	2	3	4	5
e. De veiligheid	1	2	3	4	5
f. Het (spel)materiaal dat kinderen kunnen gebruiken	1	2	3	4	5
g. De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
h. De kwaliteit van de buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
i. De kwaliteit van de binnenspeelruimte	1	2	3	4	5
j. De mogelijkheid om te rusten	1	2	3	4	5
k. De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	1	2	3	4	5
Kinderen van 6 tot 12 jaar					
a. Het aantal kinderen per begeleider	1	2	3	4	5
b. De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	1	2	3	4	5
c. De opleiding van de begeleiders	1	2	3	4	5
d. De inrichting van de lokalen	1	2	3	4	5
e. De veiligheid	1	2	3	4	5
f. Het (spel)materiaal dat kinderen kunnen gebruiken	1	2	3	4	5
g. De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
h. De kwaliteit van de buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
i. De kwaliteit van de binnenspeelruimte	1	2	3	4	5
j. De mogelijkheid om te rusten	1	2	3	4	5
k. De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	1	2	3	4	5

5. Hoe evalueert u, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de volgende kwaliteitsaspecten van uw vrijetijdsaanbod **tijdens schoolvakanties** in deze deelgemeente?
 Als er geen aanbod is voor een leeftijdsgroep kunt u de betreffende vakjes openlaten
 1=Onvoldoende, 2=Eerder onvoldoende, 3=Neutraal, 4=Eerder goed, 5=Zeer goed

	Onvoldoende	Eerder onvoldoende	Neutraal	Eerder goed	Zeer goed
Kinderen van 2,5 tot 6 jaar					
a. Het aantal kinderen per begeleider	1	2	3	4	5
b. De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	1	2	3	4	5
c. De opleiding van de begeleiders	1	2	3	4	5
d. De inrichting van de lokalen	1	2	3	4	5
e. De veiligheid	1	2	3	4	5
f. Het (spel)materiaal dat kinderen kunnen gebruiken	1	2	3	4	5
g. De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
h. De kwaliteit van de buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
i. De kwaliteit van de binnenspeelruimte	1	2	3	4	5
j. De mogelijkheid om te rusten	1	2	3	4	5
k. De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	1	2	3	4	5
Kinderen van 6 tot 12 jaar					
a. Het aantal kinderen per begeleider	1	2	3	4	5
b. De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	1	2	3	4	5
c. De opleiding van de begeleiders	1	2	3	4	5
d. De inrichting van de lokalen	1	2	3	4	5
e. De veiligheid	1	2	3	4	5
f. Het (spel)materiaal dat kinderen kunnen gebruiken	1	2	3	4	5
g. De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
h. De kwaliteit van de buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
i. De kwaliteit van de binnenspeelruimte	1	2	3	4	5
j. De mogelijkheid om te rusten	1	2	3	4	5
k. De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	1	2	3	4	5

SAMENWERKING MET DE BASISSCHOLEN

6. Werkt uw vereniging/dienst/initiatief in deze deelgemeente voor het vrijetijdsaanbod **op schooldagen** samen met de **basisscholen**?
1. Ja, met alle basisscholen
 2. Ja, met enkele van de basisscholen
 3. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 9

7. Waaruit bestaat de samenwerking met deze basisscholen op schooldagen?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de leerlingen van één of meerdere basisscholen
2. Wij maken gebruik van de infrastructuur van de basisscholen
3. We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de vrijetijdsactiviteit)
4. Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met begeleiders/ leerkrachten van de school
5. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):

8. Hoe tevreden bent u over die samenwerking met deze basisscholen op schooldagen?

1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de leerlingen van de scho(o)len	1	2	3	4	5	99
b. Wij maken gebruik van de infrastructuur van de basisscholen	1	2	3	4	5	99
c. We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de vrijetijdsactiviteit)	1	2	3	4	5	99
d. Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met begeleiders/leerkrachten van de school	1	2	3	4	5	99

9. Werkt uw vereniging/dienst/initiatief in deze deelgemeente voor het vrijetijdsaanbod **tijdens schoolvakanties** samen met de **basisscholen**?

1. Ja, met alle basisscholen
2. Ja, met enkele van de basisscholen
3. Neen → ga onmiddellijk naar vraag 12

10. Waaruit bestaat de samenwerking met deze basisscholen tijdens schoolvakanties?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de leerlingen van één of meerdere basisscholen
2. Wij maken gebruik van de infrastructuur van de basisscholen
3. We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de vrijetijdsactiviteit)
4. Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met begeleiders/ leerkrachten van de school
5. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):

11. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met deze basisscholen tijdens schoolvakanties?
 1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de leerlingen van de scho(o)l(en)	1	2	3	4	5	99
b. Wij maken gebruik van de infrastructuur van de basisscholen	1	2	3	4	5	99
c. We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de vrijetijdsactiviteit)	1	2	3	4	5	99
d. Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met begeleiders/leerkrachten van de school	1	2	3	4	5	99

SAMENWERKING MET OPVANGVOORZIENINGEN

12. Werkt uw vereniging/dienst/initiatief in deze deelgemeente **op schooldagen** samen met **opvangvoorziening(en)** (bijvoorbeeld met een IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder ...)?

1. Ja
2. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 16

13. Met welk type opvangvoorzieningen werkt uw vereniging/dienst/initiatief op schooldagen samen?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Met één of meerdere onthaalouders
2. Met de zelfstandige buitenschoolse opvang
3. Met de buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf
4. Met initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO)
5. Met erkende of zelfstandige kinderdagverblijven
6. Andere (preciseer):

14. Waaruit bestaat de samenwerking met deze opvangvoorzieningen op schooldagen?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening
2. Wij maken gebruik van de infrastructuur van de opvangvoorziening
3. We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de opvangvoorziening)
4. Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met de begeleiders van de opvangvoorziening
5. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):

15. Hoe tevreden bent u over die samenwerking met deze opvangvoorziening op schooldagen?
 1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening	1	2	3	4	5	99
b. Wij maken gebruik van de infrastructuur van de opvangvoorziening	1	2	3	4	5	99
c. We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de opvangvoorziening)	1	2	3	4	5	99
d. Wij organiseren gezamenlijke activiteiten met de begeleiders van de opvangvoorziening	1	2	3	4	5	99

16. Werkt uw vereniging/dienst/initiatief in deze deelgemeenten **tijdens de schoolvakanties** samen met **opvangvoorziening(en)** (bijvoorbeeld met een IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder, ...)?

1. Ja
2. Neen → ga onmiddellijk naar vraag 20

17. Met welk type opvangvoorzieningen werkt u tijdens de schoolvakanties samen?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Met één of meerdere onthaalouders
2. Met de zelfstandige buitenschoolse opvang
3. Met de buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf
4. Met initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO)
5. Met erkende of zelfstandige kinderdagverblijven
6. Andere (preciseer):

18. Waaruit bestaat de samenwerking met deze opvangvoorzieningen tijdens de schoolvakanties?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening
2. Wij maken gebruik van de infrastructuur van de opvangvoorziening
3. De opvangvoorziening vangt de kinderen op vóór en na het activiteitsaanbod
4. We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de opvangvoorziening)
5. Wij organiseren gezamenlijke activiteiten samen met de begeleiders van de opvangvoorziening
6. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):

19. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met deze opvangvoorzieningen tijdens de schoolvakanties?
 1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. Wij organiseren een vrijetijdsaanbod exclusief voor de kinderen uit de opvangvoorziening	1	2	3	4	5	99
b. Wij maken gebruik van de infrastructuur van de opvangvoorziening	1	2	3	4	5	99
c. De opvangvoorziening vangt de kinderen op vóór en na het activiteitenaanbod	1	2	3	4	5	99
d. We werken samen voor het vervoer van kinderen (van of naar de opvangvoorziening)	1	2	3	4	5	99
e. Wij organiseren gezamenlijke activiteiten samen met de begeleiders van de opvangvoorziening	1	2	3	4	5	99

SAMENWERKING MET DE STAD/GEMEENTE/OCMW

20. *Werkt uw vereniging/dienst/initiatief voor het activiteitenaanbod samen met de stad/gemeente/OCMW?*

1. Ja
2. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 23

21. Waaruit bestaat de samenwerking met de stad/gemeente/OCMW?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

De stad/gemeente/OCMW:

1. is organiserend bestuur van de vereniging/dienst/initiatief
 2. maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website
 3. staat in voor het vervoer van de kinderen
 4. biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)
 5. biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)
 6. zet personeel in voor organisatie en coördinatie met de opvangvoorzieningen of basisscholen
 7. zet personeel in voor de begeleiding van vrijetijdsactiviteiten
 8. organiseert vorming voor begeleiders van vrijetijdsactiviteiten
 9. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):
-
-

22. Hoe tevreden bent u over die samenwerking met de stad/gemeente/het OCMW?
 1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

De stad/gemeente/OCMW:	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website	1	2	3	4	5	99
b. staat in voor het vervoer van de kinderen	1	2	3	4	5	99
c. biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)	1	2	3	4	5	99
d. biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)	1	2	3	4	5	99
e. zet personeel in voor organisatie en coördinatie met de opvangvoorzieningen of basisscholen	1	2	3	4	5	99
f. zet personeel in voor de begeleiding van vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	99
g. organiseert vorming voor begeleiders van vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	99

23. Neemt uw vereniging/dienst/initiatief deel aan het Lokale Overleg Kinderopvang (LOK) in uw stad/gemeente?
1. Ja
 2. Neen
24. Neemt uw vereniging/dienst/initiatief deel aan *algemeen gemeentelijk overleg* in verband met jeugd, cultuur, sport, ... (d.i. niet specifiek rond opvang)?
1. Ja
 2. Neen

BEKENDHEID AANBOD

25. In welke mate kent u het opvangaanbod voor schoolgaande kinderen van de andere actoren *in deze deelgemeente*?
1. Weinig of niet
 2. Eerder weinig
 3. Neutraal
 4. Nogal goed
 5. Heel goed
26. In welke mate kent u het aanbod van vrijetijdsactiviteiten voor schoolgaande kinderen van de actoren *in deze deelgemeente*?
1. Weinig of niet
 2. Eerder weinig
 3. Neutraal
 4. Nogal goed
 5. Heel goed

KNELPUNTEN IN VERBAND MET HET AANBOD IN HET ALGEMEEN IN DEZE DEELGEMEENTE

27. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende

opvangaanbod op schooldagen in deze deelgemeente?

1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot

99=Weet niet

Opvangaanbod op schooldagen	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer opvang op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang buiten de school op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
g. opvang met langere openingsuren na schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. opvang met vroegere openingsuren vóór schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
i. opvang op schoolvrije dagen (snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	2	3	4	5	6	7	99
j. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
k. opvang dichterbij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
l. goedkopere opvang in de school	1	2	3	4	5	6	7	99
m. goedkopere opvang buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
n. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer opvang op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang buiten de school op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
g. opvang met langere openingsuren na schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. opvang met vroegere openingsuren vóór schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
i. opvang op schoolvrije dagen (snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	2	3	4	5	6	7	99
j. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
k. opvang dichterbij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
l. goedkopere opvang in de school	1	2	3	4	5	6	7	99
m. goedkopere opvang buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
n. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

28. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **vrijetijdsaanbod op schooldagen** in deze deelgemeente?
 1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

Vrijetijdsaanbod op schooldagen	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijetijdsaanbod op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer vrijetijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijetijdsaanbod in of dicht bij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijetijdsaanbod buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een meer divers vrijetijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een op de schooluren afgestemd vrijetijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijetijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
i. een goedkoper vrijetijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
j. meer informatie over het bestaande vrijetijdsaanbod op schooldagen	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijetijdsaanbod op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer vrijetijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijetijdsaanbod in of dicht bij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijetijdsaanbod buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een meer divers vrijetijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijetijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een op de schooluren afgestemd vrijetijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijetijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
i. een goedkoper vrijetijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
j. meer informatie over het bestaande vrijetijdsaanbod op schooldagen	1	2	3	4	5	6	7	99

29. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **opvangaanbod tijdens de schoolvakanties** in deze deelgemeente?
 1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

Opvangaanbod tijdens schoolvakanties	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer plaatsen in de opvangvoorzieningen (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang waarvoor ouders <i>niet</i> vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten (bijvoorbeeld sportkamp, speelplein, ...)	1	2	3	4	5	6	7	99
g. goedkopere opvang	1	2	3	4	5	6	7	99
h. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer plaatsen in de opvangvoorziening (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang waarvoor ouders <i>niet</i> vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten (bijvoorbeeld sportkamp, speelplein, ...)	1	2	3	4	5	6	7	99
g. goedkopere opvang	1	2	3	4	5	6	7	99
h. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

30. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties** in deze deelgemeente?
 1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

Vrijtijdsaanbod tijdens schoolvakanties	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
b. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod waarvoor men <i>niet</i> vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een vrijtijdsaanbod met langere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod met vroegere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een vrijtijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
i. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	1	2	3	4	5	6	7	99
j. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
b. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod waarvoor men <i>niet</i> vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een vrijtijdsaanbod met langere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod met vroegere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een vrijtijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
i. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	1	2	3	4	5	6	7	99
j. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

KNELPUNTEN IN DE SAMENWERKING IN DE DEELGEMEENTE

31. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan de volgende vormen van samenwerking tussen de basisscholen, de opvangvoorzieningen en/of het vrijetijdsaanbod *in deze deelgemeente*?

1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorziening (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
c. vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
d. overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorziening (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
c. vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
d. overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	1	2	3	4	5	6	7	99

32. In welke mate vormen, *in deze deelgemeente*, de volgende factoren een hinderpaal voor een optimale samenwerking tussen basisscholen, opvangvoorzieningen en/of vrijetijdsorganisaties?

1=Helemaal niet, 2=Eerder weinig, 3=Neutraal, 4=Eerder wel, 5=Heel veel, 88=Niet van toepassing, 99=Weet niet

<i>De scholen, de opvangvoorzieningen en de vrijetijdsinitiatieven:</i>	Helemaal niet	Eerder weinig	Neutraal	Eerder wel	Heel veel	Niet van toepassing	Weet niet
a. kennen elkaar niet of te weinig	1	2	3	4	5	88	99
b. kennen elkaars aanbod niet of te weinig	1	2	3	4	5	88	99
c. hebben verschillende openingsuren	1	2	3	4	5	88	99
d. hebben verschillende werkingsmodaliteiten	1	2	3	4	5	88	99
e. hebben verschillende belangen, visies, ...	1	2	3	4	5	88	99
f. richten zich tot andere kinderen/andere gezinnen	1	2	3	4	5	88	99
g. verschillen te sterk qua kostprijs voor de ouders	1	2	3	4	5	88	99
h. er is geen vraag bij de ouders naar samenwerking tussen school, opvangaanbod en vrijetijdsinitiatief	1	2	3	4	5	88	99

UW MENING OVER MOGELIJKE OPTIES IN VERBAND MET DE TOEKOMSTIGE ORGANISATIE VAN OPVANG EN VRIJE TIJD VOOR SCHOOLGAANDE KINDEREN

33. In welke mate gaat u in het algemeen akkoord met de hierna volgende stellingen?
 1=Helemaal niet, 2=Eerder weinig, 3=Neutraal, 4=Eerder wel, 5=Heel veel, 88=Niet van toepassing, 99=Weet niet

	Helemaal niet	Eerder weinig	Neutraal	Eerder wel	Heel veel	Niet van toepassing	Weet niet
a. De opvang van kleuters vraagt een andere aanpak dan de opvang van lagere schoolkinderen.	1	2	3	4	5	88	99
b. Kleuters mogen samen met lagere schoolkinderen, in dezelfde lokalen, worden opgevangen.	1	2	3	4	5	88	99
c. Schoolgaande kleuters die nog behoefte hebben aan een <i>middagdutje</i> moeten dat kunnen doen in school in een apart lokaal i.p.v. in een opvangvoorziening.	1	2	3	4	5	88	99
d. <i>Kleuters</i> moeten <i>vóór schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening (IBO, zelfstandige buitenschoolse opvang, buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf, onthaalouder) i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	88	99
e. <i>Kleuters</i> moeten <i>na schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	88	99
f. <i>Kleuters</i> zouden na schooltijd beter deelnemen aan <i>vrijtijdsactiviteiten</i> i.p.v. opgevangen te worden in de school of in opvangvoorzieningen.	1	2	3	4	5	88	99
g. <i>Tijdens schoolvakanties horen kleuters thuis</i> in een opvangvoorziening.	1	2	3	4	5	88	99
h. <i>Tijdens de schoolvakanties horen kleuters thuis</i> op een speelplein of vakantiecamp.	1	2	3	4	5	88	99
i. <i>Lagere schoolkinderen</i> moeten <i>vóór schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	88	99
j. <i>Lagere schoolkinderen</i> moeten <i>na schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	88	99
k. <i>Lagere schoolkinderen</i> zouden na schooltijd beter deelnemen aan <i>vrijtijdsactiviteiten</i> i.p.v. opgevangen te worden in school of opvangvoorzieningen.	1	2	3	4	5	88	99
l. Opvangvoorzieningen moeten al onmiddellijk na schooltijd opvang aanbieden, ook voor kinderen die gedurende <i>korte tijd</i> (bv. 1 uur tot 1 1/2 uur na schooltijd) <i>opvang</i> nodig hebben.	1	2	3	4	5	88	99
m. <i>Opvangvoorzieningen</i> moeten uitsluitend opvang aanbieden voor kinderen die langer dan 1 1/2 uur na schooltijd opvang nodig hebben.	1	2	3	4	5	88	99
n. Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten <i>samenwerken</i> met het <i>vrijtijdsaanbod</i> om <i>kleuters</i> een activiteitenaanbod aan te bieden na schooltijd op weekdays.	1	2	3	4	5	88	99
o. Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten <i>samenwerken</i> met het <i>vrijtijdsaanbod</i> om <i>lagere schoolkinderen</i> een activiteitenaanbod aan te bieden na schooltijd op weekdays.	1	2	3	4	5	88	99

	Helemaal niet	Eerder weinig	Neutraal	Eerder wel	Heel veel	Niet van toepassing	Weet niet
p. Opvangvoorzieningen moeten schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren	1	2	3	4	5	88	99
q. Basisscholen moeten schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren.	1	2	3	4	5	88	99
r. De gemeente moet schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren.	1	2	3	4	5	88	99
s. Het is niet aan de school, de opvangvoorziening of de gemeente om ervoor te zorgen dat schoolgaande kinderen kunnen deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten, ouders moeten daar zelf voor zorgen.	1	2	3	4	5	88	99
t. De <i>gemeente</i> moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties <i>aanzetten/stimuleren</i> tot samenwerking.	1	2	3	4	5	88	99
u. De <i>gemeente</i> moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties <i>verplichten</i> om samen te werken.	1	2	3	4	5	88	99

34. Wat is uw functie binnen de vereniging/dienst/initiatief?

1. Ik ben de voorzitter van de vereniging
2. Ik ben de secretaris van de vereniging
3. Ik ben de jeugdconsulent van de gemeente
4. Ik ben de sportfunctionaris van de gemeente
5. Ik ben de cultuurbeleidscoördinator van de gemeente
6. Ik ben (preciseer uw functie):

35. Als u nog bijkomende opmerkingen of toevoegingen hebt over het onderwerp van deze vragenlijst kunt u deze hier neerschrijven.

.....

.....

.....

.....

Hartelijk dank voor uw medewerking

b1.2 Vragenlijst lokale besturen

Vragenlijst

Waar naartoe met de opvang en vrije tijd van kleuters en lagereschoolkinderen in Vlaanderen?

Onderzoek in opdracht van Kind en Gezin naar de visie en noden van lokale actoren: het lokaal bestuur (stad/gemeente/OCMW)

Contactpersoon: Georges Hedebouw, Annelies De Coninck

Periode: mei 2012

Kredietnummer: ZL730746

KU Leuven
HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving
Parkstraat 47 - bus 5300
BE-3000 Leuven
☎ +32 16 323333
www.hiva.be

Toelichting bij de schriftelijke vragenlijst

Hoe de vragenlijst invullen?

Het invullen van deze vragenlijst is vrij eenvoudig, en neemt, afhankelijk van de situatie, 15 à 30 minuten in beslag. Instructies die bedoeld zijn om u te helpen deze vragenlijst in te vullen, zijn schuin gedrukt.

Bij de meeste vragen dient u **het cijfer te omcirkelen** bij het antwoord van uw keuze. Tenzij anders aangegeven, kunt u slechts één antwoord geven.

Indien u een bepaalde vraag kunt overslaan, wordt dit aangeduid met '☞' ga naar vraag xx' na het antwoord van uw keuze.

We zijn geïnteresseerd in uw persoonlijke mening. Er bestaan dus geen 'goede' of 'foute' antwoorden. Probeer daarom alle vragen te beantwoorden (tenzij anders aangegeven in de instructies).

Als u twijfelt over het juiste antwoord op de vraag, vul dan het antwoord in dat het dichtst in de buurt komt van wat u denkt.

Indien u nog vragen hebt

Indien u nog vragen hebt over de inhoud van het onderzoek of met betrekking tot de vragenlijst, kunt u contact opnemen met Annelies De Coninck, wetenschappelijk medewerker aan het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving, op het telefoonnummer 016/32 04 54 (tijdens de kantooruren) of via e-mail annelies.deconinck@hiva.kuleuven.be of Georges Hedebouw, onderzoeksleider, op het telefoonnummer 016/32 31 86 (op maandag, woensdag en vrijdag tijdens de kantooruren) of via e-mail georges.hedebouw@hiva.kuleuven.be.

Hebt u nog vragen in verband met de dataverzameling, dan kan u contact opnemen met Kristel Michiels, op het telefoonnummer 016/32 31 41 of via e-mail kristel.michiels@hiva.kuleuven.be.

Hoe de vragenlijst terugzenden?

U kan de ingevulde vragenlijst aan ons terugbezorgen door gebruik te maken van bijgevoegde enveloppe met antwoordnummer. U moet de vragenlijst dan wel in twee plooiën. Een postzegel kleven hoeft niet.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

Privacywetgeving

Persoonlijk identificeerbare gegevens worden verwerkt door het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA), een onderzoeksinstelling verbonden aan de KU Leuven (maatschappelijke zetel: Oude Markt 13, 3000 Leuven). De KU Leuven eerbiedigt de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de verwerking van persoonsgegevens en de wet van 11 december 1998 tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van de gegevens. Alle verzamelde informatie zal uitsluitend in het kader van de doelstellingen van dit onderzoek gebruikt worden en niet worden doorgegeven aan derden. De verzamelde gegevens worden geregistreerd in één of meerdere bestanden. De KU Leuven is houder van deze bestanden. U kunt steeds inzage vragen van deze data. Indien blijkt dat de informatie onjuist, onvolledig of niet (meer) relevant is, kunt u om de verwijdering ervan vragen.

Omdat we deelgemeenten selecteerden voor de steekproef vragen wij om bij het beantwoorden uit te gaan van de situatie in deelgemeente, tenzij dit anders vermeld is

ONDERSTEUNING VAN PRIVATE INITIATIEVEN DOOR HET LOKAAL BESTUUR

1. Ondersteunt u als lokaal bestuur *private opvangvoorzieningen* (d.i. die niet georganiseerd zijn door het lokaal bestuur) met een aanbod voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar in deze deelgemeente?
 1. Ja
 2. Neen ☛ **ga onmiddellijk naar vraag 3**

2. Waaruit bestaat de ondersteuning aan de *private opvangvoorzieningen*?
Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk
Het lokaal bestuur:
 1. geeft financiële ondersteuning (subsidie, startpremie, ...)
 2. maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website
 3. staat in voor vervoer van de kinderen
 4. biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen, speeltuigen, ...)
 5. biedt logistieke ondersteuning (verzorgen van administratie, ...)
 6. zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang
 7. zet personeel in voor het begeleiden van de opvang
 8. organiseert vorming voor begeleiders
 9. Andere (preciseer):

3. Ondersteunt u als lokaal bestuur de *basisscholen met een opvangaanbod* voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar in deze deelgemeente?
 1. Ja
 2. Neen ☛ **ga onmiddellijk naar vraag 5**

4. Waaruit bestaat de ondersteuning aan *basisscholen met een opvangaanbod*?
Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk
Het lokaal bestuur:
 1. geeft financiële ondersteuning (subsidie, startpremie, ...)
 2. maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website
 3. staat in voor vervoer van de kinderen
 4. biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen, speeltuigen, ...)
 5. biedt logistieke ondersteuning (verzorgen van administratie, ...)
 6. zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang
 7. zet personeel in voor het begeleiden van de opvang
 8. organiseert vorming voor begeleiders
 9. Andere (preciseer):

5. Ondersteunt u als lokaal bestuur *private vrijetijdsinitiatieven* (d.i. die niet georganiseerd zijn door het lokaal bestuur) met een aanbod voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar in deze deelgemeente?
Onder vrijetijdsinitiatieven verstaan we verenigingen/diensten/initiatieven met een aanbod van vrijetijdsactiviteiten voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar. Dit kunnen sportclubs zijn, initiatieven met een aanbod aan sociaalculturele activiteiten (tekenen, toneel, muziek, ...), jeugdwerking, ... Ook de (private) speelpleinwerking wordt hieronder gerekend.
 1. Ja
 2. Neen ☛ **ga onmiddellijk naar vraag 7**

6. Waaruit bestaat de ondersteuning aan *private vrijetijdsinitiatieven*?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

Het lokaal bestuur:

1. geeft financiële ondersteuning (subsidie, startpremie, ...)
2. maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website
3. staat in voor vervoer van de kinderen
4. biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen, speeltuigen, ...)
5. biedt logistieke ondersteuning (verzorgen van administratie, ...)
6. zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang
7. zet personeel in voor het begeleiden van de opvang
8. organiseert vorming voor begeleiders
9. Andere (preciseer):

ONDERSTEUNEN VAN SAMENWERKING

7. Neemt u op dit moment als lokaal bestuur initiatieven om de samenwerking tussen opvangvoorzieningen, basisscholen en/of vrijetijdsinitiatieven in deze deelgemeente te stimuleren?

1. Ja
2. Neen ☞ **ga onmiddellijk naar vraag 11**

8. Op welke manier ondersteunt u als lokaal bestuur de samenwerking tussen opvangvoorzieningen, basisscholen en/of vrijetijdsinitiatieven in deze deelgemeente?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

Het lokaal bestuur:

1. organiseert overleg tussen deze verschillende actoren
2. formaliseert de samenwerking onder de vorm van samenwerkingsprotocollen tussen de verschillende actoren
3. schrijft samenwerkingsprojecten uit
4. financiert samenwerkingsprojecten
4. brengt alle actoren samen op een en dezelfde site/locatie
5. Andere (preciseer):

9. Hoe tevreden bent u over de samenwerking tussen opvangvoorzieningen, basisscholen en vrijetijdsinitiatieven in deze deelgemeente?

1. Helemaal niet tevreden
2. Eerder ontevreden
3. Neutraal ☞ **ga onmiddellijk naar vraag 11**
4. Eerder tevreden ☞ **ga onmiddellijk naar vraag 11**
5. Heel tevreden ☞ **ga onmiddellijk naar vraag 11**

10. Als u helemaal niet tevreden of eerder ontevreden bent, wat is daarvan dan de reden?

.....
.....

11. Heeft u *in het verleden* (de laatste vijf jaar) als lokaal bestuur initiatieven genomen om de samenwerking tussen opvangvoorzieningen, basisscholen en/of vrijetijdsinitiatieven in deze deelgemeente te stimuleren?

1. Ja
Indien ja, waarom werden deze initiatieven gestopt?
2. Neen

KNELPUNTEN IN VERBAND MET HET AANBOD IN HET ALGEMEEN IN DE DEELGEMEENTE

12. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **opvang-aanbod op schooldagen** in deze deelgemeente?
 1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

Opvangaanbod op schooldagen	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer opvang op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang buiten de school op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
g. opvang met langere openingsuren na schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. opvang met vroegere openingsuren vóór schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
i. opvang op schoolvrije dagen (snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	2	3	4	5	6	7	99
j. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
k. opvang dichterbij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
l. goedkopere opvang in de school	1	2	3	4	5	6	7	99
m. goedkopere opvang buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
n. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer opvang op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang buiten de school op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
g. opvang met langere openingsuren na schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. opvang met vroegere openingsuren vóór schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
i. opvang op schoolvrije dagen (snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	2	3	4	5	6	7	99
j. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
k. opvang dichterbij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
l. goedkopere opvang in de school	1	2	3	4	5	6	7	99
m. goedkopere opvang buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
n. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

13. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **vrijtijdsaanbod op schooldagen** in deze deelgemeente?

1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

Vrijtijdsaanbod op schooldagen	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer vrijtijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod in of dicht bij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een op de schooluren afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
i. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
j. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod op schooldagen	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer vrijtijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod in of dicht bij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een op de schooluren afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
i. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
j. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod op schooldagen	1	2	3	4	5	6	7	99

14. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **opvangaanbod tijdens de schoolvakanties** in deze deelgemeente?
 1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

Opvangaanbod tijdens schoolvakanties	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer plaatsen in de opvangvoorzieningen (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang waarvoor ouders <i>niet</i> vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten (bijvoorbeeld sportkamp, speelplein, ...)	1	2	3	4	5	6	7	99
g. goedkopere opvang	1	2	3	4	5	6	7	99
h. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer plaatsen in de opvangvoorziening (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang waarvoor ouders <i>niet</i> vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten (bijvoorbeeld sportkamp, speelplein, ...)	1	2	3	4	5	6	7	99
g. goedkopere opvang	1	2	3	4	5	6	7	99
h. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

15. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties** in deze deelgemeente?

1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

Vrijtijdsaanbod tijdens schoolvakanties	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
b. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod waarvoor men <i>niet</i> vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een vrijtijdsaanbod met langere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod met vroegere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een vrijtijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
i. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	1	2	3	4	5	6	7	99
j. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
b. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod waarvoor men <i>niet</i> vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een vrijtijdsaanbod met langere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod met vroegere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een vrijtijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
i. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	1	2	3	4	5	6	7	99
j. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

KNELPUNTEN IN DE SAMENWERKING IN DE DEELGEMEENTE

16. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan de volgende vormen van samenwerking tussen de basisscholen, de opvangvoorzieningen en/of het vrijetijdsaanbod in deze deelgemeente?

1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorzieningen (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
c. vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
d. overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorzieningen (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
c. vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
d. overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	1	2	3	4	5	6	7	99

17. In welke mate vormen, in deze deelgemeente, de volgende factoren een hinderpaal voor een optimale samenwerking tussen basisscholen, opvangvoorzieningen en/of vrijetijdsorganisaties?

1=Helemaal niet, 2=Eerder weinig, 3=Neutraal, 4=Eerder wel, 5=Heel veel, 88=Niet van toepassing, 99=Weet niet

<i>De scholen, de opvangvoorzieningen en de vrijetijdsinitiatieven:</i>	Helemaal niet	Eerder weinig	Neutraal	Eerder wel	Heel veel	Niet van toepassing	Weet niet
a. kennen elkaar niet of te weinig	1	2	3	4	5	88	99
b. kennen elkaars aanbod niet of te weinig	1	2	3	4	5	88	99
c. hebben verschillende openingsuren	1	2	3	4	5	88	99
d. hebben verschillende werkingsmodaliteiten	1	2	3	4	5	88	99
e. hebben verschillende belangen, visies, ...	1	2	3	4	5	88	99
f. richten zich tot andere kinderen/andere gezinnen	1	2	3	4	5	88	99
g. verschillen te sterk qua kostprijs voor de ouders	1	2	3	4	5	88	99
h. er is geen vraag bij de ouders naar samenwerking tussen school, opvangaanbod en vrijetijdsinitiatief	1	2	3	4	5	88	99

UW MENING OVER MOGELIJKE OPTIES IN VERBAND MET DE TOEKOMSTIGE ORGANISATIE VAN OPVANG EN VRIJE TIJD VOOR SCHOOLGAANDE KINDEREN

18. In welke mate gaat u in het algemeen akkoord met de hierna volgende stellingen?
 1=Helemaal niet akkoord, 2=Niet akkoord, 3=Eerder niet akkoord, 4=Neutraal, 5=Eerder akkoord, 6=Akkoord, 7=Helemaal akkoord, 99=Weet niet

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord	Weet niet
a. De opvang van kleuters vraagt een andere aanpak dan de opvang van lagere schoolkinderen.	1	2	3	4	5	6	7	99
b. Kleuters mogen samen met lagere schoolkinderen, in dezelfde lokalen, worden opgevangen.	1	2	3	4	5	6	7	99
c. Schoolgaande kleuters die nog behoefte hebben aan een <i>middag-dutje</i> moeten dat kunnen doen in school in een apart lokaal i.p.v. in een opvangvoorziening.	1	2	3	4	5	6	7	99
d. <i>Kleuters</i> moeten <i>vóór schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening (IBO, zelfstandige buitenschoolse opvang, buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf, onthaalouder) i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
e. <i>Kleuters</i> moeten <i>na schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
f. <i>Kleuters</i> zouden na schooltijd beter deelnemen aan <i>vrijetijdsactiviteiten</i> i.p.v. opgevangen te worden in de school of in opvangvoorzieningen.	1	2	3	4	5	6	7	99
g. <i>Tijdens schoolvakanties</i> horen kleuters <i>thuis</i> in een opvangvoorziening.	1	2	3	4	5	6	7	99
h. <i>Tijdens de schoolvakanties</i> horen kleuters thuis op een speelplein of vakantiecamp.	1	2	3	4	5	6	7	99
i. <i>Lagere schoolkinderen</i> moeten <i>vóór schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
j. <i>Lagere schoolkinderen</i> moeten <i>na schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
k. <i>Lagere schoolkinderen</i> zouden na schooltijd beter deelnemen aan <i>vrijetijdsactiviteiten</i> i.p.v. opgevangen te worden in school of opvangvoorzieningen.	1	2	3	4	5	6	7	99
l. Opvangvoorzieningen moeten al onmiddellijk na schooltijd opvang aanbieden, ook voor kinderen die gedurende korte tijd (bv. 1 uur tot 1,5 uur na schooltijd) <i>opvang</i> nodig hebben.	1	2	3	4	5	6	7	99
m. <i>Opvangvoorzieningen</i> moeten uitsluitend opvang aanbieden voor kinderen die langer dan 1,5 uur na schooltijd opvang nodig hebben.	1	2	3	4	5	6	7	99

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord	Weet niet
n. Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten <i>samenwerken</i> met het <i>vrijtijdsaanbod</i> om <i>kleuters</i> een activiteiten aanbod aan te bieden na schooltijd op weekdays.	1	2	3	4	5	6	7	99
o. Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten <i>samenwerken</i> met het <i>vrijtijdsaanbod</i> om <i>lagere schoolkinderen</i> een activiteiten aanbod aan te bieden na schooltijd op weekdays.	1	2	3	4	5	6	7	99
p. Opvangvoorzieningen moeten schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren.	1	2	3	4	5	6	7	99
q. Basisscholen moeten schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren.	1	2	3	4	5	6	7	99
r. De gemeente moet schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren.	1	2	3	4	5	6	7	99
s. Het is niet aan de school, de opvangvoorziening of de gemeente om ervoor te zorgen dat schoolgaande kinderen kunnen deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten, ouders moeten daar zelf voor zorgen.	1	2	3	4	5	6	7	99
t. De <i>gemeente</i> moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties <i>aanzetten/stimuleren</i> tot samenwerking.	1	2	3	4	5	6	7	99
u. De <i>gemeente</i> moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties <i>verplichten</i> om samen te werken.	1	2	3	4	5	6	7	99

19. Heeft uw lokaal bestuur (stad/gemeente/OCMW) in deze deelgemeente een eigen opvangaanbod voor schoolgaande kinderen van 2,5 tot 12 jaar?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Ja, het lokaal bestuur is organiserend bestuur van een door Kind en Gezin erkend opvanginitiatief (Initiatief voor Buitenschoolse Opvang, buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf, lokale dienst buitenschoolse opvang, dienst voor onthaalouders)
2. Ja, het lokaal bestuur is organiserend bestuur van een opvanginitiatief met een attest van toezicht van Kind en Gezin (zelfstandige buitenschoolse opvang)
3. Ja, het lokaal bestuur organiseert opvang voor- en/of na schooltijd in de gemeentelijke basisscholen
4. Neen

20. Wat is uw functie binnen het lokaal bestuur?

1. Ik ben de ambtenaar voor de kinderopvang van de stad/gemeente/OCMW
2. Ik ben een ambtenaar van de stad/gemeente/OCMW
3. Ik ben een politiek verantwoordelijke
4. Ik ben (preciseer):

21. Als u nog bijkomende opmerkingen of toevoegingen hebt over het onderwerp van deze vragenlijst kunt u deze hier neerschrijven.

.....
.....
.....
.....

Hartelijk dank voor uw medewerking

b1.3 Vragenlijst basisscholen

Vragenlijst

Waar naartoe met de opvang en vrije tijd van kleuters en lagereschoolkinderen in Vlaanderen?

Onderzoek in opdracht van Kind en Gezin naar de visie en noden van lokale actoren: de basisscholen

Contactpersoon: Georges Hedeboom, Annelies De Coninck

Periode: mei 2012

Kredietnummer: ZL730746

KU Leuven
HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving
Parkstraat 47 - bus 5300
BE-3000 Leuven
☎ +32 16 323333
www.hiva.be

Toelichting bij de schriftelijke vragenlijst

Hoe de vragenlijst invullen?

Het invullen van deze vragenlijst is vrij eenvoudig, en neemt, afhankelijk van de situatie, 15 à 30 minuten in beslag. Instructies die bedoeld zijn om u te helpen deze vragenlijst in te vullen, zijn schuin gedrukt.

Bij de meeste vragen dient u **het cijfer te omcirkelen** bij het antwoord van uw keuze. Tenzij anders aangegeven, kunt u slechts één antwoord geven.

Indien u een bepaalde vraag kunt overslaan, wordt dit aangeduid met '☞' ga naar vraag xx' na het antwoord van uw keuze.

We zijn geïnteresseerd in uw persoonlijke mening. Er bestaan dus geen 'goede' of 'foute' antwoorden. Probeer daarom alle vragen te beantwoorden (tenzij anders aangegeven in de instructies).

Als u twijfelt over het juiste antwoord op de vraag, vul dan het antwoord in dat het dichtst in de buurt komt van wat u denkt.

Indien u nog vragen hebt

Indien u nog vragen hebt over de inhoud van het onderzoek of met betrekking tot de vragenlijst, kunt u contact opnemen met Annelies De Coninck, wetenschappelijk medewerker aan het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving, op het telefoonnummer 016/32 04 54 (tijdens de kantooruren) of via e-mail annelies.deconinck@hiva.kuleuven.be of Georges Hedebouw, onderzoeksleider, op het telefoonnummer 016/32 31 86 (op maandag, woensdag en vrijdag tijdens de kantooruren) of via e-mail georges.hedebouw@hiva.kuleuven.be.

Hebt u nog vragen in verband met de dataverzameling, dan kan u contact opnemen met Kristel Michiels, op het telefoonnummer 016/32 31 41 of via e-mail kristel.michiels@hiva.kuleuven.be.

Hoe de vragenlijst terugzenden?

U kan de ingevulde vragenlijst aan ons terugbezorgen door gebruik te maken van bijgevoegde enveloppe met antwoordnummer. U moet de vragenlijst dan wel in twee plooiën. Een postzegel kleven hoeft niet.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

Privacywetgeving

Persoonlijk identificeerbare gegevens worden verwerkt door het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA), een onderzoeksinstituting verbonden aan de KU Leuven (maatschappelijke zetel: Oude Markt 13, 3000 Leuven). De KU Leuven eerbiedigt de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de verwerking van persoonsgegevens en de wet van 11 december 1998 tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van de gegevens. Alle verzamelde informatie zal uitsluitend in het kader van de doelstellingen van dit onderzoek gebruikt worden en niet worden doorgegeven aan derden. De verzamelde gegevens worden geregistreerd in één of meerdere bestanden. De KU Leuven is houder van deze bestanden. U kunt steeds inzage vragen van deze data. Indien blijkt dat de informatie onjuist, onvolledig of niet (meer) relevant is, kunt u om de verwijdering ervan vragen.

Omdat we deelgemeenten selecteerden voor de steekproef vragen wij om bij het beantwoorden uit te gaan van de situatie in deelgemeente, tenzij dit anders vermeld is

AANBOD

1. Wordt er in de gebouwen van uw school in deze deelgemeente **op schooldagen** opvang aangeboden aan kinderen van 2,5 tot 12 jaar?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk.

1. Ja, opvang voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar
2. Ja, opvang voor kinderen van 6 tot 12 jaar
3. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 7

2. Indien ja, om welke opvang **op schooldagen** gaat het?

Gelieve deze vraag te beantwoorden voor de twee leeftijdsgroepen.

Omcirkel het cijfer bij het antwoord dat van toepassing is.

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar	Kinderen van 6 tot 12 jaar
a. Opvang voor schooltijd	1	1
b. Zeer vroege opvang (voor 7 uur)	1	1
c. Opvang na schooltijd	1	1
d. Zeer late opvang (na 18 uur)	1	1
e. Opvang onder de middag	1	1
f. Opvang op woensdagnamiddag	1	1
g. Opvang op schoolvrije dagen (bijvoorbeeld snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	1

3. Wie staat (mee) in voor de organisatie van de opvang **op schooldagen** in de gebouwen van uw school in deze deelgemeente?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk.

1. De school zelf
2. De ouderraad
3. De stad/gemeente/OCMW
4. Een kinderopvangvoorziening (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder)
5. Andere (preciseer):

4. Kunnen kleuters in de namiddag **op schooldagen** in de gebouwen van uw school in deze deelgemeente rusten en/of slapen?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk.

1. Ja, in het eigen klaslokaal
2. Ja, in een apart lokaal
3. Neen
9. Niet van toepassing

5. Hoe belangrijk zijn de volgende inkomstenbronnen voor de opvang **op schooldagen** in de gebouwen van uw school in deze deelgemeente?

1=Onbelangrijk, 2=Eerder onbelangrijk, 3=Neutraal, 4=Eerder belangrijk, 5=Zeer belangrijk, 88=Weet niet

	Onbelangrijk	Eerder onbelangrijk	Neutraal	Eerder belangrijk	Zeer belangrijk	Weet niet
a. Eigen inbreng van de school (schoolbudget, fondsenwerving, ...)	1	2	3	4	5	88
b. Ouderbijdragen	1	2	3	4	5	88
c. Subsidies stad/gemeente/OCMW	1	2	3	4	5	88
d. Andere inkomstenbronnen	1	2	3	4	5	88

6. Hoe evalueert u, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de volgende kwaliteitsaspecten van de opvang **op schooldagen** in de gebouwen van uw school in deze deelgemeente?
Als er geen aanbod is voor een leeftijdsgroep kunt u de betreffende vakjes openlaten.
1=Onvoldoende, 2=Eerder onvoldoende, 3=Neutraal, 4=Eerder goed, 5=Zeer goed

	Onvoldoende	Eerder onvoldoende	Neutraal	Eerder goed	Zeer goed
Kinderen van 2,5 tot 6 jaar					
a. Het aantal kinderen per begeleider	1	2	3	4	5
b. De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	1	2	3	4	5
c. De opleiding van de begeleiders	1	2	3	4	5
d. De inrichting van de lokalen	1	2	3	4	5
e. De veiligheid	1	2	3	4	5
f. Het spelmateriaal dat kinderen kunnen gebruiken	1	2	3	4	5
g. De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
h. De kwaliteit van de buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
i. De kwaliteit van de binnenspeelruimte	1	2	3	4	5
j. De mogelijkheid om tot rust te komen	1	2	3	4	5
k. De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	1	2	3	4	5
Kinderen van 6 tot 12 jaar					
a. Het aantal kinderen per begeleider	1	2	3	4	5
b. De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	1	2	3	4	5
c. De opleiding van de begeleiders	1	2	3	4	5
d. De inrichting van de lokalen	1	2	3	4	5
e. De veiligheid	1	2	3	4	5
f. Het spelmateriaal dat kinderen kunnen gebruiken	1	2	3	4	5
g. De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
h. De kwaliteit van de buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
i. De kwaliteit van de binnenspeelruimte	1	2	3	4	5
j. De mogelijkheid om tot rust te komen	1	2	3	4	5
k. De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	1	2	3	4	5

7. Wordt er in de gebouwen van uw school in deze deelgemeente **tijdens schoolvakanties** opvang aangeboden aan de kinderen van 2,5 tot 12 jaar?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Ja, opvang voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar
2. Ja, opvang voor kinderen van 6 tot 12 jaar
3. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 12

8. Wie staat (mee) in voor de organisatie van de opvang **tijdens schoolvakanties** in de gebouwen van uw school in deze deelgemeente?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk.

1. De school zelf
2. De ouderraad
3. De stad/gemeente/OCMW
4. Een kinderopvangvoorziening (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder)
5. Andere (preciseer):

9. Kunnen kleuters in de namiddag **tijdens de opvang in schoolvakanties**, in de gebouwen van uw school in deze deelgemeente rusten en/of slapen?

1. Ja, in een apart lokaal
2. Ja, maar niet in een apart lokaal
3. Neen
9. Niet van toepassing

10. Hoe belangrijk zijn de volgende inkomstenbronnen voor de opvang **tijdens schoolvakanties** in de gebouwen van uw school in deze deelgemeente?

1=Onbelangrijk, 2=Eerder onbelangrijk, 3=Neutraal, 4=Eerder belangrijk, 5=Zeer belangrijk, 88=Weet niet

	Onbelangrijk	Eerder onbelangrijk	Neutraal	Eerder belangrijk	Zeer belangrijk	Weet niet
a. Eigen inbreng van de school (schoolbudget, fondsenwerving, ...)	1	2	3	4	5	88
b. Ouderbijdragen	1	2	3	4	5	88
c. Subsidies stad/gemeente/-OCMW	1	2	3	4	5	88
d. Andere inkomstenbronnen	1	2	3	4	5	88

11. Hoe evalueert u, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de volgende kwaliteitsaspecten van de opvang **tijdens schoolvakanties** in de gebouwen van uw school in deze deelgemeente?

Als er geen aanbod is voor een leeftijdsgroep kunt u de betreffende vakjes openlaten.

1=Onvoldoende, 2=Eerder onvoldoende, 3=Neutraal, 4=Eerder goed, 5=Zeer goed

	Onvoldoende	Eerder onvoldoende	Neutraal	Eerder goed	Zeer goed
Kinderen van 2,5 tot 6 jaar					
a. Het aantal kinderen per begeleider	1	2	3	4	5
b. De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	1	2	3	4	5
c. De opleiding van de begeleiders	1	2	3	4	5
d. De inrichting van de lokalen	1	2	3	4	5
e. De veiligheid	1	2	3	4	5
f. Het spelmateriaal dat kinderen kunnen gebruiken	1	2	3	4	5
g. De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
h. De kwaliteit van de buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
i. De kwaliteit van de binnenspeelruimte	1	2	3	4	5
j. De mogelijkheid om tot rust te komen	1	2	3	4	5
k. De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	1	2	3	4	5
Kinderen van 6 tot 12 jaar					
a. Het aantal kinderen per begeleider	1	2	3	4	5
b. De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	1	2	3	4	5
c. De opleiding van de begeleiders	1	2	3	4	5
d. De inrichting van de lokalen	1	2	3	4	5
e. De veiligheid	1	2	3	4	5
f. Het spelmateriaal dat kinderen kunnen gebruiken	1	2	3	4	5
g. De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
h. De kwaliteit van de buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
i. De kwaliteit van de binnenspeelruimte	1	2	3	4	5
j. De mogelijkheid om tot rust te komen	1	2	3	4	5
k. De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	1	2	3	4	5

SAMENWERKING MET ANDERE BASISSCHOLEN

12. Werkt uw school in deze deelgemeente, voor de opvang **op schooldagen** samen met andere *basisscholen* (al of niet gevestigd in deze deelgemeente)?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Ja, met andere basisscholen van het eigen net
2. Ja, met andere basisscholen uit andere netten
3. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 15

13. Indien ja, waaruit bestaat de samenwerking met deze andere basisscholen voor de opvang **op schooldagen**?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

1. Onze school vangt leerlingen op van een of meer andere basisscholen
2. Onze leerlingen worden opgevangen in de andere scho(o)l(en)
3. We werken samen voor het vervoer van de kinderen
4. We organiseren gezamenlijke activiteiten
5. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):
-
-

14. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met deze andere basisscholen voor de opvang **op schooldagen**?

1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. Onze school vangt leerlingen op van een of meer andere basisscholen	1	2	3	4	5	99
b. Onze leerlingen worden opgevangen in de andere scho(o)len	1	2	3	4	5	99
c. We werken samen voor het vervoer van de kinderen	1	2	3	4	5	99
d. We organiseren gezamenlijke activiteiten	1	2	3	4	5	99

15. Werkt uw school in deze deelgemeente, voor de opvang **tijdens schoolvakanties** samen met andere *basisscholen* (al of niet gevestigd in deze deelgemeente)?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk.

1. Ja, met basisscholen van het eigen net
2. Ja, met basisscholen uit andere netten
3. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 18

16. Waaruit bestaat de samenwerking met deze andere basisscholen **tijdens schoolvakanties**?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk

1. Onze school vangt leerlingen op van een of meer andere basisscholen
2. Onze leerlingen worden opgevangen in de andere basisscho(o)l(en)
3. We werken samen voor het vervoer van de kinderen
4. We organiseren gezamenlijke activiteiten
5. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):
-
-

17. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met deze andere basisscholen voor de opvang **tijdens schoolvakanties?**
 1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. Onze school vangt leerlingen op van een of meer andere basisscholen	1	2	3	4	5	99
b. Onze leerlingen worden opgevangen in de andere scho(o)len	1	2	3	4	5	99
c. We werken samen voor het vervoer van de kinderen	1	2	3	4	5	99
d. We organiseren gezamenlijke activiteiten	1	2	3	4	5	99

SAMENWERKING MET OPVANGVOORZIENINGEN

18. Werkt uw school in deze deelgemeente, voor de opvang **op schooldagen** samen met opvangvoorziening(en) (al of niet gevestigd in deze deelgemeente) (bijvoorbeeld met een IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder, ...)?

- 1 Ja
 2 Neen → ga onmiddellijk naar vraag 22

19. Indien ja, met *welk type* opvangvoorziening(en) werkt uw school in deze deelgemeente samen voor de opvang **op schooldagen?**

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk.

1. Met één of meerdere onthaalouders
2. Met de zelfstandige buitenschoolse opvang
3. Met de buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf
4. Met initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO)
5. Met erkende of zelfstandige kinderdagverblijven
6. Andere (preciseer):

20. Waaruit bestaat de samenwerking met deze opvangvoorziening(en) **op schooldagen?**

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

1. Onze leerlingen worden voor en na schooltijd opgevangen in een opvangvoorziening
2. We maken afspraken over de openingsuren en -dagen
3. De school zorgt voor de kortdurende opvang en leerlingen die langdurig (langer dan een uur) in de opvang moeten blijven worden opgevangen in een opvangvoorziening
4. Voor de opvang in de school wordt een beroep gedaan op personeel van een opvangvoorziening
5. We werken samen voor het vervoer van de kinderen
6. De school en de opvangvoorziening organiseren gezamenlijke activiteiten
7. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):

21. Hoe tevreden bent u over de samenwerking *met deze opvangvoorziening(en) op schooldagen?*
 1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. Onze leerlingen worden voor en na schooltijd opgevangen in een opvangvoorziening	1	2	3	4	5	99
b. We maken afspraken over de openingsuren en -dagen	1	2	3	4	5	99
c. De school zorgt voor de kortdurende opvang en leerlingen die langdurig (langer dan een uur) in de opvang moeten blijven worden opgevangen in een opvangvoorziening	1	2	3	4	5	99
d. Voor de opvang in de school wordt een beroep gedaan op personeel van een opvangvoorziening	1	2	3	4	5	99
e. We werken samen voor het vervoer van de kinderen	1	2	3	4	5	99
f. De school en de opvangvoorziening organiseren gezamenlijke activiteiten	1	2	3	4	5	99

22. Werkt uw school in deze deelgemeente, voor de opvang **tijdens de schoolvakanties** samen met *opvangvoorzieningen* (al of niet gevestigd in deze deelgemeente) (bijvoorbeeld met een IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder, ...)?

- 1 Ja
 2 Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 26

23. Indien ja, met *welk type* opvangvoorziening(en) werkt uw school in deze deelgemeente samen voor de opvang **tijdens de schoolvakanties?**

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk.

1. Met één of meerdere onthaalouders
2. Met de zelfstandige buitenschoolse opvang
3. Met de buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf
4. Met initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO)
5. Met erkende of zelfstandige kinderdagverblijven
6. Andere (preciseer):

24. Waaruit bestaat de samenwerking met deze opvangvoorziening **tijdens de schoolvakanties?**

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

1. Onze leerlingen worden opgevangen door de opvangvoorziening(en)
 2. De school stelt lokalen ter beschikking van de opvangvoorziening(en)
 3. De school stelt haar buitenruimte ter beschikking van de opvangvoorziening(en)
 4. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):
-
-

25. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met deze opvangvoorziening **tijdens de schoolvakanties**?
 1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. Onze leerlingen worden opgevangen door de opvangvoorziening(en)	1	2	3	4	5	99
b. De school stelt lokalen ter beschikking van de opvangvoorziening(en)	1	2	3	4	5	99
c. De school stelt haar buitenruimte ter beschikking van de opvangvoorziening(en)	1	2	3	4	5	99

SAMENWERKING MET VRIJETIJDINITIATIEVEN

26. Werkt uw school in deze deelgemeente, voor de opvang **op schooldagen** samen met *vrijetijdsinitiatieven* (al of niet gevestigd in deze deelgemeente) voor kinderen tussen 2,5 en 12 jaar?
Onder vrijetijdsinitiatieven verstaan we verenigingen/diensten/initiatieven met een aanbod van vrijetijdsactiviteiten voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar. Dit kunnen sportclubs zijn, initiatieven met een aanbod aan sociaal-culturele activiteiten (tekenen, toneel, muziek, ...), jeugdwerking ... Ook de speelpleinwerking wordt hieronder gerekend.
- 1 Ja
 2 Neen → ga onmiddellijk naar vraag 29

27. Waaruit bestaat de samenwerking met deze *vrijetijdsinitiatieven op schooldagen*?
Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- De school stelt haar lokalen ter beschikking na schooltijd voor vrijetijdsactiviteiten
 - De school stelt haar buitenspeelruimte ter beschikking na schooltijd voor vrijetijdsactiviteiten
 - School en vrijetijdsinitiatieven bieden leerlingen samen een kwaliteitsvol aanbod aan
 - We brengen onze leerlingen naar de vrijetijdsactiviteiten in de omgeving
 - Andere samenwerkingsvorm (preciseer):
-

28. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met deze vrijetijdsinitiatieven **op schooldagen**?
 1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. De school stelt haar lokalen ter beschikking na schooltijd voor vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	99
b. De school stelt haar buitenspeelruimte ter beschikking na schooltijd voor vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	99
c. School en vrijetijdsinitiatieven bieden leerlingen samen een kwaliteitsvol aanbod aan	1	2	3	4	5	99
d. We brengen onze leerlingen naar de vrijetijdsactiviteiten in de omgeving	1	2	3	4	5	99

29. Werkt uw school in deze deelgemeente, voor de opvang **tijdens de schoolvakanties** samen met *vrijetijdsinitiatieven* (al of niet gevestigd in deze deelgemeente) voor kinderen tussen 2,5 en 12 jaar?

- 1 Ja
 2 Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 32

30. Waaruit bestaat de samenwerking met deze vrijetijdsinitiatieven **tijdens schoolvakanties**?
 Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

1. De school stelt haar lokalen ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten
 2. De school stelt haar buitenspeelruimte ter beschikking voor vrijetijdsinitiatieven
 3. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):
-

31. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met deze vrijetijdsinitiatieven **tijdens schoolvakanties**?

1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. De school stelt haar lokalen ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	99
b. De school stelt haar buitenspeelruimte ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	99

SAMENWERKING MET DE STAD/GEMEENTE/OCMW

32. Werkt uw school in deze deelgemeente, samen met de stad/gemeente/OCMW?

1. Ja
2. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 35

33. Waaruit bestaat de samenwerking met de stad/gemeente/OCMW?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

De stad/gemeente/OCMW:

1. maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website
2. staat in voor het vervoer van de kinderen
3. biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)
4. biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)
5. zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang
6. zet personeel in voor het begeleiden van de opvang
7. organiseert vorming voor begeleiders
8. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):
-
-

34. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met de stad/gemeente/OCMW?

1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

De stad/gemeente/OCMW:	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website	1	2	3	4	5	99
b. staat in voor het vervoer van de kinderen	1	2	3	4	5	99
c. biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)	1	2	3	4	5	99
d. biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)	1	2	3	4	5	99
e. zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang	1	2	3	4	5	99
f. zet personeel in voor het begeleiden van de opvang	1	2	3	4	5	99
g. organiseert vorming voor begeleiders	1	2	3	4	5	99

35. Neemt uw school deel aan het Lokale Overleg Kinderopvang (LOK) in uw stad/gemeente?

1. Ja
2. Neen

36. Neemt uw school deel aan het *algemeen gemeentelijk overleg* in verband met jeugd, cultuur, sport, ... (d.i. niet specifiek rond kinderopvang)?

1. Ja
2. Neen

BEKENDHEID AANBOD

37. In welke mate kent u het opvangaanbod voor schoolgaande kinderen van andere actoren *in deze deelgemeente?*

1. Weinig of niet
2. Eerder weinig
3. Neutraal
4. Nogal goed
5. Heel goed

38. In welke mate kent u het aanbod van vrijetijdsactiviteiten voor schoolgaande kinderen *in deze deelgemeente?*

1. Weinig of niet
2. Eerder weinig
3. Neutraal
4. Nogal goed
5. Heel goed

KNELPUNTEN IN VERBAND MET HET AANBOD IN HET ALGEMEEN IN DE DEELGEMEENTE

39. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **opvang-aanbod op schooldagen** in deze deelgemeente?
 1=Heel klein, 2=klein, 3=eerder klein, 4=neutraal, 5=eerder groot, 6=groot, 7=heel groot, 99=Weet niet

Opvangaanbod op schooldagen	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer opvang op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang buiten de school op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
g. opvang met langere openingsuren na schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. opvang met vroegere openingsuren vóór schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
i. opvang op schoolvrije dagen (snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	2	3	4	5	6	7	99
j. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
k. opvang dichterbij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
l. goedkopere opvang in de school	1	2	3	4	5	6	7	99
m. goedkopere opvang buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
n. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer opvang op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang buiten de school op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
g. opvang met langere openingsuren na schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. opvang met vroegere openingsuren vóór schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
i. opvang op schoolvrije dagen (snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	2	3	4	5	6	7	99
j. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
Opvangaanbod op schooldagen	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
k. opvang dichterbij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
l. goedkopere opvang in de school	1	2	3	4	5	6	7	99
m. goedkopere opvang buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
n. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

40. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **vrijtijdsaanbod op schooldagen** in deze deelgemeente?

1=Heel klein, 2=klein, 3=eerder klein, 4=neutraal, 5=eerder groot, 6=groot, 7=heel groot, 99=Weet niet

Vrijtijdsaanbod op schooldagen	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer vrijtijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod in of dicht bij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een op de schooluren afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
i. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
j. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod op schooldagen	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer vrijtijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod in of dicht bij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een op de schooluren afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
i. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
j. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod op schooldagen	1	2	3	4	5	6	7	99

41. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **opvangaanbod tijdens de schoolvakanties** in deze deelgemeente?
 1=Heel klein, 2=klein, 3=eerder klein, 4=neutraal, 5=eerder groot, 6=groot, 7=heel groot, 99=Weet niet

Opvangaanbod tijdens schoolvakanties	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer plaatsen in de opvangvoorzieningen (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang waarvoor ouders <i>niet</i> vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten (bijvoorbeeld sportkamp, speelplein, ...)	1	2	3	4	5	6	7	99
g. goedkopere opvang	1	2	3	4	5	6	7	99
h. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer plaatsen in de opvangvoorziening (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang waarvoor ouders <i>niet</i> vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten (bijvoorbeeld sportkamp, speelplein, ...)	1	2	3	4	5	6	7	99
g. goedkopere opvang	1	2	3	4	5	6	7	99
h. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

42. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties** in deze deelgemeente?

1=Heel klein, 2=klein, 3=eerder klein, 4=neutraal, 5=eerder groot, 6=groot, 7=heel groot, 99=Weet niet

Vrijtijdsaanbod tijdens schoolvakanties	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
b. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod waarvoor men <i>niet</i> vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een vrijtijdsaanbod met langere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod met vroegere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een vrijtijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
i. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	1	2	3	4	5	6	7	99
j. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
b. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod waarvoor men <i>niet</i> vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een vrijtijdsaanbod met langere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod met vroegere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een vrijtijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
i. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	1	2	3	4	5	6	7	99
j. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

KNELPUNTEN IN DE SAMENWERKING IN DE DEELGEMEENTE

43. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan de volgende vormen van samenwerking tussen de basisscholen, de opvangvoorzieningen en/of het vrijetijdsaanbod in deze deelgemeente?

1=Heel klein, 2=klein, 3=eerder klein, 4=neutraal, 5=eerder groot, 6=groot, 7=heel groot, 99=Weet niet

	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorzieningen (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
c. vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
d. overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorzieningen (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
c. vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
d. overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	1	2	3	4	5	6	7	99

44. In welke mate vormen, in deze deelgemeente, de volgende factoren een hinderpaal voor een optimale samenwerking tussen basisscholen, opvangvoorzieningen en/of vrijetijdsorganisaties?

1=Helemaal niet, 2=Eerder weinig, 3=Neutraal, 4=Eerder wel, 5=Heel veel, 88=Niet van toepassing, 99=Weet niet

<i>De scholen, de opvangvoorzieningen en de vrijetijdsinitiatieven:</i>	Helemaal niet	Eerder weinig	Neutraal	Eerder wel	Heel veel	Niet van toepassing	Weet niet
a. kennen elkaar niet of te weinig	1	2	3	4	5	88	99
b. kennen elkaars aanbod niet of te weinig	1	2	3	4	5	88	99
c. hebben verschillende openingsuren	1	2	3	4	5	88	99
d. hebben verschillende werkingsmodaliteiten	1	2	3	4	5	88	99
e. hebben verschillende belangen, visies, ...	1	2	3	4	5	88	99
f. richten zich tot andere kinderen/andere gezinnen	1	2	3	4	5	88	99
g. verschillen te sterk qua kostprijs voor de ouders	1	2	3	4	5	88	99
h. er is geen vraag bij de ouders naar samenwerking tussen school, opvangaanbod en vrijetijdsinitiatief	1	2	3	4	5	88	99

UW MENING OVER MOGELIJKE OPTIES IN VERBAND MET DE TOEKOMSTIGE ORGANISATIE VAN OPVANG EN VRIJE TIJD VOOR SCHOOLGAANDE KINDEREN

45. In welke mate gaat u in het algemeen akkoord met de hierna volgende stellingen?
 1=Helemaal niet akkoord, 2=Niet akkoord, 3=Eerder niet akkoord, 4=Neutraal, 5=Eerder akkoord, 6=Akkoord, 7=Helemaal akkoord, 99=Weet niet

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord	Weet niet
a. De opvang van kleuters vraagt een andere aanpak dan de opvang van lagere schoolkinderen.	1	2	3	4	5	6	7	99
b. Kleuters mogen samen met lagere schoolkinderen, in dezelfde lokalen, worden opgevangen.	1	2	3	4	5	6	7	99
c. Schoolgaande kleuters die nog behoefte hebben aan een <i>middag-dutje</i> moeten dat kunnen doen in school in een apart lokaal i.p.v. in een opvangvoorziening.	1	2	3	4	5	6	7	99
d. <i>Kleuters</i> moeten <i>vóór schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening (IBO, zelfstandige buitenschoolse opvang, buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf, onthaalouder) i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
e. <i>Kleuters</i> moeten <i>na schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
f. <i>Kleuters</i> zouden na schooltijd beter deelnemen aan <i>vrijetijdsactiviteiten</i> i.p.v. opgevangen te worden in de school of in opvangvoorzieningen.	1	2	3	4	5	6	7	99
g. <i>Tijdens schoolvakanties</i> horen kleuters <i>thuis</i> in een opvangvoorziening.	1	2	3	4	5	6	7	99
h. <i>Tijdens de schoolvakanties</i> horen kleuters thuis op een speelplein of vakantiecamp.	1	2	3	4	5	6	7	99
i. <i>Lagere schoolkinderen</i> moeten <i>vóór schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
j. <i>Lagere schoolkinderen</i> moeten <i>na schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
k. <i>Lagere schoolkinderen</i> zouden na schooltijd beter deelnemen aan <i>vrijetijdsactiviteiten</i> i.p.v. opgevangen te worden in school of opvangvoorzieningen.	1	2	3	4	5	6	7	99
l. Opvangvoorzieningen moeten al onmiddellijk na schooltijd opvang aanbieden, ook voor kinderen die gedurende korte tijd (bv. 1 uur tot 1,5 uur na schooltijd) <i>opvang</i> nodig hebben.	1	2	3	4	5	6	7	99
m. <i>Opvangvoorzieningen</i> moeten uitsluitend opvang aanbieden voor kinderen die langer dan 1,5 uur na schooltijd opvang nodig hebben.	1	2	3	4	5	6	7	99

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord	Weet niet
n. Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten <i>samenwerken</i> met het <i>vrijetijdsaanbod</i> om <i>kleuters</i> een activiteiten aanbod aan te bieden na schooltijd op weekdays.	1	2	3	4	5	6	7	99
o. Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten <i>samenwerken</i> met het <i>vrijetijdsaanbod</i> om <i>lagere schoolkinderen</i> een activiteiten aanbod aan te bieden na schooltijd op weekdays.	1	2	3	4	5	6	7	99
p. Opvangvoorzieningen moeten schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren.	1	2	3	4	5	6	7	99
q. Basisscholen moeten schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren.	1	2	3	4	5	6	7	99
r. De gemeente moet schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren.	1	2	3	4	5	6	7	99
s. Het is niet aan de school, de opvangvoorziening of de gemeente om ervoor te zorgen dat schoolgaande kinderen kunnen deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten, ouders moeten daar zelf voor zorgen.	1	2	3	4	5	6	7	99
t. De <i>gemeente</i> moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties <i>aanzetten/stimuleren</i> tot samenwerking.	1	2	3	4	5	6	7	99
u. De <i>gemeente</i> moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties <i>verplichten</i> om samen te werken.	1	2	3	4	5	6	7	99

46. Wat is uw functie binnen de school?

1. Ik ben schooldirecteur (directrice)

2. Ik ben (preciseer):

47. Als u nog bijkomende opmerkingen of toevoegingen hebt over het onderwerp van deze vragenlijst kunt u deze hier neerschrijven.

.....
.....
.....
.....

Hartelijk dank voor uw medewerking

b1.4 Vragenlijst opvangvoorzieningen

Vragenlijst

Waar naartoe met de opvang en vrije tijd van kleuters en lagereschoolkinderen in Vlaanderen?

Onderzoek in opdracht van Kind en Gezin naar de visie en noden van lokale actoren: de opvangvoorzieningen

Contactpersoon: Georges Hedeboom, Annelies De Coninck

Periode: mei 2012

Kredietnummer: ZL730746

KU Leuven
HIVA - Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving
Parkstraat 47 - bus 5300
BE-3000 Leuven
☎ +32 16 323333
www.hiva.be

Toelichting bij de schriftelijke vragenlijst

Hoe de vragenlijst invullen?

Het invullen van deze vragenlijst is vrij eenvoudig, en neemt, afhankelijk van de situatie, 15 à 30 minuten in beslag. Instructies die bedoeld zijn om u te helpen deze vragenlijst in te vullen, zijn schuin gedrukt.

Bij de meeste vragen dient u **het cijfer te omcirkelen** bij het antwoord van uw keuze. Tenzij anders aangegeven, kunt u slechts één antwoord geven.

Indien u een bepaalde vraag kunt overslaan, wordt dit aangeduid met '☞' ga naar vraag xx' na het antwoord van uw keuze.

We zijn geïnteresseerd in uw persoonlijke mening. Er bestaan dus geen 'goede' of 'foute' antwoorden. Probeer daarom alle vragen te beantwoorden (tenzij anders aangegeven in de instructies).

Als u twijfelt over het juiste antwoord op de vraag, vul dan het antwoord in dat het dichtst in de buurt komt van wat u denkt.

Indien u nog vragen hebt

Indien u nog vragen hebt over de inhoud van het onderzoek of met betrekking tot de vragenlijst, kunt u contact opnemen met Annelies De Coninck, wetenschappelijk medewerker aan het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving, op het telefoonnummer 016/32 04 54 (tijdens de kantooruren) of via e-mail annelies.deconinck@hiva.kuleuven.be of Georges Hedebouw, onderzoeksleider, op het telefoonnummer 016/32 31 86 (op maandag, woensdag en vrijdag tijdens de kantooruren) of via e-mail georges.hedebouw@hiva.kuleuven.be.

Hebt u nog vragen in verband met de dataverzameling, dan kan u contact opnemen met Kristel Michiels, op het telefoonnummer 016/32 31 41 of via e-mail kristel.michiels@hiva.kuleuven.be.

Hoe de vragenlijst terugzenden?

U kan de ingevulde vragenlijst aan ons terugbezorgen door gebruik te maken van bijgevoegde enveloppe met antwoordnummer. U moet de vragenlijst dan wel in twee plooiën. Een postzegel kleven hoeft niet.

Alvast hartelijk dank voor uw medewerking!

Privacywetgeving

Persoonlijk identificeerbare gegevens worden verwerkt door het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving (HIVA), een onderzoeksinstelling verbonden aan de KU Leuven (maatschappelijke zetel: Oude Markt 13, 3000 Leuven). De KU Leuven eerbiedigt de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de verwerking van persoonsgegevens en de wet van 11 december 1998 tot omzetting van de richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrij verkeer van de gegevens. Alle verzamelde informatie zal uitsluitend in het kader van de doelstellingen van dit onderzoek gebruikt worden en niet worden doorgegeven aan derden. De verzamelde gegevens worden geregistreerd in één of meerdere bestanden. De KU Leuven is houder van deze bestanden. U kunt steeds inzage vragen van deze data. Indien blijkt dat de informatie onjuist, onvolledig of niet (meer) relevant is, kunt u om de verwijdering ervan vragen.

Omdat we deelgemeenten selecteerden voor de steekproef vragen wij om bij het beantwoorden uit te gaan van de situatie in deelgemeente, tenzij dit anders vermeld is

KNELPUNTEN EIGEN AANBOD

1. Welke opvang wordt er aangeboden in de vestigingsplaats van uw voorziening in deze deelgemeente?

Gelieve deze vraag te beantwoorden voor de twee leeftijdsgroepen.

Omcirkel het cijfer bij het antwoord dat van toepassing is.

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar	Kinderen van 6 tot 12 jaar
a. Opvang voor schooltijd	1	1
b. Zeer vroege opvang (voor 7 uur)	1	1
c. Opvang na schooltijd	1	1
d. Zeer late opvang (na 18 uur)	1	1
e. Opvang onder de middag	1	1
f. Opvang op woensdagnamiddag	1	1
g. Opvang op schoolvrije dagen (bijvoorbeeld snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	1
h. Opvang tijdens schoolvakanties	1	1

2. Is het aanbod van de vestigingsplaats van uw voorziening in deze deelgemeente toereikend voor alle kinderen (voor wie het bedoeld is) die het wensen?

1. Ja ☞ ga onmiddellijk naar vraag 4

2. Neen

3. Voor welke opvangmomenten en welke leeftijdsgroepen is de opvang ontoereikend?

Gelieve deze vraag te beantwoorden voor de twee leeftijdsgroepen

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar	Kinderen van 6 tot 12 jaar
a. Opvang voor schooltijd	1	1
b. Zeer vroege opvang (voor 7 uur)	1	1
c. Opvang na schooltijd	1	1
d. Zeer late opvang (na 18 uur)	1	1
e. Opvang onder de middag	1	1
f. Opvang op woensdagnamiddag	1	1
g. Opvang op schoolvrije dagen (bijvoorbeeld snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	1
h. Opvang tijdens schoolvakanties	1	1

4. Hoe evalueert u de kwaliteit van de opvang in de vestigingsplaats van uw voorziening in deze deelgemeente voor de volgende aspecten (afzonderlijk voor de twee leeftijdsgroepen)?
Als er geen aanbod is voor een leeftijdsgroep kunt u de betreffende vakjes openlaten
1=Onvoldoende, 2=Eerder onvoldoende, 3=Neutraal, 4=Eerder goed, 5=Zeer goed

	Onvoldoende	Eerder onvoldoende	Neutraal	Eerder goed	Zeer goed
Kinderen van 2,5 tot 6 jaar					
a. Het aantal kinderen per begeleider	1	2	3	4	5
b. De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	1	2	3	4	5
c. De opleiding van de begeleiders	1	2	3	4	5
d. De inrichting van de lokalen	1	2	3	4	5
e. De veiligheid	1	2	3	4	5
f. Het spelmateriaal dat kinderen kunnen gebruiken	1	2	3	4	5
g. De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
h. De kwaliteit van de buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
i. De kwaliteit van de binnenspeelruimte	1	2	3	4	5
j. De mogelijkheid om tot rust te komen	1	2	3	4	5
k. De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	1	2	3	4	5
Kinderen van 6 tot 12 jaar					
a. Het aantal kinderen per begeleider	1	2	3	4	5
b. De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	1	2	3	4	5
c. De opleiding van de begeleiders	1	2	3	4	5
d. De inrichting van de lokalen	1	2	3	4	5
e. De veiligheid	1	2	3	4	5
f. Het spelmateriaal dat kinderen kunnen gebruiken	1	2	3	4	5
g. De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
h. De kwaliteit van de buitenspeelruimte	1	2	3	4	5
i. De kwaliteit van de binnenspeelruimte	1	2	3	4	5
j. De mogelijkheid om tot rust te komen	1	2	3	4	5
k. De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	1	2	3	4	5

SAMENWERKING MET SCHOLEN

5. Werkt de vestigingsplaats van uw voorziening in deze deelgemeente samen met *basisscholen* (al of niet gevestigd in deze deelgemeente)?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Ja, met één of meerdere basisscholen in de deelgemeente
2. Ja, met één of meerdere andere basisscholen
3. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 8

6. Waaruit bestaat de samenwerking met deze basisscholen?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. Wij doen de opvang vóór schooltijd
2. Wij doen de opvang na schooltijd
3. Wij doen de opvang tijdens de schoolvakanties
4. Wij doen de langdurige opvang (langer dan 1 uur) en de school zorgt voor kortdurende opvang na de schooltijd
5. We werken samen voor het vervoer van de kinderen
6. We organiseren gezamenlijke activiteiten
7. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):
-
-

7. Hoe tevreden bent u over die samenwerking met deze *basisscholen*?

1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. Wij doen de opvang vóór schooltijd	1	2	3	4	5	99
b. Wij doen de opvang na schooltijd	1	2	3	4	5	99
c. Wij doen de opvang tijdens de schoolvakanties	1	2	3	4	5	99
d. Wij doen de langdurige opvang (langer dan 1 uur) en de school zorgt voor kortdurende opvang na de schooltijd	1	2	3	4	5	99
e. We werken samen voor het vervoer van de kinderen	1	2	3	4	5	99
f. We organiseren gezamenlijke activiteiten	1	2	3	4	5	99

SAMENWERKING MET ANDERE OPVANGVOORZIENINGEN

8. Werkt de vestigingsplaats in deze deelgemeente samen met andere *opvangvoorziening(en)* (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder, ...) (al of niet gevestigd in deze deelgemeente)?

1. Ja
2. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 12

9. Met welk ander *type opvangvoorzieningen* werkt u samen?
Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk
1. Met één of meerdere onthaalouders
 2. Met de (andere) zelfstandige buitenschoolse opvang
 3. Met de (andere) buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf
 4. Met (andere) initiatieven voor buitenschoolse opvang (IBO)
 5. Met erkende of zelfstandige kinderdagverblijven
 6. Andere (preciseer):

10. Waaruit bestaat de samenwerking met deze andere *opvangvoorzieningen*?
Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk
1. Onze kinderen worden soms in een andere opvangvoorziening opgevangen
 2. Voor de opvang wordt personeel van een andere opvangvoorziening ingeschakeld
 3. We werken samen voor het vervoer van de kinderen
 4. We organiseren gezamenlijke activiteiten
 5. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):
-
-

11. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met deze andere opvangvoorzieningen?
1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. Onze kinderen worden soms in een andere opvangvoorziening opgevangen	1	2	3	4	5	99
b. Voor de opvang wordt personeel van een andere opvangvoorziening ingeschakeld	1	2	3	4	5	99
c. We werken samen voor het vervoer van de kinderen	1	2	3	4	5	99
d. We organiseren gezamenlijke activiteiten	1	2	3	4	5	99

SAMENWERKING MET VRIJETIJDINITIATIEVEN

12. Werkt de vestigingsplaats van uw voorziening in deze deelgemeente *op schooldagen* samen met *vrijtijdsinitiatieven* (al of niet gevestigd in deze deelgemeente) voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar?
Onder vrijtijdsinitiatieven verstaan we verenigingen/diensten/initiatieven met een aanbod van vrijetijdsactiviteiten voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar. Dit kunnen sportclubs zijn, initiatieven met een aanbod aan sociaalculturele activiteiten (tekenen, toneel, muziek, ...), jeugdwerking, ... Ook de speelpleinwerking wordt hieronder gerekend.
1. Ja
 2. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 15

13. Waaruit bestaat de samenwerking met deze vrijetijdsinitiatieven op schooldagen?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar lokalen ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten
2. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar buitenruimte ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten
3. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente en de vrijetijdsinitiatieven bieden kinderen samen een kwaliteitsvol aanbod aan
4. We brengen onze kinderen naar de vrijetijdsactiviteiten in de omgeving
5. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):

14. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met deze vrijetijdsinitiatieven op schooldagen?

1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar lokalen ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	99
b. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar buitenruimte ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	99
c. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente en de vrijetijdsinitiatieven bieden kinderen samen een kwaliteitsvol aanbod aan	1	2	3	4	5	99
d. We brengen onze kinderen naar de vrijetijdsactiviteiten in de omgeving	1	2	3	4	5	99

15. Werkt de vestigingsplaats van uw voorziening in deze deelgemeente voor de opvang *tijdens de schoolvakanties* samen met *vrijetijdsinitiatieven* (al of niet gevestigd in deze deelgemeente) voor kinderen van 2,5 tot 12 jaar?

1. Ja
2. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 18

16. Waaruit bestaat de samenwerking met deze *vrijetijdsinitiatieven* tijdens *schoolvakanties*?

Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

1. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar lokalen ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten tijdens schoolvakanties
2. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar buitenspeelruimte ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten tijdens schoolvakanties
3. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente zorgt voor opvang voor en/of na de vrijetijdsactiviteiten
4. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):

17. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met deze vrijetijdsinitiatieven tijdens schoolvakanties?
 1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar lokalen ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten tijdens schoolvakanties	1	2	3	4	5	99
b. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente stelt haar buitenspeelruimte ter beschikking voor vrijetijdsactiviteiten tijdens schoolvakanties	1	2	3	4	5	99
c. De vestigingsplaats van de voorziening in deze deelgemeente zorgt voor opvang voor en/of na de vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	99

SAMENWERKING MET DE STAD/GEMEENTE/OCMW

18. Werkt de vestigingsplaats van uw voorziening in deze deelgemeente voor de opvang op schooldagen samen met de stad/gemeente/OCMW?

1. Ja
2. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 21

19. Waaruit bestaat de samenwerking met de stad/gemeente/OCMW op schooldagen?
 Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

De stad/gemeente/OCMW:

1. is organiserend bestuur van de voorziening
2. maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website
3. staat in voor het vervoer van de kinderen
4. biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)
5. biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)
6. zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang
7. zet personeel in voor het begeleiden van de opvang
8. organiseert vorming voor begeleiders
9. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):
-
-

20. Hoe tevreden bent u over de samenwerking met de stad/gemeente/OCMW voor de opvang op schooldagen?
 1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

De stad/gemeente/OCMW:	Tevredenheid samenwerking					Niet van toepassing
	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	
a. maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website	1	2	3	4	5	99
b. staat in voor het vervoer van de kinderen	1	2	3	4	5	99
c. biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)	1	2	3	4	5	99
d. biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)	1	2	3	4	5	99
e. zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang	1	2	3	4	5	99
f. zet personeel in voor het begeleiden van de opvang	1	2	3	4	5	99
g. organiseert vorming voor begeleiders	1	2	3	4	5	99

21. Werkt de vestigingsplaats van uw voorziening in deze deelgemeente voor de opvang tijdens schoolvakanties samen met de stad/gemeente/OCMW?

1. Ja
2. Neen ☞ ga onmiddellijk naar vraag 24

22. Waaruit bestaat deze samenwerking met de stad/gemeente/OCMW tijdens schoolvakanties? Meerdere antwoorden zijn hier mogelijk

De stad/gemeente/OCMW:

1. is organiserend bestuur van de voorziening
2. maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website
3. staat in voor het vervoer van de kinderen
4. biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)
5. biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)
6. zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang
7. zet personeel in voor het begeleiden van de opvang
8. organiseert vorming voor begeleiders
9. Andere samenwerkingsvorm (preciseer):
-
-

23. Hoe tevreden bent u over deze samenwerking *met de stad/ gemeente/OCMW* voor de opvang *tijdens schoolvakanties*?
 1=Helemaal niet tevreden, 2=Eerder ontevreden, 3=Neutraal, 4=Eerder tevreden, 5=Heel tevreden, 99=Niet van toepassing

De stad/gemeente/OCMW:	Helemaal niet tevreden	Eerder ontevreden	Neutraal	Eerder tevreden	Heel tevreden	Niet van toepassing
a. maakt het aanbod bekend via gemeentebrochures en/of website	1	2	3	4	5	99
b. staat in voor het vervoer van de kinderen	1	2	3	4	5	99
c. biedt materiële ondersteuning (ter beschikking stellen van lokalen)	1	2	3	4	5	99
d. biedt logistieke ondersteuning (bv. verzorgen van de administratie)	1	2	3	4	5	99
e. zet personeel in voor organisatie en coördinatie van de opvang	1	2	3	4	5	99
f. zet personeel in voor het begeleiden van de opvang	1	2	3	4	5	99
g. organiseert vorming voor begeleiders	1	2	3	4	5	99

24. Neemt uw voorziening (ongeacht de vestigingsplaats) deel aan het Lokale Overleg Kinderopvang (LOK) in uw stad/gemeente?
1. Ja
 2. Neen
25. Neemt uw voorziening (ongeacht de vestigingsplaats) deel aan *algemeen gemeentelijk overleg* in verband met jeugd, cultuur, sport, ... (d.i. niet specifiek rond kinderopvang)?
1. Ja
 2. Neen

BEKENDHEID AANBOD

26. In welke mate kent u het opvang aanbod buiten de schooltijd (d.i. op schooldagen of tijdens schoolvakanties) van andere actoren *in deze deelgemeente*?
1. Weinig of niet
 2. Eerder weinig
 3. Neutraal
 4. Nogal goed
 5. Heel goed
27. In welke mate kent u het aanbod van vrijetijdsactiviteiten voor schoolgaande kinderen *in deze deelgemeente*?
1. Weinig of niet
 2. Eerder weinig
 3. Neutraal
 4. Nogal goed
 5. Heel goed

KNELPUNTEN IN VERBAND MET HET AANBOD IN HET ALGEMEEN IN DEZE DEELGEMEENTE

28. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **opvang-aanbod op schooldagen** in deze deelgemeente?
 1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

Opvangaanbod op schooldagen	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer opvang op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang buiten de school op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
g. opvang met langere openingsuren na schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. opvang met vroegere openingsuren vóór schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
i. opvang op schoolvrije dagen (snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	2	3	4	5	6	7	99
j. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
k. opvang dichterbij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
l. goedkopere opvang in de school	1	2	3	4	5	6	7	99
m. goedkopere opvang buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
n. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer opvang op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang buiten de school op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
g. opvang met langere openingsuren na schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. opvang met vroegere openingsuren vóór schooltijd	1	2	3	4	5	6	7	99
i. opvang op schoolvrije dagen (snipperdagen, pedagogische studiedagen)	1	2	3	4	5	6	7	99
j. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
k. opvang dichterbij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
l. goedkopere opvang in de school	1	2	3	4	5	6	7	99
m. goedkopere opvang buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
n. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

29. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **vrijtijdsaanbod op schooldagen** in deze deelgemeente?

1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

Vrijtijdsaanbod op schooldagen	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer vrijtijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod in of dicht bij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een op de schooluren afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
i. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
j. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod op schooldagen	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod op woensdagnamiddag	1	2	3	4	5	6	7	99
b. meer vrijtijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod in of dicht bij de school	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod buiten de school	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een op de schooluren afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
i. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
j. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod op schooldagen	1	2	3	4	5	6	7	99

30. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **opvangaanbod tijdens de schoolvakanties** in deze deelgemeente?
 1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

Opvangaanbod tijdens schoolvakanties	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer plaatsen in de opvangvoorzieningen (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang waarvoor ouders <i>niet</i> vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten (bijvoorbeeld sportkamp, speelplein, ...)	1	2	3	4	5	6	7	99
g. goedkopere opvang	1	2	3	4	5	6	7	99
h. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer plaatsen in de opvangvoorziening (IBO, kinderdagverblijf, onthaalouder)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
c. opvang waarvoor ouders <i>niet</i> vooraf moeten inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
e. opvang van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
f. opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten (bijvoorbeeld sportkamp, speelplein, ...)	1	2	3	4	5	6	7	99
g. goedkopere opvang	1	2	3	4	5	6	7	99
h. meer informatie over het bestaande opvangaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

31. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan het volgende **vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties** in deze deelgemeente?

1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

Vrijtijdsaanbod tijdens schoolvakanties	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
b. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod waarvoor men <i>niet</i> vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een vrijtijdsaanbod met langere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod met vroegere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een vrijtijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
i. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	1	2	3	4	5	6	7	99
j. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. meer vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
b. een meer divers vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99
c. een vrijtijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
d. een vrijtijdsaanbod waarvoor men <i>niet</i> vooraf moet inschrijven	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een vrijtijdsaanbod met langere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
f. een vrijtijdsaanbod met vroegere openingsuren	1	2	3	4	5	6	7	99
g. een vrijtijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	1	2	3	4	5	6	7	99
h. een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	1	2	3	4	5	6	7	99
i. meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	1	2	3	4	5	6	7	99
j. een goedkoper vrijtijdsaanbod	1	2	3	4	5	6	7	99

KNELPUNTEN IN DE SAMENWERKING IN DEZE DEELGEMEENTE

32. Hoe groot is, rekening houdend met de leeftijdsgroep, de nood aan de volgende vormen van samenwerking tussen de basisscholen, de opvangvoorzieningen en/of -het vrijetijdsaanbod in deze deelgemeente?

1=Heel klein, 2=Klein, 3=Eerder klein, 4=Neutraal, 5=Eerder groot, 6=Groot, 7=Heel groot, 99=Weet niet

	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot	Weet niet
Voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorzieningen (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
c. vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
d. overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	1	2	3	4	5	6	7	99
Voor kinderen van 6 tot 12 jaar								
<i>In deze deelgemeente is de nood aan:</i>								
a. vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorzieningen (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
b. vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
c. vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	1	2	3	4	5	6	7	99
d. overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten	1	2	3	4	5	6	7	99
e. een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	1	2	3	4	5	6	7	99

33. In welke mate vormen, in deze deelgemeente, de volgende factoren een hinderpaal voor een optimale samenwerking tussen basisscholen, opvangvoorzieningen en/of vrijetijdsorganisaties?

1=Helemaal niet, 2=Eerder weinig, 3=Neutraal, 4=Eerder wel, 5=Heel veel, 88=Niet van toepassing, 99=Weet niet

<i>De scholen, de opvangvoorzieningen en de vrijetijdsinitiatieven:</i>	Helemaal niet	Eerder weinig	Neutraal	Eerder wel	Heel veel	Niet van toepassing	Weet niet
a. kennen elkaar niet of te weinig	1	2	3	4	5	88	99
b. kennen elkaars aanbod niet of te weinig	1	2	3	4	5	88	99
c. hebben verschillende openingsuren	1	2	3	4	5	88	99
d. hebben verschillende werkingsmodaliteiten	1	2	3	4	5	88	99
e. hebben verschillende belangen, visies, ...	1	2	3	4	5	88	99
f. richten zich tot andere kinderen/andere gezinnen	1	2	3	4	5	88	99
g. verschillen te sterk qua kostprijs voor de ouders	1	2	3	4	5	88	99
h. er is geen vraag bij de ouders naar samenwerking tussen school, opvangaanbod en vrijetijdsinitiatief	1	2	3	4	5	88	99

UW MENING OVER MOGELIJKE OPTIES IN VERBAND MET DE TOEKOMSTIGE ORGANISATIE VAN OPVANG EN VRIJE TIJD VOOR SCHOOLGAANDE KINDEREN

34. In welke mate gaat u in het algemeen akkoord met de hierna volgende stellingen?
 1=Helemaal niet akkoord, 2=Niet akkoord, 3=Eerder niet akkoord, 4=Neutraal, 5=Eerder akkoord, 6=Akkoord, 7=Helemaal akkoord, 99=Weet niet

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord	Weet niet
a. De opvang van kleuters vraagt een andere aanpak dan de opvang van lagere schoolkinderen.	1	2	3	4	5	6	7	99
b. Kleuters mogen samen met lagere schoolkinderen, in dezelfde lokalen, worden opgevangen.	1	2	3	4	5	6	7	99
c. Schoolgaande kleuters die nog behoefte hebben aan een <i>middag-dutje</i> moeten dat kunnen doen in school in een apart lokaal i.p.v. in een opvangvoorziening.	1	2	3	4	5	6	7	99
d. <i>Kleuters</i> moeten <i>vóór schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening (IBO, zelfstandige buitenschoolse opvang, buitenschoolse opvang verbonden aan een erkend kinderdagverblijf, onthaalouder) i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
e. <i>Kleuters</i> moeten <i>na schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
f. <i>Kleuters</i> zouden na schooltijd beter deelnemen aan <i>vrijetijdsactiviteiten</i> i.p.v. opgevangen te worden in de school of in opvangvoorzieningen.	1	2	3	4	5	6	7	99
g. <i>Tijdens schoolvakanties</i> horen kleuters <i>thuis</i> in een opvangvoorziening.	1	2	3	4	5	6	7	99
h. <i>Tijdens de schoolvakanties</i> horen kleuters thuis op een speelplein of vakantiecamp.	1	2	3	4	5	6	7	99
i. <i>Lagere schoolkinderen</i> moeten <i>vóór schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
j. <i>Lagere schoolkinderen</i> moeten <i>na schooltijd</i> opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school.	1	2	3	4	5	6	7	99
k. <i>Lagere schoolkinderen</i> zouden na schooltijd beter deelnemen aan <i>vrijetijdsactiviteiten</i> i.p.v. opgevangen te worden in school of opvangvoorzieningen.	1	2	3	4	5	6	7	99
l. <i>Opvangvoorzieningen</i> moeten al onmiddellijk na schooltijd opvang aanbieden, ook voor kinderen die gedurende korte tijd (bv. 1 uur tot 1,5 uur na schooltijd) <i>opvang</i> nodig hebben.	1	2	3	4	5	6	7	99
m. <i>Opvangvoorzieningen</i> moeten uitsluitend opvang aanbieden voor kinderen die langer dan 1,5 uur na schooltijd opvang nodig hebben.	1	2	3	4	5	6	7	99

	Helemaal niet akkoord	Niet akkoord	Eerder niet akkoord	Neutraal	Eerder akkoord	Akkoord	Helemaal akkoord	Weet niet
n. Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten <i>samenwerken</i> met het <i>vrijetijdsaanbod</i> om <i>kleuters</i> een activiteitenaanbod aan te bieden na schooltijd op weekdays.	1	2	3	4	5	6	7	99
o. Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten <i>samenwerken</i> met het <i>vrijetijdsaanbod</i> om <i>lagere schoolkinderen</i> een activiteitenaanbod aan te bieden na schooltijd op weekdays.	1	2	3	4	5	6	7	99
p. Opvangvoorzieningen moeten schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren.	1	2	3	4	5	6	7	99
q. Basisscholen moeten schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren.	1	2	3	4	5	6	7	99
r. De gemeente moet schoolgaande kinderen <i>toeleiden</i> naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren.	1	2	3	4	5	6	7	99
s. Het is niet aan de school, de opvangvoorziening of de gemeente om ervoor te zorgen dat schoolgaande kinderen kunnen deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten, ouders moeten daar zelf voor zorgen.	1	2	3	4	5	6	7	99
t. De <i>gemeente</i> moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties <i>aanzetten/stimuleren</i> tot samenwerking.	1	2	3	4	5	6	7	99
u. De <i>gemeente</i> moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties <i>verplichten</i> om samen te werken.	1	2	3	4	5	6	7	99

35. Wat is uw functie binnen de opvangvoorziening?

1. Ik ben de verantwoordelijke (directeur, directrice, ...) van de opvangvoorziening

2. Ik ben (preciseer):
.....
.....

36. Als u nog bijkomende opmerkingen of toevoegingen hebt over het onderwerp van deze vragenlijst kunt u deze hier neerschrijven.

.....
.....
.....
.....

Hartelijk dank voor uw medewerking

bijlage 2 Lijst met geselecteerde deelgemeenten naar provincie en verstedelijkingsgraad

b2.1 Zonder formele opvangvoorziening

Gemeente	Provincie	Verstedelijkingsgraad
Affligem	Vlaams-Brabant	buitengebied
Bertem	Vlaams-Brabant	buitengebied
Bonheiden	Antwerpen	buitengebied
Evergem	Oost-Vlaanderen	grootstedelijk
Gavere	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Gingelom	Limburg	buitengebied
Grimbergen	Vlaams-Brabant	grootstedelijk
Hemiksem	Vlaams-Brabant	grootstedelijk
Heuvelland	West-Vlaanderen	buitengebied
Hocilaart	Vlaams-Brabant	buitengebied
Holsbeek	Vlaams-Brabant	buitengebied
Kruishoutem	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Lendeledede	West-Vlaanderen	buitengebied
Lierde	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Linkebeek	Vlaams-Brabant	grootstedelijk
Maarkedal	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Merchtem	Vlaams-Brabant	buitengebied
Moorslede	West-Vlaanderen	buitengebied
Oosterzele	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Oudenaarde	Oost-Vlaanderen	kleinstedelijk
Riemst	Limburg	buitengebied

b2.2 Met een formele opvangvoorziening

Deelgemeente	Gemeente	Provincie	Verstedelijkingsgraad
Aalst	Aalst	Oost-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Aarschot	Aarschot	Vlaams-Brabant	kleinstedelijk
Aarsele	Tielt	West-Vlaanderen	kleinstedelijk
Antwerpen	Antwerpen	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Ardooie	Ardooie	West-Vlaanderen	buitengebied
Asse	Asse	Vlaams-Brabant	kleinstedelijk
Assenede	Assenede	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Beerse	Beerse	Antwerpen	regionaalstedelijk
Beersel	Beersel	Vlaams-Brabant	grootstedelijk gebied
Bekkevoort	Bekkevoort	Vlaams-Brabant	buitengebied
Bellem	Aalter	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Belsele	Sint-Niklaas	Oost-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Berlaar	Berlaar	Antwerpen	buitengebied
Beverlo	Beringen	Limburg	kleinstedelijk
Beverst	Bilzen	Limburg	kleinstedelijk
Bissegem	Kortrijk	West-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Blankenberge	Blankenberge	West-Vlaanderen	kleinstedelijk
Bocholt	Bocholt	Limburg	buitengebied
Boom	Boom	Antwerpen	kleinstedelijk
Borgerhout	Antwerpen	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Borsbeek	Borsbeek	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Boutersem	Boutersem	Vlaams-Brabant	buitengebied
Bree	Bree	Limburg	kleinstedelijk
Buggenhout	Buggenhout	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Buizingen	Halle	Vlaams-Brabant	kleinstedelijk
De pinte	De Pinte	Oost-Vlaanderen	grootstedelijk gebied
Denderleeuw	Denderleeuw	Oost-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Dendermonde	Dendermonde	Oost-Vlaanderen	kleinstedelijk
Destelbergen	Destelbergen	Oost-Vlaanderen	grootstedelijk gebied
Diepenbeek	Diepenbeek	Limburg	regionaalstedelijk
Diest	Diest	Vlaams-Brabant	kleinstedelijk
Diksmuide	Diksmuide	West-Vlaanderen	kleinstedelijk
Dilbeek	Dilbeek	Vlaams-Brabant	grootstedelijk gebied
Edegem	Edegem	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Eeklo	Eeklo	Oost-Vlaanderen	kleinstedelijk
Eindhout	Laakdal	Antwerpen	buitengebied
Erpe-Mere	Erpe-Mere	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Geluwe	Wervik	West-Vlaanderen	buitengebied
Genk	Genk	Limburg	regionaalstedelijk
Gent	Gent	Oost-Vlaanderen	grootstedelijk gebied
Gentbrugge	Gent	Oost-Vlaanderen	grootstedelijk gebied
Geraardsbergen	Geraardsbergen	Oost-Vlaanderen	kleinstedelijk

Deelgemeente	Gemeente	Provincie	Verstedelijkingsgraad
Grote-Brogel	Peer	Limburg	buitengebied
Gullegem	Wevelgem	West-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Haacht	Haacht	Vlaams-Brabant	buitengebied
Haasdonk	Beveren	Oost-Vlaanderen	kleinstedelijk
Hasselt	Hasselt	Limburg	regionaalstedelijk
Hechtel	Hechtel-Eksel	Limburg	buitengebied
Heist-op-den-Berg	Heist-op-den-Berg	Antwerpen	kleinstedelijk
Herentals	Herentals	Antwerpen	kleinstedelijk
Herk-de-Stad	Herk-de-Stad	Limburg	buitengebied
Herselt	Herselt	Antwerpen	buitengebied
Herzele	Herzele	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Hoboken	Antwerpen	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Hoeleden	Kortenaken	Vlaams-Brabant	buitengebied
Hoogstraten	Hoogstraten	Antwerpen	kleinstedelijk
Houtem	Veurne	West-Vlaanderen	kleinstedelijk
Houthulst	Houthulst	West-Vlaanderen	buitengebied
Hove	Hove	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Ieper	Ieper	West-Vlaanderen	kleinstedelijk
Izegem	Izegem	West-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Kalmthout	Kalmthout	Antwerpen	buitengebied
Kapellen	Kapellen	Antwerpen	buitengebied
Koksijde	Koksijde	West-Vlaanderen	buitengebied
Korbeek-Lo	Bierbeek	Vlaams-Brabant	buitengebied
Kwaadmechelen	Ham	Limburg	buitengebied
Landen	Landen	Vlaams-Brabant	buitengebied
Lebbeke	Lebbeke	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Ledeberg	Gent	Oost-Vlaanderen	grootstedelijk gebied
Ledegem	Ledegem	West-Vlaanderen	buitengebied
Leest	Mechelen	Antwerpen	regionaalstedelijk
Leuven	Leuven	Vlaams-Brabant	regionaalstedelijk
Liedekerke	Liedekerke	Vlaams-Brabant	buitengebied
Lier	Lier	Antwerpen	kleinstedelijk
Lint	Lint	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Lo	Lo-Reninge	West-Vlaanderen	buitengebied
Lokeren	Lokeren	Oost-Vlaanderen	kleinstedelijk
Loksbergen	Halen	Limburg	buitengebied
Maaseik	Maaseik	Limburg	kleinstedelijk
Markegem	Dentergem	West-Vlaanderen	buitengebied
Massemen	Wetteren	Oost-Vlaanderen	kleinstedelijk
Meeuwen	Meeuwen-Gruitrode	Limburg	buitengebied
Menen	Menen	West-Vlaanderen	kleinstedelijk
Merelbeke	Merelbeke	Oost-Vlaanderen	grootstedelijk gebied
Merksplas	Merksplas	Antwerpen	buitengebied

Deelgemeente	Gemeente	Provincie	Verstedelijkingsgraad
Moerkerke	Damme	West-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Mol	Mol	Antwerpen	kleinstedelijk
Mortsel	Mortsel	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Neerpelt	Neerpelt	Limburg	kleinstedelijk
Nevele	Nevele	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Niel	Niel	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Ninove	Ninove	Oost-Vlaanderen	kleinstedelijk
O.L.V.-Waver	Sint-Katelijne-Waver	Antwerpen	regionaalstedelijk
Oostkamp	Oostkamp	West-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Oostrozebeke	Oostrozebeke	West-Vlaanderen	buitengebied
Opglabbeek	Opglabbeek	Limburg	buitengebied
Oudenburg	Oudenburg	West-Vlaanderen	buitengebied
Oud-Heverlee	Oud-Heverlee	Vlaams-Brabant	buitengebied
Oud-Turnhout	Oud-Turnhout	Antwerpen	regionaalstedelijk
Overmere	Berlare	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Overpelt	Overpelt	Limburg	kleinstedelijk
Poperinge	Poperinge	West-Vlaanderen	kleinstedelijk
Puurs	Puurs	Antwerpen	buitengebied
Rijkevorsel	Rijkevorsel	Antwerpen	buitengebied
Roeselare	Roeselare	West-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Ronse	Ronse	Oost-Vlaanderen	kleinstedelijk
Rotselaar	Rotselaar	Vlaams-Brabant	buitengebied
Rummen	Geetbets	Vlaams-Brabant	buitengebied
Schelle	Schelle	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Sint-Andries	Brugge	West-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Sint-Lenaarts	Brecht	Antwerpen	buitengebied
Snellegem	Jabbeke	West-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Stabroek	Stabroek	Antwerpen	buitengebied
Staden	Staden	West-Vlaanderen	buitengebied
Temse	Temse	Oost-Vlaanderen	kleinstedelijk
Ternat	Ternat	Vlaams-Brabant	buitengebied
Tessenderlo	Tessenderlo	Limburg	buitengebied
Tienen	Tienen	Vlaams-Brabant	kleinstedelijk
Tongeren	Tongeren	Limburg	kleinstedelijk
Torhout	Torhout	West-Vlaanderen	kleinstedelijk
Turnhout	Turnhout	Antwerpen	regionaalstedelijk
Veldwezelt	Lanaken	Limburg	buitengebied
Vilvoorde	Vilvoorde	Vlaams-Brabant	kleinstedelijk
Vinderhoute	Lovendegem	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Vucht	Maasmechelen	Limburg	kleinstedelijk
Waarloos	Kontich	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Weelde	Ravels	Antwerpen	buitengebied
Wellen	Wellen	Limburg	buitengebied

Deelgemeente	Gemeente	Provincie	Verstedelijkingsgraad
Westende	Middelkerke	West-Vlaanderen	regionaalstedelijk
Westerlo	Westerlo	Antwerpen	buitengebied
Wijnegem	Wijnegem	Antwerpen	grootstedelijk gebied
Zandhoven	Zandhoven	Antwerpen	buitengebied
Zelzate	Zelzate	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Zonhoven	Zonhoven	Limburg	regionaalstedelijk
Zonnebeke	Zonnebeke	West-Vlaanderen	buitengebied
Zulte	Zulte	Oost-Vlaanderen	buitengebied
Zwevezele	Wingene	West-Vlaanderen	buitengebied

bijlage 3 Evaluatie van de kwaliteit van het aanbod

Tabel b3.1 Evaluatie van het eigen opvang- of vrijetijdsaanbod op *schooldagen* door de scholen, de opvangvoorzieningen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven (in % onvoldoende of eerder onvoldoende)

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar				Kinderen van 6 tot 12 jaar			
	Opvang (n=80)	Scholen (n=69)	Gem. vtd. (n=66)	Priv. vti (n=56)	Opvang (n=80)	Scholen (n=56)	Gem. vtd. (n=86)	Priv. vti. (n=114)
Het aantal kinderen per begeleider	10,8	43,9	3,1	10,9	6,8	41,3	4,7	8,8
De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	4,1	10,9	0,0	5,4	2,8	16,4	3,5	2,6
De opleiding van de begeleiders	4,1	21,9	6,1	5,5	4,1	25,8	2,3	3,5
De inrichting van de lokalen	10,8	27,7	7,6	18,5	9,6	24,6	11,6	14,9
De veiligheid	1,4	6,2	0,0	5,6	1,4	4,8	2,4	5,3
Het spelmateriaal dat kinderen kunnen gebruiken	2,7	18,5	3,0	9,6	5,6	24,2	4,8	8,0
De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	5,4	9,2	7,9	22,2	5,5	8,1	9,6	24,0
De kwaliteit van de buitenspeelruimte	6,8	4,5	4,8	22,2	9,6	4,8	7,3	23,0
De kwaliteit van de binnenspeelruimte	5,4	13,8	4,6	18,8	8,2	21,0	14,1	16,5
De mogelijkheid om tot rust te komen	30,1	58,5	23,0	25,6	22,5	56,5	19,0	16,3
De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	4,1	43,1	1,5	10,6	4,1	45,2	2,4	9,8

Tabel b3.2 Evaluatie van het eigen opvang- of vrijetijdsaanbod tijdens de *schoolvakanties* door de scholen, de gemeentelijke vrijetijdsdiensten en de private vrijetijdsinitiatieven (in % onvoldoende of eerder onvoldoende)

	Kinderen van 2,5 tot 6 jaar			Kinderen van 6 tot 12 jaar		
	Scholen (n=14)	Gem. vtd. (n=91)	Priv. vti. (n=45)	Scholen (n=13)	Gem. vtd. (n=102)	Priv. vti. (n=90)
Het aantal kinderen per begeleider	21,4	4,4	8,9	23,1	2,0	4,5
De samenstelling van de groep (geslacht, leeftijd, ...)	7,7	4,5	0,0	0,0	6,9	2,2
De opleiding van de begeleiders	15,4	4,4	2,3	15,4	2,9	2,3
De inrichting van de lokalen	23,1	7,8	18,2	23,1	9,8	13,6
De veiligheid	7,7	1,1	2,3	0,0	0,0	4,6
Het spelmateriaal dat kinderen kunnen gebruiken	23,1	3,3	2,3	23,1	2,9	5,8
De aanwezigheid van een buitenspeelruimte	0,0	7,1	7,1	0,0	5,1	11,9
De kwaliteit van de buitenspeelruimte	15,4	9,4	11,9	7,7	6,1	14,5
De kwaliteit van de binnenspeelruimte	30,8	5,7	16,7	25,0	10,0	12,2
De mogelijkheid om tot rust te komen	61,5	24,1	17,9	38,5	20,0	11,5
De mogelijkheid om aan boeiende activiteiten te kunnen deelnemen	23,1	2,3	2,4	23,1	3,0	7,1

bijlage 4 Evaluatie van de nood in het opvang- en vrijetijdsaanbod per deelgemeente

Tabel b4.1 Evaluatie van de nood in het *opvangaanbod* per deelgemeente op *school*dagen voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar (in %, n=142)*

In deze deelgemeente is de nood aan:	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot
meer opvang op woensdag-namiddag	5,9	4,6	19,0	24,2	24,2	15,0	7,2
meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	3,9	5,2	13,1	20,9	26,8	18,3	11,8
opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	14,2	13,5	24,3	23,7	14,9	6,8	2,7
opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	9,5	9,5	16,9	25,0	19,6	10,8	8,8
opvang buiten de school op woensdagnamiddag	4,1	3,5	16,6	22,8	26,2	21,4	5,5
opvang buiten de school op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	5,4	3,4	13,4	24,8	18,8	23,5	10,7
opvang met langere openingsuren na schooltijd	6,7	10,0	12,7	27,3	26,0	14,0	3,3
opvang met vroegere openingsuren vóór schooltijd	7,3	11,3	20,0	28,7	22,0	8,0	2,7
opvang op schoolvrije dagen	6,7	2,0	10,0	21,3	26,7	24,7	8,7
opvang van een betere kwaliteit	9,3	8,7	17,3	24,7	25,3	12,7	2,0
opvang dichterbij de school	17,3	12,0	20,7	23,3	16,7	5,3	4,7
goedkopere opvang in de school	17,0	14,2	20,6	23,4	14,9	6,4	3,6
goedkopere opvang buiten de school	12,0	8,5	19,0	31,7	17,6	9,2	2,1
meer informatie over het bestaande opvangaanbod	10,7	7,4	16,8	30,2	20,1	12,8	2,0

* De percentages geven het gemiddelde percentage weer over de verschillende actoren van dezelfde deelgemeente per antwoordcategorie. De actoren per deelgemeente kunnen verschillen.

Tabel b4.2 Evaluatie van de nood in het *opvangaanbod* per deelgemeente op *school*dagen voor kinderen van 6 tot 12 jaar (in %, n=142)*

In deze deelgemeente is de nood aan:	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot
meer opvang op woensdag- namiddag	6,0	5,3	18,5	29,1	23,8	12,6	4,6
meer opvang op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	5,3	5,3	13,3	22,5	29,8	15,9	8,0
opvang in de basisscholen op woensdagnamiddag	13,6	12,9	21,1	29,9	14,3	5,4	2,7
opvang in de basisscholen op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	10,1	9,5	15,5	26,4	22,3	8,1	8,1
opvang buiten de school op woensdagnamiddag	3,5	4,2	14,6	27,8	31,3	13,2	5,6
opvang buiten de school op maan- dag, dinsdag, donderdag en vrijdag	6,1	4,7	8,8	29,1	24,3	17,6	9,5
opvang met langere openingsuren na schooltijd	6,7	10,7	14,8	24,8	30,2	9,4	3,4
opvang met vroegere openings- uren vóór schooltijd	8,1	11,4	20,1	29,5	22,2	6,0	2,7
opvang op schoolvrije dagen	6,7	1,3	10,7	24,0	30,0	21,3	6,0
opvang van een betere kwaliteit	10,8	8,1	16,9	29,7	20,3	12,2	2,0
opvang dichterbij de school	18,8	10,1	20,8	25,5	15,4	4,7	4,7
goedkopere opvang in de school	14,9	14,9	22,0	26,2	11,4	7,8	2,8
goedkopere opvang buiten de school	12,8	7,1	17,7	29,8	22,7	7,8	2,1
meer informatie over het bestaande opvangaanbod	10,1	7,4	16,9	31,8	18,9	12,2	2,7

* De percentages geven het gemiddelde percentage weer over de verschillende actoren van dezelfde deelgemeente per antwoordcategorie. De actoren per deelgemeente kunnen verschillen.

Tabel b4.3 Evaluatie van de nood in het *vrijtijdsaanbod* per deelgemeente op *schooldagen* voor kinderen van *2,5 tot 6 jaar* (in %, n=142)*

In deze deelgemeente is de nood aan:	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot
meer vrijtijdsaanbod op woensdagnamiddag	2,7	8,8	15,5	37,8	25,0	6,8	3,4
meer vrijtijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	4,8	12,2	27,9	34,7	17,0	1,4	2,0
een vrijtijdsaanbod in of dicht bij de school	4,1	10,2	14,3	42,2	19,7	5,4	4,1
een vrijtijdsaanbod buiten de school	2,7	10,2	18,4	40,1	18,4	6,8	3,4
een meer divers vrijtijdsaanbod	2,7	6,1	20,4	37,4	22,5	7,5	3,4
een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	4,8	8,9	24,7	46,6	8,9	4,8	1,4
een op de schooluren afgestemd vrijtijdsaanbod	3,5	7,6	12,5	39,6	27,1	5,6	4,2
een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijtijdsaanbod	2,8	3,5	11,3	33,1	33,1	14,1	2,1
een goedkoper vrijtijdsaanbod	4,1	6,9	22,1	40,0	16,6	8,3	2,1
meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod op schooldagen	3,4	4,7	16,2	42,6	19,6	10,8	2,7

* De percentages geven het gemiddelde percentage weer over de verschillende actoren van dezelfde deelgemeente per antwoordcategorie. De actoren per deelgemeente kunnen verschillen.

Tabel b4.4 Evaluatie van de nood in het *vrijtijdsaanbod* per deelgemeenten op *schooldagen* voor kinderen van *6 tot 12 jaar* (in %, n=142)*

In deze deelgemeente is de nood aan:	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot
meer vrijtijdsaanbod op woensdagnamiddag	2,7	5,4	16,2	34,5	26,4	12,2	2,7
meer vrijtijdsaanbod op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag	4,1	10,2	27,2	34,7	16,3	4,1	3,4
een vrijtijdsaanbod in of dicht bij de school	3,4	6,8	15,0	36,7	27,9	4,8	5,4
een vrijtijdsaanbod buiten de school	2,7	6,1	19,6	35,1	24,3	6,8	5,4
een meer divers vrijtijdsaanbod	2,7	6,8	15,0	36,7	27,2	6,8	4,8
een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	4,1	7,5	25,3	44,5	13,7	3,4	1,4
een op de schooluren afgestemd vrijtijdsaanbod	3,5	4,1	16,6	30,3	29,7	10,3	5,5
een op de werkuren van de ouders afgestemd vrijtijdsaanbod	2,8	2,8	9,9	30,3	33,8	16,9	3,5
een goedkoper vrijtijdsaanbod	4,8	4,1	22,1	38,6	22,8	5,5	2,1
meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod op schooldagen	3,4	4,7	13,4	41,6	24,8	10,1	2,0

* De percentages geven het gemiddelde percentage weer over de verschillende actoren van dezelfde deelgemeente per antwoordcategorie. De actoren per deelgemeente kunnen verschillen.

Tabel b4.5 Evaluatie van de nood in het *opvangaanbod* per deelgemeente tijdens *schoolvakanties* voor kinderen van *2,5 tot 6 jaar* (in %, n=142)*

In deze deelgemeente is de nood aan:	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot
meer plaatsen in de opvangvoorzieningen	4,0	2,0	6,7	16,8	22,8	30,9	16,8
opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	6,0	3,3	10,6	26,5	28,5	11,9	13,3
opvang waarvoor ouders niet vooraf moeten inschrijven	4,9	2,1	11,8	24,3	26,4	18,1	12,5
opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	5,4	6,7	16,8	30,2	23,5	13,4	4,0
opvang van een betere kwaliteit	6,7	7,4	18,1	36,9	19,5	10,1	1,3
opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten	4,0	7,3	13,3	30,0	20,7	16,0	8,7
goedkopere opvang	7,4	10,8	12,2	33,1	23,7	8,1	4,7
meer informatie over het bestaande opvangaanbod	8,6	7,3	18,5	31,1	20,5	10,6	3,3

* De percentages geven het gemiddelde percentage weer over de verschillende actoren van dezelfde deelgemeente per antwoordcategorie. De actoren per deelgemeente kunnen verschillen.

Tabel b4.6 Evaluatie van de nood in het *opvangaanbod* per deelgemeente tijdens *schoolvakanties* voor kinderen van *6 tot 12 jaar* (in %, n=142)*

In deze deelgemeente is de nood aan:	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot
meer plaatsen in de opvangvoorzieningen	4,7	3,4	7,4	19,6	30,4	24,3	10,1
opvang waarvoor ouders vooraf moeten inschrijven	4,1	4,1	12,2	29,7	29,7	12,2	8,1
opvang waarvoor ouders niet vooraf moeten inschrijven	5,6	1,4	11,1	27,1	29,9	14,6	10,4
opvang die beter aangepast is aan de leeftijd	5,4	5,4	13,5	35,1	23,7	12,8	4,1
opvang van een betere kwaliteit	4,8	6,9	19,9	39,7	18,5	8,9	1,4
opvang vóór en na de vrijetijdsactiviteiten	4,8	6,1	13,6	26,5	21,8	17,0	10,2
goedkopere opvang	7,6	9,0	13,1	33,8	26,2	6,9	3,5
meer informatie over het bestaande opvangaanbod	8,1	6,8	19,6	30,4	24,3	8,1	2,7

* De percentages geven het gemiddelde percentage weer over de verschillende actoren van dezelfde deelgemeente per antwoordcategorie. De actoren per deelgemeente kunnen verschillen.

Tabel b4.7 Evaluatie van de nood in het *vrijtijdsaanbod* per deelgemeente tijdens *schoolvakanties* voor kinderen van *2,5 tot 6 jaar* (in %, n=142)*

In deze deelgemeente is de nood aan:	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot
meer vrijtijdsaanbod	3,3	1,3	15,8	28,3	33,6	12,5	5,3
een meer divers vrijtijdsaanbod	3,3	2,0	15,8	28,3	32,9	13,2	4,6
een vrijtijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	4,0	5,9	13,2	38,8	25,7	7,2	5,3
een vrijtijdsaanbod waarvoor men niet vooraf moet inschrijven	3,4	4,1	11,5	36,5	25,7	12,2	6,8
een vrijtijdsaanbod met langere openingsuren	3,3	5,3	8,7	34,0	31,3	12,0	5,3
een vrijtijdsaanbod met vroegere openingsuren	4,0	7,4	11,4	34,9	26,2	10,7	5,4
een vrijtijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	2,7	7,4	14,8	36,2	24,2	10,1	4,7
een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	4,8	8,2	21,8	39,5	16,3	6,8	2,7
meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	5,2	8,5	17,7	33,3	25,5	3,9	5,9
een goedkoper vrijtijdsaanbod	5,5	6,2	17,9	39,3	18,6	8,3	4,1

* De percentages geven het gemiddelde percentage weer over de verschillende actoren van dezelfde deelgemeente per antwoordcategorie. De actoren per deelgemeente kunnen verschillen.

Tabel b4.8 Evaluatie van de nood in het *vrijtijdsaanbod* per deelgemeente tijdens *schoolvakanties* voor kinderen van *6 tot 12 jaar* (in %, n=142)*

In deze deelgemeente is de nood aan:	Heel klein	Klein	Eerder klein	Neutraal	Eerder groot	Groot	Heel groot
meer vrijtijdsaanbod	4,0	0,7	16,0	30,0	26,7	16,0	6,7
een meer divers vrijtijdsaanbod	3,3	2,7	13,3	34,7	27,3	11,3	7,3
een vrijtijdsaanbod waarvoor men vooraf moet inschrijven	3,3	3,3	16,7	42,0	22,0	6,7	6,0
een vrijtijdsaanbod waarvoor men niet vooraf moet inschrijven	2,1	3,4	13,7	35,6	24,0	14,4	6,9
een vrijtijdsaanbod met langere openingsuren	4,1	5,4	8,1	33,1	26,4	18,2	4,7
een vrijtijdsaanbod met vroegere openingsuren	4,7	6,1	12,8	34,5	24,3	13,5	4,1
een vrijtijdsaanbod dat beter aangepast is aan de leeftijd	4,1	5,4	16,9	39,2	20,3	8,1	6,1
een vrijtijdsaanbod van een betere kwaliteit	4,8	7,6	22,1	42,1	15,2	4,1	4,1
meer informatie over het bestaande vrijtijdsaanbod tijdens de schoolvakanties	5,3	7,3	19,9	35,1	21,9	5,3	5,3
een goedkoper vrijtijdsaanbod	5,6	4,9	20,1	38,2	18,8	9,7	2,8

* De percentages geven het gemiddelde percentage weer over de verschillende actoren van dezelfde deelgemeente per antwoordcategorie. De actoren per deelgemeente kunnen verschillen.

bijlage 5 Nood aan enkele samenwerkingsvormen tussen de actoren

Tabel b5.1 Nood aan enkele samenwerkingsvormen tussen de actoren in de deelgemeente voor de *kleuters* (in % heel klein, klein of eerder klein)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=473)	Opvang (n=76)	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=109)	Priv. vti. (n=107)	Lokaal bestuur (n=64)
vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorziening (of omgekeerd)	38,0	52,9	44,9	38,2	19,7	34,4
vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	26,6	33,3	36,3	25,3	12,9	25,4
vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	29,6	33,3	41,5	35,1	15,9	22,2
overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten	21,9	30,2	34,1	16,5	4,6	24,2
een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	15,6	26,6	20,2	13,8	4,5	12,7

Tabel b5.2 Nood aan enkele samenwerkingsvormen tussen de actoren in de deelgemeente voor *lagereschoolkinderen* (in % heel klein, klein of eerder klein)

In deze deelgemeente is de nood aan:	Gewogen gemiddelde (n=473)	Opvang (n=76)	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=109)	Priv. vti. (n=107)	Lokaal bestuur (n=64)
vervoer voor de kinderen van de school naar de opvangvoorziening (of omgekeerd)	39,5	52,9	47,7	42,1	20,3	34,4
vervoer voor de kinderen van de opvangvoorziening naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	26,0	28,3	37,2	25,7	16,9	22,0
vervoer voor de kinderen van de school naar het vrijetijdsaanbod (of omgekeerd)	28,9	29,6	41,3	35,6	19,4	18,5
overleg tussen begeleiders van de school, de opvang en de vrijetijdsactiviteiten	22,9	30,2	36,1	16,7	7,1	24,2
een persoon die de verschillende actoren kan doen samenwerken om het school-, opvang- en vrijetijdsaanbod beter op elkaar af te stemmen	16,4	26,6	23,2	14,0	7,0	11,1

bijlage 6 Toekomstige organisatie van opvang en vrije tijd

Tabel b6.1 Houding van actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de toekomstige organisatie van opvang en vrije tijd voor *kleuters* (in % helemaal niet akkoord, niet akkoord of eerder niet akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=506)	Opvang vrn. (n=76)	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=144)	Priv. vti. (n=105)	Lokaal bestuur (n=64)
De opvang van kleuters vraagt een andere aanpak dan de opvang van lagereschoolkinderen	3,3	8,5	4,2	0,7	0,0	3,1
Kleuters mogen samen met lagereschoolkinderen, in dezelfde lokalen, worden opgevangen	39,7	25,4	45,8	43,9	53,5	29,7
Schoolgaande kleuters die nog behoefte hebben aan een middagdutje moeten dat kunnen doen in school in een apart lokaal i.p.v. in een opvangvoorziening	20,7	20,3	33,7	15,6	9,0	25,0
Kleuters moeten vóór schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school	32,1	19,7	32,3	37,6	39,8	31,3
Kleuters moeten na schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school	26,7	8,5	32,3	34,6	34,5	23,4
Kleuters zouden na schooltijd beter deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in de school of in opvangvoorzieningen	41,0	67,1	46,9	17,5	28,1	45,3
Tijdens schoolvakanties horen kleuters thuis in een opvangvoorziening	27,6	9,9	33,0	45,9	30,3	18,8
Tijdens de schoolvakanties horen kleuters thuis op een speelplein of vakantiecamp	40,6	67,6	41,5	19,9	33,3	40,6

Tabel b6.2 Houding van actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de toekomstige organisatie van opvang en vrije tijd voor *lagere schoolkinderen* (in % helemaal niet akkoord, niet akkoord of eerder niet akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=506)	Opvang vrn. (n=76)	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=144)	Priv. vti. (n=105)	Lokaal bestuur (n=64)
Lagere schoolkinderen zouden na schooltijd beter deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten i.p.v. opgevangen te worden in school of opvangvoorzieningen	16,6	22,5	17,2	7,2	12,6	23,4
Lagere schoolkinderen moeten na schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school	36,3	17,1	34,7	46,0	52,2	31,3
Lagere schoolkinderen moeten vóór schooltijd opgevangen worden in een opvangvoorziening i.p.v. in de school	39,8	27,1	33,7	49,6	54,4	34,4

Tabel b6.3 Houding van actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de rol van de opvangvoorzieningen betreffende de *korte opvang na schooltijd* (in % helemaal niet akkoord, niet akkoord of eerder niet akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=506)	Opvang vrn. (n=76)	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=144)	Priv. vti. (n=105)	Lokaal bestuur (n=64)
Opvangvoorzieningen moeten al onmiddellijk na schooltijd opvang aanbieden, ook voor kinderen die gedurende korte tijd (bv. 1 uur tot 1,5 uur na schooltijd) opvang nodig hebben	13,6	16,9	8,3	11,6	11,0	20,3
Opvangvoorzieningen moeten uitsluitend opvang aanbieden voor kinderen die langer dan 1,5 uur na schooltijd opvang nodig hebben	67,1	64,8	77,1	65,9	55,6	71,9

Tabel b6.4 Houding van actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de *samenwerking met de vrijetijdsinitiatieven* (in % helemaal niet akkoord, niet akkoord of eerder niet akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=499)	Opvang vrn. (n=76)	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=144)	Priv. vti. (n=105)	Lokaal bestuur (n=57)
Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten samenwerken met het vrijetijdsaanbod om <i>lagere schoolkinderen</i> een activiteitenaanbod aan te bieden na schooltijd op weekdagen	13,3	18,3	27,4	5,8	7,1	7,8
Basisscholen en/of opvangvoorzieningen moeten samenwerken met het vrijetijdsaanbod om <i>kleuters</i> een activiteitenaanbod aan te bieden na schooltijd op weekdagen	23,8	39,4	33,0	8,7	11,5	26,6

Tabel b6.5 Houding van actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de toeleiding naar de vrijetijdsinitiatieven (in % helemaal niet akkoord, niet akkoord of eerder niet akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=499)	Opvang vzn. (n=76)	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=144)	Priv. vti. (n=105)	Lokaal bestuur (n=57)
De gemeente moet schoolgaande kinderen toeleiden naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren	18,2	30,4	20,0	13,5	8,2	18,8
Opvangvoorzieningen moeten schoolgaande kinderen toeleiden naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren	22,9	51,4	20,2	3,6	8,2	31,3
Basisscholen moeten schoolgaande kinderen toeleiden naar vrijetijdsactiviteiten buiten de schooluren	25,3	43,5	45,7	7,1	8,2	21,9
Het is niet aan de school, de opvangvoorziening of de gemeente om ervoor te zorgen dat schoolgaande kinderen kunnen deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten, ouders moeten daar zelf voor zorgen	33,4	25,4	30,1	36,9	35,7	39,1

Tabel b6.6 Houding van actoren tegenover enkele mogelijke opties i.v.m. de manier waarop de samenwerking moet georganiseerd worden door de lokale besturen (in % helemaal niet akkoord, niet akkoord of eerder niet akkoord)

	Gewogen gemiddelde (n=506)	Opvang vzn. (n=76)	Scholen (n=117)	Gem. vtd. (n=144)	Priv. vti. (n=105)	Lokaal bestuur (n=64)
De gemeente moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties aanzetten/stimuleren tot samenwerking	6,0	5,6	10,5	3,5	3,9	6,3
De gemeente moet basisscholen, opvangvoorzieningen en vrijetijdsorganisaties verplichten om samen te werken	49,4	50,7	57,9	50,0	40,2	48,4

Bibliografie

De Weyer W. & Van Laere K. (2009), *Buitenschoolse Opvang in en met de buurt. Drie casestudies van Brusselse IBO's met nest- en webfunctie (XYZ-principe)*, VBJK vzw/VGC, Gent/Brussel, http://www.vgc.be/NR/rdonlyres/27A96B94-5F4C-4AC8-8121-22D4011DBFED/0/EVALUATIERAPPORTdef_3_.pdf (19 maart 2012).

Hedebouw G. & De Coninck A. (2010), *Behoefteteonderzoek kinderopvang in de stad Roeselare*, Intern rapport, HIVA-KU Leuven, 127 p.

Hedebouw G. & Houtmeyers N. (2005), *Nieuwe denksporen voor de buitenschoolse opvang in de gemeente Olen*, Intern rapport, HIVA-KU Leuven, 96 p.

Joos A. & Ernalsteen V. (2010), *Wat is een Brede School? Een referentiekader*, Steunpunt Diversiteit van Leren, http://www.steunpuntdiversiteitenleren.be/sites/default/files/2010_wat_is_een_brede_school_deel%201.pdf (17 september 2012).

Kind en Gezin (2003), *Kinderopvang en Vrijtijdsbesteding*, Kind en Gezin, http://www.kindengezin.be/Images/Lokaaloverlegenuete2004_tcm149-38213.pdf. (19 maart 2012).

Kind en Gezin (2004), *Enquête naar het gebruik van buitenschoolse opvang voor kinderen van 3 jaar tot 12 jaar*, Kind en gezin, http://www.kindengezin.be/Images/RapportBKO2004def_tcm149-38104.pdf. (19 maart 2012).